

P.O. rel. 4706

P. o. n. l. 4706

KRISTNI-SAGA

OK

ÞATTUR AF
ISLEIFI BISKUPI.

Sumtibus Legati Magnæani.

KRISTIANAGA

AT P. A.

ISLETT BISKUP.

Samuel Augustus M. J. M.

KRISTNI-SAGA,

five

Historia Religionis

Christianæ in Islandiam introductæ;

nec non

P A T T R A F

ISLEIFI BISKUPI,

five

Narratio de Isleifo Episcopo;

Ex Manuscriptis Legati Magnæani

*cum Interpretatione Latina, notis, Chronologia,
tabulis Genealogicis, & Indicibus, tam
rerum, quam Verborum.*

HAFNIÆ 1773.

EX TYPOGRAPHEO REGIÆ UNIVERSITATIS APUD VIDUAM A. H.
GODICHE, PER FRID. CHRISTIAN. GODICHE.

KRISTNI-SAGA

f v c

Historia Religionis

Christianus in Islandiam introductus

DEC 1800

P A

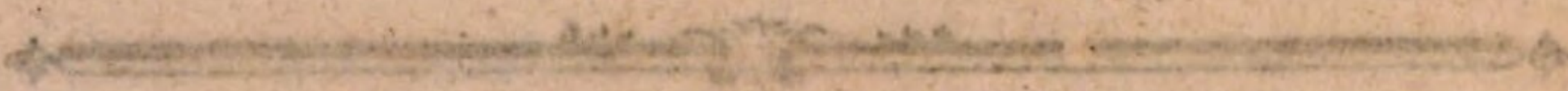
ISLEIUS

f v c

Narratio de Iseio Episcopo

Ex Manuscriptis Regii Magnani

cum interpretatione Latina, notis, Chronologia,
tabulis Genealogicis, & indicibus, tam
textus, quam & notis.

HAFNIE 1773.

Ex Typographia Regia Universitatis ARTHUR VIDUAM A. H.
CODICIS, et FRIED. CHRISTIAN. CODICIS.

R E G I.

R E G I

Alacres & obsequentissimi
ad faceilum Musarum
tuarum, DOMINE, primi-
tias deferimus antiquitatum,
qvas publicari jubes, Septen-
trionalium, HISTORIAM IN-
VECTI ET ASSERTI CHRISTIANI
CULTUS IN ISLANDIA. Carum
TIBI insulæ nomen esse novi-
mus, qvæ, postqvam sua esse
desiit, Norvegiæ TUÆ sem-
per & fideliter adhæsit, eam-
qve TE, ut veram & non igno-
bilem ditionis TUÆ partem,
neutiqvam ut annexam bo-
nis ædibus fervitutum, spe-
ctare. Nec obstat, qvòd re-

giam beneficentiam necessi-
tates ejus frequenter implo-
rent; ita enim TIBI abundet
aurea mesfis, ut TU lubens
lætusque egentibus TUIS
congiaria distribueres. Per-
spicuum quidem est, ultimam
hanc, ut olim credita est,
Thulen, quamvis & piscofo
mari gaudeat, & opimis pa-
scuis, nihil tamen in se con-
tinere, quod aut cum Cim-
briae, contiguarumque insula-
rum arvis frugiferis, & amoe-
nitate locorum, aut cum illi-
us, quam supra nominavi-
mus, regionis, foetis metallo
mon-

montibus, sylvisque semper
virentibus, componi possit;
At verò, si ad fulgentem &
triumphalem illius Deæ, quæ
cunctos, quotquot excelsio-
ris sunt animi, post se trahit,
currum respicimus, non deest
Islandiæ, unde, sicut ex pa-
terno in illam amore TIBI du-
dum parta est gloria, ita ex
prisca insulæ gloria amor illi-
us TIBI enasci potuerit.

Illa quippe gens exemplo,
mirum, quàm insolito, & vix,
nisi antiquissimis temporibus,
audito, (confluxerat enim ex
diversis familiis, nullo duce,

nullo inter se civitatis vinculo
connexis) proprio sibi Marte
Rempublicam constituit, re-
gimine ornavit, jura legesque
condidit, inter civilium dissi-
diorum miserias strenuos bel-
latores excitavit, commercia
longe lateque exercuit, ad
Orientis claustra cum laude
penetravit, Oceanum navi-
gavit, ignotas indagavit ter-
ras, colonias deduxit, in illa
ignorantiæ caligine bonas lit-
teras excoluit, novum, &
artificiofum Poëseos genus,
si non excogitavit, certè per-
fecit & perpolivit, & quod
caput

caput est, sesquiseculi spatio
tantam bonorum scripto-
rum, veracium inprimis hi-
storiarum, effudit copiam,
ut, (fidenter dicimus) totus
ille reliquus quantus est, sep-
tentrio, & ante, & tunc, &
diu postea, vix decimam eo-
rum partem ostendere po-
tuerit.

Sed, ut hæc olim fuerunt,
ita nihil nobis ardentius vo-
vendum est, quam ut splen-
doris hujus, TUO sub scep-
tro, iterum emergat radius.
Quid enim est felicius, DO-
MINE, faustiusque, quid vi-
su

fu dignius, quam pii, prudentis, clementis Principis mores & conatus in universo populo, tanquam in speculo, repræsentati.

Scribebamus Hafniæ d. 4 Sept.

MDCCLXXIII.

Se-viri

Antiquitatibus Septentrionalibus
evulgandis constituti.

Ad

Malarkir þor ap irlði y avlir i holmgærd
etad er i fogot h y hadd þar krutim allri alb
þri e mont hert þar let h þangbeand þingia

Ad Lectorem.

Parti orbis eruditi jam pridem innotuisse non dubitamus, Monarcham nostrum, qui ingenitam & verè regiam in Musas propensionem, tot tantisque documentis, etiam apud externos, dudum manifestavit, hoc inter alia curæ cordique habere, ut quæ ad illustrandam regnorum septentrionalium antiquam historiam aliquid conferre possent, monumenta in lucem proferantur.

Com-

Ad Lectorem.

Commodum ad manus erat copiosus & quantivis pretii thesaurus Codicum Mistorum, quem summa & industria & judicio, vir, nullo hac in re præconio inferior, ARNAS MAGNÆUS, Islandus ipse, Antiquitatum Septentrionalium in alma Havniensi Professor, investigaverat, collegerat, instruxerat, & e mediis funesti Hafniensis incendii flammis quasi miraculo ereptum, Universitati cum lauto legato moriens reliquerat, eum in finem, ut scripta, quibus abundabat, sensim in usus publicos typis vulgarentur.

Hunc igitur thesaurum Augustus noster excuti jusfit per nos, binos nempe *Instituti Arnæani* Ephoros, & quatuor insuper, quos hujusmodi studiis ab ipsa juventute delectatos fuisse inaudiverat, scripta a. d. 24 Septembris 1772 lege, qua in hoc jubemur incumbere, ut non solum proluxa, & majoris

ris

Ad Lectorem.

ris momenti opera prælo matura red-
dantur, sed & interim quovis anno
unum saltem scriptum in conspectum
prodeat. Atqui non inficiandum est,
agitata de negotio hoc perficiendo
consilia hætenus intra solum fere co-
natum substituisse, idque tam diu, ut
Resp. litteraria ab actione ad exhiben-
dum, si flagitasset, tandem vix jure
depelli potuisset.

Obtulerunt se statim ab initio im-
pedimenta quædam, quæ non sine
molestiis amota sunt. Succesit aut
otii defectus, aut opportunitatis. Re-
rum denique vicissitudines & ipse se-
culi aliquamdiu obfuit gustus. Ne
tamen interea temporis nihil actum
quis credat, sciendum est, duobus Stu-
diosis Islandis, quorum unus, Johan-
nes Olavius, ab ipso ARNA nominatus
& adhuc superstes est, numerato annuo
stipendio jugiter commissum fuisse, ut
textus

textus conferrent & corrigerent, exemplaria describerent, Glossaria concinnarent, intricatas sæpe & abstrusioris sensus Odas explanarent, & quæ sunt reliqua. Hiqve cum neutiquam bonas horas desidia aut incuria perdiderint, effecerunt, ut eo paratior nobis ad ædificandum disposita sit materies. Interim tamen nobis

Magnum maris æquor arandum est.

Habemus enim irriguos illos fontes, unde religionis, poëseos, imo incunabulorum gentis nostræ notitia manat, decantatissimas nempe *Eddas*, alteram *Sæmundi*, alteram, quæ *Snorronis* nomen præfert, & si *Scaldam* annumeres, quadripartita est. Habemus integros & plenos codices historiarum, quæ circa heroica versantur tempora, quarum & catalogum collectioni suæ intexuit *Biörnerus*, & editiones præoccuparunt vicini nostri & consangvi-
nei,

Ad Lectorem.

nei, quorum laboribus cum fructu, & sine invidia, quin & grato, ut par est, animo, dudum fruimur, plurimum quoque ineditarum, & quæ adhuc litteratum orbem laterent, nisi iis subinde *Torfæus* usus fuisset, earumque præcipuè in *Serie*, & *Historia Norvegica*, mentionem fecisset.

In *Heimskringla*, sive luculenta illa *Snorronis Sturlæi* historia Norvegica, diu multumque apud nos defudatum est, eamque *Peringskiöldiana* illa melioris notæ editione, plenior, correctior, & favente Numine, coeptis viri docti nobisque amicissimi, qui expeditionem in Norvegiam litterariam sumptibus regiis nuper aggressus est, ornatior aliquando prodituram speramus.

Ex iis verò autoribus, qui *Snorroni* quasi latus jungentes, eadem cum ipso interdum intervalla temporum

b rum

Ad Lectorem.

rum descripserunt, possidemus non modo duas illas omnino diversas *Ola-vi Tryggvii filii*, historias, quarum unam quidem *Thorlacius* Skalholti 1689, alteram *Reenbielmus* Upsaliae 1691, vulgarunt, at majorem curam, limamque ulteriorem desiderantes; sed etiam duplicem *Olafi Sancti*, ejusdem planè conditionis, *vitam*, præter singulares alias, nec numero paucas, virorum illustrium, quæ etiam ad Magni Boni, Haraldi que Severi tempora se extendunt.

Inter ea, quæ *Snorronem* excipiunt, monumenta, Regum *Sverreris* & *Haconis Haconidæ* eminent *historiæ*, perpetuam rerum gestarum seriem per integri ferè seculi decursum exhibentes, quibus proxime accedit *vita* Skalholtensis Episcopi *Arnæ Thorlacii*, vulgo *Arna Biscops-Saga*, quam si nobis temporum invidisset injuria, æter-

Ad Lectorem.

æternum nos fugissent præcipua capita civilis sub regibus Magno Lagabæter, ejusque filio Erico Cleromacho, regiminis, funestorum inprimis disfidiorum, quæ imperium & sacerdotium sub his regnis intercefferunt, & tam fervidis animorum motibus, tamque indecentibus, ut ita dicamus, alterationibus celebrata sunt.

Originibus Norvegicis (nam de Islandicis nondum sermo est) adjungendæ sunt confines, eæ nempe, quibus prælucentibus *Orcades*, *Færoam*, *Grönlandiam*, *Vinlandiamque*, antiquas, immortalis noster *Torfæus* illustravit. Tales sunt *Orkneyinga-Saga*, opus præclarum, *Sagæ Eiriki Rauda*, *Thorfinni Karlsefnii*, *Einaris Sockii* filii, tum *Floamanna Saga*, *Fostbrædra Saga*, i. e. Thorgeiris Havardi filii, & Thormodi Kolbrunarskald, qui Grönlandiam frequentarunt, historia, & aliæ.

Ad Lectorem.

In Islandiam transeuntibus numerosum scriptorum agmen obviam venit. Brevitatis studiosi paucos delibabimus.

In historia sacra occurrit, & hanc, quam nunc damus, proximè infecutura est *Hungurvaka*, quinque primorum Skaltholtenfium Episcoporum gesta exponens. Habemus præterea *vitae* trium episcoporum, quibus sanctorum turbam Septentrionalis auxit Ecclesia, *Johannis Ögmundi filii & Gudmundi Boni*, Holfensium, & *Thorlaci Thorballi filii*, Skaltholtenfis; Item *historiam* Episcoporum *Pauli, Arnæ Thorlaci, &*, quæ primo loco memorari debuisset, *Laurentii Kalfi filii*, insignis ad res ineuntis seculi XIV. enucleandas utilitatis commentarium.

Historiæ civili facem præferunt, præter *Landnamam*, quæ non nostris quidem, æquè faustis tamen auspiciis, prope-

Ad Lectorem.

propediem exitura, occupationem Islandiæ, primorumque adqvirentium genealogias ad seculum usque XI, & quod excurrit, etiam borealis idioma-
tis ignaris, graviter & succinctè narrare potest, alia non levioris momenti volumina, ut *Eyrbyggia-Saga*, *Laxdæla-Saga*, *Vatnsdælasaga*, *Egils-Saga* *Skallagrimsfona*, *Nialsaga*, & palmaria illa *Sturlungasaga*, omnium Insulæ factorum factorumque a seculo XII ad Reip. occasum inculpata testis, quæ, quasi redivivi *Snorronis*, & fidem præstat, & reducit eloquentiam.

Post honorificam *Sagarum* mentionem ad *Annales* veniendum est. Ignoscat Clariss. *Augustus Ludovicus Schlözerus*, qui in libro *de rebus septentrionalibus in genere* p. 216. 217. satis clarè, & absque verborum ambitu edixit: Omnem omnino *Annalibus* nostris fidem habendam esse, *Sagis* verò

Ad Lectorem.

nullam. Ignoscat, &, meliora doctus
frivolam hanc nulloque plane funda-
mento nixam distinctionem missam fa-
ciat. Voce *Saga*, a verbo *segia*, di-
cere, significatur *narratio* quævis.
Habemus veraces *Sagas*, & fabulo-
sas, nec *Annalium* nostrorum alia est
ratio, & reipsa hic obtinet illa Afel-
lionis apud Gellium 5, 18. finitio: *An-
nales*, quid quovis anno factum sit,
pronunciare, *Sagas* verò, quo con-
filio, quaque ratione factum sit, de-
monstrare. Si cui verò formam vul-
tumque annalium nostrorum noscere
volupe est, adeat, speciminis instar,
Annales illos *Islandicos vetustiores*, qui
inter *Scriptores Rerum Danicarum* To-
mo II. No. LV. p. 177. sqq. comparent.
De antiquarum legum codicibus
minus solliciti sumus. Cum enim Con-
siliarius Status *Kofod Ancher*, qui in
Corpore juris Danici antiqui promul-
gando

Ad Lectorem.

gando hodie totus est, quotquot eorum huic scopo inserviunt, sagaciter excusserit, quin paria Themidi Norvego-Islandicæ officia Labeo noster præbere velit, nulli dubitamus. *Diplomata* verò, quorum apparatus satis instructum ostendere possumus, quatenus ad Res Ecclesiasticas Islandiæ pertinent, ab interitu partim vindicavit, & ulterius vindicabit summe venerabilis episcopus *Finnus Johanneus*, in *Historia sua ecclesiastica Islandiæ*.

Et certè injurii essemus in memoriam, nunquam oblitterandam b. ARNÆ, si vitam ejus & merita, indefessosque labores, si notitiam pretiosæ illius Codicum, quos legavit, penus, curatamque circa eos diligentiam, si denique tot eruditionis & in litteras amoris, quæ dedit specimina, silentio premeremus. Unus ex nobis archetypam viri imaginem, a *Hialltio*

Ad Lectorem.

Thorsteinis filio, territorii Isafiordensis olim Præposito, ad vivum depictam, inter ornamenta Musei sui custodit, unde caput in brevius contractum, æriqve incisum, frons libri repræsentat.

Sed ut hæc, & plura, favente Deo, suo curanda sunt tempore, ita nunc properantibus nobis, ut desideriis optimi Regis quantum ocus iremus obviam, circumspiciendum erat de scripto aliquo, nec grandioris molis, nec operositatis nimiae, utilitatis tamen non adeo vulgaris. Prævorfi igitur sumus ad hoc, quod damus, opusculum, utpote quod & historiae generalis Islandiae ab anno 981 ad 1121 vicem quodammodo subire potest, & non exilem eum historia Norvegiae nexum habet, sicut enim regiminis sub Haralldo pulchricomo mutatio disfidentium Norvegiae civium animos alienaverat, & ad Islandiam occu-

Ad Lectorem.

occupandam instigaverat, ita religio christiana primam ad eosdem reconciliandos viam rursus aperuit, innuente id f. v. *Finno Johanneo* Hist. Eccl. Island. Tom. I. p. 50, qui liber ob selectæ eruditionis, & judicii limati, & pectoris a partium studio vacui notas, si quis alius, legi meretur.

Quod ad narrationis indolem attinget, omnia nudè & candidè, absque ambitu verborum, & planè sicut gesta sunt, recensentur; Commentitia miracula, violentiæ, pugnæ ac cædes utramque paginam faciunt, & barbarum seculi genium ubique internoscis.

Probè novimus, quam talia arrideant infanientis sapientiæ consultis, qui, quid de divinitate cultus per ejusmodi facinora intrusi sentiendum sit? malignè quærent, eodem ore, quo sæpius infusurrant: Fatendum

Ad Lectorem.

esse, mundum quam pessimè gubernari, ut hanc scilicet inde conclusionem eliciant, Numen, si quod existit, mortalia non curare. Atqui, sicut ex hoc ultimo argumento ipsum ejus, quod colligere deberent, contrarium colligunt (verum enim est, tanto magis curare, & ni faceret, dudum neque virtutes superesse potuisse, neque bonos mores), ita ex primo firmitatis aliquid sententiæ suæ acqvirendi spes eis vel minima animi intentione adhibita decollare debet.

Fingamus enim exercitum, ex novis & inexpertis hominibus conflatum, quos inter vix auditum unquam disciplinæ nomen, duces, æquè militiæ, ambitioni, luxuriæ, rapinis deditos, incautos, nunquam unanimos, sæpius inter se, quam cum hostibus digladiantes, hanc vero colluviem totum sibi terrarum orbem subjugandum

Ad Lectorem.

dum proponere. Consulatur haruspex vel peritisimus, & quid aliud pronuntiabit, quam ne oportere quidem in aciem egredi contra tam inanes copias, quæ vel exiguo pulveris jactu perculsæ diffluant & evanescant? Interim exercitus noster exequitur quod animo præsumferat; Instar hyberni fluminis, quæ fertur, omnia torrente suo involvit, munitissima castella dejicit; nihil apud hostes tam aut majestate venerandum, aut sanctitate septum offendit, quod non evertat, proculcet, interneccione deleat, adeoque insuper ludibrio exponat, ut ipsæ ruinæ etiam cultoribus suis & risus fiant & fabula, breviter, omnia facit, quæ in illo Christianæ religionis cum Idololatria conflictu facta esse nemo nescit. Quærimus jam, an Camilli, Alexandri, Pompeji, Cæsares, an denique integrum Romanæ virtutis & constantiæ

Ad Lectorem.

tiae robur, si, quod per omnes Reip.
ætates dispersum erat, in unum quasi
corpus colligatur, his patrandis suffi-
cerent.

Certè aut ultro cæcutimus, aut
hic non possumus non agnoscere ve-
stigia Imperatoris illius unici, æterni,
omnipotentis, invicti, qui, si libue-
rit, ipsas locustas in ferrugineos, ig-
nemque & sulfura vomentes cataphra-
ctos transformat, nec dubitare, quin
Christi cultus ipsi curæ cordique fue-
rit. Sed hæc hactenus, neque adeo
hujus sunt loci.

Procedimus igitur ad hunc, quem
præ manibus habemus, scriptorem,
in tempora, quibus floruit, paululum
inquisituri. Ætate inferiorem *Ario*
polyhistore, qui 1148 decescit, fuisse,
ejusque scriniis non pauca nec vulga-
ria debuisse, vel ex ipsis, quæ nobis
restant, *Arii Schedis* constat, quæ
quidem

Ad Lectorem.

quidem adiisse laudabile, si quod unquam, consilium fuit, cum eo majorem sibi apud posteros fidem conciliaverit. Qvin & *Arium* nomine, & ut meretur, honorificè excitat p. 108.

Immo ad sequens seculum, vel huic proximum sine injuria eum deprimi posse opinamur. Dum enim caput sextum sic orditur: „Olafr Kongr
„for af Irlande oc austr i Holmgard;
„enn or Holmgardi til Noregs, sem
„ritat er i sögu hans.“ Id est: *Rex Olafus ex Irlandia orientem versus in Holmgardiam tendit, inde in Norvegiam reversus est, ut in Vita ejus scriptum est: vix dubitari potest, quin respiciat ad Oddum monachum Thingeyrensem, qui, ut ad h. l. notavimus, in vita Olai Tryggvii filii (edit. Reinbielmianæ cap. 16. pag. 73.) eadem narrat. Vixit verò Oddus vergente ad finem Seculo XII & XIII^{ti} initio. His probè per-*

Ad Lectorem.

perpenſis, & præfertim, cum ſtylus opusculi antiquum lingvæ genium non ſatis ſpirare videatur, ea nos duci conjectura facile paſſi ſumus, ut credamus *Haukum Erlandi filium* verum eſſe ejus autorem.

Fuit autem *Haukus*, qui, docente id doctiſſimo Epifcopo *Finno Johanna*o in Hiſt. Eccl. Tom. I. p. 589, anno 1306 electus eſt Islandiæ Legifer, anno verò 1334 decceſſit, concinator libri *Originum Islandiæ*, qui vulgò *Landnama*, & ſubinde *Hauksbok*, ideſt, *Codex Haukianus* appellatur. Atque hoc quidem extra omnem controverſiam eſt, ſed ut eundem etiam *Hiſtoriæ Chriſtianismi* manus admoſſiſſe credamus, non pauca ſunt, quæ nobis perſuadent. Primò enim eam nuſquam ſeoriſim, ſed ſemper alicui *Landnamæ* exemplo adjunctam reperi-
mus; tum in *appendice*, quæ *Land-*
namam

Ad Lectorem.

namam sequitur, quatuor codices
Msti Biblioth. Arnæanæ, ad locum,
ubi 40 naves anno 1118 ad Islandiam
appulisse narratur, margini adscrip-
tum habent, in *libro Hauki* 35 tantum
numerari. Atqui id ipsum est, quod
autor noster Cap. XIV exprimit his
verbis: „það sumar fóro XXXV skip-
pa ut hingat.“ Denique ex scripto
quodam *Johannis Gudmundi* inedito
discimus, eum *Historiam Christianismi*
pro parte *Haukiani Codicis* habuisse,
quem quidem virum in testimonium
advocare facile supersederemus, cum
non integræ fatis apud populares suos
existimationis fuerit, nisi idem studio-
sus antiquitatis fuisset, & hinc ad mi-
nimum eluceret, constantem eam se-
culo, quo claruit, decimo septimo
fama fuisse. De particula, quæ
quasdam, in privata *Isleifi Episcopi*
vita occurrentes, easque non frivolas,
circum-

Ad Lectorem.

circumstantias continet, minus aequa hæret. Hanc, non antea vulgatam, ex *collectionis Arnæanæ* No. 554. Lit. H. in Quarto, excerpimus, variasque lectiones addidimus ex *Codice Flateyensi*, ubi in *Vita Olai Sancti* iterum occurrit; Cumque in confesso sit, vitam hanc *Styrmerum polyhistorem*, qui, post *Ari-um*, cum *Sturlio Thordi filio* & *Kolskeggo polyhistore* symbolam contulit ad materiaciones, quas in *libro Originum* struendo ordinavit *Haukus* (cf. *Torf. Seriem* p. 47 & *F. Johann. Hist. Eccl. Tom. I. p. 213.*) agnoscere autorem, sequitur, hanc laciniamejusdem quoque foetum esse.

Restat, ut subsidia, quibus in procuranda hac editione usi sumus, breviter attingamus. Unicum hujus scripti nobis superest exemplar membranaceum, idque valde mancum & mutilum, initio destitutum & fine, qua-

Ad Lectorem.

quatuor tantum foliis, quorum bina insuper cultelli violentiam pertulerunt, constans. Laceras has vetustatis reliquias ad calcem codicis itidem membranacei, in Bibl. ARNÆ MAGNÆ No. 371. 4to, offendimus, qui *Landnamam*, seu *librum Originum Islandiæ*, complectitur, & ab eodem, quo codex ipse, librario circa initium Seculi XIV descriptus videtur, prout & literarum ductus, quos præfixa huic præfationi lamella ærea exhibet, & ipsa fuligo, fidem faciunt.

Leviorem hanc jacturam effecit *Johannes Erlandi*, Pastor quondam Villingaholtenensis in Islandia, anno 1672 demortuus. Is, clariss. *Brynjolfi Svenonis*, Episcopi Skalholtensis, amanuensis, præter alia antiquitatis monumenta, etiam hunc, de quo loquimur, *Landnamæ* codicem, & cum hoc simul, eam, quam edimus, *Christni-Sagam*,

Ad Lectorem.

Sagam, sed, ut tunc erat, integram, descripsit; Apographum chartaceum, quod cum codice ipso, ne lapsibus quidem calami exceptis, ex asse quadrat, servant foruli *Arnæani* sub No. 105. in fol.

Huic demum *Johannis Erlandi* apographo editionem suam superstruxit *Thordus Thorlacius*, Bryniolfi in Episcopatu Skalholtensi successor, & Manuscriptorum ejus, quoad magnam partem, hæres, qui privilegio Regis, die 7 Aprilis 1688 dato, munitus, e carceribus officinæ typographicæ, quam Ejusdem indulgentia antehac instruxerat, varia ad historias & Antiquitates septentrionales spectantia, forma quarta, & sine interpretatione, eodem anno emisit, ut *Landnamam*, *Arii Schedas*, *Historiam Grönlandiæ*, *vitam Regis Olai Tryggvii filii*, & speciatim *Historiam Christianismi in Islandiam introducti*,

Ad Lectorem.

troducti, sub titulo: *Christendomsfaga bliodande um þad hvornenn chrísten trú kom fyrst á Island*: adjectis quidem notis vel lemmatibus margini allitis, sed nec accuratis, nec ullius ponderis, ut ab editoris ipsius manu non esse profecta, liquido possis agnoscere, quare & eorum in editione hac nostra nullam rationem habere potuimus.

Nunquam fane non laudanda est clariss. viri diligentia, &, siquid esset, cur ei forsan leviter succenseremus, id ejus in recensendis carminibus, quæ huic historiæ interspersa sunt, operam unicè spectaret.

Notum est, & inter alios *Torfæus Serie L. I. C. 6.* jam docuit, ejusmodi odas non ab annalium concinnatoribus, quasi pro re nata, effictas esse, sed, sub ipsis rerum eventibus ab excitatioribus Poëtarum coætaneorum ingeniis procreatas, & a seqvioribus

Ad Lectorem.

historicis, ut indubitata veritatis testimonia, fundamenti loco adhibitas esse, pluresque Scriptores ad easdem, velut ad communes fontes concurrisse. Quæ cum ita sint, eademque poemata, quæ hanc *Kristnisagam* ornant, etiam ob prædictam causam tam in *Nialsfaga*, quam in *Olafi Tryggvii filii vita* legantur, fugit nos ratio, cur ea potius ex codice *Flateyensi*, ubi Regis hujus vita occurrit, quam ex *Erlandini* apographo exscribi curaverit, cum nominati codicis tam depravata hic sit lectio, ut vix, ac ne vix quidem commodus ex ea sensus elici potuerit, quem tamen, duce apographo, feliciter satis nos extricasse confidimus.

Consultis igitur, fragmento membranaceo, apographo chartaceo *Erlandino*, & editione impressa, (quæ figlis M. c. & *impr.* notavimus) ut textus quam maxime genuinus exhiberetur,

Ad Lectorem.

tur, operam navavimus, notatis sub-
tus lectionum diversitatibus; Religioni
enim habuimus aliquid aut mutare,
aut substituere, cujus lectorem anti-
qvitatis studiosum non admoneremus.

Interpretationem ita temperare co-
nati sumus, ut & Islandicæ lingvæ
conservaretur indoles, & scriptorem
latino ore (si modo, qvicqvīd ætate
hac plus qvam ferrea scribitur, lati-
num dici potest) loquentem introdu-
ceremus. Eandem in convertendis
carminibus paululum luxuriare passi-
sumus, si forte umbram rhythmi spi-
ritusqve poëtici vernaculi delineare
nobis hac ratione contingeret.

Annotationibus adjunctis id egi-
mus, ut narratio auctoris, collatis alio-
rum scriptorum (qvorum cum pleri-
qve adhuc inediti sint, honorificam
mentionem facere, & præsentiam in-
dicare, simul nobis volupe fuit) testi-
moniis

Ad Lectorem.

moniis vel stabiliretur, vel emendaretur, unàque nonnulla rituum, morum, legum, ut & alia ex antiquitate capita obiter illustrarentur, brevitati ubique litantes, quæ ratio est, cur duos prolixiores de *furore berserkico*, & *centenario argenti* discursus ad calcem amandavimus.

Operam dedimus, ut facta singula ad certos æræ Christianæ reducerentur annos, quos partim in notis exhibuimus, partim exteriori paginarum oræ adlevimus, neque supervacaneum existimatum iri putamus, quem superaddidimus, Imperatorum, Pontificum, Septentrionalium Regum, rerumque memorabilium *synchronismum*, ut, quod decurrimus, intervalli, quasi compages quædam chronologica hoc pacto appareat.

Statorum religionis christianæ in Islandia *stemmata* prætermittere nolimus,

Ad Lectorem.

mus, cum ipsa se nobilitate commendent, utpote subinde Regum Principumque nominibus superbientia. Gratos hac in parte labores nostros ipsis potissimum Islandis fore confidimus, qui & studiosissimi semper genealogiarum scrutatores fuere conservatoresque, & quos inter adhuc vivunt, qui ab aliquo insulæ Solone aut Numa genus ducunt. Enim verò, five hoc natura fiat & casu, five educatione & cura, five utroque, salutare certe Reip. accidit, quoties cum ipsa nobilitate fundamentum ejus, virtus, perpetuatur in prosapia.

Clauditur agmen duplici *indice*, virorum rerumque, & vocum. Ultimum hunc eo consilio paululum ampliavimus, ut ad absolutum, quod adhuc desideramus lingvæ borealis lexicon convasandum viam sternere posset, & in exterorum gratiam, quibus
bus

Ad Lectorem.

bus forte vocabula ad primitivam formam proprio Marte reducere nimis molestum foret, eadem in conversionibus suis, casuumque, ut ajunt, & modorum & temporum obliquitatibus ostendimus.

Vale, Lector candide, & aspirante aura divina, regiaque favente clementia, plura a nobis & majora annis vertentibus exspecta.

Hafniae d. IV. Sept. 1773.

LÜXDORPH. SUHM. KALL. MÖLLMANN. LANGEBECK. ERICHSEN.

*Legati Magnæani
Ephori.*

FINSEN.

I. Cap.

KRISTNISAGA.

I. Cap.

A. C. 981 **N**u hefer þat hverfu kristni kom a Island, at madr het Þorvalldr Kodranssun, brodursun Atla ens Rama, þeir varo syner Eylifs Arnar, (1) Bardarfunar or Al, Ketelsfunar Refs, Skidafunar ens Gamla. Kodran bio at Gilia i Vatnsdal, oc var agiætr madr. Þorvalldr sun hanns (2) for utan, oc var fyrst i hernadi, enn lutskipti þat er hann fekk, lagdi hann til utlausnar herteknum mönnom, allt þat er hann þurfti eigi at hafa til kostar fer, af sliko vard hann agiætr oc vinsæll. Þorvalldr for vida um sudurlönd, hann fann i Saxlandi sudur Biskup þann er Fridrikr (3) het, oc tok

(1) *Landnambok* part. 3. cap. 6. & *Olafs saga Tryggvasonar* Edit. Skalholt. part. 2. pag. 42. inferunt Atlium filium Skidii, nepotem Bardi.

(2) Hæc & plura de Thorvalldo exhibent *Olafs saga Tryggvaf.* part. 2. pag. 42-47. & vita ipsius Thorvalldi, vulgo dicta *Þorvalldsfaga Vidförla*, quæ omnia viri fata copiose enarrat.

Cap. I.

Incipit narratio de introducta in Islandiam religione Christiana. Erat vir quidam, nomine Thorvalldus, filius Kodranis, Atlii Ramii ex fratre nepos. Erant (hi duo fratres) filii Eylifi Arnar, nepotes Bardi ex Al, pronepotes Ketillis Ref, filii Skidii grandævi. Kodran, vir illustris, habitabat in Giliaa, in Vatnsdal. Filius ejus Thorvalldus, ad externos prædatum abiens, quantum ei ab usu vitæ supererat prædæ, captivis redimendis impendit. Hinc illi & claritas nominis, & favor. Dum terras australes late pervagatur, ibidem in Saxonia incidit in Episcopum quendam, Fridericum nomine,

A 2

ne,

A. C.
981

(3) Qvis hic Fridericus fuerit, dubium est, nec in alium Germaniæ tum temporis Episcopum omnes, quæ de nostro perhibentur, circumstantiæ melius quadrant, quam in Fridericum Episcopum Cizientem, qui Hugoni Anno 980 successit. vid. Calles Annal. Eccl. German. Tom. 4. p. 575. 584. Sed tamen

A. C tok af hanom skirn oc tru retta, oc var
 981 med hanom um rid. Þorvalldr bad Biskup
 fara til Íslands með fer, oc skira föd-
 ur sinn oc modur oc adra frændur sína
 þá er hanns radi villdo fylgia, Biskup
 veitti hanom þat. Þeir Fridrekr Biskup
 oc Þorvalldr kvámu til Íslands sumar
 þat er landit hafði bygt verið (a) tí-
 ó vetra (b), þá hafði Þorkell Mani
 lögsögu (4), enn þessir varo þá stærst-
 er höfðingjar á landeðo: Eyolfur Val-
 gerðarson (5) norður, oc Víga-Glumur
 (6), Arnor Kerlingarnef (7) Spakböð-
 varson, oc þeir Starri bróðir í Guddöl-
 um (8), Þorkell Krafli í Vatnsdal (9).
 Enn

(a) *Ita restituentum. Impr. habet. sextio, i. e. sexaginta, sed c. lacunam ibidem relinquit.*

(b) Oc síau vetur *add. c. & septem hyemes*, quod & reliqua monumenta historica confirmant.

tamen vero simillimum est, Fridericum hunc aut sacerdotio solum initiatum fuisse, qui in terra ethnica Episcopus facile salutabatur, aut etiam unum *Episcoporum in partibus infidelium*, qui ordinatione episcopali ornati, & inter infideles agentes auctoritate simul praediti erant, quamvis nulla iis certa dioecesis assignata esset.

(4) Anno 981. ut praeter *Annales Verustiores* diserte testatur *Olafsaga Tryggvas.* part. 2. pag. 47.

ne, a quo baptizatus, & veram religionem edoctus est. Post breve contubernium
Episcopum rogavit, ut secum Islandiam peteret, parentes & quotquot consanguineorum auctoritatem ejus sequi vellent, per baptismum initiaturus. Annuit precibus Episcopus. Ambo itaque centesima post occupationem terræ hyeme ad Islandiam appellunt. Eo tempore Legifer erat Thorkell Mani, hi autem Optimates Insulæ præcipui: In Provincia boreali, Eyolfus filius Valgerdæ, Viga-Glumus, Arnor Kerlingarnef filius Spak-Bödvaris, Starrius & frater in Gud-dalis, Thorkell Krafla in Vatnsdal. In

A 3

occi-

(5) Vid. *Mantissa* quæ *Landnamabok* subnectitur.

(6) Res ab eo gestas plurima ejus ætatis monumenta tangunt, data vero opera omnes exponit ejus vita, vulgo *Viga-Glumsfaga* edita Holis 1756.

(7) De Arnore Kerlingarnef plura habet *Olafs saga Tryggvas.* part. 2. pag. 233-235 secundum quam non fuit filius Spak-Bödvaris, ut hic perhibetur, sed Biornis, filii Thordi, occupatorum Islandiæ nobilissimi, quod & *Landnamabok* part. 3. cap. 10. ulterius confirmat.

(8) Conf. *Landnamabok* part. 3. cap. 7. & part. 5. cap. 15.

(9) Multa viri fata & res gestas, præter alios enarrat *Vatnsdalasaga*, quæ historiam tractus Vatnsdalensis

A. C. Enn vestur voro þa: Ari Marsfun (10),
 981 Asgeir Knattarfun (11), Eyolfur Grai (12),
 Gestur enn Spaki (13), Olafr Þa (14), Vi-
 ga-Styr (15), Snorri Godi var atian vet-
 ra, oc hafði tekit við bui at Helgafelli
 (16), Þorsteinn Egilsson (17), Illugi enn
 Raudi (18), oc (*) Þorkell Mani (19), oc
 Þor-

in boreali Islandia, inprimis Ingemundi Grandævi
 & posterorum, a tempore occupatæ Islandiæ ad ad-
 ventum Thorvalldi & Friderici, describit.

(10) Vid. *Landnamabok* part. 2. cap. 22; *Eyrbyggja-
 saga*, quæ historiam tractus Thorsnesensis & vici-
 norum in provincia occidentali, a prima ejus occu-
 patione, ad Snorrii Pontificis mortem circa annum
 1031 describit; & passim quoque *Sturlungasaga*, quæ
 historiam totius Islandiæ ab anno 1120 ad finem
 Reipublicæ, sive annum 1264, libris undecim com-
 plectitur.

(11) Conf. *Landnamabok* part. 2. cap. 21.

(12) Vid. *Eyrbyggiasaga*; *Isfirdingasaga*, quæ Havardi &
 filii Olai fata, & res, maxime seculo decimo, in
 tractu Isafjordensi gestas enarrat; & *Gisla Sursson-
 arsaga*, quæ historiam familiæ Syrdalensis, quæ se-
 culo decimo floruit, continet.

(13) Vid. *Landnamabok* part. 2. cap. 28. *Olafs saga
 Tryggvass.* part. 2. pag. 219. 220. *Laxdælasaga*
 quæ familiæ Laxdalensis in occidentali, & *Nials-
 saga*, quæ tractus Rangarvallenensis in australi Islan-
 dia, historiam, a prima occupatione, hæc ad annum
 circiter 1016, illa ulterius adhuc, persequuntur.

occidentali: Arius, filius Maris, Asgeir A. C.
 filius Knatti, Eyolfur Grai, Gestus Sa- 981
 piens, Olafus Paa, Viga-Styr, Snorri-
 us Pontifex, qui octodecim hyemes natus,
 villam Helgafiall adierat, Thorsteinus fili-
 us Egillis, Illugius Rufus, Thorkell Ma-
 ni, Thoroddus Pontifex, Gissurus Al-
 bus,

A 4

(14) De illo plura subministrant Nialsfaga & Egilsfaga
 Skalla-Grimsfonar, quæ tractus Borgarfjordenfis in
 occidentali Islandia, & imprimis Myramannorum
 familiæ historiam describit, data tamen opera Olai
 vitam Laxdælafaga præ cæteris exponit.

(15) Exstant adhuc momenta præcipua & argumentum
 ejus Vitæ, quæ vulgo Vigastyrfsfaga audit, & in
 incendio Havniensi 1728 periisse creditur. Sed
 præterea multa ab eo gesta Eyrbyggiasfaga ab inter-
 itu vindicavit.

(16) Plurimæ quidem hujus ætatis historiæ viri pru-
 dentissimi, simulque callidissimi, mentionem injici-
 unt, præ cæteris tamen Heidarvigafaga, quæ prælii
 a Bardo Gudmundi filio ad vindicandam fratris Hal-
 li cædem contra Borgfjordenfes initio seculi XI gesti
 historiam & exitum describit; Eyrbyggiasfaga & Lax-
 dælafaga ejus vitam & res gestas operose describunt.

(17) Vid. Egillsfaga Skalla-Grimsfonar & Saga af Gunn-
 lauge Ormstungu, quæ poëtarum Gunnlaugi & Raf-
 nis vitam, quæ in ultimam seculi decimi & pri-
 mam seculi undecimi partem incidit, complectitur.

(18) Vid. Landnamabok part. 1. cap. 21.

(*) Videtur deesse vox sudur, i. e. in Provincia australi.

A. C. Þoroddr Godi (20), Gissor hinn Hviti
 981 (21), Asgrimr Ellidagrimsfun (22), Hiallti
 Skeggjalun (23), Valgardr at Hofi (24),
 Runolfr Ulfsson (25), oc syner Örnulfs i
 Skogum (26). Enn austur: syner Þordar
 Freys-Goda (27), Sidu Hallr (28), Hel-
 gi Asbiarnarfun (29), Vigabiarni (30) oc
 Gæiter (31). Sva er sagt, er þeir Biskup
 oc Þorvalldr foro um Nordlendinga
 fiordung, oc taladi Þorvalldr tru fyrer
 mönnum, þviat Biskup understod þa eigi
 Norrænu, enn Þorvalldr flutti diarfliga
 Guds erindi, enn flester menn vikust litt
 under af ordum þeirra, toko vid tru Ön-
 undr

(19) Conf. ibid. part. 1. cap. 9.

(20) Vid. loc. cit. libr. 5. cap. 13. *Nialsfaga* cap. 56.
 pag. 86. *Grettisfaga* passim, & imprimis *Floaman-
 nasaga*, quæ historiam tractus Arnesensis in meri-
 dionali Islandia, & præcipue Thorgilfis Orrabeinis
 Alumni vitam; ab occupatione Islandiæ ad initia
 seculi undecimi, continet.

(21) Vix ulla est hujus ætatis historia quæ viri laudes
 & gesta non tangat. Plurima tamen præter au-
 thorem nostrum de eo subministrant *Nialsfaga* pag.
 72. 78-81. 85-87. 110. 114-117. 163. 180. 187-191.
 216. 226-229. 243-245. 250. *Olafs saga Tryggvasonar*
 part. 2. p. 219-222. 240. & *Hungurvaka*, sive quin-
 que primorum Episcoporum Skalholtensium vita.

bus, Asgrimus filius Ellida - Grimi, A. C. Hialtius filius Skeggii, Valgardus in 981 Hof, Runolfus filius Ulfi, & filii Örnulfi in Skogis. In orientali: filii Thordi Pontificis Freyi, Sidu-Hallus, Helgius filius Asbiornis, Viga-Biarnius, & Geiter. Traditur, Episcopo & Thorvaldo provinciam borealem perambulantibus, cum ille lingvæ Norvagicæ nondum gnarus esset, Thorvaldum de fide amplectenda ad populum verba fecisse, DEIque negotium strenuè gessisse, sed paucissimos dicto audientes habuisse. Acceperunt tamen conditionem Önundus Christianus

A 5 (inde

(22 & 23) Præter Authores not. 21. laudatos, plura de Asgrimo habet *Floamannasaga*, de Hialtio vero *Olafsfaga Helga*, five Olai Sancti Norvegiæ Regis vita.

(24) Conf. *Nialsfaga* pag. 72. 99. 166. 167.

(25) Conf. *Nialsfaga*. cap. 51. p. 81.

(26) Vid. loc. cit. cap. 58. p. 89.

(27) Sc. Thorgeir, Steinn, Kolbeinn, Egill, Starkadus & Flofus. vid. *Nialsfaga* quæ præsertim de Flofio multis agit.

(28) Ejus in monumentis patriæ coævis crebra mentio, plenissime tamen *Nialsfaga* & *Olafsf. Trygg.* de eo agunt.

(29) Vid. *Vopnfirdingasaga* & *Droplaugarsonasaga* quæ ejus gesta fuscè enarrant.

(30 & 31) Vid. *Vopnfirdingasaga* multis.

A. C. undr hinn Kristni sun Þorgils or Reykiar-
 981 dal Greniadar (c) sunar, oc Hlenni hinn
 Gamli sun Orms Töskubaks, oc Þor-
 vardr Spakbödvarsun i Afi i Hialltadal,
 enn Eyolfr Valgerdarsun let primsign-
 ast (32).

II. Cap.

Biskup oc Þorvalldr varo at Gilia
 med Kodrani hinn fyrsta vetur (33) med
 þrettan manna, Þorvalldr bad födur sinn
 skirast, enn hann tok því seinliga. At
 Gilia stod steinn sa er þeir frændur höf-
 du blotat (34), oc kölludu þar i bua ar-
 mann sinn. Kodran letst eigi mundi
 fyrr

(c) sun. *impr.* i. e. filius.

(32) Hanc Thorvalldi & Friderici expeditionem com-
 memorant *Þorvallds saga Vidförla & Olafs saga Trygg-
 vasonar* part. 2. pag. 43. quæ hanc verbi prædica-
 tionem ad annum sequentem 982 refert.

(33) Anno 981 exeunte & 982 ineunte.

(34) Quod montibus, fluviis, animalibus, & aliis id ge-
 nus rebus, spiritus, genios, vel vim quandam di-
 vinam, antiqui septentrionales inesse crediderint,
 multis historicorum testimoniis aliisque argumen-
 tis

(inde dictus) filius Thorgilsis ex Reykiar- A. C.
dal, nepos Greniadi, Hlennius Grand- 981
ævus, filius Ormi Töskubaki, & Thor-
vardus filius Spak-Böðvaris in As in
Hialtadal. Qvin & Eyolfus filius Val-
gerdæ cruce signari voluit.

Cap. II.

Prima hyeme Episcopus & Thorval-
dus cum tredecim sociis in Gilia mora-
bantur apud Kodranem. Thorvaldus
patri proposuit, ut baptizari se sineret;
Ille vero cunctanter annuit. In Gilia
erat lapis, quem maiores eorum religiose
coluerant, utpote a genio suo tutelari in-
habi-

tis probari posset. De cultu lapidum testes sunt
Landnamabok part. 3. cap. 17. de Eyvindo filio Lo-
dinis, qui territorii occupati limitem esse voluit la-
pides nomine Gunnsteinos, quos & religiose coluisse
perhibetur; cui suffragatur Hardarsaga ok Holm-
veria, a Bartholino Antt. Dan. libr. 3. cap. 2. pag.
627. 628. laudata, qui tamen hunc locum de ido-
lo lapideo minus recte intellexisse videtur. A ta-
libus vero spiritibus vel geniis lapides inhabitan-
tibus, distinguendi omnino sunt Dvergar five nani,
quos antiqui lapides quidem incolere crediderunt,
sed honore divino non sunt profecuti.

A. C. fyrr skirast lata, enn hann vissi hvor
 981 meir mætti Biskup edur armadr i stein-
 inum. Epter þat for Biskup til steins-
 ins, oc song yfer þar til er steinninn
 braf i fundur, þa þottist Kodran skilia
 at armadr var fignadr, let Kodran þa
 skira sic oc hiu hanns öll nema Ormr
 sunr hanns villdi eigi vid tru taka, for
 hann þa sudur i Borgarfjörð, oc kauper
 land at Hvanneyri. Ormr atti Þor-
 vöru dottur Össurar oc Beru Egilsdott-
 ur Skalla - Grimsfunar, þeirra dotter
 var Ingvilldur er atti Hermundr Illu-
 gafun. Sidan atti Ormr Geirlaugu
 dottur Steinmods or Diupadal, þeirra
 dotter var Bera er atti Skúli Þor-
 steinsfun. Þeir Biskup oc Þorvalldr
 gerdu bu at Lækiamoti i Vididal oc
 bioggu þar fjora vetur. Þeir foru
 vida um Island at boda tru. Þeir
 Biskup oc Þorvalldr varo at haustbo-
 di i Vatnsdal at (d) Haukagili (35)
 med Olafi, þar var þa kominn Þor-
 kell Krafla oc margt annara manna.
 Þar

(d) Gilia *impr.* c.

(35) Qvæ seqvuntur *Olafs saga Tryggvaf.* part. 2. pag.
 43. 44.

habitari tradentes. Kodran prius se bap- A. C.
tizatum iri negavit, quam nosceret, utrum 981
plus posset Episcopus an genius lapidis in-
cola. Accedit Episcopus ad lapidem, &
cantum super eum recitat, usque adeò,
ut disrumperetur. Unde Kodran geni-
um superatum esse concludens, baptizari
se fecit cum tota sua familia, excepto Or-
mo filio, qui religioni nomen dare recu-
savit, & meridiem versus in Borgarfjord
demigrans fundum Hvanneyri emit. Or-
mus uxorem duxit Thorvaram filiam
Ossuris & Beræ, filia Egillis, qui Skal-
lagrimi filius erat. Eorum filia erat
Ingvilla Hermundo Illugii filio nupta.
Secundis nuptiis Ormus duxit Geirlau-
gam filiam Steinmodi ex Diupadal, ex
qua genuit Beram, uxorem Skulii filii
Thorsteinis. Episcopus & Thorvalldus in
Lækiamoti in Vididal per quatuor hyemes
sedem figentes, interim late per Islan-
diam profecti sunt, ut Christianam reli-
gionem annunciarent. Dum convivio au-
tumnali apud Olafum in Haukagilo in
Vatns-

43. 44. & *Vatnsdælasaga*, sed paulo aliter, referunt.
 Conf. Finni Johannei Hist. Eccl. Island. Tom. I.
 pag.

A. C. Þar komu berferker tveir (*), er Haukr
 981 het hvartveggi, þeir budo mönnom
 kugan, oc gengo greniandi oc odu
 ellda, þa bado menn Biskup at hann
 skyldi fyrerkoma þeim. Epter þat
 vigdi Biskup elldin adur þeir ædi,
 oc brunnu þeir þa miöc. Epter þat
 gengo menn at þeim oc drapo þa,
 oc varo þeir færder a fiall upp hia
 gilinu, því heiter þar Haukagil síðan.
 Epter þat let Þorkell Krafla primsign-
 ast, enn marger varo skirder þeir er
 vid þennan atburd varo.

982 Þeir (36) Þorvalldr oc Biskup foro
 i Vestfirðinga fiordung at boda tru, þeir
 kvomu i Hvamni um alþing til Þorarins(e)
 Fylfennis, oc var hann þa a þingi, enn
 Fridgerdur kona hans var heima, oc
 fun

(e) Fyhennis c.

pag. 43-45. ubi & ipsa *Vatnsdalasaga* verba adferun-
 tur. *Olafsfaga* loc. cit. hæc ad annum 985 vel

Vatnsdal intersunt, ubi tunc Thorkell A. C. Krafla multique alii simul aderant, adve- 981 niunt duo berserki, quibus nomen Haukus ambobus erat, qui unicuique insultare, & rudere, & ignes per medios transire solebant. Rogatus episcopus, ut eos e medio tolleret, ignem, antequam transirent, consecravit, quo facto miserè ambusti sunt. Protinus, convivis in eos irruentibus, cæduntur, & cadavera eorum ad montem deportantur prope rivum ex fissura, cui postea exinde nomen Haukagil inditum est, delabentem. Hinc Thorkell Krafla se cruce signari passus est, multique alii testes hujus eventus baptizati sunt.

Inde Thorvalldus & Episcopus in 982 Provinciam Occidentalem profecti sunt, ut ibi religionem Christianam annunciant, & comitiorum universalium tempore ad Thorarinem Fylsenni, qui in Hvam habitavit, venerunt. Intererat ille

986 refert, Author vero noster ad Annum 982 referre videtur.

(*) De berserkis vide quæ ad calcem hujus editionis paulo uberius annotata sunt.

(36) Conf. Olafs saga Tryggvas. part. 2. pag. 43.

A. C. sun þeirra Skeggi. Þorvalldr taladi þar
 982 tru fyrir mönnum, enn Fridgerdur var
 medan í hófno og blotadi, og heyrði
 hvart þeirra orð annars, enn sveinninn
 Skeggi hólo at þeim, þá kváð Þorvalldr
 þetta :

For ec (37) með dom hinn dyra,
 Drengr hlyddi mér engi,

Gatom had (f) at hreyti
 (g) Hlautteins goða sveini.

Enn (h) við (i) enga fvinnu
 Alldin (k) rigur (l) við skalldi,

Þá kreppi (m) Guð gyðiu,
 Gall (n) úr heidnum (o) stalla.

Ekki letu menn skirast af þeirra orð-
 um í Vestfirðingafirðungi, svo at
 menn viti þat, enn í Norðlendinga-
 firðungi höfnodo marger menn blot-
 um,

(f) Af. *impr.* i. e. *ā* (g) Hræteins. *impr.* (h) Með.
impr. (i) Ögnar fennu. *impr.* i. e. *minace*
jurgio (k) Ridur. *impr.* (l) At. *impr.* (m)
 Gerder. *impr.* (n) Um. c. (o) Stalli. *impr.*

(37) Ordo verborum in priori carminis parte hic est :

„ Ek fór með hinn dyra dom, engi drengur hlyddi
 „ mér, gatum had at sveini hreyti hlautteins goða. „

Id

ille tum comitiis, sed uxor Fridgerda A. C.
 filiusque Skeggius domi erant. Dum 982
 Thorvalldus adstantes ad Religionem am-
 plectendam sermonibus invitat, Fridgerda
 in templo numina invocat, ita ut alter alte-
 rius verba audiret; Puer vero Skeggius
 illos derisit. Tunc Thorvalldus ita cecinit:

Rei pretiosæ fecimus præconium.

Linguis nemo favet, nemo virorum.

Sanna nos excipit puer sacricola,

Verna aspergilli saniem vibrans;

Dum moribus morata malis vetula

Anus Vati obstrepit canenti

(Ita Dii angore crucient Antistitam)

Exululata delubri ab ara.

Nemo in occidentali provincia, quantum
 scimus, sermonibus eorum permotus est,
 ut baptizaretur, sed multi in boreali, ab
 idololatria desciscentes, simulacra con-
 frege-

B

frege-

Id est: Rem pretiosam tractavi, nullus vir mihi au-
 rem præbuit; Irrisionem expertus sum a puero, asper-
 gillum cruoris, idolis sacri, agitante. Ordo vero po-
 steriors partis hic est: „Enn alldin rigur gall vid
 „enga svinnu or heidnum stalla vid skalldi. Þa
 „gydiu kreppi gud. „ Id est: Sed annosa mulier
 omnis urbanitatis experta ab ara profana poetam (me)
 sonora laceſſebat. Illam sacerdotem Deus perducit.

A. C. um, oc bruto skurðgud sin, enn sumer
 982 villdu eigi giallda hofstolla.

III. Cap.

984 Þorvardr Spakbödvarsfun let gora kyrkiu a bæ finum i Afi (38), þat lika-
 di mönnum stórilla þeim er heidner va-
 ro. Madr het Klaufi fun Þorvallds Refs-
 funar fra Bardi, hann var höfðingi, han-
 om likar þetta stórilla vid Þorvard,
 oc for hann at finna Arngeir brodur
 Þorvards, oc baud honom kost a,
 hvart hann villdi helldur brenna kyrk-
 iuna, eða drepa prest þann er Biskup
 hafdi þar til fengit, þa svarar Arn-
 geir: let ec hvern minna vana at gora
 prestinum mein, þvíat broder minn
 hefer grimmliga hefnt smærri mot-
 gerða, enn gott rad ætla ec þat at
 brenna kyrkiuna, enn þó vil ec mer
 engo afskipta. Litlo fíðar for Klaufi
 til um nött, oc villdi brenna kyrkiu-
 na, þeir varo saman tíó, enn er þeir
 komu i kyrkiugardin, fyndist þeim
 sem elldr fyki ut um alla gluggana a
 kyrk-

fregerunt. Erant quoque, qui tributa sa- A. C.
nis pendere detrectarent. 982

Cap. III.

Thorvardus Spakbödvaris filius tem- 984
plum Christo in fundo suo in As edificave-
rat, id quod Ethnicis maxime displicuit.
In primis optimatum unus, Klaufius,
filius Thorvaldi filii Refi ex Bardo, ea-
propter Thorvardo gravissime succensuit.
Adit igitur Arngeirem Thorvardi fra-
trem, eique optionem dat, utrum mallet
templum comburere, an sacerdotem ab
episcopo ibi constitutum interficere. Arn-
geir respondet: Ego vero nemini amico-
rum auctor fuerim sacerdotem lædendi,
frater enim meus etiam leviores offensas
crudeliter ultus est; Consultius forte fo-
ret, templum comburere, sed, quomodo-
cunque hæ res cadant, iis me immiscere
nolo. Paulo post Klaufius cum novem co-
mitibus ad comburendum templum noctu
proficiscitur. Ut ad cæmiterium veniunt,
ecce ignis per omnes fenestras templi erum-

B 2

pere

A. C. kyrkiunni, oc foro því brott, at þeim
 984 fyndist öll kyrkian elldfull. Oc er
 hann spurdi at kyrkian var eigi brunn-
 in, for hann til adra nott oc Arn-
 geir, oc ætladi at brenna kyrkiuna.
 480 Enn er þeir höfdo uppbrotit kyrkiu-
 na, þa kveikti hann elldin med fiall-
 rapa þurrum. Elldr kviknadi feint,
 þa lagdist hann nidur, oc bles at inn-
 yfer þreskilldin, þa kvam ör i golf-
 it yfer höfði honom, enn önnur mill-
 om skyrtunnar oc fido hanns, þa liop
 hann upp, oc kalladist eigi mundi bi-
 da hinnar þridiu, for Arngeir þa heim.
 Enn kyrkia fu var gor sextan vetrum adur
 kristni væri lögtekin (39), enn hun stod
 þa er Botolfr Biskup var a Holum (40), sva
 at ekki var atgort utan at torfum.

IV. Cap.

Þeir Fridrekr Biskup oc Þorvalldr
 foro til þings (41), oc bad Biskop Þor-
 valld

(39) Conf. *Olafsfaga Trygg. f. loc. cit. & Annales.*

(40) Botolfus sedit ab Anno 1239 ad Annum 1246
 vid.

pere visus est. Totum igitur templum A. C.
ardere sibi persuadentes, retro abiere. 984
Edoctus postea illæsum esse, alia nocte Arn-
geirem secum assumit, ut illud incende-
rent. Effractis foribus, ramali betulæ
ignem suscipere conatur, sed ægre accen-
sus est. Pronus igitur super limen dum
flatu eum suscitare nititur, una sagitta
super caput ejus in pavimentum decidit,
alia vero inter indusium & latus ejus se
insinuavit. Exsiluit Klaufius, tertiam
se expectaturum negans. Rediit igitur
Arngeir domum. Templum istud ex-
structum fuit sedecim hyemibus ante chri-
stianam religionem legibus sancitam, &
adhuc, Botolpho Episcopo Holis sedente, ita
manserat integrum, ut non nisi novi ce-
spites interdum substituerentur.

Cap. IV.

Profectis ad comitia universalia Epi-
scopo Friderico & Thorvalldo, ille hunc
B 3 roga-

vid. Finni Johannei Histor. Eccl. Island. Tom. I.
pag. 362.

(41) Vid. Olafsf. Tryggvasf. part. 2. pag. 44. quæ alias
etiam circumstantias addit.

A. C. valld telia tru fyrer mönnum at Lög-
 984 bergi, sva at hann væri hia, enn er
 Þorvalldr taladi, þa svaradi hanom
 mörgom ordom oc illum göfigr madr
 Hedinn fra Svalbardi or Eyafirdi. Hed-
 inn var sun Þorbiarnar Skagafunar,
 hann atti Ragneidi stiupdottor oc brod-
 urdottur Eyolfs Valgerdarsunar. Þa
 bado þeir skalld nida þa Þorvalld oc
 Biskup, þetta var þa kvedit:

Hefer börn borit

Biskup nio

Þeirra er allra

Þorvalldr fader.

Fyrer nid þat vag Þorvalldr tva
 menn, Biskup spurdi hvi hann vægi
 þa? þviat þeir fögdo okkor eiga börn
 saman. Biskup svarar, þeir lugu a okk-
 or, enn þu færder oord þeirra afleid-
 is, þvi at ec matta vel bera börn þin
 epter mer.

Enn

rogavit, ut se præsente in Logberga (3: A. C. rupe, in qua jus dicebatur) religionem 284 christianam populo prædicaret. Thorvaldum verba facientem nobilis quidam Hedinn ex Svalbardo in Eyafiorde multis contumeliosis verbis lacesivit. Hedinn ille erat filius Thorbiörnis, Skagii nepos, & duxerat in matrimonium Ragneidam Eyulfi Valgerdæ filii privignam & ex fratre neptim. Hi poëtas excitavunt, ut in Thorvaldum & Episcopum probrosa carmina stringerent, quorum unum erat:

Gestavit Episcopus

Filios novem

Quorum est omnium

Pater Thorvalldus.

Propter hoc carmen duos viros Thorvalldus occidit. Quærenti Episcopo, cur occidisset? quidni? inquit Thorvalldus, cum nos invicem liberis operam dare dixerint. Hoc quidem, respondit Episcopus, de nobis ementiti sunt: sed tu interim mala eorum verba in pejorem partem detorsisti; tuos enim liberos sinu gestare mihi nunquam pudori fuerit.

A. C. Enn er þeir Þorvalldr oc Biskup vill-
 985 do rida a Hegranes þing (42), foro heid-
 ner menn moti þeim, oc bördo þa grioti, sva
 at þeir nado eigi fram at fara, þar epter gor-
 do menn þa seka at heidnom lögum (43).

Enn þat sumar epter a alþinge (44),
 söfnudu höfðingiar lidi, oc rido med
 tvau hundrud manna oc ætludu at
 brenna þa Biskup inni. Þeir adu
 roffum finom adur þeir rido heim a
 bæin at Lækiamoti, enn er þeir skyll-
 do a bak laupa, flugu fuglar upp hia
 þeim, vid þat fældust hestar þeirra,
 oc fellu menn af baki, sumer bruto
 hendur finar, enn sumer fætur, eda
 skeindust a vopnum finom, fra sum-
 um liopo roffin, oc foro þeir vid þat
 heim aptur, vid þetta herlaup urdo
 þeir Biskup ekki varir fyrr enn ept-
 er, þa höfdo þeir þria vetur buit
 at Lækiamoti, þeir bioggo þar fimm
 vetur (p). Sidan epter þat foro þeir
 utan

(p) *Rectius forte* fíora vetur i. e. qvatuor hye-
 mes, *qvod tam cum ante dictis pag. 12. quam*
Olafsfaga Tryggvas. part. 2 pag. 42 convenit.

(42) Conf. *Olafsfaga* loc. cit.

Thorvaldum autem & Episcopum co- A. C.
mitia in Hegraneso adeuntes, ethnici obvi- 985
am facti, jactis lapidibus arcebant, ita ut
progredi nequiverent; & postea eos ex legi-
bus ethnicorum reos peragebant.

Sequenti æstate in comitiis Universa-
libus optimates copias colligunt, & ducen-
tis viris stipati Episcopum cum comitatu
crematum eunt. Antequam villam Lækia-
mot adirent, substiterant, ut equis quie-
scendi & libere pascendi facultatem da-
rent; Dum verò in eo erant, ut equos de-
nuo ascenderent, hi repentino avium evo-
latu consternati sessores deturbant. Aliis
brachia fracta sunt, aliis crura; quidam
propriis armis vulnerantur; a quibusdam
equi aufugerunt, & sic domum redire
coacti sunt. Tumultuariam hanc expedi-
tionem Episcopus & familiares non nisi
interjecto quodam tempore resciverunt.
Habitaverant tunc per tres hyemes in Læ-
kiamoto, ubi in totum per quinque hye-
mes

B 5

mes

(43) Ob cædes scilicet a Thorvalldo commissas; Non-
dum enim in leges relatum erat, religionem christia-
nam relegationis causam esse. Vid. infra cap. 6.

(44) Conf. Olafs saga Tryggvaf. part. 2. pag. 45.

A. C. utan (45), enn er þeir kvámo til
 986 Noregs, lágó þeir í einni höfn, þá
 kom þar Hedin af Íslandi í þá fö-
 mo höfn, oc fór þegar upp í skóg
 at höggva víð. Enn er Þorvaldr
 varð var víð þat, fór hann með
 þræl sinn, oc lét vega hann þar.
 Enn er Biskup víssi þat, þá sagði Bisk-
 up at þá mundi skíla félag þeirra,
 þat er hann var heiptrækr. Biskup
 fór þá súður í Saxland oc andaði
 þar, oc er hann máðr sannheilagr, enn
 Þorvaldr var þá fyrst í kaupferdum
 um víð.

V. Cap.

A dögum Harallds Kongs Gorms-
 sunar (46), kom Albertus Biskup af
 Brimom (47) a Jotland til Aros, oc
 settist

(45) *Olafsfaga Tryggvasonar* part. 2. pag. 225. collat.
 cum pag. 224. *ibid.* hæc ad ann. 985 refert, quod
 cum iis, quæ supra not. 4 allata sunt, conciliari nequit.

(46) *Conf. Olafsf. Tryggvasf.* part. 1. p. 92.

(47) *Albertus* hic idem esse videtur ac *Adelbrech*, *Adel-*
brikti, vel *Adelbreth* (nam unum idemque nomen
 est)

mes habitarunt. Post hoc tempus peregre A. C.
 profecti, in Norvegiam delati sunt, ubi He- 986
 dinus ex Islandia veniens, ad eundem, in
 quo hærent, portum appellit, & in sylvam
 lignatum se illico confert. Thorvaldus hu-
 jus rei certior factus cum servo suo eo con-
 tendit, ibique eum occidi fecit. Quod ut
 Episcopus rescivit, societatem eorum disso-
 lutum iri pronuntiavit, quòd Thorvaldus
 vindictæ adeo cupidus esset. Meridie ita-
 que versus in Saxoniam profectus est Epi-
 scopus, ibique mortem obiit, verè pro sancto
 reputandus, Thorvaldus verò mercatu-
 ram aliquandiu exercere cæpit.

Cap. V.

Regnante Haraldo Gormi filio, Al-
 bertus Episcopus Bremis in Jutlandiam
 Arosiam venit, ibique Cathedram ascen-
 dit.

est) quem quædam exemplaria *Adami Bremensis* (Hi-
 stor. Eccl. libr. 2. cap. 16.) loco Folcbrecti ab Adal-
 dago in Daniam ordinati substituunt, alia vero
 numero Episcoporum Danorum ab eodem confe-
 cratorum addunt. Vid. *Lindenbrog. Script. Rer.*
German. pag. 20. unde patet nostrum in eis quæ
 de

A. C. settist þar a stola, Þangbrandr het Klerkr hanns, sun Vilballdus Greifa af Brimum. Enn þa er Þangbrandr var vaxinn, baud Hugbertus Biskup af Kantaraborg (48) Albertus brodur sinum til sin, at þeirri veitslogaf Hugbertus Alberto giafer oc öllum förunautum hanns. Þa mællti Biskup vid Þangbrand: þu ert hattadr sem Riddarar, því gef ec þer skiöld, oc er amarkadr kross med likneski Drottins vors, þat merker lærdom þinn. Litlo fidar fann Þangbrandr Olaf

de Alberto vel Adelbreth Episcopo Arhusiensi in medium profert, scriptorum se antiquiorum auctoritatem secutum esse. Nec rationes chronologicæ obstant: Adaldagus enim Archiepiscopatum Hamburgensem ab Anno 936 ad Annum 988 tenuit. Vid. *Lambecii Chronolog. & Auct. Libr. 1. Rer. Hamburg.* incertum igitur est, quo jure *Buffæus* Not. in Sched. *Ærii* p. 54 hanc authoris nostri narrationem penitus rejecerit.

(48) Quid de hoc Hugberto statuendum sit indicare videtur Whartonus qui *Angl. Sacræ* Tom. 1. p. 150. testatur: „nullum, a tempore B. Augustini primi Archiepiscopi Cantuariensis (Anno 609), usque ad tempus Lanfranci Archiepiscopi (1071) per 462 annos, Archidiaconum in civitate vel dioecesi Cantuariensi fuisse; Sed a tempore Theodori Archiepi-

dit. *Erat ei clericus, Thangbrandus A. C. nomine, filius Vilballdi, Comitis Bremensis. Hoc jam pubere, Albertus cum tota familia a fratre suo Hugberto Episcopo Cantuariensi ad convivium vocatus est. Hugbertus xenia hospitibus distribuens, ut ventum est ad Thangbrandum, Tu verò, inquit, equitem præ te fers, scutum igitur tibi dono, in quo crux cum imagine Domini nostri conspicitur, ut simul studium tuum significet. Brevi post, cum Thangbrandus Olafum Tryggvii filium in terra Vendorum offenderet, quæ-*
sivit

chiepiscopi (Anno 672), qui sextus erat a B. Augustino, usque ad tempus prædicti Lanfranci (1071), fuisse in ecclesia S. Martini in suburbio Cantuariæ Episcopum quendam, auctoritate Vitaliani Papæ a S. Theodoro ordinatum, qui in tota civitate & dioecesi Cantuariensi vices Archiepiscopi gerebat, in ordinibus celebrandis, ecclesiis consecrandis, pueris confirmandis, & aliis officiis pontificalibus exequendis, ipso absente. Eundem etiam Episcopum omnimodam jurisdictionem in civitate & dioecesi Cantuariensi, sede plena, auctoritate Archiepiscopi, ipso absente, & sede vacante in tota provincia, auctoritate Capituli, per 399 annos usque ad tempus prædicti Lanfranci exercuisse tradit,,. Hinc enim concludi potest Hugbertum ad episcopos suburbii referendum esse, in quorum tempora, a Warthono notata, Haraldi Gormonis imperium incidit.

A. C. Olaf Tryggvafun i (q) Vindlandi, Olafur spurdi: hvörn dyrkit þer kristner menn a krosfi pindan? Þangbrandr svarar: Drottin vorn Jesum Christum. Kongr spyr: Fyrer hvat var hann pindr? Eda hvat sök gördi hann? Þa sagdi Þangbrandr Olafi Kongi innvirdiliga fra pining Drottins vars, oc taknom krosfins. Kongr faladi þa skiölldin, enn Þangbrandr gaf honum þa skiölldin, enn Kongr gaf hanom jamnvirdi skialldarins i brendo sylfri, oc mællti: Ef þu þarft nokkurs traufsts edur hallds, kom þa til min, oc mun ec þa launa þer skiölldin. Nokko-
993 ro fidar let Olafur Kongr skirast i Syllingum (49) a Irlandi. Þangbrandr kauper mey eina Irfka oc fagra med sylfrenu (50), enn er hann kvam heim med hana, þa villdi þa madr, er Otto enn Ungi Keisari hafdi giflat þangat, taka af hanom meyun-
(q) Vinlandi *impr.*

(49) Insulas Syllingas non ad Hiberniam, sed ad Britanniam pertinere, dudum observavit Author *Olafsf. Trygg.* part. 1. pag. 98. qui varia miracula de Regis baptismo addit, eumque ad Annum 993. refert. Vid. *ibid.* pag. 100.

sivit Olafus: Quisnam ille est, quem A. C. Christiani in cruce excarnificatum colitis? Respondit Thangbrandus: Est Dominus noster Iesus Christus. Instat Rex: Quamobrem excruciatum est, aut quid deliquit? Tunc Thangbrandus regi perperessionem Domini nostri, crucisque miracula sollicitè enarrat. Tunc Rex scutum licitatus est, quod cum ei Thangbrandus traderet, valorem Rex argento puro rependit, & si quando, ait, tibi aut patrocinio opus fuerit aut refugio, me conveni, & scutum tibi remunerabo. Nec multo post Olafus Rex Syllingis in Irlandia 993 baptismum recepit. Thangbrandus puellam Irlandicam venustam, hoc ipso argento emptam, domum advexerat. Hanc vir quidam, obses ab Imperatore Ottone Juniore illuc missus, abducere tentabat, veniente Thangbrando. Ob-
ses,

(50) Conf. Olafsf. Tryggvasf. part. I. cap. 119. pag. 135. quæ majore fine dubio veri specie tradit duel- lum Bremis commissum esse, & Thangbrando ea de causa non fuisse integrum in Saxonia manere, eumque ideo ad Regem Olaum in Angliam se contulisse, quod & Torfaus Hist. Norvegicæ Tom. 2. p. 341. probat.

A. C. una, enn hann villdi eigi lausa lata. Gisl-
 993 inn var kappi mikill, oc baud Þang-
 brandi a patalldur, en Þangbrandr hafdi
 figur oc drap hann, því matti Þangbrandr
 eigi vera i Danmörk, oc for hann þa til Olafs
 Kongs Tryggvasunar, oc tok hann vel vid
 hanom, oc var hann vigdr þar til prests,
 oc var hann Hirdprestr hanns um rid.

VI. Cap.

995 Olafur Kongr for af Irlandi oc
 austur i Holmgard, enn or Holmgardi
 til Noregs, sem ritat er i sögo hanns (51),
 oc baud þar kristni allri alpydo. Hann
 let gora (52) fyrstu kyrkiu i ey þeirri er
 Mostur

(51) Author hic Oddum Monachum secutus esse vi-
 detur, qvi Regem Olaum ex Russia in Norvegi-
 am recta venisse tradit; vid. *Olafsfaga Tryggvasonar*
 Edit. Svec. pag. 73. quam & narrationem *Torfæus*
Histor. Norv. Tom. 2. pag. 345. commemorat.
 Contra vero *Snorro Sturlæus* in *Heimskringla* ed.
 Svec. Tom. 1. pag. 264. seqv. refert Olaum ex Hi-
 bernia primum Hebudes, post inde Orcades pe-
 tiisse, tandemque hinc recta in Norvegiam traje-
 cisse, qvoad non tantum consensu *Codicis Flateyen-*
sis (vid. *Olafsfaga Tryggvas.* Edit. Island. part. 1.
 pag.

*ses, athleta fortissimus, Thangbran- A. C.
dum ad duellum provocat, & , certa- 993
mine victus, occiditur. Non erat in-
tegrum Thangbrando post hanc cædem
in Dania manere. Contulit se igitur
ad Olafum Tryggvii, a quo benignè ex-
ceptus, & sacerdotio initiatus, ad tem-
pus Regi a concionibus aulicis fuit.*

Cap. VI.

*Rex Olafus ex Irlandia orientem 995
versus in Holmgardiam tendit, inde in
Norvegiam reversus est, ut in vita ejus
scriptum est, ibique universum populum
ad christianismum excitavit. Primum
C in*

pag. 211-214. 224-226.) & Torfæi loc. cit. pag.
344-347. sed & ipsa rerum gestarum serie satis
comprobatur. Imo Oddus, ut prima ejus narratio
subsistere & cum reliquis conciliari posset, profectio-
nis ex Anglia in Norvegiam necessitatem agno-
visse videtur, nam Olaum Regem, postquam unum
annum in Norvegia regnaverat, iter in Angliam
suscepisse statuit, quod tamen cum rebus a Rege
gestis, aliisque temporis & locorum circumstantiis,
consistere non potest.

(52) Vid. loc. cit. pag. 226.

A. C. Mostur heiter, þar let hann Þang-
 995 brand fyngia i eyinni, oc fekk han-
 om bu oc jarder. Hann var eyd-
 flumadr mikill oc örr, oc gekk bratt
 upp fe hanns, þa fekk hann fer
 langskip, oc heriadi a heidna menn,
 oc rænti vida, oc lagdi þat fe fyrer
 lid sitt. Olafr Kongr kwam i Noreg
 a öndverdri (53) go, med hanom
 varo marger Islendsker menn, sa var
 einn er Stefner het (54), hann var
 996 sun Þorgils Eilifsfunar Helgasunar Beo-
 lo af Kialarnesi. Olafr Kongr fendi
 Stefner til Islands hit fyrsta sumar er
 hann kom i Noreg at boda þar
 Guds erinde. Enn er hann kom til
 Islands, þa toko menn illa vid han-
 om, oc frændur hanns verft, þviat
 allr lydr var þa heidinn a landi her,
 enn hann for diarfliga bædi nordur
 OC

(53) Go est nomen mensis, qvi hyemis erat penulti-
 mus, & die solis inter dies 8 & 15 Februarii in-
 cidente incipiebat. Secundum Chronologiam Au-
 thoris nostri oportet Regem Olaum in Norvegiam
 venisse 996, qvov tamen anno præcedenti factum
 esse series rerum ab illo gestarum & aliæ circum-
 stantiæ

in insula, cui Mostur nomen, templum ex- A. C.
 struxit, Thangbrandum sacris ritibus 995
 præfecit, eique villam & fundos in manus
 tradidit. Profusus erat Thangbrandus
 & prodigus, ut qui quàm maximè. Opi-
 bus igitur citò dilapidatis, celocem in-
 struit, ab ethnicis longè latèque prædas
 agit, & his copias suas sustentat. Ve-
 nerat in Norvegiam Rex Olafus initio
 mensis, quem Go majores vocant, Islan-
 dis stipatus quam plurimis. Hos inter
 erat Stefner quidam, filius Thorgilsis,
 nepos Eilifi, pronepos Helgii Biolæ ex
 Kialarнесо. Hunc Rex prima post adven- 996
 tum suum æstate ad Islandiam ablegat,
 ut veram ibi religionem nunciet. Hic
 quamvis ab incolis, ipsisque præcipuè co-
 gnatis suis, malignè exciperetur, (erat
 enim tota insula tunc temporis ethnici-
 smo dedita) provincias tamen, & borealem

C 2 & au-

stantiæ evincunt. vid. Finni Johannei Histor. Eccl.
 Island. Tom. I. p. 51. 53. not. a. Cætera eundem
 cum nostro errorem errat Oddus Monachus in
 Olafsf. Tryggvasf. Edit. Svec. pag. 73. conf. supra
 not. 51.

(54) Vid. Olafsfaga Tryggvasf. part. 2. p. 61. 62.

A. C. oc sudur, oc kendi mönnom retta
 996 tru, enn menn skipudust litt vid
 hanns kenningar. Oc er hann fa at
 þat hafdi engan framgang, þa tok
 hann at meida hof oc hörğa, enn
 briota skurdgud. Þa sömnudu heid-
 ner menn lidi, oc komst hann þa a
 Kialarnes nauduliga, oc var þar med
 997 frændum finum. Skip hanns stod
 uppi i Gufarosi, þat tok ut um vetr-
 in i vatnavöxtum oc ofvidri, þar um
 kvado heidner menn þetta:

(55) Nu hefer stafnvalin (r) Stef-
 nis,

Straumr ferr um hol knerri,

Fellivedur af fialli

Fiallrænt brotit allan.

Helldur (s) kved ek víst at
 valldi,

(t) Vindr

(r) Stefner *impr.*

(s) Getu ver at. c. M. Id est: *conjicimus.*

(55) „Ordo verborum in priori carminis parte hic est:

„Nu hefer fiallrænt fellivedur af fialli brotit allan

„Stefnis stafnvalin; Straumr ferr um hol knerri.,, i.

e. *Nunc tempestas montana, de montibus perflans, to-
 tum*

& australem strenue peragrarare non desti- A. C.
 tit, & ubique verbi divini præconium fa- 996
 cere. Cum verò homines institutionibus
 ejus parum dociles, omnemque conatum
 irritum fore, animadverteret, ad delubra
 arasque diruendas, & idola confringenda,
 se convertit. Tum verò ethnici copias co-
 gunt, e quorum manibus ægrè elapsus in
 Kiarlarnesum, apud cognatos delituit. Na- 997
 vis ejus, quæ in ostio annis Gufa hyber-
 nabat, æstu & tempestatibus in altum de-
 lata est. Quæ de re ita cecinerunt ethnici:

Actum est. Stefneri navem accipi-
 tris æmulam

(Fluctus per laterum concava volvitur)

Tempestas altis ingruens de rupibus,
 Turbo monticola, totam confregit.

Fallor, an in causa est vis superior,
 cur sic

C 3

Solve-

tum accipitrem proræ (i. e. navim) Stefneris perfre-
 git; Fluctus cavitatem navis permeat.

„Ordo partis posterioris: Vindr fleit band a
 „lande (oc) geyfar a med slikum ifi, hellur kved
 „ek víst at allrikr Freyr valldi.“

Ventus (quidem) retinacula in continente disruptit,
 & tanta glacie irruit; Certius (tamen) mihi est præ-
 potentem Freyum in causa fuisse.

A. C. (t) Vindr fleit band a landi,
997 Geyfar a med ifi,

(u) Allrikr Freyr, flikom.

Skip kom a land oc litt brotit, oc let Stefner gora at því um varit. Þat sumar (56) a alpingi var þat i lög tekit, at frændor hinna kristno manna skyldo fækia um þa gudlöstun, nanari (x) þridia brædra, oc firnari enn næsta brædra (57). Þat sumar var Stefner

(t) Vera mano bönd i löndom. c. M. Id est: *sunt ligamenta in continente.*

(u) Asriki gny flikom c. M. Id est: *potentiam deorum talis fragoris* (causam esse.)

(x) Enn þridia, enn næsta brædra *impr. c.*

(56) Hæc Olafsfaga Tryggvasonar part. 2. pag. 63. ad annum præcedentem refert, quasi Stefneris condemnatio navis læsionem præcesserit, quod tamen reliquis historiæ circumstantiis repugnare videtur.

(57) Quod þridia brædra consobrinorum pronepotes, & næsta brædra consobrinorum filios denotet, patet ex Codice Legum Gragas, in Vigslode (Titulo de cædibus) & quidem in Baugatal (recensu mulctarum), cujus verba hæc sunt: „Þeir menn er enom „vegna manne ero firnare en bröðrunga. edr syst- „kyna syner. edr systruna. scolo taca mörc af „iasnnafröndom vegandans. Næsta bröðra „vegandans scolo böta næsta bröðrum hins veg- „na

Solverint retinacula venti, A. C.

Vehemens irruerit glacies? 997

Ille est, ille omnipotens Freyr.

*Reiecta est navis ad littus, modicè vitata,
eamque ineunte vere Stefner resarciri fe-
cit. Hac æstate in comitiis universali-
bus lex lata est, ut cognati Christianorum,
quotquot proximiores, quam consobri-
num pronepotes, sed remotiores quam con-
sobrinorum filii essent, actionem de con-*

C 4

temptu

„ na ortog ens VI eyris. Þeir menn en ero man-
„ ne firnare veganda enn næsta brödra. scola giall-
„ da halfan fiorda eyri iamnanom frændom ens
„ vegna. Annarra brödra ens vegna scola taka or-
„ tog ens þriþia eyris af annarra brödra veganda.
„ Þeir menn en ero manni firnari veganda enn fva.
„ scola böta halfom odrom eyri iamnanom frænd-
„ om ens vegna. Þriþe brödra ens vegna scola
„ taka einn eyre af þriþia brödrum veganda,, Id
est: *Qui occisum uno gradu remotiore quam duorum
fratrum, vel fratris & sororis, vel duarum sororum
filii, (i. e. in 2 & 3 lineæ collateralis inæqualis
gradu cognati) tangunt, a consanguineis occisoris æque
propinquis marcam recipiunt. Consobrinorum filii,
(i. e. in 3 lineæ collateralis æqualis gradu cognati) ex
parte occisoris quinque uncias cum triente consobri-
num filiis occisi expendunt. Qui uno gradu remotio-
res consanguinei occisoris sunt quam consobrinorum
filii (i. e. in 3 & 4 lineæ collateralis inæqualis gra-
du*

A. C. Stefner fotttr um kristni, þa sök fotto
 997 þeir frændur hanns, þvíat kristnin
 var þa köllut frændaskömm. Syner
 (58) Osvifurs ens Spaka, Þorolfr oc
 Askell, Vandradr oc Torradr fotto
 hann, enn Uspakr villdi engan lut at
 eiga. Enn Stefner mælti: Ekki mein
 man mer verda at sekt minni, enn fyrer
 þessa sök ma ydur henda mikil ugipta at
 farra vetra fresti. Stefner for ut um sumar-
 it, oc tok Olafr Kongr vel vid hanom.

VII. Cap.

Þa er Olafr Kongr spurdi uspekt-
 er þær er Þangbrandr gordi (59),
 stefn-

du cognati) *uncias tres & dimidiam consanguineis
 occisi æque propinquis numeranto. Interfecti e consob-
 rinis nepotes (i. e. in 4to lineæ collateralis æqua-
 lis gradu cognati) duas uncias & trientem a nepotibus
 consobrinorum occisoris recipiunto. Qui uno adhuc
 propinquitatis gradu ab occisore remotiores sunt, (i.
 e. in 4 & 5 lineæ collateralis inæqualis gradu co-
 gnati) æque propinquis interfecti consanguineis sesqui
 unciam*

temptu Deorum instituere tenerentur, & A. C. illico Stefner christianismi accusatur, 997 actoribus consanguineis, cum christianismus tum temporis gentilitium haberetur opprobrium. Agebant filii Osvifi Sapientis, Thorolfus, Askell, Vandradus, & Torradus, at Uspakus causæ accedere noluit. Mihi verò, inquit Stefner, damnatio mea nullum pariet incommodum, sed eadem, paucas post hyemes, magno vos mactabit infortunio. Ea ipsa æstate Stefner peregre abiit, & ab Olaso Rege hospitaliter exceptus est.

Cap. VII.

Auditis, quas Thangbrandus excitaverat, turbis, Rex Olafus eum ad se

C 5

ar-

unciam solvunto. Consobrinorum cæsi pronepotes (i. e. in 5to lineæ collateralis æqualis gradu cognati) unam unciam a pronepotibus consobrinorum homicidæ recipiunto.

(58) Vid. Laxdælasaga. Olafsfaga Tryggvasf. part. 2. pag. 63. 255.

(59) Vid. Olafsfaga Tryggvasf. part. 2. pag. 150. 151 & 214. Níalsfaga pag. 157. Arii Polyhistoris Sched. Edit. Skalholt. pag. 6.

A. C. stefndi hann hanom til sín, oc bar
 997 sáker á hann, oc kvad hann ekki
 skylldu vera í sinni þionósto, er hann
 var ransmadr. Þangbrandr bad Kong
 leggja á hendur sér nokkora torvellða
 sendiferð, Kongr mælti: fatter skulu
 við ef þu ferr til Íslands oc fær kristnat
 landit. Þangbrandr mælti: til þess man
 ec hætta. Þat sumar (60) fór Þang-
 brandr til Íslands. Hann kvam í Alpta-
 feord hinn nýrðra í Selvaga fyrer nord-
 an Melrakkanes. Enn er menn vissu
 at Þangbrandr var kristinn oc hans
 menn, þá villdu þeir ekki við þá mæla
 landsmennernir, oc eigi vísa þeim til
 hafnar. Þá bio Sidu-Hallr at A, hann
 fór til Fljotsdals, enn er hann kvam
 heim, þá fór Þangbrandr at finna hann,
 oc sagði honum, at Olafr Kongr hafði
 sendan hann til Halls ef hann kvæmi í
 Austfiörðo, oc bad hann vísa þeim til
 hafnar, oc veita þeim annan dagnad þann
 er þeir þurftu. Hallr let flytja þá til Alp-
 tafiardar hinns fyðra í Leyruvág, oc setti
 upp

(60) Conf. loca in nota præcedenti citata & *Fin-*
ni

arcescit, commissa ei objicit crimina, & A. C.
 in ministerio suo, cum raptor esset, du- 997
 raturum negat. Rogavit Thangbran-
 dus, ut Rex ei laboriosam aliquam im-
 poneret legationem: Rex ait: Reconciliati erimus, si in Islandiam trajeceris, eamque regionem ad christianismum perduxeris. Periculum faciam, respondit Thangbrandus, & ea ipsa æstate in Islandiam profectus est. Appulerat in boreali Alptafiorde, apud Selvagos a septentrione Melrackanesi; Ut verò innotuit, Thangbrandum ejusque socios christianos esse, nemo incolarum eos alloqui, aut portum monstrare, voluit. Aberat tunc in Fliotsdal Sidu-Hallus, qui in A habitabat. Hunc reducem rectè petit Thangbrandus, narrat: jussisse Olafum Regem, ut eum conveniret, si forte ad tractum Austfjordensem appelleret; utque suis portum indicaret, aliaque, quibus opus haberent, officia præstaret, rogat. Hallus eos ad meridionalem Alptafjordum in Leiruvag devehit, navemque in locum, qui nunc Thang-

A. C. upp skip þeirra þar er nu heiter Þang-
 997 brandsrof, en Hallr færði skipfarmin
 heim a tunvöll sinn, oc gordi þar tialld,
 þat er þeir Þangbrandr varo i, þar song
 Þangbrandr messö. Hinn næsta dag fyr-
 er Mikíalsmessö, þa leto þeir Þangbrandr
 heilagt at noni, þa var Hallr þar i tialld-
 ino, hann spurði: Hvi letti þer nu ver-
 ki? Þangbrandr segir: a morgin er ha-
 tid Mikíals Höfud-Engils. Hallr spurði:
 Hverfo er hann hattadr? Þangbrandr
 svarar: Hann er settr til þess at fara mot
 salum kristinna manna. Sidan sagði
 Þangbrandr margt fra dyrd Guds Engla.
 Hallr mælti: Voldugr man sa er þessir
 Englar þiona? Þangbrandr svarar: Gud
 gefir þer þessa skilning. Hallr sagði um
 kvölldit hiuum sinom: a morgin hallda
 þeir Þangbrandr heilagt Gudi sinom, oc
 nu vil ec at þer niotit þess, oc skulu þer
 ekki vinna a morgin, oc skulu ver nu
 ganga at sia athæfi kristenna manna. Um
 morginn veitti Þangbrandr tider i tialldi
 sino, enn Hallr gekk oc hiun hanns at
 sia athæfi þeirra, oc heyrdö klokknaliod,
 oc kendo ilm af reykelö, oc sa menn
 skrydda

Thangbrandsrof dicitur, subduci fecit; A. C.
onere vero navis in aream ville suæ tra- 997
ducto, tentorium erexit. Id Thangbran-
dus cum sociis occupavit, ibique missam
cantavit. Pridie festi Michaëlis, cum
hora post meridiem tertia comites Thang-
brandi feriarentur, Hallus, qui tunc in 800
tentorio erat, cur ab opere cessarent? in-
quisivit. Cras, inquit Thangbrandus,
festum est Michaëlis, primi ordinis An-
geli. Iterum quærenti, quis & qualis
esset? Respondit Thangbrandus: Datum
ei hoc muneris est, ut animabus christia-
norum obviam eat, & hac occasione multa
de excellentia Angelorum Dei subjunxit.
Hallus ait: Præpotens sit, oportet, cui
tales ministrant Angeli. Regesit Thang-
brandus: atqui perspicacem hunc animi
sensum tibi Deus ipse indit. Vesper
Hallus famulis suis dixit: Cras Thang-
brandus & socii Deo suo ferias agunt, iis-
dem ego vos etiam frui volo. Nemo ve-
strum cras labori vacet, sed cæremonias
christianorum spectatum ibimus. Mane,
cum Thangbrandus in tentorio sacra face-
ret, Hallus cum familia ritus celebrantium
observat.

A. C. skrydda gudvef oc purpura. Hallr
 997 spurdi hiun sin hverfo þeim þokknad-
 ist athæfi kristenna manna, enn þau
 leto vel yfer. Hallr var skirðr laug-
 ardagin fyrer páska (61), oc hiun
 998 hanns öll þar i anni, hun er síðan
 köllut (62) Þvatta.

Um sumarit (63) reid Þangbrandr
 til alþingis með Halli, enn er þeir
 kvámu i Skogahverfi, þá kaupa heidn-
 er menn at þeim manni er Galldra-
 Hedinn het, at hann felldi jörd und-
 er Þangbrandi. Þann dag er þeir
 rido or Kyrkiobæ fra Surts Asbiarn-
 arsunar, Ketellsfunar hinns Fíflka (64),
 þeir varo aller skirðer langfedgar,
 þá fell hestr Þangbrands i jörd nið-
 ur, enn hann liop af baki, oc stóð
 a bakk-

(61) Qvod *Kristnisaga* hic, & *Olafsfaga Tryggvasf.*
 part. 2. pag. 217. pridie paschatos Anno 998 fa-
 ctum esse tradunt, id *Níalsfaga* pag. 157 ad autum-
 num Anni 997, sed minori veri specie, refert.

(62) Hoc prædium minus recte, forte solo typothetæ
 vitio,

observat. Audiunt tintinnabulorum soni- A. C.
tum, sentiunt fragrantiam thuris, aspici- 997
unt viros textilibus & purpura amictos.
Quærit ex famulis Hallus, quid iis videre-
tur de christianorum ritibus. Illi: placere
sibi, respondent. Baptizatus est Hallus cum
familia pridie Paschatos ejusdem loci in 998
anne, cui postea nomen Thvatta indi-
tum.

Æstivo tempore Thangbrandus cum
Hallo ad comitia universalia equitabat.
Ut ad Skogabverfum pervenerant, ethni-
ci virum, cui Galldra-Hedinn nomen erat,
pretio conducunt, ut terram sub Thang-
brando dehiscere faceret. Eodem igitur
die, quo ex domo Surti in Kyrkiubæ (erat
autem Surtus filius Asbearni, nepos Ke-
tillis Stulti, & una cum his majoribus
suis baptizatus erat) profecti sunt, equus
Thangbrandi terra absorberi coepit; ille
autem celeriter e dorso exsiliens, salvus
in

vitio, Thvera, appellatur in Olafssaga Tryggvason-
ar Edit. Svec. pag. 135.

(63) Vid. Olafssaga Tryggvas. part. 2. pag. 217. Nials-
saga pag. 157.

(64) Landnamabok Part. 4. cap. 11. Olafssaga Tryggvas.
part. 2. pag. 218. Nials saga pag. 158. horum Surti
majorum mentionem injiciunt.

A. C. a bakkanum heill. Þangbrandr skirdi
 998 marga menn i för þeirri, Gíffor hinn
 Hvíta, oc Hall i Haukadal, hann var
 þá þrevetur (65), oc Hialta Skeggia-
 sun. Þangbrandr flutti sköruliga Guds
 800 eyrindi a þingi, oc toko þá marger
 menn vid tru i Sunnlendingafiordun-
 gi (y). Hann fór epter þingit oc
 ætladi hit eystra til Eyafíardar, hann
 skirdi marga menn i Þangbrandslæk i
 Eggfarsfirdi, oc at Myvatni i Þang-
 brandspolli. Enn eigi nadi hann leing-
 ra fram at fara enn til Skíalfanda-
 fliots fyrer ríki Eyfirdinga, hvarf hann
 þá aptur i Austfjördu oc kendi þar tru.
 Þangbrandr fór hit fydra þadan vestur.

VIII. Cap.

Enn þá er Þangbrandr kendi tru
 fyrer mönnum a Islande (66), toko marg-
 er menn þat til at nida hann, þat gordi
 Þor-

(y) Oc Nordlendingafiordungi *add. M. Id est: &
 provincia boreali.*

(65) Vid. *Sturlungasaga* libr. 4. cap. 4. *Arii Poly-
 historis*

in crepidine voraginis constitit. Multos A. C. in hoc excursu baptizavit Thangbrandus, 998 quos inter Gissurum Album, Hallum in Haukadal puerum trimulum, & Hialtum filium Skeggii. In comitiis negotium Dei fortiter gessit, multique in Provincia australi fidem amplexi sunt. Statuerat post comitia orientali itinere usque ad Eyiafiordum penetrare, quin & multos in Thangbrands-Læk in Eyafiorde, & in Thangbrands-Pollo apud Myvatn, sacris aquis abluit, sed, repugnantibus Eyfirdingis, ultra Skialfandaflot pertingere nequivit. Reversus igitur in provinciam orientalem, fidem annuntiavit, & inde per australem plagam occidentem versus iter flexit.

Cap. VIII.

Quòd Thangbrandus religionem Christi Islandis prædicaret, multi eum diris devoverunt. Hos inter erat Thorvaldus

D

Veili,

historis Sched. edit. Isl. pag. 11. Nialsfaga pag. 159.

(66) Conf. Olafsfaga Tryggvas. part. 2. pag. 218. & Nialsfaga pag. 159.

A. C. Þorvalldr hinn Veili er bio i Vik
998 i Grimsnesi, hann orti um Þang-
brand, oc hann kvad þessa viso til
Ulfs Skallds:

(z) Uskelfom (67) man ec Ulfi

(a) Einhendis bod fenda,

Mer er vid stala styri

Stugglaust, fyni Ugga,

At (b) gnyfeta (c) giæter

Guds varg fyrer argan,

(d) Sva at vid rögn of (e) ri-
gni,

Reki hann, enn (f) ec annan.

Þetta kvad Ulfr i moti:

(g) Tek

(z) Uggs kialka *impr.*

(a) Ægins hedinns *impr.*

(b) Geirridar *impr. c.*

(c) Giæda *impr.* giædir c. (d) Þann er *impr.*

(e) Reginn *impr.* (f) Ver. c.

(67) Ordo verborum in priori carminis parte hic est:

„Ek man fenda uskelfum Ulfi Uggafyni einhend-

is bod; (Mer er stugglaust vid stalastryri). “

Ego

Veili, qui in Vik, in tractu Grimsnes, habi- A. C.
tabat. Ille Thangbrandum carmine convi- 998
ciatus, & Ulfum Poëtam hac strophæ allo-
cutus est:

Stat, Ulfum intrepidum

Abs me ablegato provocare nuntio:

(Sed non minaci, nihil irarum est mihi
Uggviadem contra, qui contorquet
chalybem)

Militaris doctus ordinator incessus
Mihi hunc osorem Dei abjectum exter-
minet!

Utque ambo Diis devotæ cadant ho-
stiæ,

Ille hunc, ipse at ego alterum.

Respondit Ulfus hac antistrophe:

D 2

Stat,

Ego mittam intrepido Ulfo filio Uggii certum nun-
tium; Mihi nihil est irarum erga vibrantem ferrum
(bellatorem).

In posteriori autem parte ordo verborum hic est:

„ At gnyfeta giætir reki fyrir, hann argan
„ Guds varg, enn ek annan, íva at of rigni vid
„ rogn. “

Ut incessus bellici custos (vir militaris) abjectum
illum Dei hostem (Thangbrandum) pellat, ego vero
alterum (Gudleifum), ita ut (ambo) diis devo-
ventur.

A. C.
998(g) Tek at (68) ec (h) fundir, þo at
fendi

(i) Sannreyner bod tanna

(k) Hvarfs, vid hleypiskarfi,

(l) Harbards (m) vea (n) fiardar,

(o) Edur (p) rafaka (q) rækis

Raung ero (r) malagengi;

Se ec vid miklo meini

Minliet flugu (s) at gina.

Veturlidi Skald orti oc nid um
Þangbrand oc marger adrer. Þeir
kvamo vestur i Fliotshlid, þa var
Gudleifr Arafun af Reykiaholum med
honom. Þeir spurdo at Veturlidi
Skald var at torffkurdi med huskörl-
um sinom, þeir Þangbrandr foro til
oc

(g) Trekat *impr.* tekkar. c. (h) Syndur. c.(i) Sannreinder *impr.* sannreynis. c.(k) Hverfs. c. (l) Harbrands *impr.*(m) Na *impr.* (n) Fiandar *impr.*(o) Era. c. (p) Rafeka *impr.*(q) Ræki *impr.* (r) Mal a gangi *impr.*(s) Af *impr.*

(68) Ordo verborum hic est: „Ek tekat fundir, þo
„at Harbards vea fiardar sannreyner fendi tanna-
„hvarfs bod vid hleypiskarfi.“ Non

Stat, non obsecundare, nec persua- A. C.
deor, 998

*Quamvis transire dentium per cingulum
 Cursoris alitis, consilium faciat,
 Qui perturbator pacis Harbardi cluit.
 Esto antennis equit antem velivolis
 Negotio versarier in pessimo,
 Nihilofunest minus mihi res augurii
 Videtur, inhians æstrum si hoc capta-
 verim.*

*Etiam Veturlidius Poëta carmen in
 Thangbrandum probrosum condidit, &
 multi alii. Pervenerant occidentem ver-
 sus ad Fliotshlid, comite Gudleifo, filio Arii
 ex Reykiaboli. Hic certiores facti, Vetur-
 lidium Poëtam cum operariis suis alicubi
 in effodiendis cespitibus occupatum esse,*

D 3

eò

*Non annuo; quamvis pacis Harbardi perturbatori
 (Thoro) dicatus (i. e. Thorvalldus) mittat incon-
 sultum nuncium, per cursorem, carbonis aquatici instar,
 volitantem.*

„Edur rafaka rækis mala gengi ero raung; ek
 „se minlikt miklo meini at gina vid flugu.“

*Aut (quamvis) equi antennæ (i. e. navis) cultoris
 (gubernatoris) negotia sint perversa. Video caven-
 dum esse, magni instar mali, (huic) æstro inhiare (i.
 e. fallaci hoc decipi consilio).*

A. C. oc vogo (t) hann þar (69). Þetta
998 var kvedit um (*) Gudleifi:

Rydfionar (u) gör (70) reyner
Randa fudur a landi

(x) Böds i (y) bodnarfmidiu
Balldurs figtolum (z) hallda.

(a) Sigdreiner let (b) sonar
Sniallr mordhamar (c) gialla
Haudurs i hattar stedia

Hialldurs Veturlida Skalldi.

Þadan foro þeir vestur i Grims-
nes oc fundu Þorvalld hinn Veila
vid Hestlæk, oc vago hann þar. Þa-
dan hurfo þeir aptur, oc varo med
Halli

(t) Hann þar þetta *impr.* c.

(*) Gudleigi *impr.* c. M. (u) Gekk. c. M.

(x) Beds *impr.* (y) Bænar. *impr.*

(z) Halldit c. M.

(a) Sidreiner *impr.* id est: *Morum moderator.*

(b) Sino *impr.* (c) Giallda c.

(69) Exscriptum quoddam (Biblioth. A. Magnæi No. 106 in Fol.) Libri Originum Islandiæ, vulgo dicti *Landnamabok*, tradit Veturlidium pala, qua cepites effodit, se contra Gudleifum defendisse, sed a Thangbrando interea occisum esse.

eò divertunt, eumque occidunt. Hoc de A. C.
Gudleifo carmen conditum est: 998

Qui situm clypeorum oris, & robiginem

Arcere solitus, tela Baldi impegit

In officinam mellifluæ poëseos

Victoriosa. Terræ australis plaga

*Insonuit, falces dextre vibrans bel-
licas*

Ictu mortifero dum facit

Securim clangere vindicem

In fulcro galeæ vatis Veturlidii.

*Pergentes inde occidentem versus ad
Grimsnes, Thorvaldum Veilium apud
Hestlek offendunt, ibique interficiunt.
Hinc reversi alteram cum Hallo hyemenz*

D 4 trans-

(70) „Reynir rydfionar randa gör hallda sudur a lan-
„di balldurs böds sigtolum i bodnarfmidu. “

*Qui discussionem ferruginis clypeorum (i. e. præ-
lium) molitur (i. e. bellator), dirigit, in tractu terræ
meridionali, Balderi calamitatis (i. e. pugnæ) in-
strumenta (i. e. arma) victricia in officinam poëseos
(i. e. caput poëtæ).*

„Sniallr hialldurs sigdreynir let sonar mord-
„hamar gialla i haudurs hattar stedia Veturlida
„skalldi. “

*Strenuus falcis bellicæ explorator (i. e. bellator) fecit
malleum cædis (i. e. securim) vindicem resonare in pilei
Odini (i. e. galeæ) fulcro (i. e. capite) Veturlidii poëtæ.*

A. C. Halli annan vetur (71), enn um var-
 999 it bio Þangbrandr skip sitt. Þat
 fumar (72) var Þangbrandr fottur til
 sektar um vig þessi, hann let ut oc
 vard apturreka i Borgarfjörð i (d)
 Hytara (73), þar heiter nu Þang-
 brandsrof nidur fra Skipahyl, oc þar
 stendur enn festarsteinn hans a ber-
 gi eino. Enn er þeir varo þar
 kvamner, höfdo heradsmenn fund at
 því at banna þeim kaup öll (74).
 Þangbrandr kom a Kroffaholt oc
 song

(d) Hyta *impr.* c.

(71) Anno 998 exeunte & 999 ineunte; id vero cum reliquis historiis non convenit, quæ posteriorem hanc apud Hallum hyemationem non agnoscunt. Vid. *Arii Polyhistoris Sched.* ed. Isl. p. 7. *Olafsfaga Tryggvasf.* part. 2. pag. 219. *Nialsfaga* pag. 160-173. Cum enim omnes una voce testentur Thangbrandum ultimam hyemem cum Gissuro Albo egisse, hinc sequeretur eum in Norvegiam reversum esse Anno 1000, sed religionem Christianam in Islandia legibus esse sancitam, & Regem Olavum in prælio Svoldrensi cecidisse Anno 1001, quod communi omnium monumentorum antiquorum testimonio, quin & ipsius *Kristnisagæ* expressis verbis (*infr.* cap. 12.), repugnat. Quare historiarum jam

transigunt, primo autem vere Thangbrandus A. C. navem instruit. Sub æstatem verò, 999 cum ob patrata homicidia in jus vocaretur, navem quidem solvit, sed in terram repulsus est apud Hytara in Borgarfjördo, ubi nunc Thangbrandsrof loco nomen est infra Skipahyl. Extat adhuc super scopulum quendam saxum, cui navem alligaverat. Vix appulerant Thangbrandus & socii, cum tractus incolæ, conventiculo celebrato, omni eos commercio interdixerunt. Thangbrandus ad Krossaholt

jam allegatarum fide statuendum est, Thangbrandum unam tantum hyemem (anno sc. 997 exeunte & 998 ineunte) apud Hallum transegisse. Conf. Finni Johannei Histor. Eccl. Island. Tom. I. pag. 57. not. a.

(72) Revera anno 998 conf. not. præced.

(73) Hoc Thangbrandi naufragium *Njalsaga* pag. 160 apud Bulandshöfðum in Islandia orientali contigisse statuit, & tam in hac, quam in aliis expeditionis Thangbrandi in Islandiam circumstantiis a nostro differt, multasque, quas reliqui historici tacent, addit.

(74) Hoc Islandis in eos advenarum, quos hostium loco quodammodo habere potuerunt, non fuisse insolitum, simile exemplum infra cap. 11. & *Landnámabók* part. 4. cap. 4. commonstrant.

A. C. song þar meflo, oc reiste þar krossa.
 999 Kolr het madr er bio i Lækjarbug,
 hann atti mat fva mikin at hann
 visfi varla hvat hann skyldi af gera.
 Þangbrandr for þangat, oc faladi mat
 at hanom, enn hann villdi engan
 felia, þeir toko matin oc lögdo verd
 epter. Kolr for ofan a Hytarnes, oc
 kiærdi fyrer Skeggbirni er þar bio,
 hann for med Kol at finna Þang-
 brand, oc bado hann lata rakna ranit
 oc bæta fyrer, enn Þangbrandr neita-
 di því þverliga, þeir börduft a fitinni
 ofan fra (e) Steinsh., þar fell Skegg-
 biörn oc atta menn adrer, þar er
 haugr Skeggbiarnar a fitinni, enn
 adrer varo jardader i (f) Landraugsh.
 þar hia fitinni, oc fer þar enn gerla
 kumlin, tveir menn fello af Þang-
 brandi. Enn er Gissur hinn Hviti
 spurdi þessi tidendi, baud hann Þang-
 brandi til sin, oc var hann þar hinn
 þridia vetur (75). Þann vetur tok
 ut skip Þangbrands or Hytara oc
 braut

(e) *Legendum*: Steinshollte vel Steinsholum.

(f) *Legendum*: Landraugsh. vel Landraugsholum.

holt veniens, missam celebravit, & cru- A. C.
ces erexit. Habitabat in Lækiarbug 999
vir, nomine Kolus, qui tanta cibariorum
copia abundabat, ut vix haberet, ubi
reconderet. Hic Thangbrando, edulia
licitanti, venditurum se pernegavit. Illi
verò edulia auferentes, eorum pretium
post se relinquant. Kolus ad Hytarnes,
ubi Skeggbjornus habitabat, descendit,
eique vim sibi illatam conqueritur. Ten-
dunt ambo ad Thangbrandum, & tam
de restituendo rapto, quam pendenda
multa cum eo expostulant. Illo utrum-
que facere recusante, in planitie supra
Steinsholt pugna exorta est, in qua Skegg-
bjornus & octo alii cecidere. Skeggbior-
ni tumulus in ipsa planitie situs est, quam
prope, in Landraugsholis, reliquos humatos
esse, colles adhuc conspicui testantur.
Thangbrandus duos e sociis desideravit.
Hæc ubi Gissuro Albo nunciata sunt,
Thangbrandum ad se vocavit, ubi ille ter-
tiam transegit hyemem. Interim navis
Thangbrandi ex Hytaraa in altum dela-
ta,

(75) Re vera Anno 998 exeunte & 999 ineunte conf.
not. 66.

A. C. braut miöc, oc rak a land fyrer sunn-
 999 an Kalfalæk, þar um orti Steinunn
 moder Skald-Refs þetta:

Þor bra (76) þumilsdyri
 Þangbrands or stæd (g) laungu,
 Hristi (h) blakk oc beyfti
 (i) Brands, (k) oc laust vid (l)
 landi.

Munat skid um sia sidan
 Sundfært atalls grundar,
 Hregg þviat hardt (m) nam
 leggja,

Hanom kent, i spanom.
 Oc enn kvæð hun:

Braut

(g) Laungum *impr.* (h) Bord *impr.*
 (i) Bards *impr.* (k) A *impr.*
 (l) Jördu *impr.* fandi. M.
 (m) Tok *impr.*

(76) „Þor bra Þangbrands laungu þumilsdyri or
 „stæd, hristi oc beyfti blakk brands, oc laust vid
 „landi.“

*Thor discussit Thangbrandi longum Thumilis (Re-
 gis piratæ) jumentum (i. e. navem) ex statione, agi-
 tavit,*

ta, & multum conqvassata, a meridie A. C.
Kalfalæk littori alliditur. Hac de re exstat 999
cantilena Steinunnæ matris Skald-Refi:

Piraticum jumentum prælongum

Thorus

Thangbrandi excusit è navalibus,

Caballum antennis hispidum con-

qvassavit,

Contrivit, atque allisit littori.

O! Navis, qualis, quâ, soleâ ve-
lut ligneâ,

Atallus labebatur per æquor suum,

Non amplius transnatabis freta,
ita te comminuit

Tempestas horrida, quam Thorus non
inficiabitur suam.

Et porro altera:

Pro-

tavit, & conqvassavit equum rostratum (navem), &
ad terram allisit.

„Skid atalls grundar munat fidan fundfært um
„fia, þviat hart hregg, hanom kennt, nam leg-
„gia i spanum.“

Xylosolea regioni Atallis peragrandæ apta (navis
scilicet, quippe quæ regionem piratarum, qualis
Atall fuit, nempe mare, permeat) post hac per ocea-
num natare nequibit, eo quod acris tempestas, illi (scil.
Thoro) imputata, minutim [eam] confregit.

A. C.
999

Braut (77) fyrer biöllugiæti,
 (n) Bönd (o) meiddu val strandar,
 (p) Mög fellandi (q) mello
 Mastalls (r) vífund allan.

Hlifdi (s) ei Krístr, (t) þa er
 (u) kneýfdi

(x) Kolgurafn með stofnum;
 (y) Litt hygg ek at Guð giætti
 Gylva hreins hit eina.

Þangbrandr (78) fór um varit
 vestur a Bardaströnd at finna Gest
 hinn

- (n) Brand *impr.* (o) Rako *impr.* i. e. pellebant.
 (p) Margfellandi *impr.* (q) I *add. impr.*
 (r) Vinund. c. (s) *Omitt. impr.*
 (t) Sa *impr.* (u) Hreifdi *impr.*
 (x) Knarr vallfeta varrar *impr.* i. e. *strenuus* (i. e.
 Thor) *equum undæ* (navem)
 (y) Um *vel* uin *add. c.*

(77) „Fellandi mello mög braut allan mastalls vífund
 „fyrir biöllugiæti; bönd meiddu val strandar.“

Percussor prosapiæ feminae giganteæ (Thor) *con-*
fregit totum sedis lari (i. e. maris) *bisontem* (i. e.
 navem)

*Prostravit matrum qui Gigantum A. C.
filios, 999*

*(Conspirantibus Diis in perniciem ma-
rini accipitris)*

*Bisontem sedis alcedinum confregit
totum*

Damno, o! custos tintinnabulorum, tuo.

*Nec propugnavit Christus, cum ille
elisit*

A prora ad puppin corvum æstuosimaris.

*Quid dicam? certe parum Deus aut
nihil*

Alcem Gylvi curare videtur.

*Vere Thangbrandus occidentem ver-
sus in Bardastrond profectus est, ut Ge-
stum*

navem) nolarum custodis (i. e. sacerdotis) damno.

Numina ladebant accipitrem littoris (navem).

„Kriſtr hlifdi ei, þa er kneýfdi kolgurafn með
„stöfnum; Hit eina hygg ec, at Guð giætti litt
„gylvahreins.“

Christus non tuebatur, cum (Thor) conquassavit cor-
vum æstus (navem) a prora ad puppin; Hinc pro cer-
to habeo, quod Deus parum curaverit Gylfi (Piratæ
Regis) rhangiferum (navem).

(78) Hæc Olafs saga Tryggvaf. part. 2. pag. 219. 220.
eodem modo, at Nials saga aliter narrat. pag. 162.
163.

A. C. hinn Spaka, þar skoradi Tiörin ber-
 999 ferkr a hann til holmgaungo, Þang-
 brandr jatti því, berferkrinn mælti:
 Eigi mantu þora at beriaft vid mig
 ef þu fer iprotter minar, ec geing
 berum fotum um elld brennanda,
 oc ec læt fallaft berr a faxodd minn,
 oc sakar mic hvarki. Þangbrandr
 svarar: Gud man því rada. Þang-
 brandr vigdi elldin, enn gordi kross-
 mark yfer faxeno. Berferkrinn brann
 a fotum er hann od elldin, enn er
 hann fell a faxit, stod þat i gegnum
 hann, oc fekk hann af því bana.
 Þessu fögnudu marger goder menn
 þo at heidner væri, þa let Gestr
 primsignast oc nokkrer viner hanns.
 Þangbrandr for vestan, oc let bæta
 skip sitt, þat kalladi hann Jarnmeis,
 hann sigldi sudur um fiörd til Hafnar, oc
 lagdi inni vagin, oc la þar til hafs, þar
 heiter sidan Jarnmeishöfði midlom Hafn-
 ar oc Belgshollts. Hann for utan um
 sumarit a fund Olafs Kongs i Þrandheimi.

stium Sapientem inviseret. Ibi a Tiörino A. C. berserko ad duellum provocatus, cum an- 999
 nueret; Si artes meas, berserkus inquit,
 adspiceres, certamen absque dubio de-
 trectares. Ego nudis pedibus per ignes
 ardentes gressus facio. Ego nudus cu-
 spidi machæræ incumbo; Et neutrum
 mihi nocet. Respondet Thangbrandus:
 Hoc penes Deum erit, simulque ignem
 consecrat, & gladium crucis nota signat.
 Berserkus, ignem calcans pedes combusfit,
 & dum in mucronem procidit, trans-
 eunte per medium gladio exanimatus est.
 Arrisit hoc multis bonis viris, quamvis
 ethnicis, fecitque se Gestus cruce signari
 cum aliquot amicis suis. Thangbrandus
 ab occidente reversus navem resarciri fe-
 cit, eique nomen Farnmeis imposuit. Per
 sinum deinde meridiem versus navigans,
 in maris brachio inter Hofn & Belgsholt,
 ad locum, qui ab eo tempore Farnmeis-
 hofdi vocatus est, ventum secundum ex-
 pectavit. Æstate in occursum Olafi Re-
 gis in Thrandheimum profectus est.

A. C.
999

IX. Cap.

Um fumarit (79) a þingi var mikil umræða um truna er Þangbrandr bodadi, oc gudlöftudu þa sum-er menn miöc, enn þeir er skirder varo, amælltu gudunum, oc var at því sveitardrattr mikill, þa kvad Hiallti Skeggiafun kvidling þenna at lögbergi:

Vil ec eigi Gud geyia

Grey þykki mer Freyia (80).

Under þann kvidling tok Runolfr Godi, fun Ulfs Jörundarfunar Goda, oc fotti Hialta um godga. Hann lyfti meir i því ríki sitt oc þralyndi enn rettlæti, þvíat hann gat eigi halldit dominum fyrr enn hann setti a Eggfararbru oc let veria bruarspordana bada med vapnum, þa vard engi til at reifa malit, fyrr enn Þorbiörn fun Þorkells or Guddölum settist i domin, oc reifdi malit. I þeim domi var Hiallti (z) dæmdr fekr fiörbaugs-

(z) *Omitt. impr.*

(79) Conf. *Arii Polyhistoris Sched.* ed. Isl. p. 7. *Olafs saga Tryggvaf.* part. 2. pag. 220. 221. *Níals saga* p. 163.

Cap. IX.

A. C.
999

Æstate in comitiis de doctrina a Thangbrando oblata acerrimè disceptatum est; Permulti Christo convicia faciebant, qui verò baptizati erant, Diis. Hinc crebrò in factiones itum est, & Hialtius Skeggii filius hanc in ipsa Logberga cantilenam cecinit:

Allatrare Diis nolo

Ipsa canis mihi Freya videtur.

Offensus hac cantilena Runolfus Pontifex filius Ulfi, nepos Forundi Pontificis, Hialtium Majestatis Deorum accusavit. Hic verò impotenter & pervicaciter verius, quam justè se gessit. Dixit enim jus, cum non aliter posset, ex ponte amnis Eggsara, ejusque extremitates ab utroque latere armatis stipaverat. Nemo tamen, qui actionem ederet, repertus est, antequàm Thorbiornus filius Thorkelis ex Guddalis judicio assideret, & actoris vices assumeret. Damnatus est Hialtius

E 2

hoc

(80) Ita & Arii Polyhistoris Schedæ l. c. pag. 7. Sed Olafs saga Tryggvas. part. 2. pag. 220. & Nials saga pag. 160. hanc Hialtii cantilenam plenius exhibent.

A. C. baugsmadr um godga. Þat sumar 999 for hann utan a því skipi er hann hafdi gora latit heima þar i Þiorsardal, oc færði epter Ranga enni vestri til fiovar skipit, oc er þeir foro epter anni ofan, þa rann madr epter landeno, oc hafdi i hendi spiot oc skiöld. Hiallti mælti til hanns: Þer liggur halmsvifk þar er hiarta skyldi. Sa skaut spiotinu til Hiallta, enn Hiallti greip skiöld oc kom þar i spiotit. Menn Hiallta lupo a land oc toko hann, oc spurdo hver hann væri? Hann kvadst Narfi heita, oc kvad Runolf hafa sendt sic til höfuds Hiallta, oc skyldi hann sva leyfa sic undan sektum. Hiallti mælti: Kann ec þer betra rad, far þu ut med mer, oc man ec gora (a) þig syknan. Hiallti for utan oc kom um haustit nordur i Þrandheim a fund Olafs Kongs, þa kom oc utan af Islandi Gissur Hviti magr hanns.

X.

(a) Þignarr *impr.* c. þignann. M.

hoc iudicio injuriosi in Deos carminis, & A. C. relegationis poena multatus. Ipsa hac 999 æstate, navi, quam domi suæ in Thiorsardal fabricaverat, secundum occidentalis Rangæ ripam ad mare deducta, iter instituit. Cumque secundo annæ deferrentur, vir quidam, hastam clypeumque gestans per ripam decurrit, cui Hialtius: quid tibi vis, qui manipulum stramenti pro corde geris? Ille hastam jaculatus est in Hialtium, qui eam arrepto clypeo excepit. Socii Hialtii, in terram exsiliantes hominem prehendunt, &, quis esset, interrogant. Ille, sibi Narfio nomen esse: percussorem se a Runolfo in Hialtium subornatum, eoque facinore poenam exilii redempturum. Hialtius ait: Melius tibi consulam. Esto mihi itineris comes, & ego te immunem præstabo. Hialtius peregre profectus sub autumnum boream versus in Thrandheimum venit, & Olafum Regem invisit. Tunc & socer ejus Gissurus Albus ex Islandia advenit.

A. C.
999

X. Cap.

Olafr Kongr hafdi kristnat Halogaland, oc kom hann til Nidaroff um haustit, þar varo þa marger Islendsker þeir er fyrer skipum redo. Þeir styrdo einu skipi Kiartan Olafsfun Pa, oc Kalfr Asgeirsun, oc (81) Bolli Þorleiksun. Þar styrdi oc Halldor sinu skipi sun Gudumundar Rika, oc Kolbeinn sun Þordar Freys-Goda, oc Svertingr sun Runolfs Goda, Hallfrodr Ottarsfun, oc Þorarinn Nefiulfsfun. Þesser varo aller heidner, þeir lago fyrer bænum, oc ætludu sudur fyrer land, enn þeim gaf eigi adur Kongr kom nordan (82). Þat var einn godan vedur dag at menn foro a fund or bænum (83), oc sa þeir er a skipunum varo, at einn madr var miklu betur

(81) In tota hac narratione *Olafsfaga Tryggvasonar* Edit. Svec. p. 130. jam Thorarinem, jam Hallfrodum pro Bollio minus recte substituit.

(82) Quidam horum anno 996 ex Islandia venerant, inter quos Kiartan filius Olafi, & Hallfrodus Vandræðaskalld, quos etiam *Laxdalafaga* & *Olafsfaga*

Cap. X.

A. C.

999.

Olafus Rex Halogalandos Christi sacris initiaverat, & autumni tempore ad Nidrosiam pervenerat. Confluxerant illuc Islandorum plurimi, qui navarchi erant. Præerant uni navium Kiartan filius Olafi Pa, Kalfus filius Asgeiris, & Bollius filius Thorleiki. Ducebant etiam proprias navès Haldor filius Gudmundi Potentis, Kolbeinn filius Thordi Pontificis Freyi, Svertingus filius Runolfi Pontificis, Hallfrodus filius Ottaris, & Thorarinnus filius Nefiulfi. Omnes hi ethnici erant. Præstolabantur ante urbem ventum, qui eos austrum versus præterveheret, sed ante Regis a borea adventum id eis non successit. Die quadam, cum sudum esset, & homines urbe natatum exirent, clasfarii unum natatorum reliquis multo præstan-

E 4

tiorem

saga Tryggvas. part. 2. pag. 90-98. 109-115. 125-132. 220 jam tum baptismum recepisse testantur. Conf. Finni Johannaï Histor. Eccl. Island. Tom. 1. pag. 58. 59.

(83) *Conf. Laxdalasaga. & Olafs saga Tryggvas. part. 2. pag. 90-92. 96. 97. Quarum tamen relationes ab hac in multis differunt.*

A. C. betur fundfær enn adrer. Bolli Þor-
 999 leiksfun mælti við Kiartan frænda
 sinn: Hvi reyner þu ei fund við þann
 enn færa mann? Kiartan mælti: Ekki
 vil ec við hann þreyta. Hvar kom
 kapp þitt þá sagði Bolli? oc kaftadi
 klædunum. Þá liop Kiartan upp oc
 afklæddist, oc bad Bolla vera kyrran.
 Kiartan liop á fund, oc lagdist at
 manninum, oc færði hann nidur oc
 hellt nidri um rid. Epter þat kva-
 mo þeir upp, oc færði Kiartan hann
 nidur annat sinn, oc er Kiartan villdi
 upp, tok þá Kiartan, oc hellt honum
 nidri um rid. Ed þridia sinn færði
 þá Kiartan nidur, oc hellt hanum fva
 lengi nidri, at honum hellt við kafn-
 an, þá lögdu þeir til lands, oc
 spurði þessi maðr Kiartan ef hann
 vissi við hvern hann hafði þreytt
 fundit, hann kvadst þat eigi vita.
 Hann gaf Kiartani skallats skikkio, oc
 kvad hann þá vita mundi við hvern
 hann hafði þreytt fundit. Kiartan
 varð vis at þessi maðr var Olafur
 Kongur, hann þakkadi honum fæmiliga
 giöfina.

tiorem aspiciunt. Bollius filius Thorleiki A. C. cognatum suum Kiartanem alloquitur: 999

Quidni cum hoc artifice nando certas?

Cum hoc viro non certabo, inquit Kiartan. Ubi igitur ille fervor tuus, ait

Bollius, & cum dicto vestes projecit; Tunc verò Kiartan experrectus, exuit se, & Bollium quiescere jubet. Deinde natato-

rem rectà petens, mersat, & aliquan-

tum sub aqua detinet. Emergentibus

deinde, Kiartan alterum denuo demer-

git, sed, dum enatare ipse tentat, in-

vicem arreptus aliquandiu ab eo detine-

tur. Tertia vero vice, alter ille Kiartanem mersat, & tandiu sub aquis te-

net, ut tantum non suffocaretur. Am-

bobus ad littus tendentibus, quærit

ille Kiartanem, an sciret, quicum na-

tando certasset, & nescire se, respon-

denti, pallium coccineum dono dedit, addens, illum inde concludere posse, quocum natando certasset. Hoc con-

A. C. giöfina. Heidner menn (84) leto illa
 999 yfer því er Kiartan hafði gíafir þegit
 af Kongi. Mikíalsmessdag (85) gengo
 marger Islendsker menn at heyra tider
 oc sía síð kristinna manna, oc er þeir
 kvámo aptur, ræddu þeir um með sér
 hvörn veg þeim hafði virdst þeirra at-
 hæfi, Kiartan let vel yfer, enn fær adrer.
 Kongr varð þesskiott viss, oc sendi ept-
 er Kiartani oc spurdi ef hann villdi taka
 við kristni. Kiartan kvad hann gora
 mega sva at hann mundi því eigi nitta.
 Kongr spurr hvat hann mæler til? At
 þer fái mér eigi minni soma her
 enn ec a von a Islandi, þó at ec
 komi þar eigi. Kongr jatti því.
 Kiartan var þá skirðr, oc var i bód
 Kongs meðan hann var i hvítavád-
 um. I því bili (86) kom Þangbrandr
 Prestur af Islandi til Kongs, oc sagði
 hvern

(84) Islandi reliqui Kiartani succensuerunt, non tam
 quod donum Regium accipiendo amicum erga Re-
 gem animum ostendisset, quam multo magis, quod
 se, donarii acceptatione, Regi obnoxium declarasse
 videretur; hanc enim eos pro subjectionis vel cli-
 entelæ signo revera habuisse, expressis verbis innuit

gratias egit. Succensuerunt ethnici A. C. Kiartani, quòd a Rege dona accepisset. 999 Festo Michaëlis multi Islandorum ad audienda sacra ritusque Christianorum spectandos coeunt. Reversi de caeremoniis observatis, unusquisque pro animi sententia, iudicium mutuis sermonibus ferunt. Kiartan placere sibi indicat, idemque alii, sed pauci tantum. Gnarus id confestim Regi, qui Kiartanem arcessens, quærit, an vellet Christianus fieri. Respondet Kiartan, ex conditionibus a Rege afferendis pendere, ut non respueret. Quærit Rex, quid igitur postularet? Ut non minori, ait, loco me hic habeatis, si in patriam nunquam reversurus sim, quam illic sperare potuissem. Annuente Rege, Kiartan baptizatus est, & dum in albis erat, Regis conviva fuit. Dum hæc aguntur, Thangbrandus sacerdos
ex

Olafsfaga Tryggvasf. Edit. Svec. pag. 131 & Skalholt. part. 2. pag. 92.

(85) Hoc festo natalitiorum Christi accidisse tradit *Olafsfaga Tryggvasonar Edit. Skalholt. part. 2. p. 96 & Edit. Upsal. pag. 132.*

(86) Vid. *Olafsfaga Tryggvasf. part. 2. cap. 221-223. Nialsfaga pag. 163. Arii Polyhistoris Sched. pag. 7.*

A. C. hvern fiandskap menn höfdo þar við 999 hann lyft, oc kalladi enga van at kristni mundi þar vidgangast. Þa vard Kongr fva reidr, at hann let taka marga Islendska menn oc fetia i jarn, het (87) sumum drapi, enn sumum meidflum, enn sumer varo rænter, sagdi Kongr at hann skyllði þa giallda þeim þat (b) hverfu uvirdiliga fedur þeirra toko a Islandi hanns eyrendum. Þeir Hiallti oc Gissor bado þa fyrer monnom, sagdi at Kongr hafdi þat mælt, at menn skylldo ekki hafa þat til faka gert adur, ef þeir villdo skirast lata, at eigi skylldo frid hafa. Gissur talldi frændiemi vid Kong. Alos moder hanns var dotter Bødvars Herfis (88) Vikinga - Karasunar, enn Astridur

(b) Versu *impr. c.*

(87) Omnes historiæ supra laudatæ, quæ de his agunt, rem intra minas tantum stetisse perhibent, excepta Olafsf. Tryggvaf. Edit. Svec. pag. 135. quæ quosdam ex Regis mandato occisos, aliis membra amputata fuisse asserit.

(88) Vi vocis *Herfer* Ducem re vera notat, ab *her* exer-

ex Islandia redux, quas ibi pertulerat ini- A. C.
 micitias, Regi narrat, nullamque Chri- 999
 stianismi ibi stabiliendi spem superesse
 affirmat. His adeo exulceratus est Regis
 animus, ut plurimos Islandorum compre-
 hendi & compedibus vinciri fecerit, his
 necem, illis membrorum amputationem
 minatus. Quorundam bona publicata,
 iactante Rege, ita repensaturum se, quod
 legationem suam irreverenter adeo paren-
 tes ipsorum in Islandia excepissent. In-
 tercedunt pro captivis Hialtius & Gissu-
 rus, citantes ipsius Regis effatum: Ne-
 minem adeo deliquisse, quin, si baptizari
 se sineret, veniam impetraret. Gissurus
 Regem cognationis, quæ inter ipsos inter-
 cedebat, admonuit. Erat enim Alofa,
 mater Gissuri, filia Ducis Bodvaris, cui
 pater erat Vikinga - Karius, mater verò
 Olafi

exercitus, sed talem, quales antiquis temporibus
 Duces in Norvegia fuerunt, Jarlis nempe s. Co-
 mitibus, quamvis interdum imperio pares, digni-
 tate tamen inferiores, imo, post Haraldî Pulchrîco-
 mi tempora, Comitibus subiecti (conf. Edda in
 Kongabeite. & Sturlæi Heimskringla T. I. p. 77. 78
 & 280. 281.), adeoque a Ducibus posteriorum tem-
 porum,

A. C. ur moder Olafs Kongs var dotter
 999 Eireks brodur Bödvars. Gissur sagði
 at hanom þotti von at kristni mundi
 vidgangast a Islandi ef radum væri
 atfarit, enn Þangbrandr fór þar sem
 her, helldur uspakliga (89), drap hann
 þar menn nokkora, oc þotti monnom
 hardt at taka þat af utlendum manni.
 Olafr Kongr sagði: aller menn skulu
 frid hafa, ef þið Hialti bindið fyrer
 at kristni gangið við a Islandi, enn
 taka man ek i gisling þa menn er
 mer pykkia best mennter af Islending-
 um þar til er reynt er hverso þetta
 mal

porum, qvi *Hertugar* dicti sunt, & Comitibus superiores erant, distingvendi. Ducum hujus generis primus fuit Skulius Haqvini Grandævi Norvegiæ Regis socer, ad id dignitatis Anno 1238 eventus; nam licet ante Skulium Guttormus Bardi filius, post Norvegiæ Rex factus, titulo *Hertugi* salutatus sit, ea tamen dignitas, non feudalitatis fuit, sed militaris.

(89) Crimen hic Thangbrando objectum, post trecentos fere annos in recenti memoria apud Islandos fuit. Nam cum Adalbrandus Presbyter literas Regis Magni Legum Reformatoris monitorias con-

*Olafi Regis Astrida erat filia Eyreki fra- A. C.
tris ejusdem Bodvaris. Addit Gissurus, 999
sibi spem esse, Christianismum in Islan-
diam introduci posse, si consultò res age-
retur. Thangbrandum verò æquè ibi,
ac hic, turbulentius egisse, & quosdam
trucidasse; Durum id pati visum fuisse
ab extraneo. Olafus Rex inquit: immu-
nitatem omnibus præstabo, si tu & Hiall-
tius Christianismum in Islandiam intro-
ductum iri spondetis, ego interim obsides,
qui mihi inter Islandos præcipui viden-
tur, retinebo, usque dum exitus ne-
gotii appareat. Nominati sunt obsi-
des*

tra irrogationes Episcoporum Anno 1276 in Islan-
diam perferret, Antistites, quibus hæc legatio in dam-
num suum vergere videbatur, dictorio isto usi
sunt: Thangbrandum jam altera vice, ut Islandiam
ad religionem christianam perduceret, advenisse. Vid.
Arna biskups saga cap. 18. Sed ut negandum non
est, Thangbrandum in ministerio sibi commisso vio-
lenter egisse, ita nec probari potest, eum ob solam
religionis ab eo annunciatae recusationem ullum
hominem occidisse, quamvis id asserat *Olafsf. Tryg-
gvasf.* Edit. Svec. pag. 135, ejusque fide *Reenbiel-
mius* in not. ad eandem pag. 72, & hunc & Regem
Olaum, ut truculentos in religione christiana pro-
paganda, nigro carbone notet.

A. C. mal fer. Til þessa nefndi hann Kiart-
 999 an Olafsun, Halldor sun Gudmundar
 Rika, Kolbein sun Þordar Freys-Goda
 brodur Brennu - Flosa, Sverting sun
 Runolfs Goda. Þa mælti madr er Svert-
 ings var getit: uverdigr er Svertingr
 þess at Hiallti veiti hanom i ordum, at
 fader hanns fotti Hiallta um sakleyfi.
 Þangbrandr svarar: opt man þat lyf-
 ast at Hiallti man betur hafa, enn
 þeir er til (c) mots ero, oc taki þer
 Herra vel þa Hiallta oc Gissur, þviat
 þeir launa opt godu illa luti. Þessó
 jatudo þeir Hiallti oc Gissur, at flytia
 Kongs eyrinde a Islandi. Enn epter
 þat voro aller Islendsker menn leyfster
 oc skirder þeir sem þar varo. Olafr
 Kongr (90) veitti Hallfrodi gudsfíar,
 þvi hann villdi eigi lata skirast ella,
 þa kalladi Kongr hann Vandræda-
 Skalld, oc gaf honom sverd at nafn-
 festi. Gissur oc Hiallti (91), voro
 med Kongi um vetrin (92), oc sat
 Gissur

(c) Mods *impr.* c. M.

(90) Vid. *Hallfredar saga Vandræðaskalld.* *Olafssaga*
Tryggvaf. part. 2. p. 98. 112.

des Kiartan filius Olafi, Haldor filius Gud- A. C.
mundi Potentis, Kolbeinn filius Thordi 999
Pontificis Freyi, frater Brennu-Flosii, Sver-
tingus filius Runolfi Pontificis. Recitato
Svertingi nomine, unus dixit: Indi-
gnus Svertingus, cui verbò patrocinetur
Hialltius, quem pater ejus infontem ac-
cusavit. Atqui, regesit Thangbrandus:
Etiam in posterum sæpe apparebit, quan-
to meliori sorte dignus est Hialltius,
quam sunt adversarii ejus: Tibi verò, Do-
mine, Hialltius & Gissurus eo acceptio-
res sunt, quòd cum malis bene agere so-
lent. Postquam negotium Regis in Is-
landia gerere Hialltius & Gissurus in se
suscepissent, omnes Islandi vinculis so-
luti, &, quotquot aderant, baptizati
sunt. Olafus Rex Hallfrodi sponsorem
egit, cum aliter baptizari nollet, ideo-
que eum Rex Vandrædaskald (difficilem
vatem) nuncupavit, gladioque in nominis
memoriam donavit. Gissurus & Hiall-
tius cum Rege hyemem transegerunt.

F

Accum-

(91) Olafsf. Tryggvaf. part. 2. pag. 223.

(92) Anno exeunte 999 ineunte 1000.

A. C. Gissur fyrer adrykkiu Kongs, innar
 999 enn lender menn, med Konge varo
 oc giflar hiner Islendsku i godu yfer-
 læte.

XI. Cap.

1000 Um varit bioggo þeir Hialti oc
 Gissur skip sitt til Islands, marger
 menn löttu þess Hialta, enn hann fer
 ekki um þat. Þat sumar (93) for
 Olafur Kongur or landi sudur til Vind-
 lands, þa fendi (94) hann oc Leif
 Eireksfun til Grænlands at boda þar
 tru. Þa fann Leifur Vinland hit go-
 da, hann fann oc menn a skipflaki
 i hafi, því var hann kalladr Leifur
 hinn Heppni. Gissur (95) oc Hialti
 kvamo þann dag fyrer Durholmaos
 er Brennu-Flofi reid um Arnarstakks-
 heidi til alpingis. Þa spurdi hann
 af

(93) Vid. *Olafsfaga Tryggvasf.* part. 2. pag. 272. 246.

(94) *Eireks saga Rauda*, & *Olafsfaga Tryggvasf.* part. 2.
 p. 246. 247.

(95) Vid. *Olafsf. Tryggvasonar* part. 2. cap. 238. *Nials-
 saga*

*Accumbebat Gissurus Regi ad propinatio- A. C.
nem proximus, & supra provinciarum præ- 999
fectos. Etiam reliqui obsides Islandi
benevole tractabantur.*

Cap. XI.

*Instante vere Hialtius & Gissurus na- 1000
vim parant, in Islandiam profecturi;
multi Hialtium dehortati sunt, sed mo-
nita eorum non curavit. Æstate adven-
tante Olafus Rex austrum versus in Ven-
diam navigavit, tunc & Leifum filium
Eyreki ad Grænlandiam ablegavit, ut
ibi fidei in Christum annuntiaret. In
hoc itinere Leifus Vinlandiam felicem, ut
& naufragos tabulis innatantes, in mari
invenit, unde Leifus Fortunatus dictus
est. Gissurus & Hialtius ad Durholma-
Os adveniunt eodem die, quo Brennu-Flo-
sius per desertam Arnarstakkensiam ad comi-*

F 2

tia

*saga pag. 163, cujus tamen relatio a cæteris differt,
præprimis quòd Gissurum & Hialltium ad Eyras,
hodie Eyrarbacki, appulisse tradat; huic vero diffe-
rentiæ solus librarii cujusdam antiqui, Eyrar pro
Eyiar substituentis, lapsus originem dedisse videtur.*

A. C. af þeim mönnum er til þeirra höf-
 1000 do roit, at Kolbeinn broder hanns
 var tekinn i gífling, oc allt um eyr-
 endi þeirra Hialta, oc sagdi hann
 þau tidende til alpinges. Þeir toko
 þann sama dag Vestmannaeyar, oc
 lögdo skip sitt vid Hörgaeyre, þar
 baro þeir fót sín a land oc kyrkiu-
 vid þann er Olafr Kongr hafdi högg-
 va latit, oc mælti fva fyrer, at
 kyrkiuna skyldi þar reisa sem þeir
 skyti bryggjum a land. Adur kyrk-
 ian var reist, var lutar um hvarum-
 megin vagfins standa skyldi, oc hlautst
 fyrer nordan, þar varo adur blot
 oc hörgar. Þeir varo H (d) netur
 (96) i eyrunum adur þeir foro inna
 land, þat var þann dag er menn
 rido a þing, þeir fengo engan farar-
 greida ne reidskiota fyrer austan
 Ranga, þvíat þar fato þingmenn Run-
 olfs

(d) Uetur *impr.* c. Id est: *hyemes.*

(96) De differentia quæ hic occurrit inter Olai Tryggvi-
 ni vitam part. 2. p. 239. Níalsfagam pag. 163. &
 Schedas Arii Polybist. ed. Isl. p. 7. vid. Finni Jo-
 hannæi

tia universalis equitabat. Ille per viros, A. C. qui eos adremigaverant, certior factus 1000 est, tam de fratre suo Kolbeine, obsidis loco retento, quam de omnibus legationem Hialtii & cæterorum attinentibus, & hæc nova in comitiis palam fecit. Illi autem eodem die Vestmanneyar occupantes, navem apud Horgaeyri religant, & sarcinas suas in littus comportant, cum materie, quam Olafus Rex cædi fecerat, templo, quod in eo ipso, quò ponticulum navis appellerent, loco ædificari iusserat. Ducta sors in antecessum, ad quam sinus plagam fundamenta jacerentur, exiit pro boreali, ubi antea ethnicorum sacrificia fuerant & altaria. Duabus noctibus in insulis morati sunt, antequam in continentem trajicerent, quod factum est die, quo ad comitia itum est, sed neque comitatus eis ad orientem annis Ranga, nec equi suppetebant, ita unam quamque

F 3

ibi

hannæi Histor. Eccl. Island. Tom. I. pag. 61. Cum Ario hic, ut sæpius, consentit Oddus Monachus, Olafsf. Tryggvasf. Edit. Svec. p. 136., idque non mirum; Oddus enim de religionis christianæ in Islandiam introductione, Teiti filii Isleifi, cui & Arius sua se debere fatetur, testimonium sequitur.

A. C. olfs i hverio hufi. Þeir gengo þar
 1000 til er þeir kvamo i Haf til Skeggia
 Jokursfunar, hann fekk þeim hesta
 til þings, enn Þorvalldr sun hans
 var adur heiman ridinn, er atti Kol-
 torfu systur Hiallta. Enn er þeir
 komu i Laugardal, fengo þeir þat
 af Hiallta at hann var epter med
 tolf manna, þviat hann var fekr fiör-
 baugsmadr. Þeir Gissur ridu þar til
 er þeir kvamo til Vellankötlo vid
 Ölfus-Vatn, þa gerdu þeir ord til
 alþingis, at viner þeirra oc venfla-
 menn skyldo rida i moti þeim. Þeir
 höfdo þa spurt at uviner þeirra ætlu-
 du at veria þeim þingvöllin. Enn
 adur enn þeir rido fra Vellankötlo,
 kvamo þeir Hiallti þar, oc varo þa
 frændur þeirra oc viner komner i
 moti þeim. Rido þeir þa a þing
 med miklom flokki, oc til budar As-
 grims Ellida - Grimsfunar, systursfunar
 Gissurar. Þa liopo hiner heidnu menn
 saman med alvæpni, oc hafdi stornær at
 þeir mundo beriaft, enn þo varo þeir sum-
 er er skipa villdo vandrædum, þo at
 eigi væro kristner. Þor-

ibi domum subditi Runolfi infederant. Pe- A. C.
dibus igitur iter carpunt usque ad domum 1000
Skeggii Jokuris filii, Haaf. Ille eos
equis ad comitia instruxit, quò præ-
iverat jam filius ejus Thorvalldus, cui
nupta erat soror Hialtii Koltorfa. Ut
vero in Laugardal perventum est, a
Hialltio impetrant, ut ibi cum viris
duodecim, utpote relegatus, subsisteret.
Gissurus & reliqui usque ad Vellankatlam
apud Ölfus-Vatn tendentes, nuncium in-
de ad comitia mittunt, ut amici & ne-
cessarii sibi obviam eant. Resciverant
enim se ab adversariis aditu comitiorum
vi exclusos fore. Nondum Vellankatlam
reliquerant, & jam Hialtius adst cum
suis, & propinquos amicosque obvios ha-
bent. Equitant igitur in modum justæ
cohortis ad comitia, & Asgrimi, filii
Ellida-Grimi, Gissuri ex sorore nepotis,
tabernam petunt. Confluxerunt tunc
ethnici integra armatura instructi, &
res ad conflictum proximè spectare vide-
batur. Erant tamen, qui, quamvis
non Christiani, imminenti malo occurre-
re studebant.

A. C. Þormodr het prestur þá er Olafur
 10000 Kongur hafði fengið þeim Hialta og
 Gissuri, hann sǫng messu um daginn
 eftir á gíabakka upp frá budi Vest-
 firdinga. Þáðan gengu þeir til Lög-
 bergis, þar varu síðir menn skryddir,
 þeir höfðu krossa tva þeir er nú eru
 í skardeno eystra, merkir annar hǫnd
 Olafs Kongs, enn annar hǫnd Hialta
 Skeggjafunar. At Lögbergi var allur
 þingheimur. Þeir Hialti höfðu reykt-
 elsi á glóð, og kendi sva í gegn
 vindi sem forvindis ilmin, þá baru
 þeir Hialti og Gissur upp erindi sín
 vel og sköruliga. Enn þat undru-
 du menn, hverso sníaller þeir varu,
 og hverso vel þeim mæltist, enn sva
 mikil ogn fylgdi orðum þeirra, at
 engir úvinnur þeirra þóðu at tala
 móti þeim. Enn þat góðist þar at,
 at annar maður at öðrum nefndi fer-
 vatta, og sögðust hvarir or lög-
 um við aðra enir kristnu menn
 og enir heidnu. Þá kom maður
 laupandi, og sagði at jarðelldr var
 uppkvaminn í Ölfusi, og mundi hann
 laupa

Olafus Rex Thormodum sacerdotem A. C.
 Hialtio & Gissuro comitem adjunxerat. 1000
 Ille postridie missam cantabat in crepidine
 hiatus supra Vestfiordingorum tabernam.
 Inde ad Logbergam procedunt. Viri
 erant septem amictu sacerdotali, duas
 manibus cruces portantes, quæ etiam-
 nunc in interstitio scopulorum orientali
 defixæ supersunt. Una stature Olafi Re-
 gis, altera Hialtii Skeggii filii, mensu-
 ram exprimit. Convenerat in Logber-
 gam tota comitiorum universitas. Thu-
 ra prunis injecta ventilabant Hialtius
 & socii, quorum non minus adverso ven-
 to, quàm secundo, fragrabat fumus,
 tum Hialtius & Gissurus mandata scitè &
 strenuè exponunt. Mirantur omnes dex-
 teritatem eorum & facundiam, adeòque
 verborum pondere perculsi sunt animi, ut
 inimicorum nemo contra eos ne hiscere
 quidem auderet. Hinc verò effectum est,
 ut in diversa abierint Christiani & Eth-
 nici, & pars utraque, se in posterum non
 amplius communibus, sed suis usuram le-
 gibus, advocatis testibus, affirmaverit.
 Eccè autem vir cursu anhelus: Ignem sub-

A. C. laupa a bæ Þorodds Goda, þa to-
 10000 ko heidner menn til ords: eigi er
 undur i at gudin reidist tölom slikom.
 Þa mælti Snorri godi: um hvat reidd-
 uist gudin þa er her brann raunit
 er nu stöndum ver a? Epter þat
 gengo menn fra lögbergi, þa ba-
 do hiner kristnu menn at Sido-Hallr
 skyllde segia lög þeirra upp (97),
 þau er kristninni skylldo fylgia. Hallr
 keypti halfo hundradi fylfurs (98) at
 Þor-

(97) Legiferi officium erat, tam novas leges, post-
 quam in senatu sive collegio optimatum, cui
 præerat, perlatæ fuerunt, quam omnes actus
 legitimos vel solennes publice proclamare; in
 casibus dubiis de jure respondere; & leges an-
 tiqvas in Comitibus universalibus palam recitare,
 ita tamen, ut totum legum codicem intra triennium
 absolveret, regulas vero, formam & ordinem ju-
 diciorum (þingscöp) continentes, eoqve pertinentes
 legis actiones quotannis repeteret. vide *Gragas in*
Lögsögumanns-Þatti. Arnes. Islandste Rættergang
 p. 486-493. Hic autem potestas novas leges con-
 dendi Hallo etiam concessa est.

(98) Qvod Hallus Thorgeirem Liosavatnensem pretio
 adduxerit, ut leges ab utrisqve, Christianis nempe
 & ethnicis, observandas ferret, *Arius Polyhistor*
 (Sched.

terraneum in Ölfus erupisse, & jam villæ A. C. Thoroddi Pontificis imminere nunciat. 1000
Tum ethnici: Non mirum, si ejusmodi sermonibus excandescerent Dii, vociferantur. At Snorrius Pontifex: Quid igitur excanduerunt Dii, cum scopulus, cui nunc insistimus, conflagravit? Postquam deinde a Logberga discessum est, Christiani Sidu-Hallum rogarunt, ut congruentes religioni eorum leges rogaret. Hallus numerato dimidio centenario argenti cum Thor-geire

(Sched. ed. Isl. p. 8.) etiam agnoscit, sed quantum hoc pretium fuerit, non determinat; in eo vero *Olafsfaga Tryggvasf.* ed. Isl. P. 2. p. 241 cum *Kristnisaga* consentit. Ast contra *Nialsfaga* cap. 106. pag. 164. tres marcas, & *Oddus Monachus* Edit. *Reenbielmii*, dimidiam marcam argenti Thorgeirem ab Hallo accepisse tradunt, quæ secum invicem consistere nequeunt; tres enim markæ æquivalent 24 unciis; dimidia marca argenti 4 tantum uncias exæquat; Dimidius vero centenarius argenti, in *Kristnisaga* & *Olafsfaga* Edit. Skalh. l. c. memoratus, 10 uncias argenti constituit, quas & Thorgeirem accepisse verisimum videtur. Plura hac de re vid. in *Finni Johannei Histor. Eccl. Island.* Tom. I. pag. 63-65, & quæ ad calcem hujus operis paulo fusius annotavimus.

A. C. Þorgeiri goda (99), er þá hafði lög-
 1000 fögu, at hann segði upp lög hvart-
 tveggi kristin oc heidin, oc var hann
 þá enn eigi skirðr. Enn þá er menn
 kvamo i buder, lagdist Þorgeir nidur,
 oc breiddi felld á höfud sér, oc lá all-
 an dagin oc um nottena, oc annan
 dagin til jamnlengdar. Ener heidnu
 menn höfðu þá stefnu fiölmenna, oc
 toko þat rad at blota (e) tveim
 mönnum or hveriom fiordungi, oc
 heto á heidin Gud til þess, at þau
 leti eigi kristni ganga yfer landit.
 Þeir Hiallti oc Gissur atto adra stefnu
 vid kristna menn, oc letust þeir vilja
 hafa tveggja manna blot jamnfiöl-
 mennt sem hiner heidnu, þeir mællto
 sva: Heidingiar blota enom vestu
 mönnum, oc rinda þeim fyrer biörg
 edur hamra (100), enn ver skulom
 velia

(e) Tva menn *impr.* c.

(99) *Gode*, a *God* numen, Pontifex, erat antistes sacro-
 rum, simulque iudex & magistratus certi territo-
 rii, quorum quælibet insulæ provincia novem cir-
 citer habuit. Hæc dignitas hæreditaria quidem
 erat, & antiquis temporibus cimelii vel præcipui,
 filiis

geire Pontifice, (erat enim hoc tempore Le- A. C.
gifer, sed nondum baptizatus) transegit, 1000
ut æquè Christianis ac Ethnicis leges fer-
ret. Reverso in tabernas populo, Thor-
geir lecto stratus, caput vellere obvol-
vens, per integrum diem, noctem sequen-
tem, alterumque diem usque ad eandem
temporis horam, decubuit. Interea Eth-
nici, frequenti conventu habito, duos ho-
mines pro quavis provincia immolandi
consilium capiunt, vota Diis ipsorum
nuncupantes, ne christianismum totam
regionem pervagari sinerent. Ex altera
parte Hialtius & Gissurus, convocatis
Christianis, nec pauciorum hominum, nec
minus solenne sacrificium se facturos simu-
lando, in hunc modum verba faciunt:
Ethnici quidem hostiis litant nequissimo-
rum hominum, quos de jugis aut rupi-
bus præcipitant, nos vero inter virorum
am-

filiis inprimis debiti, loco habita, vendi tamen etiam
& alienari potuit; unde & in *Sturlungasaga* libr.
8. cap. 57. ad an. 1250, 480 unciis argenteis æsti-
mata esse narratur. Cætera vid. *Arnesens Island*,
ste *Rættergang* pag. 472-476.

(100) In historiis & monumentis Islandicis talis victimas
offe-

A. C. velia at mannkostom, oc kalla figur-
 1000 giöf vid Drottin vorn Jesum Christ-
 um, skulum ver lifa því betur oc
 fyndvarligar enn adur, oc munom
 vid Gissur ganga til fyrer varn fiord-
 ung figurgiafarinnar. Enn fyrer
 Austfirdingafiordung gengo þeir til
 Hallr af Sido, oc Þorleifr or Kroffa-
 vik fyrer nordan Reidarfiörd, (*) Broddi
 Þorarinsfun or Seidarfirdi, Ingileif var
 moder þeirra. Hanom hafdi Digur-
 Ketell stefnt um kristni at radi Brodd-
 Helga, þa gordi vedur svo illt, at
 Ketell vard því feginn at hann kvam
 til

(*) *Deesse hic videtur: broder hans var i. e.
 frater ejus fuit.*

offerendi modus vix legitur, illum tamen aliquan-
 do, saltem antiquissimis temporibus, adhibitum fuisse,
 præter *Olafs saga* (ed. Isl. part. 2. cap. 77. p. 242.)
 hac in re cum *Kristnisaga* consensum, fidem faci-
 unt ea, quæ, occasione rupis vel scopuli Ætternis-
 stapa, in *Hrolfs ok Gautreks saga* memorati, *Vere-
 lius* (not. ad eandem pag. 15. seqv.) de voluntaria
 Hyperboræorum ex rupibus præcipitatione anno-
 tavit, & *Bartholinus Antiquitt. Dan.* pag. 382-386
 pluribus adstruxit. Hæc enim victimas Odino obla-
 tas redolere, eo minori errandi periculo credi potest,
 cum *Procopius* (*Grotii Hist. Gothor.* p. 261.) me-
 moriæ

amplissimos feligamus, quos verò nomine A. C. victimos Domino nostro Jesu Christo ap- 1000 pellare liceat, ut eo melius & inculpatius in posterum vivamus. Ego verò & Gifsurus pro nostra provincia nos in victimas offerimus. Obtulerunt se pro orientali provincia Hallus ex Sida, & Thorleifus ex Krossavik a septentrione Reidarfjordi. Hujus & Broddi Thorarini ex Seydarfjordo, mater erat Ingeleifa. Thorleifum Digur-Ketill e consilio Brodd-Helgii, ut Christianum, in jus vocaverat. Tunc adeo atrox oborta est tempestas, ut id sibi Ketill saluti duxerit, quod vesperi apud

moræ prodiderit, Thulitas, per quos Scandinaviæ nostræ incolas intelligit, justum credidisse, hominibus summo apud ipsos Deo (Odino puta vel Thoro) immolandis, nec cultro jugulum aperire, sed eos patibulo affigere, aut in fentes projicere, aut alio quocunque cruciatus genere interficere. Devotorum autem vel damnatorum ex rupibus præcipationem non solum Græcis antiquis & Romanis, sed aliis etiam populis familiare fuisse cruciatus genus, Jac. Döplerus Theatr. Poen. Tom. 2. cap. 36 multis exemplis docuit; eamque, vel similem antiquissimorum etiam septentrionalium crudelitatem Reges Norvegiæ Olaus Tryggvii, & Haralldus Gillius, reos & hostes per prærupta & in cataractas præcipitando, imitati esse videntur. Vid. Sturlæi Heimskringla Tom. 1. p. 312. & Tom. 2. p. 270.

A. C. til Þorleifs um kveldit, oc hafdi þar
 1000 godan beina, af því fell stefnan (101).
 Enn or Nordlendingafiordungi gengo
 til figurgiafarinnar Hlenni hinn Gamli,
 oc Þorvarðr sun Spakbödvars. Enn
 or Vestfirdingafiordungi Gestr Odd-
 leifs sun, þa var engi annar til, þat
 likadi þeim Hialta oc Gissuri illa. Þa
 tok til orða Ormr Kodransfun, hann
 var vístum á Gilsbakka, þvíat Her-
 mundr Illugafun atti Gunnhildi dott-
 or hans: verða mundi maðr til þessa,
 ef Þorvaldr broðer minn hinn Víðförli
 væri samlendr víð mic, enn nu man ec
 til ganga, ef þer vilit víð mer taka. Þeir
 jatto því, oc var hann þa skíðr (f) þegar.

Enn um dagin eptir (102), settist
 Þorgeir upp, oc gerði orð í buðer at
 menn gengi til lögbergis, oc er
 menn komu til lögbergis, mælti hann,
 at hanom þótti þa komit í óvænt efni á
 lande, er menn skulo eigi hafa ein lög
 á lande her, oc bað at menn skyldu þat ei-
 gi gora, sagði at þar af munda geraðt bar-
 dagar

(f) *Omítt. impr.*

(101) Víð. *Olafsfaga Tryggvas.* p. 242. *Vopnfirdinga saga.*

apud Thorleifum receptaculum invenisset, A. C.
a quo cum hospitaliter exciperetur, sopi- 1000
ta lis est. Ex septentrionali provincia ob-
tulerunt se in victimas Hlennius grandæ-
vus & Thorvardus filius Spakbödvaris,
ex occidentali vero Gestus Oddleifi filius.
Cum displiceret Hialtio & Gissuro, quòd
nemo alter se sisteret, verba facit Ormus
filius Kodranis, qui in Gilsbacka commo-
rabatur (nupserat enim filia ejus Gunn-
hilda Hermundo Illugii filio): Facile in-
veniretur, quem quæritis, si fratre meo
Thorvaldo Peregrinatore contribuli gau-
derem. Nunc ego verò me offero, si me
acceptare dignemini. Illi vero assense-
runt, & e vestigio baptizatus est.

Experrectus postridie Thorgeir, nun-
tio per tabernas missò, universos ad Log-
bergam adesse jubet. Concione coactâ
profatur: videri sibi Rempublicam pericli-
tari maximè, si diversis incolæ uterentur
legibus, hoc se enixe dissuadere. Inde
enim pugnas oriri, inde hostilitates, to-
tius denique desolationem terræ. Nar-

G

rat

(102) Arii Polyhistoris Sched. p. 8. Nialsfaga p. 164. Olafs-
saga Tryggvason. part. 2. p. 243-245. Eyrbyggiasaga.

A. C. dagar oc ufridr, oc mundi þat rydia 1000 til landaudnar. Hann sagdi oc fra því, at Kongar þeir er annar het Dagr, þa var i Danmörku, enn þa het Tryggve er var i Noregi (103), þeir höfdo lengi halldit strid millim sin, oc þar til er landsmenn namo þa radum or hvartveggia rikino, oc gerdo frid millim þeirra, sva at þeir villdo eigi, enn þat rad gafst sva, at þeir sendust giafer a midlom a farra vetra fresti, oc hellst þeirra vingan medan þeir lifdo bader. Oc þykki mer þat rad at lata þa eigi rada, er her gangast med mestu kappi i moti, oc midlom sva mal millom þeirra, at hvarertveggia hafi nokkut til sins mals, enn ver höfum aller ein lög oc einn fid, þvíat þat man satt vera: ef ver slitumlög-in, þa slitu ver fridin. Þorgeir lauk sva tölunni at hvarertveggju jatto því at þau lög skyldi hallda er hann redi upp at segia. Þa var þat uppfaga Þorgeirs, at aller menn skyldo

(103) Oportet hos Reges, si non piratas, qui, si regio sanguine erant orti, Reges appellari solebant, certe Regu-

rat præterea de Rege quodam, cui Da- A. C.
 gus nomen, (is Daniæ imperabat) item 1000
 de altero, qui Tryggvius appellabatur, &
 in Norvegia regnabat. Hos diu inter
 se bella gessisse, donec utriusque regni
 subditi, prærepta eis authoritate, pa-
 cem, licet inter invitos, componerent,
 felici adeo consilii successu, ut, paucis
 hyemibus præterlapsis, dona invicem mit-
 terentur, nec amicitiam eorum nisi cum
 vita finem habuisse. Neutiquam igitur
 iis obsecundare consultum duco, qui maxi-
 ma invicem contentione feruntur, sed in-
 tercedamus potius, ita ut utrique parti-
 um aliquid indulgeatur, & sic eadem le-
 ge eisdemque fruamur moribus. Ve-
 risimum enim est, pacem discerpere,
 qui leges discerpunt. Ita peroraverat
 Thorgeir, ut omnes ab utraque parte
 fidem facerent, id se pro lege habituros,
 quod ille pronuntiasset. Edixit igitur
 Thorgeir: Debere omnes in Islandia bap-
 tizari, unumque Deum colere: Quod ad
 G 2 expo-

Regulos fuisse, vulgo Nesiakongar, quorum me-
 moria ad nos non pervenit.

A. C. skyldo verda skirder a Islande, oc
 10000 trua a einn Gud. Enn um barna
 utburd oc roffakiötsat skulu halldast
 en fornu lög. Menn skyldi blota a
 laun ef villdi, enn varda fiörbaugsgar-
 di ef vattum kvæmi vid (104), su heidne
 var aftekin nokkurum vetrum (g)
 fidar. Aller Nordlendingar oc Sunn-
 lendingar varo skirder i Reykialaugo
 i Laugardal er þeir ridu af þinge,
 þviat þeir villdo eigi fara i kallt vatn.
 Hiallti mælti er Runolfr var skirdr:
 Gömlum kennum vær nu Godanum at
 geifla a fallteno. Þat sumar var skirdr
 allr þingheimrer menn rido heim. Flest-
 er Vestanmenn varo skirder i Reykia-
 laugo i sydra Reykiardal. Snorre Gode
 kvam mesto a leid vid Vestfirðinga.

XII.

(g) *Omitt. impr.*

(104) His articulis *Olafsfaga Tryggvasonar* part. 2. pag.
 244 addit, qvòd delubra & idola profana repu-
 tari & destrui deberent. *Nialsfaga* autem pag. 165
 tradit etiam tunc promulgatam fuisse legem de ob-
 servatione diei dominicæ, jejuniorum, festi nativi-
 tatis Domini, paschatis, & festorum maximæ ob-
 servan-

expositionem infantum, & carnis equinae A. C. esum, antiquum obtinere. Litare, si cui- 1000 dam volupe fuerit, Diis, ne fraudi esset; si quis testibus praesentibus fecerit, relegandum esse. Hic tamen ethnicus ritus post paucas hyemes obsolevit. Omnes, borealis & australis provinciarum, incolae a comitiis revertentes, in thermis Reykialaug in Laugardal baptizati sunt, frigida enim mergi recusabant. Hialtius ait, baptizato Runolfo: Annosum jam Pontificem ad gustum salis ringi facimus. Hac aestate, tota, quae in comitiis adfuerat, concio in reditu baptizata est. Occidentalium plurimi in thermis Reykialaug in australi Reykiardal baptizati sunt, in iisque permovendis praecipua Snorrii Pontificis spectata est opera.

G 3

Cap.

fervantiæ; & ethnicos ideo conquestos esse, quod Thorgeir cum eis bona fide non egisset; probabile vero non est, diei dominicæ & festorum observationem statim indictam esse; saltem jejunia in leges tunc recepta non fuisse, recentiora Kiartanis, Gudmundi, & Gretteris exempla, a Finno Johanneo Hist. Eccl. Isl. T. I. p. 83. not. d. in medium producta, satis indicare videntur.

A. C.
1000

XII. Cap.

Sumar þetta er kristne var lögtek-
in á Islande var lidit frá hollðgan
vors Herra Jesu Kristi þúsund vetra.
Þat sumar hvarf Olafur Kongur (105) af
Orminom Langa fudur við Svoldur
qvarðas ídus Septembris, þá hafde
hann verit Kongur at Noregi fimmi vet-
ur. Eptur hann tok ríke Eiríkur Jarl
Hakonarsun. Þeir Þorvaldr Kodrans-
sun oc Stefner Þorgílsun (106) fund-
u eptur hvarf Olafs Kongs, þeir
foru báðir saman víða um heiminn,
oc allt út í Jorðalaheim, oc þáðan til
Miklagarðs, oc svo til Kænugarðs (107)
it eystra (h) eptur Nepr. Þorvaldr
andadist í Rússía (i) skamt frá Palte-
sko, þar er hann grafinn í fíalli eino,
at

(h) *Omítt. ímpr.*(i) *Omítt. ímpr.*

(105) De his Olafsfaga Tryggvasonar multis agit part.
2. pag. 292. 301-303. 308-315. 319-321. 326.
328.

(106) Olafsfaga Tryggvasonar part. 2. pag. 47. & Þor-
valds.

Cap. XII.

A. C.
1000

Æstate hac, qua Christiana religio in Islandiam lege introducta est, effluxerant, post assumptam a Domino nostro J. C. humanam naturam, hyemes mille. Eadem æstate Olafus Rex ex navi sua, Ormurin Langi, ad austrum apud Svoldur oculis hominum ereptus est IV Id. sept., postquam in Norvegia per quinque regnaverat hyemes. Post eum Eyrekus Comes filius Hakonis regnum assumpsit. Thorvaldus filius Kodranis & Stefner filius Thorgilsis, postquam evanuerat Olafus Rex, obviam facti, socio itinere latè per orbem terrarum usque in Palæstinam, inde Constantinopolim, & porro ad Kænugardum orientali itinere secundum Borysthenem vagati sunt. Obiit Thorvalldus in Russia, non longe Palteskovia, ibique in monte

G 4 quo-

vallds-saga Vidförla referunt Thorvalldum monasterium Constantinopoli fundasse, in quo castam & puram vitam finierit.

(107) Chunigard vel Hunigard. Trientem Rusiæ Magnæ hanc provinciam fuisse, innuit *Saga af Gaungu-Hrolfe Sturlaugssyne*, ibique Livoniam, Ermenlandiam & plures provincias sitas fuisse tradit.

A. C. at kyrkiu Jóhannis Baptiste, oc kalla
 1000 þeir hann helgann. Sva seger Brandr
 hinn Vidförli:

Hef ek þar kvamit
 Er Þorvalldi
 Kodransfyni
 Krístr hvíldar ler.

Þar er hann grafinn
 I hafialli

Eino i Drapni
 At Jóhanns kyrkiu.

Stefner (108) fór þá norður i
 Danmörk. Enn er hann kom i Dan-
 mörk, kvad hann vífo þessa:

Munkat ec nefna,
 Nær man ec stefna;
 Nídurbiugt er nef
 A nídingi þeim,
 Er Svein Kong
 Sveik or lande,
 Oc Tryggvafun
 A talar dro.

A þeirre vífu þóttist Sigvalldi vel
 kenna mark sitt, oc fyrer þá sök let hann
 drepa Stefni. Sva hefur sagt Ari hinn
 gamli. Gissur

*quodam sepultus est, ad ædem Johannis A. C.
Baptistæ, & inter sanctos refertur. Ita 1000
tradidit Brandus peregrinator:*

*Veni in locum
Ubi Thorvaldo
Filio Kodranis
Christus quietem indulget.
Illic sepultus est
In cacumine montis
Cujusdam in Drapne
Ad templum Johannis.*

*Stefner septentrionem versus in Da-
niam iter flexit, quò ubi pervenit, hoc
carmen cecinit:*

*Illum nomine non suo
Sed signis indigitabo;
Illi nasus aduncus
Illi, propudio,
Qui Sveinem Regem
Pellexit e regno,
Et filium Tryggvii
Irretivit fallaciis.*

*Hoc carmine Sigvaldius non obscure
se tactum animadvertens, Stefnerem oc-
cidi fecit. Ita Arius grandævus re-
tulit.*

A. C. Gissur hinn Hviti (109) bio i Höf-
 1000 da adur hann gordi bæ i Skalaholleti,
 oc færði þangat bu sitt, oc lagði
 allan hug a at styrkia kristnina. Hann
 fendi Isleif sun sinn sudur i Saxland,
 oc gekk hann þar i skola i borg þeirre
 er (k) Herfurda (110) heiter, enn er
 hann kom til Islands, fekk hann
 Döllo Þorvalldsdottur, oc var þeirra
 sun Gissur oc Teitr hinn Marglati i
 Haukadal, oc Þorvalldr. Her varo
 fyrst utlender Biskupar oc kendo kenn-
 ingar. Enn er landsmenn vissu hvör-
 so agiætr klerkr Isleifr var, bado
 landsmenn hann, at hann færi utan,
 oc leti vigiaft til Biskups, oc þat
 1056 veitti hann þeim, þa var hann fim-
 tugr at alldre er hann var til Biskups
 vigdr. Þa var Leo hinn Niun-
 de

(k) *Hic c. & M. spatium nomini urbis pro-
 prio vacuum relinquunt.*

(109) Conf. *Hungurvaka* in Vita Isleifi. . *Arii Polyhist.*
Sched. ed. Isl. pag. 10. *Sturlungasaga* libr. 4.
 cap. 1. 2.

(110) Urbs Thuringiæ inde a seculo octavo celeberrima,
 ubi

*Gissurus Albus in Höfda habitavit, A. C. 1000
 antequam villam Skalholt edificaverat, eòque rem familiarem transtulerat, omnesque ad firmandum Christianismum animi vires intendit. Ille filium suum Isleifum austrum versus in Saxoniam misit, qui scholam urbis, cui Erfordia nomen, frequentavit, & in Islandiam rediit, Dallam Thorvaldi filiam uxorem duxit. Filii eorum erant Gissurus, & Teitus Marglati in Haukadal & Thorvaldus. Initio, episcopi, qui religionem hic docuere, extranei erant. Incolæ autem cum agnoscerent, quàm egregiè doctus esset Isleifus, rogarunt, ut exteras adiret regiones, & Episcopi officio se initiari faceret. Annuit hic precibus, & 1056 Episcopus ordinatus est annum agens quinquagesimum. Factum hoc sedente P. M.*

ubi & antiquitus multa coenobia fuere. In Circuli quoque Westphalici Comitatu Ravensberg monasterium est, anno 709 & iterum 820 fundatum, nomine Hervorden sive Erfurth; sed majori verisimilitudine urbs pridem nominata hic indigitari videtur.

A. C. de (111) Pave, þa var hann hinn fyrsta
 1056 vetur epter i Norege, oc for fidan til
 Islands, oc var fíora vetur oc tuttigo
 Biskup, hann lærde marga agiæta menn,
 oc let vigia til presta, enn af þeim
 urdo fidan tveir Biskupar, Jon Ög-
 mundarfun enn Helgi (112), oc Kolr
 Vikveria Biskup (113). Isleifr Biskup
 1080 andadist i Skalaholli tertias nonas ju-
 lii, þat var a drottinsdege, þa hafde
 hann fíora vetur oc tuttigo Biskup
 verit, þa varo attatio vetra lidner fra
 hvarfe Olafs Kongs Tryggvasunar.
 Ari hinn Frodi stod yfer grefte hanns
 tolf vetra gamall, er flest hefer sagt
 fra þessum tidendum, er her ero rit-
 ud. Epter andlat (114) Isleifs Bisk-
 ups badu landsmenn Gissur fun hanns,
 at hann skyldi vigiaft til Biskups.
 1082 Hann for utan oc var vigdr til Bisk-
 ups

(111) *Arius Polybistor Sched.* pag. 10 minus recte sta-
 tuit hoc factum esse sedente Leone Septimo; sed
 quamvis tam *Hungurvaka* quam *Sturlungasaga*. libr.
 4. cap. 1. cum *Kristnisaga*, hoc ad Leonis IX tem-
 pora referente, consentiant, id tamen sine certa
 restrictione, a *Finno Johanneo Histor. Eccl. Island.*
 Tom. 1. pag. 264. indicata, admitti non potest.

M. Leone IX. Primam inde hyemem in A. C.
 Norvegia egit, tum in Islandiam rever- 1056
 sus per hyemes viginti quatuor cathedram
 tenuit, multosque primæ dignitatis vi-
 ros erudit, & sacerdotio initiari fecit,
 e quorum numero duo postea Episcopi fue-
 re, Johannes Sanctus Ögmundi filius, &
 Kolus, Episcopus Vikensium. Isleifus
 Episcopus extinctus est in Skalholto III 1080
 Nonas Julii, die dominica, postquam
 per viginti quatuor hyemes episcopatum
 tenuerat. Transierant tunc octoginta
 hyemes, ex quo desideratus est Olafus
 Rex filius Tryggvii; Arius multiscius
 duodecennis exequiis ejus (Isleifi) inter-
 fuit. Ex hujus traditione plurima eo-
 rum, quæ hic scribuntur, desunta
 sunt: Post mortem Isleifi Episcopi incolæ
 Gissurum filium ejus rogarunt, ut Epi-
 scopum se faceret. Ille peregre profectus, 1082
 &

(112) Vid. cap. seqv.

(113) In Episcoporum Osleyensium ordine quintus; vide
 Finni Johannaï Hist. Eccl. Isl. T. 1. p. 263. Genea-
 logia ejus ex Landnamabok pag. 170 peti potest.

(114) Arii Polybistoris Sched. p. 11. Sturlungasaga lib. 4.
 cap. 3. Hungurvaka in vita Gissuris Episcopi.

A. C. ups tveim vetrum epter andlat Isleifs
 1082 Biskups, a dögum Olafs Kongs Kyr-
 ra Noregs Kongs, þa var Grego-
 1083 rius Septimus Pave i Roma. Gissur
 var (1) hinn næsta vetur epter i
 Danmörk, enn for til Islands hit næ-
 1084 sta sumar epter. Enn er hann hafdi
 einn vetur a Islandi verit, tok Mark-
 us Skeggiafun lögfögu, hann hefur
 vitrastr verit Lögmanna a Islandi ann-
 ar enn Skapte. Gissur Biskup var
 sva astfæll af landsmönnum, at hverr
 1096 madr villde hanns bodi oc banni hly-
 da. Enn af astfælld Gissorar, oc um-
 tölum Sæmundur Prests hinns Froda,
 er bestur klerkr hefer verit a Islan-
 de, oc umrædum Markufar Lögfö-
 gomanns, oc fleiri höfdingia, (*) var
 þat i lög tekit, at aller menn töl-
 do oc virdo fe sitt, oc svördo
 eid at rett væri, hvart sem var i
 löndom edur lausum aurum, oc ger-
 do tiund af. Þat er mikit mark
 til

(1) Med hönom nokkra vetur *impr.* Id est: *apud eum quasdam hyemes.*

(*) At þat var *impr. c.*

& Episcopus inauguratus est, hyeme post A. C.
 mortem Isleifi Episcopi secunda, regente 1082
 Norvegiam Olafo Quieto. Erat tunc
 Gregorius Septimus Romæ Pontifex; Hye- 1083
 me proxima sequente Gissurus jam initia-
 tus in Dania moratus est, & æstate sub-
 sequente in Islandiam rediit: Post unam 1084
 hyemem in Islandia transactam, Marcus
 Skeggii filius Legiferi munus assumpsit. Ille
 post Skaptium Juris Consultorum in Is-
 landia sapientissimus perhibetur. Gissurus
 episcopus adeo popularis fuit, ut nemo non
 præceptis ejus & interdictis lubens obse- 1096
 queretur. Ope hujus in Gissurum affe-
 ctus, tum & suasu Sæmundi sacerdotis
 multiscii, clericorum, quotquot unquam
 in Islandia extiterunt, doctissimi, &
 consilio Marci Legiferi aliorumque Opti-
 matum, in leges relatum est, ut unus-
 quisque omnium bonorum suorum, immo-
 bilium & mobilium, enumerationem &
 æstimationem juratus faceret, atque in-
 de decimas penderet. Id utique argu-
 mento est, quam obsequiosos vir ille po-
 pulares

A. C. til þess, hverfo landsmenn varo lydn-
 1096 er þeim manne, er því kom til
 leidar at allt landit var virdt, oc
 allt fe þat er a því var, oc lögtekit
 at fva skyldi vera medan landit væri
 byggt.

XIII. Cap.

Gissur Biskup lagdi (115) oc lög
 a þat, at stoll Biskups þess er a Is-
 lande væri, skyldi vera i Skalaholtti, oc
 lagdi þar til stolsins landit heima þar, oc
 mörg önnur audæfe, bæde i lande oc
 lausum eyri, enn þa er hanom þotti fa
 stadr vordinn fva ríkr sem hann villde,
 þa gaf hann meir enn fiordung Biskups-
 doms síns til þess, at helldur væri tveir
 Biskupsstolar a Islande enn einn, fva sem
 Nordlendingar bado hann. Enn hann
 hafde adur latit telia bændur alla a Islan-
 de, oc varo þa i Austfirðinga fiordungi siö
 hundrut heil, enn i Sunnlendinga fiordun-
 ge þusund, enn i Vestfirðingafiordungi nio
 hundrut, enn i Nordlendinga fiordungi
 tolf hundrut, oc varo þeir einer (m) tallder
 er

(m) *Omitt. impr.*

pulares suos habuerit, qui id effecerit, A. C.
 ut tota terra, cum omni, quod contine- 1096
 ret, peculio censeretur, & lege cautum
 sit, hoc, usque dum eam habitari conti-
 gerit, obtenturum esse.

Cap. XIII.

Gissurus Episcopus etiam legem tulit,
 ut cathedra Episcopi Islandici in Skal-
 holt esset, eamque & fundo adjacente,
 & multis aliis tam immobilibus quam
 mobilibus bonis dotavit. Quæ postquam
 ei satis locuples visa esset, precibus sep-
 tentrionalium permotus, ultra quartam
 Episcopatus partem ad hoc destinavit, ut
 binæ potius cathedræ in Islandia essent,
 quam una. Antea tamen omnium in Is-
 landia colonorum censum egerat. Censi
 sunt in orientali Provinciâ integri DCC.
 in australi M., in occidentali DCCCC,
 in boreali MCC., iis solis in computum
 venientibus, quibus sustentandæ ad co-

H mitia

(115) Sturlungasaga libr. 4. cap. 3. Arii Polyhistoris Sched.
 pag. 12. Hunguraka.

A. C. er þingfararkaupe atto at gegna. Þá er
 1108 Gissur Biskup hafde tuttugo oc fimm vet-
 ur verit Biskup, þá tok Markus Ulfhed-
 insfun lögfögu (116), enn Markus
 var þá andadr, oc hit fyrsta sumar
 er hann sagde lög upp, var nymæli
 þat gort, at um veturin epter (117),
 skylldi rita lögin at Haflida Marsfun-
 ar, oc umrade Bergþors oc annara
 vitra manna, oc skylldo þeir gora ny-
 mæli þau öll er þeim þætti þau betri enn
 hin fornu lög, oc skylldi þau lög segia upp
 hit næsta sumar epter, oc þau öll halldast
 er meire lutr manna mællte eigi moti. Þá
 var

(116) Si verba authoris nostri, ut in exemplari manuscrip-
 to, qvod ad manus habemus, & in editione Skal-
 holtenfi exhibentur, seqvimur, Marcus Ulfhedinis
 Marco Skeggii filio in Legiferi officio successisset
 anno 1108, eodemqve anno decretum de novis
 legibus conscribendis in Comitiiis conditum fuisset,
 qvorum neutrum verum est. Nam non tantum
Sturlungasaga Lib. 4. cap. 3., sed & *Arii Polybisto-*
ris (Sched. ed. Isl. pag. 11 & 12), qvi ipse hoc tempore
 vixit, autoritate certissimum est, Marco Skeggii filio,
 anno 1108 mortuo, non Marcum Ulfhedinis, ut
 hic perhibetur, sed Ulfhedinem Gunnaris filium in
 Legife

mitia expeditionis onus incumbibat. Post- A. C.
 quam Gissurus per viginti quinque hye- 1108
 mes episcopus fuerat, Marcus Ulfhedinis
 filius officio Legiferi admotus est, Marco
 (Skeggii filio) tunc mortuo. Prima,
 qua jus dixit, æstate, nova constitutio facta
 est, ut sequente hyeme leges in scriptu-
 ram redigerentur apud Haslidium Maris
 filium e consilio Bergthori aliorumque sæ-
 pientum, utque novellas, quotquot anti-
 quis legibus meliores autumarent, rogare
 potestas esset, easdem æstate proxima re-
 citari, & si plures non contradicerent,
 perferri. Tunc Titulus Vigslode, (sive

H 2

de

Legiferi officio successisse, & novem annis id ges-
 sisse, eiqve iterum anno 1117 sublectum fuisse
 Bergthorem Rafnis filium, cujus primo officii anno
 decretum de novis legibus conscribendis conditum
 est. Hi tamen errores authori *Kristnisagæ* impu-
 tandi non videntur, sed potius librario cuidam,
 qui pro Ulfhedine Gunnaris, Marcum Ulfhedinis
 imprudenter substituit, Bergthorem vero omisit,
 quem ab authore omissum non fuisse statim superque
 patet; paucis enim interjectis expresse memorat,
 legum reformationem Bergthoris auspiciis factam
 esse.

(1117) Anno 1117 exeunte & 1118 ineunte conf. not.
 proxime præced.

A. C. var ritadr Vigflode oc margt annat i lög-
um, oc lefit upp um sumarit epter i lög-
retto, oc likade þat öllum vel.

Þa var Biskop fertogr er hann
var til Biskups vigdr, enn þa er hann
1107 hafde fíora vetur oc tuttígo Biskup
verit (1118) var Jon vigdr til Biskups sun
Ögmundar oc Þorgerdar Egilsdottur,
Hallsfunar af Sido, þa hafde Jon fíora
vetur hinns setta tygar, hann var fyrstr
Biskup a Holum i Hialltadal. Gissur
Biskup fridade sva vel landit, at þa ur-
do engar stordeilur med höfðingium,
enn vapnaburdr lagdist miöc nidur.
Þa varo flester virðinga menn lærder
oc vigder, oc lærder til presta þo
at höfðingiar væri, sva sem var Hallr
Teitsfun i Haukadal, oc Sæmundr
hinn Frodi, Magnus Þordarsfun i Rey-
kiahollti, Simun Jörundarsfun i Bæi,
Gudmundr sun Brands i Hiardarhollti,
Are

(1118) Conf. Jonæ Augmundini vita vulgo: *Jonsfaga Helga*,

de homicidio,) aliique plures scripti, & A. C. in confessu comitiorum æstivalium recitati, omne tulerunt punctum.

Quadragenarius erat Episcopus, cum inauguraretur, & postquam per 24 hyemes Episcopus fuerat, Johannes filius Ögmundi & Thorgerdæ, filiæ Egelis, filii Halli de Sida, Episcopus ordinatur. Tunc Johannes supra quintum ætatis decennium quatuor hyemes peregerat. Ille erat primus Episcopus in Holis in Hialtadal. Gissurus Episcopus pacem publicam adeo firmaverat, ut rara essent Procerum majoris momenti dissidia, & armorum gestatio tantum non in desuetudinem abiit. Plurimi tunc inter dignitate conspicuos & litterati exstiteret, & vel inaugurati sacerdotio, vel ad hoc munus instituti, utut e numero Optimatum essent. Tales fuere: Hallus Teiti filius in Haukadal, Sæmundus Multiscius, Magnus Thordi filius in Reykiabollt, Simon Þorundi filius in Bæ, Gudmundus filius Brandi in Hiardarhollt, Arius Multiscius,

H 3

scius,

A. C. Are hinn Frode, Ingemundr Einars-
 1107 sun a Holum, Ketell, nordur, Þorsteins-
 sun a Mödruvöllum, oc Ketell Gudmunds-
 sun, Jon prestur Þorvardsfun (119), oc
 marger adrer þo at eigi se ritader.
 Gissor Biskup let vigia Þorlak sun
 Runolfs Þorleiksfunar til Biskups at
 1118 fer lifanda, þa var Þorlacr tveim vet-
 rum meir enn þritogr. Gissor Bisk-
 up andadist i Skalahollte, þa er hann
 hafde verit Biskup þriatygi ara oc
 sex. Þat var þriatio natta fidar enn
 Þorlacr Biskup var vigdr. Þat var
 hinn þridia dag i viku qvintas kalend-
 as junii. A því are andadest Paska-
 lius Pave, oc Kirialax Grikkia Kongr,
 oc Balðvin Jorsala Kongr, oc Arnald-
 us Patriarki i Jerusalem, oc Philipp-
 us Svía Kongr, þa hafde Island ver-
 it bygt tvö hundrut (n) tolfræd, annat i
 heidne, enn annat i kristne. Þa var lidit
 fra holldgan Drottins vors Herra Jesu
 Kristi þusund, eitt hundrat, oc atian ar.

XIV.

(n) *Ita restituendum id, quod impr. & c.
 habent tiræd.*

scius, Ingemundus Einavis filius in Ho- A. C.
 lis, Ketill Thorsteini filius in Madruval- 1107
 lis in boreali provincia, Ketill Gudmun-
 di filius, Johannes sacerdos Thorvardi
 filius & plures, quos enumerare superse-
 deo. Gissurus Episcopus, se vivo, Thor-
 lacum filium Runolfi, nepotem Thorleiki,
 Episcopum inaugurari fecit, duas supra 1118
 triginta hyemes natum. Gissurus Epi-
 scopus obiit in Skalholt, postquam per
 triginta sex annos officio præfuerat, no-
 ctibus triginta post inauguratum Episco-
 pum Thorlakum. Incidit hoc in feriam
 tertiam, V. Kal. Junii. Eodem anno ex-
 stincti sunt Paschalis Papa, Kirialax Rex
 Græciæ, Balduinus Rex Hierosolymæ,
 Arnaldus Patriarcha Hierosolymitanus,
 & Philippus Rex Sveciæ. Habitata
 fuerat Islandia per CC. quadraginta
 hyemes, primo temporis medio ethnicis-
 mo, altero christianismo addicta. Effluxe-
 rant vero a nato Domino nostro Jesu
 Christo anni M. C. XVIII.

H 4

Cap.

(119) Horum, præsertim in genealogiis, mentionem
 injiciunt Landnamabok & Sturlungasaga passim.

A. C.
1118

XIV. Cap.

A því are er Biskup Gissur and-
adist (120), gorde hallæri mikit á
Islande, þá kom hrid fu á dimbeldög-
um, at menn matto eigi veita tider í
kyrkium í sumum heröðum fyrer
nordan land. Enn föstudag hinn
Langa, þá hóf upp knör under Eya-
fiöllum, oc snere á lopt, oc kom
holfandi nidur, hann var fiö rum
(121) oc tuttygo. Þaskadagin fyrsta
mattu faer menn tider fækia, at taka
þionofsto, enn sumer urdo uti dauder.
Annat illvidre (o) kom epter andlat
hanns þann dag er menn rido á
þing, þá braut kyrkiu á Þingvelli þá
er Haralldr Kongr Sigurdarsun hafde
latit höggva vidin til. Þat sumar
foro þriatio oc fimn skipa ut hingat,
oc

(o) *Inserendum*, kom, *ad sensum supplendum*.

(120) Vid. *Hungurvaka*, nec non Mantissa quæ *Landna-
mabok* subnectitur, ed. Isl. p. 179.

(121) Navigiorum minorum magnitudo per multitudi-
nem remorum, ex. gr. *sexaringr*, *teinaringr* &c.
antiquitus indicabatur, sed majorum per interscal-
mia

Cap. XIV.

A. C.
1118

Anno, quo Episcopus Gissurus obiit, magna in Islandia annonæ caritas erat. Tunc, in sancta hebdomade, tanta coorta tempestas, ut in quibusdam provinciæ borealis tractibus stata tempora in ecclesiis servari non potuerint. Ipso passionis Domini die, celox prope Eyafiöll sublimis in altum rapta, & turbine circum acta, eodem in loco inversa recidit. Ea interscalmiorum viginti septem erat. Ipso paschatis die pauci sacris assistere & sacræ coenæ participes fieri potuere, quidam in itinere sub dio expirarunt. Incidit & altera post obitum ejus tempestas, die, quo ad comitia itum est. Tunc templum in Thingvallis, cui materiem cædi fecerat Haraldus Rex filius Sigurdi, labefactum est. Hac æstate ex triginta quinque navibus,

H 5

quæ

mia five rum, in quorum quovis duo erant transtra, totidemque remi. In minoribus quodvis transtrum duos habuit remiges, quod appellabant roit at endilaungum bordum. Navis verò, de qua hic sermo est, transtra quinquaginta quatuor, totidemque remos habuit. Conf. P. Widalini Glossarium Msst. in voce Sessum at telia.

A. C. oc braut mörg vid land, enn sum
 1118 leyste i hafe under mönnum, enn
 atta ein kvamuft brott med þeim er
 adur varo her, oc komuþ þau engi
 fyrer Mikialsmessu or hafi. Af þeim
 mannfjölda vard her hallæri mikit.
 Þa er Gissur Biskup andadist, varo
 þesser (p) mester höfðingiar a Islande:
 Haflide Marsfun nordur, oc syner
 Asbiarnar Arnorsfunar i Skagafirde,
 Þorgeir Hallasun oc Ketell prestur Þor-
 steinsfun. Enn austur: Gissur Einars-
 fun, Sigmundur Þorgilssun, hann and-
 adist a því are i Romaför. Enn
 sudur: Hallr Teitsfun, Skule Egels-
 fun. Enn vestur: Styrmer Reinsfun,
 Halldor Egelsfun, Þorgils (q) Od-
 dasun, Þordr Egelsfun, Þordr Þor-
 valldsfun i Vatnsfirde (122).

1119 Einum vetre epter andlat Gissur-
 ar Biskups var Þorsteinn Hallsfun
 veginn, göfugr madr, enn vetre epter
 þat var þing fjölmennt. Þau misseri
 hafde

(p) *Omitt. impr.*

(q) *Ita legendum, sed Oddsun habent impr. c.*

quæ cursum huc direxerant, multæ lit- A. C.
 tori allisæ sunt, quædam in mari cum IIII8
 vectoribus subsiderunt, & octo tantum
 evaserunt, præter eas, quæ jam in statio-
 ne erant: neque ulla ante festum Michaë-
 lis appellere potuit. Hic etiam confluxus
 hominum annonæ caritatem intendit.
 Moriente Gissuro hi Islandiæ Optimates
 erant, in boreali provincia: Haflidius Ma-
 ris filius & filii Asbiornis, Arnoris filii,
 in Skagafjord, Thorgeir Hallii filius &
 Ketill Sacerdos Thorsteinis filius; in orien-
 tali Gissurus Einaris filius, & Sigmundus
 Thorgilsis filius, qui eodem anno in iti-
 nere Romano obiit; in australi, Hallus
 Teiti filius, & Skulius Egillis filius; sed
 in occidentali, Styrmer Reinis filius, Hall-
 dor Egillis filius, Thorgils Oddii filius,
 Thordus Egillis filius, & Thordus Thor-
 valdi filius in Vatnsfiordo.

Prima post mortem Gissuri Episcopi IIII9
 hyeme præterlapsa, occisus est vir nobilis
 Thorsteinn filius Hallii, & proximè sequen-
 te comitia frequentissima fuere. Per hoc
 tempus

(122) Vid. not. 120. Adde Mantissam mox allega-
 tam. l. c.

A. C. hafde sva mikell manndaude verit,
 1119 at Sæmundr prestur hinn Frode sagde
 sva a þinge, at eigi mundi færri
 menn hafa andaft af fott, enn þa
 varo til þings komner. Þat sumar
 var þraung mikil at domum (123),
 þa færde Þorgils Oddasun Haflida
 Marsfun. Þa vard (r) um ekki mal
 at lögum dæmt. Þorgils vard sekr
 um averkan, oc sat i sekt um vetur-
 in. Þa var sva litell vapnaburdr,
 at ein var stalhufa þa a alþinge, oc
 reid driugum hver bonde til þings
 1121 er þa var a Islande. Enn var
 þat er þrir vetur varo lidner fra
 andlate Gissurar Biskups, andadest Jon
 Biskup at Holum kalendas Maji.

Þat sumar reid Haflide Marsfun
 a þing med tolf hundrut manna,
 enn Þorgils Oddasun med siö hun-
 1122 drut manna. Þeir sættust a þinge
 med því at Þorgils fellde Haflida
 sialfdæmi, enn hann gerdi sextio hun-
 draða
 (r) Ekki um *impr.*

(123) *Sturlungasaga* toto fere libro primo, quo lites Thorgilfis

tempus tanta inciderat pestilentia, ut A. C.
 Sæmundus sacerdos Multiscius adseruerit 1119
 in comitiis, non pauciores lue abreptos
 esse, quàm vivi in foro conspicerentur.
 Hac æstate magnæ in foro ortæ sunt tur-
 bæ. Thorgils filius Oddii vulneravit
 Haslidium Maris filium, neque ulla lis
 ex præscripto legis judicari potuit. Vo-
 catus in ius Thorgils ob damnum injuria
 datum, & exilii reus, hyemem domi egit.
 Arma tum gestare tam infrequens erat,
 ut una tantum in loco comitiorum inven-
 ta sit cassis ferrea, quamquam universi ferè,
 qui in Islandia erant, coloni illuc confluxe- 1121
 rant. Transierant post mortem Gissuri
 Episcopi tres hyemes, cum Johannes Episco-
 pus in Holis Kalendis Maji extinguitur.

Ea æstate Haslidius filius Maris
 cum MCC equitibus, Thorgils filius Od-
 dii verò cum DCC ad comitia pergunt.
 In foro ita inter eos transactum est, ut
 Thorgils ipsum Haslidium arbitrum cau-
 sæ faceret. Ille Thorgilsi sexagies centies
 ora-

gilsi & Haslidii recenset. Conf. & Mantissam nu-
 per laudatam pag. 180.

A. C drada sex alna aura (124) vöru virðs
 11211 fiar, luka i gulli eda brendu filfri
 eda sæmelegum gripum, skyllde hann
 virða fialfr (s) Haflide, eda þeir er
 hann tæke til (125). Þat sumar var
 kofinn til Biskups Ketell Þorsteinsfun
 af Mödruvöllum i stad Jons Biskups,
 oc for hann utan þat sumar. Haflide
 Marsfun atte fyrr Þuride dottur
 Þordar Sturlusunar, Þordr het fun
 þeirra, hann atti Sölvöro dottur As-
 grims Þorhallsunar, Ivar het fun
 þeirra. Haflide atte síðar Rannveigu
 dottur

(s) *Ita legendum H. in impr. c.*

(124) Quælibet ulna, pro mensura pretii sumta, quatuor solidos Danicos in Specie, ut ajunt, & sex ulnæ, sive 24 solidi, unam oram s. unciam ad pretium mercium æstimatam exæquant, quilibet autem centenarius duodecim decades, id est: 120 continet. Multa igitur pro hoc vulnere Thorgilsi irrogata erat 1800 unciarum argenti vel imperialium, quæ in re exemplaria manuscripta *Mantiffæ* citatæ cum *Kristnisaga* consentiunt. Nihilominus res ipsa loquitur mendum hic irrepsisse, & dimidium tantum hujus summæ, sive 900 uncias vel imperiales, admitti

orarum multam dixit, quarum quælibet A. C.
 sex ulnas ad pretium mercium æstiman- 1121
 das contineret, auro, argento puro, aliis-
 ve rebus pretiosis solvendarum, æstima-
 tione ipsi Haflidio, iis-ve, quibus hoc
 mandaret, relictâ. Hac æstate, loco
 Johannis, electus est Episcopus Ketill Thor-
 steinis filius de Modruvallis, qui & sub idem
 tempus peregre abiit. Haflidius Maris
 filius primum in matrimonio habuit
 Thuridam filiam Thordi Sturlii filii;
 Eorum filius erat Thordus, qui Salvoram
 filiam Asgrimi, Thorhalli filii, uxorem
 duxit. Ivar nomen erat filio eorum. Se-
 cundis nuptiis Haflidius duxit Rannvei-
 gam

admitti debere, quod etiam *Sturlungasaga*, non tan-
 tum libr. I. cap. 27. pro oris sex ulnarum, oras
 trium ulnarum hic substituens, sed & Libr. 2. cap.
 36. multam ducentorum & quadraginta centenario-
 num (tvau hundrud hundrada) a Sturla Hvammenfi
 Magno sacerdoti Reykholtensi irrogatam, ad exem-
 plum multæ Haflidio solutæ, compositam fuisse tra-
 dens, plene confirmat; sed ne sic quidem Skaptius Tho-
 rarinis filius dici poterit absurde quæsisse: *Quanti*
Haflidius totus æstimabitur, cum unicum ejus membrum
(& quidem digitus) tanti constat? Vid. *Sturlungas.* l.c.
 (125) Hæc multis persequitur *Sturlungasaga* libr. I. cap.
 24. 25. 26. Conf. & *Landnamabok* in Mantissa.

A. C. dottur Teits ur Haukadal, Sigridur
 het dotter þeirra, er atte Þorðr i
 Vatnsfirde. Þorðr oc Pall voro syn-
 er þeirra. Valgerdur het önnur dott-
 er þeirra Hafida, hana atte Inge-
 mundr prestur Illugasun, oc Ornu dott-
 ur Þorkells Gellisfunar, Illugi var sun
 þeirra er drukknadi, þa er hann
 flutti lim til steinkyrkiu þeirrar er
 hann ætlade at gora a Breidabolstad i
 Vesturhopi (t).

(t) Rögnvalldr Jarl Kali var veginn fimm nött-
 um epter Mariumessu fyrri, enn Olafr Kongr
 Tryggvasun bardist a Ormenum Langa nesti
 dag epter Mariumesso fidari. Id est: *Rögn-
 valldus Kalius Comes quinque noctibus an-*

te

PATTR

gam filius Teiti ex Haukadal. Eorum A. C. filia erat Sigrida, quam Thordus in Vatnsfiordo uxorem duxit; horum filii erant Thordus & Paulus. Altera Hafliidii & Rannveigæ filia erat Valgerda, nupta Inge-mundo sacerdoti, filio Illugii & Arnæ filiæ Thorkillis, Gelleris filii. Eorum filius erat Illugius, qui calcem ad templum lapideum, quod in Breidabolstad in Vesturhop exstruere moliebatur, advehens, submersus est.

te festum Mariæ prius occisus est: sed Rex Olaus filius Tryggvii in Ormo Longo postridie festum Mariæ posterius prælium commisit. Quam appendicem, quæ cæteroquin in Mantissa ad Landnamabok legitur, addit c.

Þ A T T R A F I S L E I F I B I S K U P I .

Þat er sagt at Isleifr son Gissurar ens Hvita hafi verit madr vænn (a) oc eigi mikill vexti, manna vinsælastr, hann var vngr utan til scola settr a Saxlandi. Þess er getit eitthvört finn er hann for funnan, at hann kom vid Noreg, þa red landinu hinn Helgi Olafur Kongr, oc þa var med honum Brandr hinn Aurvi, son Vermundar i Vatnsfirði.

Kongr virði hann mikils, oc a einni hatid mælti Kongr til Brands: þigg af mer skickiu þessa. Þat var skallatz möttull, oc grafskinn under. Sidan kom Isleifr til bæjarins oc verdr Brandr honum feginn, þa var Isleifr prestur oc felitill er hann kom funnan ur (b) landi. Þa mælti Brandr: Þu skalt þiggia af mer skickiu þa er Kongrinn gaf mer. Isleifr mælti: Eigi hefr þu enn tapat (c) storlyndinu, oc vil ec feginn þiggia. Oc einn hatidardag er (d) Kongr fatad borde, þa

(a) Ok tigugligr. *add.* Id est: & *augustæ formæ.*

(b) Laundum. Id est: *terris australibus.*

(c) Aurlyndenne.

NARRATIO DE ISLEIFO EPISCOPO.

Traditum est, Isleifum, Gissuris Albi filium, venustum, staturæ modicæ, omnium vero gratiosissimum virum fuisse. Ille admodum juvenis ad scholam in Saxoniam missus est. Ferunt eum aliquando, e plaga meridionali iter facientem, in Norvegiam venisse. Imperabat tunc iis regionibus sanctus Rex Olaus, eratque apud Regem Brandus Largus, filius Vermundi in Vatnsfiordo.

*Brandum Rex valde honoravit, ei-que festo quodam die dixit: Togam hanc a me accipe. Erat verò coccinea, pelli-
bus mustelinis subtexta. Isleifus postea ad urbem venit, & Brando acceptus fuit. Erat Isleifus tum sacerdos, & penuria laborabat, utpote e meridionali plaga ad-
veniens. Tunc Brandus ait: Accipies a me togam, quam Rex mihi dedit. Islei-
fus: Nondum te munificentia destituit. Ego vero lubens accipio. Solenni die, cum Rex discumberet, Brandum intuens,*

I 2

ait:

- (d) Er Brandr var at Konongsbordi. Id est: cum Brandus mensæ regiæ accumberet.

þa mællte Kongr oc leit til Brands: Hvi
 skal nu ei hafa skickiuna þa er ec gaf þer?
 Brandr svarar (e): Gefit hefir ec hana
 presti einum. Kongr mællti: Sia villda
 ec prestinn, oc vita hvor vorkunn mer
 þykkir a vera er þu logader svo skiott
 kongsgiöfinne. Menn toku oc svo
 under at hann fære undarlíga með (f).
 Oc at kirkiufunde mællti Brandr: Herra,
 þar stendr nu prestinn vid kirkiuna oc
 er i skickiunni. Kongr leit til hanns oc
 mællti: hinnsegin munum vid nu breyta
 Brandr, at nu vil ec gefa honum skickiu-
 na, oc kallit til min prestinn. Brandr
 qvedst svagiöra munde. Sidan kom Isleifr
 fyri kongin oc kvaddi hann. Kongr tok
 vel kvediu hanns oc mællti: Skickiu þa
 prestr er Brandr gaf þer, vil ec nu gefa
 þer. oc mun ec giallda Brande (g) fyrir
 hana, því svo litst mer a þig sem ec mu-
 ne vilia fela mic under bæner þinar. Her-
 ra, segir hann, allgod þotti mer adr giöf-
 in Brands, enn nu miklu meiri virding
 at þiggia af ydr (h). Sidan for hann til
 Islands

(e) Herra: *add.* Id est: *Domine.*

(f) Þviliks manns giöf. *add.* Id est: *De tanti
 viri dono.*

ait: *Cur hodie togam non sumfisti, quam dedi tibi? Respondit Brandus: donavi eam sacerdoti cuidam. Rex regessit: Cuperem hunc sacerdotem mihi in conspectum dari, ut noscerem, quā tu necessitate ductus tam propere dono regio te privasti. Et musfitabant homines, inconsultè satis hoc factum fuisse. Convenientibus ad templum, Brandus ait: Domine! en tibi sacerdotem, templo adstantem, & toga indutum! Rex, eum intuens: Alia, inquit, ineunda est ratio, Brande! Ego illi togam donare volo. Voca ad me sacerdotem. Brandus, jussu se facturum respondit. Tum Regi se sistens Isleifus, salutavit eum. Rex salutem benignè accipiens, dixit: Togam, sacerdos! quam Brandus tibi dedit, ego nunc tibi dono, eamque Brando compensabo; Is enim mihi videris, cujus me precatio-nibus involutum vellem. Domine, ait ille, optimum aliàs mihi donum Brandi visum est, nunc verò mihi multò pretiosius, quòd id a te accipio. Postea in*

I 3 Islan-

(g) Verd fyrir.

(h) Vid þessi ummæli add. Id est: *sub hac conditione.*

Islands oc þotti frændum hanns ráð at stirkia hann med kvonfangi, er hann var madr felitill, enn hann atti stadfestu goda i Skalaholli oc godord.

Sidan for hann norðr i (i) Fnjóskadal. Þar bio fa madr er Þorvalldr het, dotter hanns het Dalla, þeir kva-mo þar snemma dags, kvadde bonde þa oc baud þeim þar at vera, enn Isleifr kvad þa fyrst mundu ráðast við, oc stendst sva a um ferder varar, segir hann, at ec fer hingat bonordsför at bidia dottur þinnar. Þorvalldr mælti: Godar frettir ganga fra þer, enn ec vil þessu mali sva svara, at þu skalt ráðast norðr hingat ef þu villt at radahagurinn takist. Isleifr svarar: eigi get ec at mer synist at lata stadfestu mina oc manna forrad (k) oc munum ver (l) at því skilia. Sidan sneru þeir (m) hestunum aleidis, enn Þor-

(i) Vididal til Asgeirsar. Id est: *In Vididalum ad Asgeirsa.*

(k) Oc sveit *add.* Id est: & *tribum.*

(l) Helldr. Id est: *potius.*

Islandiam abiit, & consultum duxerunt consanguinei facultates ejus matrimonio fulcire, cum ei res accisæ essent. Prædium tamen fructuosum in Skalaholito, & Pontificatum possidebat.

Posthac septentrionem versus in Fnio-skadal iter fecit. Habitabat ibi vir, Thorvalldus nomine, cui filia Dalla. Manè advenientes salutat paterfamilias, utque apud se pernoctarent, rogat. Isleifus, præfandum esse aliquid, innuit. Ita enim cum itinere nostro comparatum est, ait, ut rogatum veniam, filiam tuam mihi despondere velis. Thorvalldus inquit: secundi de te rumores vulgati sunt, & in præsentem hoc meum responsum esto: Boream versus huc tibi demigrandum est, si hæ tibi cordi sunt nuptiæ. Isleifus respondet: Nunquam mihi in mentem venturum reor, ut fundum meum deseram & jurisdictionem; divimamur igitur. Illi equis conversis in viam se dant, Thorvalldus

I 4

validus

(m) Hestum sinum ok ridu. Enn hun Dalla var uppi aheidis ok var hin vænligasta kona. Þa geck Þorvalldr þangat. Id est: Dalla autem, mulier erat formosissima, quæ tunc in tesquis erat constituta. Eo Thorvalldus se confert.

Þorvalldr gekk þangat er Dalla sat dotter hans. Hun mælti: Hvörir komu þar menn of okunnir? Hann sagði henni þat. Hvort var eyrindit, sagði hun. Hann sagði at þat var bonordsför til hennar. Hun mælti: Hvorfu fecstu fadir þvi svarat? Hann sagði henni þat. Hun mælti: Eigi mundi þetta fyrir hafa stadið ef þú ræddut um við mig. Hann spyr: Ertu þessa mið fus? Hun segir: Fyrir þat mun ganga; þvi ec hefir þá metnadar-girnd at eiga enn besta manninn, oc hinn göfigasta soninn með honum er á Islandi mun fæðast, oc þykkir mér ei oradligt at þú giörer epter þeim (n) orðsendingu. Hann mælti: Eigi hafa þin rad litit (o) tið her til. Var þá epter þeim ridit, oc síðan mælti Þorvalldr: at hann kvadst þat ætla at eigi munde þetta (p) fyrirmuna radahagnum, þott hann redist ei norðr þangat. Isleifr letst þessum málum vel kunna. Síðan var Dalla gift honum, foru þau epter þat súðr, oc biuggu síðan í Skalaholli, oc attu at sonum, Gissur,

(n) Orðsendingu *deficit*.

(o) Matt.

valldus verò ad sedile filiae suae Dallae se confert. Interrogat illa: Unde viri hi nobis ignoti? Ille narrat. Pergit illa: Et cujus negotii causa? Respondet: nuptias ejus ambiisse. Illa ait: Et quid responsi dedisti, pater? Hoc etiam exponit. Tum illa: Atqui hoc non obstitisset, si me consulissetis. Quærit ille: Hoc igitur impense aues? Illa respondet: Ita se res habet. Quæ enim mea ambitio est, præstantissimo viro nubere, & præstantissimum omnium, qui unquam in Islandia nasciturus sit, filium ex eo concipere aueo; non igitur inconsultum duco, ut viros hos, nuntio missò, revoces. Nunquam, inquit Thorvalldus, consilia tua hucusque irrita fuerunt. Missi igitur, qui insequerentur, equites, dixitque postea Thorvalldus, in ea se esse sententia, nihil matrimonio obstare, quòd illuc (septentrionem versus) non migraret. Arripit Isleifo conditio, nuptæque ei Dallæ, meridiem versus tendunt. Habitarunt postea in Skalaholito, & procrearunt filios,

I 5 Gissu-

Gissur, Teit oc Þorvalld, ok varo allir (q) þiodmenni, þott einn bære af öllum. Gissur var mikill madr oc sterkr, var þat rad landsmanna allra fidan at hafa biskupnockurn yfer fer oc var til þess valldr Isleifr, for hann utan oc er hann kom ut med biskupsdæmit, var hann i Skalahollte, enn med því at Dalla villde bua a halfu landinu, þa *var okæginde ad leika med mönnum, ad skipta* (r) *um fiarhægi*; þa varo tiundir aungvar, enn tollar varo þa tillagdir um (s) allt land (*). Hann
var

(q) göfgir menn.

(r) Fiam med þeim.

(s) Land a allt. Id est: *In omnibus*.

(*) Quid *tollar* hic sibi velint, haud omni caret dubio; maxime tamen probabile est, id genus vectigalia intelligi, quæ tempore ethnicismi fanis solvebantur, & præter alias historias antiquas, *Kristnisaga* supra pag. 18. memorantur; hæc enim post introductam religionem Christianam, Pontificibus per totam Islandiam, & in his quoque Isleifo, qui Pontificatum jure hæreditario ad se devolutum tenebat, adhuc competeabant, quamvis novum nomen *Þingfararkaup*, quasi pensionem dixeris ad sumtus in iter Pontificis ad comitia generalia rependendos destinatam, fortita esse videantur. Si quis alias etiam irrogationes, ex. gr. *Saudakvöd*, five verveces, Pontificibus a subditis expendi solitos, qualium in
Stur.

Gissurem, Teitum, & Thorvalldum, omnes vulgo celebres, unum verò coeteris antecellentem. Gissur procerus erat vir & robustus. Universi postea incolæ consultum duxerunt, ut constitueretur, qui iis præesset, Episcopus. Electus in hoc Isleifus peregre abiit, officioque initiatus, in Skalaholto redux habitavit. Cum verò Dalla dimidium prædii sibi utendum vindicaret, (apparuit, quod ajunt) in dividendis vitæ commodis ludum cum viris esse non commodum (**). Nullæ adhuc

Sturlungasaga frequens mentio occurrit, hic intelligere malit, non multum refragabimur. Interim tributum *Þingfararkaup* fundamenti vel normæ loco adhibuisse videntur optimates, primæ de decimis legis in Islandia authores, quippe qui decimas ex viginti unciiis, ad pretium mercium æstimandis, in quatuor partes dividendas esse, minores vero solis inopibus cessuras, edixere, quod & census fundamentum fuisse, *Kristnisaga* supra pag. 113. conceptis verbis testatur. Post mutatam in Islandia sec. 13 regiminis formam prædictum *Þingfararkaup* adhuc permansit, eiqve aliud tributum, *Þegnskyllda* appellatum, accessit, quæ ambo hodie uno nomine *skattur* communiter veniunt.

(**) Proverbio locus est, ubi res magnis difficultatibus obnoxia sunt. Ægrè enim hoc passus est Isleifus, quod ei reditus ad sustentandam sedis episcopalis dignitatem necessarii non sufficerent. Sed Paranomasia esse videtur in vocibus FIARHÆGIR & OHÆGINDE.

var enn agetasti madr i sinum hattum. Med honum var uppfædr Jon er fidan vard biskup a Holum; mællte hann jafnan þeim lofsordum um Isleif biskup, at nær menn ræddu um þa er væner varo edr (t) hyggner, edr at ödru vel um fig, þa sagdi hann: Sva var Isleifr biskup fostri minn, hann var manna vänstr oc manna (u) hyggnastr. Þa mælltu þeir ed vid hann ræddu: Hvor gat nu hanns? Hann svaradi: þa kemr mer hann jafnan i hug er ec heyrir gods manns getit, því sva reyndum ver hann (x). Lyktar her sva þessari rædu at fegia fra Isleifi biskupi Gissurarfyni.

(t) Hager. Id est: *dexteritate præditi*.

(u) Hagastr, allra manna bestr. Id est: *dexterimus, omnium optimus*.

huc decimæ, sed tota insula vectigalis fuit. (Isleifus) vir erat moribus ornatissimus. Apud eum enutritus fuit Jonas, postea episcopus Holensis. Crebro ille præconium Isleifi episcopi fecit. Cum enim eorum, qui aut venusti, aut prudentes, aut cæteroquin præstantes erant, mentio injiceretur, continuè subjecit: Talis erat Isleifus episcopus, nutricius meus. Ille virorum venustissimus erat & prudentissimus. Cumque ii, qui colloquebantur, dicerent: Quid sermo noster ad Isleifum? Respondit: Toties ille animum meum subit, quoties de viris bonis aliquid prædicari audio, talem enim eum experti sumus. Hactenus hæc narratio agens de Isleifo Gissuris filio.

(x) At öllum hlutum. *add.* Id est: *in omnibus rebus.*

An-

Annotationes uberiores.

I. *De Berserkis & furore berserkico*
ad pag. 15.

Berserki antiquorum temporum, athletæ erant, qui immanitate verè ferina per intervalla animati in quodvis periculi vel flagitiorum genus securè ruebant. Multa horum mentio est in monumentis antiquis, quæ hunc eorum statum describunt instar paroxysmi vel furoris cito transeuntis, qui robur eis plus quàm humanum addiderit, ferroque & igne impenetrabiles effecerit. Eum autem pro malo partim *morali* partim *physico* habent.

Causas *morales* in hoc furoris genere adfuisse olim creditas arguit Codex Legum Islandicarum *Gragas* in *Jure Ecclesiastico* his verbis: „at ganga berserksgang vardar fiorbaugs-gard“ i. e. *furore berserkico si quis grassetur, relegatione puniatur*, eoque sine dubio, præter alias rationes a securitate & salute publica ductas, etiam respexit Ericus Norvegiæ Comes, qui teste *Grettisfaga* (a) „giordi alla berserki utlæga ur Noregi“ i. e. *omnes berserkos Norvegia exulare jussit*. Neque id immerito: Ut enim Saxo Grammaticus (b), five *sævitiam ingenii*, five *furiarum ferocitatem*

(a) Ed. Isl. cap. 21. pag. 97.

(b) Hist. Dan. Lib. VII. ed. Sor. 123.

tatem (veneficiorum scilicet usu, quem supra memoraverat, excitatam) talem Syvaldi filiis rabiem inspirasse statuit, ita satis familiaris Veteribus fuit opinio, eam vel *impotentiae animi*, vel *magiae*, vel *utrique simul*, originem debuisse.

De impotentia animi ut hujus furoris causa speciminis loco omnium instar esse potest *Eyrbyggiasagæ* de Hallio & Leiknere narratio: „ Halli
 „ ok Leikner voru menn mikler, meiri ok sterkari
 „ enn i þann tíma fengizt þeirra jafningjar i Nore-
 „ gi edr vidar annarsstadar i Nordurlaundum. Þeir
 „ geingu berferksgang, ok varo eigi i mannlegu
 „ edli þegar þeir varo reidir, varo galnir sem
 „ hundar, ok ottuduz hvarki elld ne jarn. Þeir
 „ voru hversdaglega eigi sva illir vidurskiptis, ef
 „ ecki var i moti þeim gort edr mælt, enn þegar
 „ binner mestu orskiptamenn, er þeim tok vid
 „ at borfa “ 1. e. *Hallius & Leikner viri erant*
statura & robore majores, quam quod in Norve-
gia aliisve terris septentrionalibus pares eotem-
pore deprehendi possent. Hi quamprimum
IRAM CONCEPERUNT, furore berserkico
inflati, HUMANAMQUE EXUENTES IN-
DOLEM, caninâ rabie grassabantur, neque
ignem neque ferrum metuentes. In vitâ au-
tem quotidianâ, simodo dictis factisve non irri-
tarentur, baud intractabiles erant, contra
vero

*verò INSOLENTISSIMI, UT QUID AD-
VERSI accidit.* Idque haud parum confirmant
plurima alia veterum testimonia, quæ tales berfer-
kos non tantum ut ferocissimos describunt, sed &
simul indicant, hōc illos furore maxime corripī so-
litos esse, ubi vel ab aliis offensi sibi videbantur,
vel ipsi pugnas aliasve res magni moliminis, aut ani-
mo agitabant, aut aggredi debebant. Exemplo sint
ex *Saxone Grammatico* (c), Harthbenus pugnam
cum Halfdano meditans; ex *Grettisfaga*, berferki
Halogienfes Thorerus & Ogmundus cum fociis, con-
clave, quo Grettis dolo inclusi erant, effracturi (d),
nec non Snækollus, ubi ei Einarus filiam Giridam
tradere abnuit (e); ex *Hervarar-Saga*, Angantyr &
fratres, Arngrimi filii, Hialmarem & Oddum, cum
quibus eis ex condicōto confligendum erat, in Samo
Danica expectantes (f); ex *Kjalnesfinga-Saga*, Bol-
verkus, Haralldi Pulchricomi Norvegiæ Regis jussu,
cum Buio luctaturus (g); ex *Egils-Saga* Skallagrims-
forar (h), Liotus, qui ut in arenam singulari certa-
mini destinatam descendit, furore berserkico cor-
reptus sæviter rugire, scutumque rodere coepit
„ er hann geck fram a holmstadin, kom a hann
„ ber-

(c) Ed. Sor. pag. 124.

(d) Ed. Isl. pag. 99.

(e) Ib. cap. 42. pag. 118.

(f) Ed. Verelii pag. 67.

(g) Ed. Isl. cap. 15. pag. 26.

(h) Cap. 65.

„ berferksgangr, tok hann þa at grenja illilega,
 „ oc beit i fkiolld finn “; Et quamvis Saxo (loc.
 cit.) in dubio reliquisse videatur, utrum pugnandi
 aviditas, an naturæ ferocitas, talem Harthbeno insa-
 niam attulerit, certum tamen nobis est, tam fero-
 citatem, quam vehementiam illam & impetum ani-
 mi, quo id genus athletæ in pugnas ferri solebant,
 non veras tantum, sed & solas, multis fuisse hujus
 dementiæ causas. Imo ne mirum quidem, multò
 minus incredibile, videri debet, quòd iracundiæ
 æstus, hominibus barbaris, non solum nulla disci-
 plina castigatis, sed & ad omne crudelitatis & sævi-
 tiæ genus inde a puero quasi formatis, pugnasque
 & cædes unice anhelantibus, vires addere potuerit
 humanis vere majores; cum nec hodie desint ho-
 minum, inprimis agrestium, exempla, quibus ira-
 tis nervi musculique omnes, immane quantum, in-
 tenduntur, viresque augentur.

De magia luculentissima habemus *Snorronis*
Sturlæi & Poëmatis antiqui *Havamal* testimonia,
 a *Bartholino* (i) dudum producta, quæ furorem
 berferkicum ejusque effectus artibus annumerant,
 quas famosus ille Odinus veneficiis suis, vel ipse præ-
 stitisse, vel alios docuisse olim creditus est. Quam-

K

vis

(i) Ant. Dan. p. 344-45 & 347-48.

vis enim inde cum *Erico Ramelio* (k) concludere non audeamus, Odinum primos berferkos in Septentrionem nostrum introduxisse, cum furorem, berferkico per omnia similem, qui *Jotunnodr* i. e. fervor vel impetus animi giganteus audit, Jotunis (i. e. gigantibus), quos ante Odini adventum hic fuisse in confesso est, tribui videamus; Certum tamen est, majores nostros post Odini tempora, imprimis ex quo divino apud eos honore maſtari coepit, talibus de eo traditionibus perſuafos, non ſolum artes magicas ab eo introductas pro præcipua furoris berferkici cauſa habuiſſe, ſed & eorum multos, & eos quidem maximè, quibus artes iſtæ in pretio fuerunt, hunc ipſum furorem ejusque effectus potentiæ cuidam vere divinæ adſcripſiſſe; idque eò facilius in animum inducere potuerunt, cum ſimilem in Thoro affectionem, *Asmegin* i. e. Virtutem divinam, quaſi honoris cauſa, appellatam, ſumma religione venerari & invocare ſolerent. Recte itaque ex veterum mente *Chriſtniſaga* noſtra (l) Tiorinem berferkum artium loco venditaſſe tradit, quòd illæſus ignes ardentes nudis pedibus calcare, & mucroni gladii incumbere poſſet; Notiſſimum enim eſt, artium nomen: *Þrottir*, honestis

(k) Specim. de berferkis & furore berferkico Præf. Laur. Arrhenio Upſal. 1725 ed. pag. 15.

(l) Cap. 8. pag. 64.

honestis & utilibus animi & corporis exercitiis, quod vim natura insitam promovere crederentur, inditum, proprieque competens, veterum bene multos, veneficiis vel revera deditos, vel saltem faventes, ad hæc etiam, quippe vel ab Odini artibus originem ducere, vel vires natura concessas augere, credita, traduxisse.

Quod verò tam veneficia propriè sic dicta, quàm alias malorum geniorum operationes ad ipsam furoris berferkici essentiam veteres retulerint, & pro hujus attributo, ut philosophi loquuntur, proprio habuerint, novum, præter testimonia supra laudata, argumentum præbet ipsa lingua antiqua, in qua verba at *tryllast* & *hamast* de utroque furoris genere, incantatoribus scilicet & berferkis proprio, ita promiscue usurpantur, ut indubium esse possit, communem utrique originem indolem & formam quasi digito monstrari. Sic utrique, tam furori berferkico obnoxii, ut Thorleifus Esiubergensis (m), quàm magi, ut Lodmundus (n), *trollauknir* vulgo dicti sunt, quasi viribus malorum geniorum ope comparatis aucti, a partic. præter. *aukinn*, auctus, verbi *ek eyk* augeo, & nomine substantivo *tröll*, quod *Vidalino* (o) & *Submio* (p) notantibus,

K 2

præter

(m) *Landnamabok* Lib. I. cap. 12. ed. Isl. pag. 14.

(n) Ibid. Lib. IV. cap. 5. pag. 134.

(o) In Gloss. Mssto. ad hanc vocem.

(p) *Om Odin* pag. 237-38.

præter alia, magos, inprimis tamen manes artibus necromanticis evocatos, aliosque omnes malos genios significat (q); eoque sensu veterum authorum nonnulli, & in his *Grettis-Saga* (r), furorem berferkicum, ipso magiæ nomine, *trölldom* vel *tröllskap* appellant, quasi vim indicare velint a malis spiritibus immissam, vel horum ope procuratam. Pari ex ratione hic ipse furor olim *hamremmi*, i. e. robur ex aliena forma acquisitum, vocari consuevit; qui vero eo laborabant, nunc: *ecki einhamir* i. e. non unica, hominibus scilicet propria, indole & forma præditi; nunc: *hamramir*, ab *hamr*, exuviæ, vel forma ascita, & *ramr* robustus, unde *remmi* robur, quasi novum sibi ex aliena forma robur conciliare valentes, audiunt; non tam quod furor iste omnem adeo submoveret humanitatem, ut eo correpti ferinam indolem & naturam moribus referrent, quàm multo magis, quòd hanc revera induerent, eoque in novas, quod solâ magiâ vel vi quadam superiore fieri posse credebatur, facies verterentur. Vere hoc asseri *Svarfdælasaga* præ ceteris docet, a Klaufio, tam cum piratis, qui Karlium & socios prælio superatos ceperant, quàm post cum Liotolfo pugnante, furorem berferkicum recessisse

(q) Conf. *Olafs-Saga Trygvaf.* ed. Isl. Lib. II. cap. 48. pag. 187-89.

(r) Edit. Isl. pag. 99.

cesfisse narrans, ut eum, illic Karlius, hic vero Grisius, suo nomine compellaverant: „Gris kall-
 „ar hatt oc mællti; Klaufi Klaufi! kunn þu hof
 „þitt. Gerdiz Klaufi þa fva uknarr, at hann gat
 „eigi valldit klumbu þeirri, er hann hafdi adr
 „bariz med“ i. e. *Grisius alta voce clamans, eum
 compellat: Klaufi! Klaufi! quin modum, te de-
 centem, teneas! Tum vero Klaufium vires fu-
 rore conceptæ ita destituerunt, ut clavam, qua
 ante pugnaverant, sustinere non posset; quæ satis
 clare indicant, hominum in furore berferkico consti-
 tutorum conditionem, saltem a quibusdam, ean-
 dem fere olim creditam esse, ac illorum, qui alie-
 nis corporibus susceptis, proprio vero relicto, quod
 exanimis instar interea jacuit, nova in locis vel lon-
 gissime disitis explorabant, quales expeditiones
 majores nostri *hamfarir* appellavere, & pro ope-
 rationibus magicis, & quidem primi ordinis, agno-
 vère; hos enim, dum in hoc actu versabantur, no-
 mine compellare non licuisse, *Vatnsdæla-Saga*
 apud *Bartholinum* (s), *Thorsteins-Saga Vikings-
 sonar* (t), pluresque, testantur, ne scilicet tali com-
 pellatione ad se quasi revocati coeptis exciderent,
 vel etiam ne animæ, longius justo tum absenti, omnis
 in suum corpus reditus præcluderetur. Imo ipse*

K 3

Land-

(s) Ant. Dan. pag. 468-69.

(t) Ed. Reinhielm. pag. 52. 94.

Landnamabok instar rei admodum memorabilis de Thorleifo Esiubergensi referens (u), quòd, *quamvis furori berserkico mancipatus esset, christianam tamen religionem suscepisset*, „ var „ tröllaukinn enn tok þo kristni “; haud leve præbet documentum, quòd ejus seculi homines, quò sacra christiana in Septentrionem introducta sunt, si non omnes, saltem multos eorum, quos furor berserkicus occupare solebat, vel a malis geniiis vere exagitari, vel his saltem ita familiares & obnoxios esse crediderunt, ut melioris religionis incapaces essent; eamque opinionem graphice depingunt, eoque ipso confirmant eorum exempla, ab *Olavio* (x) ex parte annotata, qui ea occasione ipsi palam professi narrantur, arcto adeo se malorum geniorum commercio detineri, ut religionem ethnicam relinquere in potestate non haberent; nonnulli quidem naturæ, dæmonibus quam hominibus propioris creditæ, vitio; Eyvindus vero Kinnrifa, quòd tot modis Odino addictus esset; re autem vera plurimi, quòd eorum mentes superstitione ethnica ita imbutæ, prorsusque infatuatæ essent, ut ad meliorem frugem redire integrum eis amplius non esset. Idem porro illustrent, indeque vicissim egregie illustrentur, quæ de Thrando Ingialldsholensi

(u) Ed. Isl. Lib. I. pag. 14.

(x) Syntagm. de Baptismo cap. 3. §. 2. pag. 43. 44.

lenfi eiqve similibus *Eyrbyggiasaga* memoriae pro-
 di: „ hann var (kalladr) eigi einhamr, þa er
 „ (medan) hann var heidinn, enn (þa tok þann
 „ tröllskap af flestum er skirdir varo) sem hann
 „ var skirdr, tok af hanum sem odrom tröllskap-
 „ inn “. i. e. *Dum ethnicus erat, pro homine*
sibi relicto habitus non est, (plerosque autem,
ut baptizati fuerunt, ea furiarum malignitas
reliquit) ut autem baptisatus erat, ab eo, ut ab
aliis, furiae recesserunt; quippe quæ malos illos
 genios, quibus tales obnoxii vel obstricti fuerant,
 divina veræ religionis, & inprimis baptismi, effi-
 cacia profligari creditos esse, conceptis verbis de-
 clarant. Idque verè factum esse, furoremque ber-
 serkicum religione Christiana plenè stabilita paula-
 tim desiisse, donec tandem evanuerit, ipsæ seqvio-
 rum seculorum leges, ne minimam quidam ejus
 mentionem faciendo, tacite indicare videntur. Hæc
 autem cum ita sint, *Verelii*, berferkorum & dæ-
 moniacorum furorem invicem comparantis, obser-
 vationem (y), quæ *Bartholino* (z) dudum placuit,
 non tantum probare, sed & sine ambagibus affir-
 mare audemus, quòd tam ethnicorum, quàm primo-
 rum Christianorum permulti, quosdam ad minimum
 eorum, qui furore berferkico perciti erant, pro dæ-

K 4

monia-

 (y) Not. ad Hrolfs og Gautreks. pag. 98.

(z) Ant. Dan. pag. 346.

moniacis habuerint; eaqve de causa *Böðvaris Biarkii vitæ* author, ex sui seculi, quò excommunicationes jam tum invaluerant, doctrina & disciplina, berferkos haud inconcinne: „bannfettar „hetjur“ i. e. *Athletas maledictos, divis devotos* vel *dæmoni addictos*, appellavit. Deinde & hinc facile reddi potest ratio tam poenarum, quas antiquissima Norvegorum & Islandorum Jura Ecclesiastica furori berferkico statuerunt, quàm odii, dedecoris & ignominiae, qua ethnicorum cordatiores eum notavisse, Thoreris Vatnsdalensis exemplo pluribus infra memorando, Grimkelis dictariis in Torfium Valbrandi filium hac de causa jactis (a), imo ipsius etiam *Christnisagæ* nostræ, multos bonos viros, quamvis ethnicos, Thangbrandi de Tiorino berferko victoria lætatos esse (b) perhibentis, narratione constat. Hunc enim furorem, ejusque effectus, ut christiani partim pro indiciis, partim pro reliquiis ethnicismi haberi debere censebant, ita & ethnici cæteris moratiores, (quibus & magiam & omne cum malis geniis commercium, summo semper contemptui & detestationi fuisse, Haraldi Pulchricomi (c), Bosii (d), & aliorum exempla loquuntur), pari

(a) *Hardar saga* edit. Isl. cap. 9. pag. 81.

(b) Cap. 8. pag. 64.

(c) *Heimskringla* ed. Svec. T. I. pag. 114.

(d) *Herrauds og Bosas S. ed. Verel.* pag. 5 & 6.

pari jure averfari debere sibi vifi sunt; qvô tamen haudquaquam negamus, qvin cædes, rapinæ, aliæque injuriæ, cordatis hominibus æqvè indignæ & exosæ, ac tranquillitati paciçve publicæ noxiæ, quæ ferociam, ex furore berferkico natam, comitari solebant, novam hujus odii causam, & gravem quidem, utrisque suppeditaverint; inprimis cum id, præter multos veterum, quorum testimonia in re notissima cumulare nolumus, *Olafs saga Tryggvasonar* (e), de Tiorino berferko clarè testetur, cui *Egils saga Skallagrims sonar* his verbis suffragatur: de Lioto in singulari certamine tandem occiso:

„ Liotr var litt harmadr af flestum maunnom,
 „ Þviat hann hafði verið hinn mesti u-eirdarmadr;
 „ hann hafði komið i Norveg, oc aflað ferfiar a
 „ holmgaungom; hann hafði felld margá goda bönd-
 „ or oc scorat adr a þá til holmgaungo til jarda
 „ sinna oc odala “ i. e. *Lioti cædes plurimis
 baud multum luctuosa fuit, cum in vivis inju-
 riosissimus fuisset. Etenim ex quo in Norve-
 giam venerat, pecuniam ex monomachiis fece-
 rat, multosque melioris notæ colonos, ni præ-
 dia sua fundosque hæreditarios ei cederent, ad
 singulare secum certamen provocatos, occiderat.*

Quæ hætenus diximus, satis, credimus, evin-
 cunt, furorem berferkicum, quatenus beneficiis
 K 5 suam

(e) Ed. Isl. Lib. 2. cap. 58. p. 220.

suam debere originem creditus est, ad causas morales a veteribus relatum, & pro malo morali habitum esse. Verum quod haud rarò causis physicis adscriptus sit, talesque verè habuerit, omnes illæ narrationes indicant; quæ eum multis etiam invitis supervenisse docent. Memorabile hanc in rem præceteris est Thoreri exemplum, ex *Vatnsdælasaga* a *Bartholino* (f) excitatum, qui probro sibi ducens, quod furore berferkico interdum corripì so-leret, fratri Thorsteino auctor fuit, ut de hoc depellendo consilia caperet. Nec pauca ex nostris antiquitatibus facillime colligi possent aliorum exempla, quos parilem furorem nolentes invasisse, omnes rerum, de quibus sermo est, circumstantiæ monstrant; Hæc vero recensere superfluum judicamus, cum ipsi etiam legum latores idem agnoverint, & in his *Jus Ecclesiasticum Vicensium* (g); nam postquam foeminam, furoris gigantei incusata, ni se sex foeminarum testimonio purgaret, toparchia cum bonis suis migrare jusserrat, significanter addit, quasi poenæ, si cui forte hoc in casu levior justo videri posset, rationem redditurum: „æi „ velldr hon þvi siolf at hon er troll“ i. e. *ipsa* (foemina) *non in causa est, quod furore giganteo corripiatur*; idque haud ita dudum sacerdotem

(f) Ant. Dan. p. 345-46.

(g) Edit. Havn. cap. 16. pag. 61.

tem quendam borealis Islandiæ, furore, berferkico simili, sæpius exagitari solitum, magno suo malo expertum esse, multi adhuc viventes sine dubio recordabuntur.

Causæ vero physicæ, quæ ex veterum mente hîc in censum veniant, tres inprimis esse videntur, impotentia scilicet animi, malorum geniorum s. spirituum vis, & vitium temperamenti sive morbus. Primam, ut ad causas morales supra referre visum est, quatenus socordiam in affectibus reprimendis manifestè supponit, ita & ad physicas verè referri posse, quatenus horum vehementiæ originem debuit, meritò persuademur. Secunda in eis proprie locum habuisse videtur, quibus furorem berferkicum, citra magiam, a superiore quadam malorum geniorum vel spirituum potestate immitti creditum, *Landnamasagæ* & *Eyrbyggiasagæ* testimonia, pridem adducta, innuunt. Tertia denique ad ceteros omnes pertinet, quos præter voluntatem idem furor invasisse perhibetur; & ad harum alterutram absque omni dubio referendum est Skallagrimi, in ludo cum filio Egillo ejusque nutritore Thor-do, in furorem versi exemplum, in *Egilsfaga Skallagrimsfona* his verbis descriptum: „ Þa varo „ þeir Þordr oc Egill moti Skallagrimi, oc mædd. „ iz hann fyrir þeim, oc geck hanum þa verr; „ enn um aptaninn eptir solarfall, þa geck þeim „ verr.

„ verr. Gerdiz Grímr þá sva sterkr, at hann tok
 „ Þord upp oc rak níðr sva harðt, at hann lamdizt
 „ allr audromegin oc feck þegar bana. Eptir þat
 „ greip hann til Egils. Þorgerðr Brak het ambatt
 „ Gríms, hun hafði foftrat Egil — hun mælti:
 „ HAMAZT þu nu Grímr a syni þinum. Grímr
 „ let þá Egil laufann ok þreif til hennar, enn hun
 „ brazt undan, enn hann eptir henni, oc foro sva
 „ ut i Digranes, þá hliop hun a fund, enn hann
 „ kaftaði eptir henni steini miklum, hann kom
 „ i millum herða henni, oc kom hverki upp fíðan“.

i. e. *Tum Thordus & Egillus contra Skallagrimmum dispositi, superiores tenuere, ita ut eorum impetu delassaretur; vespere vero post solis occasum pejus illis cecidit, Grimo contra vires ita accreuerunt, ut Thordum in sublime raptum, tanta viterræ allideret, ut, altero latere prorsus comminuto, mox exspiraret. Post Egillum aggredi parantem ancilla, Thorgerda Brak, quæ Egillum enutriverat, reprehendit, dicens: Jam Grime in filium tuum FURORE INHUMANO SÆVIS! Tum vero Grimus, Egillo relicto, eam corripere nititur, utque in fugam se convertit, usque ad Digranes persequitur, ubi salutem natatu quærentem, magnæ molis saxo petens, inter humeros percussit, ut neutrum unquam enataverit. Tantam enim insaniam voluntariam*

tariam non fuisse, manifestum est, cum virum prudentem, prorsusque egregium, si sui compos fuisset, familiares suos, imo ipsum filium sine causa occidere voluisse, credibile non sit; si quis vero eam a malis geniis immissam, quàm a vitio temperamenti ortam, statuere malit, haud multum refragabimur; posteriorem tamen causam magis probat *Egils-saga*, de Ulfo Skallagrimi patre, cætera sapientissimo, statim ab initio referens: „ hvern dag er at kvell-
 „ di kom, þa gerdiz hann sva styggr, at fair menn
 „ mattu ordom vid hann skipta. Þat var mal manna
 „ at hann væri hamramr, því var hann Kvelldulfr
 „ kalladr “. i. e. *Quovis die sub vesperam*
tanta austeritate erat, ut pauci cum eo sermones
facere possent, vulgaris itaque opinio erat, eum
furore berserkico exagitari, unde & Kvelldulfi
nomen accepit; his enim morbus ad Grimum a
 Kvelldulfo, & ad hunc iterum, a majoribus, ex
 profapia gigantea ortis, nativitate propagatus haud
 obscure indicari videtur. Qvale autem fuisse olim
 creditum sit temperamenti vitium, quod hujus in
 multis furoris causa fuit, omnium enarratissimè tra-
 didit *Niardvikingasaga*, sive prologus quorundam
 exemplarium *Droplaugar-sona-sagæ* de inclyto
 Islandiæ occupatore Ketile Thrumo ita verba fa-
 ciens: „ Ketill var manna hægast hversdagliga,
 „ þögull ok falatr snemma, ok því var hann
 „ kalladr

„ kalladr Þrumketill — gallar varo a gedsmunom
 „ hans, sumir kollodo þat meinfemd — þat kom
 „ at hanum i hverjum halfum manadi, at skialfti
 „ hliop a haurund, sva at hver tönn i hans höfði
 „ gnotradi, sva hann rærdiz upp ok nidr, ok vard
 „ þa at gera fyrir hanum ellda stora, ok leita han-
 „ um allra hæginda, þeirra er menn matto veita.
 „ Þessum hroll ok kullda fylgdi brædi mikil, ok
 „ eirdi hann þa engu því er fyrir hanum vard,
 „ hvart sem var þil, stockr, stafr, edr menn, sva
 „ þo at elldr væri fyrir, þa od hann. Hann geck
 „ ok undan hufum þil eda dyrabuning ef fyrir
 „ vard, ok geck þetta sva a hverjum þeim degi,
 „ er at hanum kom, ok urdo menn þa alla vega
 „ at vægia til vid hann, enn þa er af hanum leid,
 „ var hann hægr ok stíornsamr — hanum var sa
 „ hrollr sem vatni væri ausit milli skinns ok haur-
 „ onds. i. e. *Ketill in vita quotidiana inde a*
puero mansuetissimus fuerat & taciturnus, re-
rumque alienarum parum curiosus, unde Thrum-
ketill appellatus est. Animi ejus indoles nævo
laborabat, quem morbum quidam vocavere —
Quolibet scilicet dimidio mense ita corripieba-
tur, ut cutis ei contremisceret, dentes stridore
colliderentur, ipseque sursum & deorsum agi-
taretur, quod ubi accidit, magnis ignibus ac-
censis eum fovere, omnesque ei commoditates,
quæ

quæ haberi poterant, præstare necesse erat. Hunc horrorem & frigus ira ingens sequebatur, quâ in furorem versus, nulli obvius pepercit, sive tabulata, trabes, columnæ, sive homines essent, sed vel per ignes, si quos forte offendit, transiit, quin & tabulata ædificiorum postesque dispulit, idque quovis die, quo ita correptus est, eodem modo fiebat, unde necesse erat, ut omnes ei tunc cunctis in rebus cederent; ast ut malum evanuit, facilis & tractabilis erat — Iste autem horror ita ei comparatus videbatur, ac si inter cutem & carnem frigida perfunderetur. Hoc temperamenti vitium plerisque, qui eo laborabant, connatum fuisse videtur, quibusdam tamen aliæ causæ, & maximè alimenta, ut Oddo Arngeiris filio caro ursi, quam in fratris vindictam comederat (h), Thorsteino vero Tauripedi Skialldvoræ vomitus, quem ventriculo exceperat (i), id attulisse putabantur.

Effectus furoris berferkici ex Veterum traditionibus præcipui fuerunt, quòd eo occupati, ferocitate canum luporumve æmula, ore torvum infremerent, clypeosque morsibus non modo attrectarent, sed & ex parte consumerent; porro quòd robore tauros urlosve æquante augerentur, ferro impene-

(h) *Landnamabok* edit. Isl. pag. 124.

(i) *Olafsfaga Tryggvasonar* ed. Skalh. Lib. II. p. 32.

penetrabiles evaderent, incendia & flammæ, nudis etiam pedibus, percurrerent & penetrarent; denique & (quod Saxo Islandorum de eis relationibus addidit) torridas prunas igneosve carbones deglutirent. Quid de singulis sentiendum sit, difficile dictum est. Ferocitas tamen multum dubii non habet, quippe quam sola barbaries inducere facile potuit. Nec robur hinc contractum omni ex parte incomprehensibile videri debet; etenim in multis ab eo non fuit diversum, quod intensiorem nervorum & musculorum solito majorem hominibus iracundis sæpissime ministrare notissimum est; in aliis vero tale revera fuisse, quale furor, qui morbos quosdam acutos interdum comitatur, producere solet, indicio esse potest langvor, quem furorem berferkicum sequi consuevisse, tam plurima berferkorum exempla docent, quàm *Egils-Sagæ* testimonium, a *Bartholino* (k) laudatum, cui ex *Eyrbyggja-Saga* alterum de Hallio & Leiknere hic subjungere placet, quod hujus est tenoris: „Berferkinnir gengo heim
 „um kvelldit, ok varo modir miok, sem hattr
 „er þeirra manna, er eigi ero einhamir, at þeir
 „verda mattlausir miok er af þeim gengr (fer)
 „berferksgangrinn“. i. e. *Berferki sub vespere domum reversi, admodum delassati erant, quemadmodum iis hominibus mos est, qui furore berfer-*

(k) Ant. Dan. pag. 346-47.

berserkico occupantur ; quippe qui maxime debiles evadunt, ut eos furor relinquit ; unde & Hrolfs og Gautreksfaga, de Halfdani Regis athletis agens (l), *berferkos*, ita post furorem langventes, cum eis comparat, qui morbis decubuerant. Denique & robur istud arte quadam naturali, ab ipso furore diversa, acquisitum esse potuit. Certe *Saxo Grammaticus* (m), *Odinum Haddingo*, sva-visimæ cujusdam potionis beneficio recreato, non tantum vegetiorem corporis firmitatem prædixisse, sed &, carmine adjecto, ut nova vis membris, nervis robur inopinum, succederet, sanguinem leonis bibendum & cor comedendum, consuluisse narrat ; ad quæ *Stephanus* (n) recte observavit, gentilium multis persuasum fuisse, quod animalis robore præcellentis (quin & humanus) sanguis, si recens biberetur, siue caro, si cruda comederetur, robur augeret ; id enim præter alios *Hrolfsi Krakii Vita* duplici experimento confirmat, & primo quidem *Frodii*, quem *Bodvaro* fratri, sanguinis ex fura sua cultro educti, & ab hoc epoti, ope, robur, quo postea adeo inclaruit, conciliasse (o), deinde & *Bodvaris*, quem *Hotto*, duobus sanguinis belluæ a se occisæ

L haustibus

(l) Ed. *Verelii* pag. 163. 164.

(m) Lib. I. ed. *Sor.* pag. 12.

(n) *Not.* pag. 48.

(o) Edit. *Biorneri* cap. 31. pag. 72.

haustibus, & parte cordis comestâ, idem officii præstitisse perhibet (p). Reliquos furoris berferkici effectus, e. g. ferro non fecari, ignesque transire, veteres quidem nostratum Poëtæ & Historici solis veneficiis adscribunt, quomodo & *Ovidius* (q) virtuti cuidam divinæ adscribit, quod Cygnus & Cæneus ferro fauciarî vel occumbere non possent; nobis vero haud levis suspicio est, remedia etiam naturalia antiquitus haud ignota fuisse, quorum usus si non tantam, quanta berferkis a veteribus vulgo tribuitur, & ob quam antiquis septentrionis Regibus usque ad Haraldi Pulchricomi tempora magno in pretio sæpe fuerunt, solita tamen majorem cuti membrisque duritiem addere potuerit, quemadmodum talia in gestatione ferri candentis post adhibita fuisse constat. Deinde & omnes berferki ferro prorsus infecabiles non erant; plurimi enim certis armis arte magica factis occidi posse credebantur; quidam, ut in *Grettis-Saga* focii Halogienfes (r) & Snækollus (s), in *Vigaglumsaga* (t) Asgautus, & plures, aliis etiam vel vulnerati vel occisi esse perhibentur, unde eorum multi, & in his Ulf-hedines,

(p) Ibid. cap. 35. pag. 82.

(q) Metamorph. Lib. 12. v. 72-145. & 196-535.

(r) Cap. 21. pag. 99.

(s) Cap. 42. pag. 118.

(t) Cap. 4.

hedines, quibus thoraces ex pelle lupina loricarum loco fuisse *Vatnsdælasaga* memorat „(hofdo varg- „ stacka fyrir brynjor) “, jam clypeis, jam aliis corporis munimentis, interdum usi sunt. Cum verò plurimi his destituti in pugnas ruere solerent, commune nomen *berferkr* (a *ber* nudus, & *ferkr*, proprie indusium, sed poëticè lorica), quod hominem loricâ non indutum significat, qualis *Svarfdælasagæ* & *Sturlungasagæ* alio nomine *berbrynjadr* audit, non tantum omnes ita furentes sine discrimine mansit, sed & ad alios athletas, & quidem in *Grettisfaga* (u) Thorerem Haukulangum, nec non in *Laxdælasaga* Helgium Hardbeini filium, quos, licet rabie berferkica haudquaquam percitos, quodam tamen, vel ob crudelitatem, vel ob aliam quamlibet inhumanitatem, dedecore notare veteribus placuit, traductum reperitur.

(u) Ed. Isl. pag. 82.

II. *De Centenario argenti* ad pag. 91.

Quid *Hundrad sylfurs*, five *Centenarius argenti* veteribus Islandis denotaverit, a longo inde tempore antiquitatum perscrutatoribus obscurius visum est; Commentati ergo in hanc vocem sunt viri sua laude digni: *Bardus Gislii* filius (a); *Anonymus* quidam, nec non *Biörn de Skardsaa*, in *Glossariis Juridicis* voce *Mörk*; *Paulus Widalinus* etiam in *Glossario Juridico* voce *Manngiöll*, cujus tamen commentationis copia nobis nunc non est: denique *Jonas Jonæ & Erlendus Olai*, uterque in literis ad Johannem Arnæum Episcopum quondam Skalholtensem datis, qui omnes centenarium argenti viginti uncias argenti, five joachimicos, exæquasse consentiunt. Omnium tamen enucleatissime hanc quæstionem discusit *Biarnius Halthori* filius, in disquisitione de *Centenario argenti* ad laudatum Arnæum missa, quâ cæterorum sententiam multis adstruit, quæ, in compendium redacta, lectori hic sistere eo convenientius visum est, quò majorem dissensus auctorum, in præmio Thorgeiri Liosvatnensi ab Hallo de Sida dato, de quo quædam supra pag. 90 notata sunt, laudatis viris hac in re scrupulum movit.

Ita

(a) In *Annotatt. ad Leges Island. Titul. Mannbelge*
Cap. I. 31.

Ita vero *Haltborius* hanc in rem commentatur: Ut voces *mörk*, *eyrer*, *ortugr* & *peningr* ponderata & numerata differunt, ita & vox *hundrad*; quippe quod *numeratum* (*hundrad talid*) viginti uncias numeratas, five duas marcas numeratas cum dimidia, exæqvabat, cum contra *ponderatum* (*hundrad vegit*) viginti unciis argenti, vel duabus marcis ponderatis cum dimidia, æqvale fuerit; quævis autem uncia argenti dimidiam marcæ pannorum inqvilinorum, five 96 obolos Danicos in specie, valebat. Hæc quidem numerandi ratio, quæ discrimen inter marcæ, unciam, ortugos, nummos & centenarios numeratos & ponderatos ponit, dudum obsolevit, nec post medium circiter sæculi decimi tertii in Islandia obtinuit; quod verò, tempore religionis christianæ in Islandiam introductæ, nullum fuerit discrimen inter argentum ponderatum & numeratum, disertè testatur Codex Legum *Gragas* (b) inqvians: „ Þat var jafnmikit fe „ kallat hundrat silfrs, sem fiogr hundrúþ ok tuttu- „ gu alna vadmala. Ok verdr þa at halfri mörk „ vadmala eyrer “. Id est: *Æqualis pretii statuebatur centenarius argenti, ac quatuor centenarii majores & viginti ulnæ panni inqvilini, ita ut dimidia marca* (five 4. oræ vel uncia)

L 3

talis

(b) In Titulo de Constitutione Tribuum.

talis panni unciaë argenti æquivaleat. Quæ verba satis superque evincunt centenarium argenti viginti unciis five imperialibus æqualem fuisse, ita ut horum quivis quatuor uncias numeratas, five viginti quatuor ulnas panni inquilini valuerit; Residua autem viginti ulnæ compensationis loco reputandæ sunt, quatenus panni argento viliores habiti fuerunt; ipsum tamen argentum duplicis tunc generis fuit, nempe *purum*, & *quod, fractum, pallidum præ se ferebat colorem*, de quo hic tantummodo fermo est. Hinc autem sequitur, multam pro cæde hominis liberi fuisse viginti imperialium; nec ullo modo inter se conciliari posse dimidium centenarium argenti, ex mente *Kristnisagæ*, & tres marcas argenti, quas *Nialsaga* Thorgeiri Pontifici Liosavatnensi ab Hallo Sidenfi datas esse tradit, cum in aprico sit, diversum quid ab utroque auctore indigitari, quæ eorum diversitas, vel diversa lectione nititur, vel diversa relatione, quale in numeris discrimen in historiis antiquis plus una vice occurrit.

Hac vero explicatione *Arnæus* haud quaquam convictus, primum Biarnio Halthorio & postmodum etiam Jonæ Jonæo rescripsit: „ sibi non
 „ dum satisfactum esse, sed rationem etymologicam
 „ insuper reddi debere, cur viginti imperiales *cen-*
 „ *tenarii* nomine veniant; cum certum esset, cente-
 „ na-

„ narium numeratum inde nomen traxisse, quòd
 „ centenarium ulnarum contineret. Deinde & tan-
 „ tillum Centenarii argenti, quò multa ob eadem
 „ commissam communiter expiari solebat, valo-
 „ rem, cum pretio vitæ humanæ vix conciliari
 „ vel consistere posse; adeoque haud absurdum vi-
 „ deri, centenarium argenti quadraginta octo vel
 „ quinquaginta unciis argenti æqualem fuisse, ita ut
 „ centenarium unciarum numeratarum continuerit“;
 eiqve suæ sententiæ imprimis patrocinari autumabat,
 quod argentum veterum dimidia fere ex parte ære
 constiterit.

Haltorius igitur prædictam quæstionem co-
 piosius ventilavit, suamque de centenario argenti
 supputationem sequentibus denuo fulcivit argumen-
 tis: & quidem

1) Analogia inter Centenarium numeratum
 & ponderatum; ut enim viginti unciaë numeratæ,
 quæ duas marcas numeratas cum dimidia conti-
 nent, centenarium numeratum semper constitue-
 runt; ita viginti uncias ponderatas, five duas marcas
 ponderatas cum dimidia, Centenarium ponderatum,
 five Centenarium argenti constituisse, ipsa numeran-
 di ratio, utrinque eadem, facile suggerit.

2) Codex legum *Grægas* (c) disertis verbis
 testatur, centenarium argenti quatuor centenariis

L 4

panno-

(c) In loco supra allato.

pannorum inquilinorum & viginti insuper ulnis æqualem fuisse; Hæ autem 20 ulnæ tantum instar collybi considerandæ sunt. Quem enim ad modum centenarius numeratus pro diversitate mercium, quibus solutio fiebat, non unius fuit generis (mentio enim fit centenarii *pannorum inquilinorum tam vulgarium, quam bicolorum, pecorum, mercium legitimarum, & rerum levidensium*: „ hundrad vadmala, morendt, fridt, lögaura, „ ovandads fiar “, qui, quamvis omnes centenarii nomine venirent, & si nulla solutioni conditio adjecta fuit, pro debitoris voluntate in nominibus solvendis substitui possent, plurimum a se invicem distabant); ita indubium est, centenarium argenti, centenario pannorum inquilinorum, utcunque bono, præstitisse. Distingvendum tamen præterea est inter argentum *legitimum*, & argentum *defæcatum* („ lögfílfir ok brendt fílfir “), de quorum utroque *Gragas* (d) ita: „ Brendt fílfir er enn, ok „ er eyrer at mörk lögaura. Enda lögfílfir, þat er „ meiri lítr se a fílfirs enn mesfingar “. Id est: *ARGENTUM DEFÆCATUM* est, *cujus uncia marcam mercium legitimarum* (i. e. numeratam, five 8 uncias numeratas) *valet*; *est tamen & ARGENTUM LEGITIMUM, si color*

(d) In Titulo de fundis locandis cap. 3.

lor argentum magis quam æs referat; hoc idem Codex aliis in locis *pallidum* appellat, jubetque, ut sit: „bleikt silfr, ok hallda skör, ok vera „meiri luti silfrs enn mesfingar“. Id est: *argentum, quod, fractum, pallidum sit, & majore ex parte argento quam ære constet*; argentum vero *purum & argentum defæcatum* („skirt silfr ok „brendt silfr“) ex ejusdem mente synonyma sunt, hujusque uncia primo ulnis quadraginta octo, post verò circa annum Christi 1136 quadraginta quinque, & tandem anno Christi 1280 triginta sex ulnis in Islandia venit. Quòd autem *skirt silfr & brennt silfr* unum idemque fuerit, *Snorro Sturlæus* (e) ulterius adstruit; nam cum Haraldus Severus Norv. Rex argento, cujus major pars ære constabat, qualem monetam *Haralldsstatto* vocabant, aulicis suis stipendia numeraret, idque argentum Halldori, filio Snorrii Pontificis, *purum* (skirt) non videretur, (quare succensus, laciniam vestis, cui stipendium inerat, manu discussit, ita ut æs dispersum in stipulam decideret, simul conqvestus: „Ek fær eigi mala minn „falslausann“. Id est: *stipendium meum sine fraude mihi non numeratur*;) quo permotus Bardus, Halldoris contubernalis, Regem monuit, vellet Halldori stipendium argento *puro* numerare:

L 5

„Faid

(e) In vita Regis Haralldi Severi.

„ Faid honum mala finn *SKIRAN* “ Regem illi duodecim uncias *argenti defæcati* („ brends filfrs “) referri jussisse tradit, quod Halldori perplacuit. Quàm vero parum argenti puri in Islandia fuerit circa annum Christi 960, idem *Sturlæus* (f) testis est, Islandos, ante quàm Eyvindo Skalldaspillerimus argenteum, pro Poëmate in eorum laudes condito, obtulerunt, fabros ad argentum defæcandum conduxisse memorans, ne scilicet tanto viro, argento minus puro, quamvis cætera legitimo (hvitt i fcör), fucum facerent.

3) Prædicta Centenarii argenti æstimatio ad amussim concordat cum *Kristnisaga* & *Olafs saga Tryggvasonar*, quæ Hallum de Sida Thorgeiri Liosvatnensi, ut leges Christianorum promulgaret, dimidium centenarium dedisse referunt. Cum enim salarium Legiferi annum duobus centenariis panorum inquilinorum constaret, qui & secundum hanc supputationem, dimidium centenarium argenti æquant, inde elucescit, Hallum unius anni salarium Thorgeiri numerasse, ut eum ad difficillimum hocce novarum legum ferendarum negotium suscipiendum adduceret; nam *Nialsfagæ* de hac re relatio omni fundamento carere videtur.

4) Accedunt Testimonia historiarum, quæ dum mulctam pro cæde commissa, jam tribus mar-

cis,

(f) Heimskr. ed. Svec. T. 1. pag. 189.

cis, jam centenario argenti, expiari consuevisse memorant, re ipsa demonstrant, trium marcarum & centenarii argenti pretium non multum a se invicem diversum fuisse. Tales sunt *Vita Haraldi Severi*, quæ Sneglu-Hallium illâ multâ contentum fuisse tradit, nec non *Svarfdælasaga*, quæ Thorkelem filium Skidii filio Karlis Ruffi pro cæde patris tres marcas offerentem, simul addidisse refert, stultum illum omnino reputari debere, si tantam multam recusaret.

ς) Eodem plane modo aliis etiam in causis centenarius argenti, & tres marcæ argenti, apud historicos nostrates pari fere passu sæpius ambulant. Ita Rafn Thorleifo *centenarium argenti*, ut vervecum ablationem (g); Viri autem sponsam deducetes, Steinfino *tres marcas*, ut, ubi sponsa, ab iis vi magicâ rapta, se contineret, indicaret, dederunt (h). Ita & Thordus filius Kolbeinis Biörni Hytdalensium Athletæ ob carmen probrosum *centenarium argenti*, Biörn autem vicissim ob simile carmen, & probrosam statuam *tres ei marcas* expendit (i). Unde tamen simul patet, tres marcas argenti pluris fuisse, quàm centenarium argenti. Cætera mos seculo decimo & undecimo invaluit, injurias, etiam leviores, magna multa expiandi, veluti

(g) Saga af Vemundi og Viga-Scuto cap. 4.

(h) Ibid. cap. 14.

(i) Biarnar saga Hytdælakappa cap. 14.

uti cum Thorkell, Grettis Robusti in Norvegia hospes, tantam pro fannis cognati sui Biörn's multam Grettis obtulit, quanta pro cæde viri liberi expendi solebat (k); cujus moris reliquiae esse videntur multae trium marcarum in Codice legum Islandicarum *Gragas* sæpissime occurrentes.

6) Denique idem illustrant tam leges duelli, quæ vulnerato, ut tribus marcis argenti vitam redimeret, permiserunt, quàm præmia iis, qui proscriptum quendam occiderent, proponi solita; quippe quæ jam centenario, jam tribus marcis, argenti constabant; vita enim, sive vendenda, sive ab aliquo redimenda esset, æquali fere pretio stetit.

Cætera vox *hundrad silfrs* vel *centenarius argenti* obsolescere cæpit, ex quo argentum purum seculo duodecimo vulgo innotuit; nec usquam in Legibus vel Historiis mihi occurrit vox *centenarius argenti PURI* (*Hundrad BREND'S silfrs*), quid? quod centenarius argenti in nullis legibus scriptis existat, nisi quod Gudmundus, anno 1122 Legifer factus, in Lege (l) supra citata, vocem, ut antiquam, adfert & explicat, ita ut ejus tempore ab usu fere recessisse videatur.

Si objiciatur: *duas marcas cum dimidia non ideo nomine centenarii argenti venire posse.*
quod

(k) Grettis-Saga cap. 23.

(l) Codicis *Gragas* de Tribuum constitutione.

quòd nullæ hic partes sint suppositæ, quæ invicem additæ numero centenario insigniri queant, quem ad modum centenarius mercium centenarium ulnarum panni inquilini denotat: responderi potest per instantiam: Quænam ratio est, quòd quadraginta octo ulnæ *marcæ* vel semi libræ numeratæ nomine veniant? Quidnam quæso ibi responderet denominationi *marcæ*, vocis scilicet, quæ pondus, non vero longitudinem aut pretium denotat? Profecto nihil. Nunquam enim marca vel semilibra auri vel argenti æqualis fuit pretii cum quadraginta octo ulnis panni inquilini, nec hæ unquam, quoad pondus, semilibræ fuere æquales; sed octo uncia numeratæ, sive quadraginta octo ulnæ, nomine *marcæ* numeratæ veniunt, ad solam similitudinem uncia ponderatæ, quarum octo *marcam*, sive semilibram, constituunt. Æque improprio sensu *centenarii* nomen in æquationem ponderum introductum est; unde tali argumento, a propria vocum significatione ducto, nihil ponderis inest.

Coronidis loco monere juvat, durante ethnicismo, & primis religionis christianæ in Islandia temporibus, multam ob eadem viri liberi *centenarium argenti* vel duas marcas cum dimidia æquasse, his enim temporibus, quibus homicidium gloriæ potius quam crimini ducebatur, talis multa parva admodum fuit, nam quamvis leges, exilii & confiscationis

scationis pœnam homicidæ dictaverint, plerumque
tamen pactum initum fuit de ejus securitate, si par-
vam tantum multam hæredibus defuncti numeraret.
Sed post medium circiter seculi duodecimi usque ad
medium seculi sequentis hæc multa paulatim crevit,
ita ut ob cædem hominis, etiam plebeji, quatuor-
decim, viginti, quin & viginti octo marcæ argenti
perfolverentur, & ob cædem Optimatis triplex vel
major mulcta. Quare ab his de significatione *cen-
tenarii argenti* nihil certi concludi, vel potest, vel
debet.

Chronologia rerum maxime memorabilium in *Kristnisaga* occurrentium, vel quæ sub eadem temporibus acciderunt.

A. C.

869. **I**ngolfus primo Islandiam invenit.
870. **P**asio S. Edmundi Regis Angliæ.
872. Alfredus Magnus Rex Angliæ.
874. Islandia a Norvegis inhabitari cæpta est.
pag. 118.
875. Carolus Calvus Imperator Germaniæ.
880. Biörno Rex Sveciæ.
888. Adalgarius Archiepiscopus Hamburgensis.
900. Edvardus I. Rex Angliæ.
909. Hogerus Archiepiscopus Hamburgensis.
916. Unno Archiepiscopus Hamburgensis.
924. Adelstanus Rex Angliæ.
928. *Ulfliotus* Legifer leges in Islandiam infert.
930. *Rafnus Hængi filius* Legifer Islandiæ annis XX.
— *Grimus* Islandiam lustrat ante constitutum locum comitiorum generalium.
931. Haralldus Cærulidens Rex Daniæ.
932. Olavus Rex Sveciæ.
— Ericus Blodöxe Rex Norvegiæ.
934. Haqvinus Adalstensfostre Rex Norvegiæ.
- 936.

A. C.

936. Adaldagus *Archiepiscopus Hamburgensis*.
 939. Edgarus *Rex Angliæ*.
 950. Ericus Victoriosus *Rex Sveciæ*.
 951. *Thorarinn Ragabroder* Legifer Islandiæ annis XX.
 961. Haralldus Grafeldus *Rex Norvegiæ*.
 963. Haqvinus *Comes, usurpator Norvegiæ*.
 970. *Thorkell Mane* Legifer Islandiæ annis XV.
 973. Otto II *Imperator Germaniæ*.
 975. Benedictus VII. *Pontifex Maximus*.
 — Edvardus Sanctus *Rex Angliæ*.
 976. Basilius & Constantinus *fratres, Imperatores Constantinopolitani*.
 978. Edelredus *Rex Angliæ*.
 980. Svenno Barbæ furcatæ *Rex Daniæ*.
 981. *Fridericus Episcopus, & Thorvalldus filius Kodranis* in Islandiam veniunt, religionem Christianam annunciaturo. pag. 2.
 984. Johannes XIV & Johannes XV. *Pontifices Maximi*.
 — *Grönlandia* ab Islandis inhabitari cæpit.
 985. *Thorvardus Bödvaris Sapientis filius* templum Christo in prædio suo *Ase* exstruit, quod per annos 260 integrum permanfit. p. 18-21.
 — Johannes XVI. *P. P.*
 — *Thorgeir Liosavatnensis*, Legifer Islandiæ annis XVII.

A. C.

986. *Fridericus & Thorvalldus* Islandiam relin-
qvunt. pag. 26.
- *Libentius Archiepiscopus Hamburgensis.*
990. *Olaus Skottkonung Rex Sveciæ.*
992. *Olaus Tryggvius in Syllingis baptizatur.*
pag. 31.
993. *Otto III. Imperator Germaniæ.*
994. *Prælium Jomsvikensium in Hiörungavöge.*
995. *Olaus filius Tryggvii Rex Norvegiæ.*
996. *Stefner filius Thorgilfis* ab *Ola* Rege
Norvegiæ in Islandiam ablegatur, ut christia-
nismum introducat. pag. 34.
- *Gregorius V. Papa Romanus.*
997. *Lege in Comitibus Islandiæ lata, Christianis*
aqua & igne interdicitur. pag. 38.
- *Stefnere* re infecta reverso, *Thangbrandus*
in Islandiam a Rege *Ola* mittitur. pag. 40-43.
998. *Thangbrandus* Islandiam peragrando, non-
nullos baptizat, & cum *Kolo* pugnat. pag.
48. 56.
999. *Thangbrandus* cum *Tiörine* berferko con-
greditur. In *Norvegiam* revertitur. p. 64.
- *Hialltius filius Skeggii* ob carmen contra
numina ethnica exul, ad Regem *Olaum* se
recipit. pag. 66-80.
- *Sylvester II Pontifex Romanus.*

M

1000.

A. C.

1000. *Gissur Albus & Hialltius* è Norvegia in Islandiam advenientes, in comitiis introducendæ religionis Christianæ negotium publice exponunt. Incolis in diversa euntibus, *Thor-geir* Legifer leges fert utrique partium acceptas. Omnes ethnici in Islandia baptizantur. pag. 82-101.

— *Leifus* religionem Christianam in *Grönlantiā* introducturus a Rege *Olaō* mittitur. *Vinlandia* regio Americæ Septentrionalis ab eo invenitur. pag. 102.

— *Rex* *Olaus* in prælio *Svoldrensi* evanuit. ibid.

— *Ericus* & *Sveno* *Comites*, *Gubernatores* Norvegiæ.

1002. *Grimus Skogensis* Legifer Islandiæ annis II.

— *Henricus* II. *Imperator Germaniæ*.

1005. *Skaptius* filius *Thoroddi* Legifer Islandiæ annis XXVII.

1013. *Unvanus Archiepiscopus Hamburgensis*.

1014. *Canutus Magnus Rex Daniæ*.

1017. *Canutus Magnus simul Monarcha totius Angliæ*.

— *Olavus Sanctus Rex Norvegiæ*.

1019. *Canuti Magni expeditio Vandalica*.

A. C.

1021. *Orcades Sancto Olavo Regi Norvegiæ subiectæ.*

1023. *Grönlandia Sancto Olavo Regi Norvegiæ subiecta.*

1024. *Anundus Jacob Rex Sveciæ.*

— *Conradus Imperator Germaniæ.*

1026. *Prælium Helgaënse inter Canutum Magnum & Reges Norvegiæ ac Sveciæ.*

1027. *Canuti Magni iter Romanum.*

1029. *Canutus Magnus simul Rex Norvegiæ.*

— *Libentius II. Archiepiscopus Hamburgensis.*

1030. *Passio Sancti Olai Regis Norvegiæ.*

1031. *Sveno, Canuti Magni filius, Rex Norvegiæ.*

— *Steinn filius Thorgesti Legifer Islandiæ annis III.*

— *Obiit Snorrius Pontifex, pag. 7. 90. 100.*

1032. *Canutus Magnus Scotos vincit.*

— *Hermannus Archiepiscopus Hamburgensis.*

1034. *Thorkillus filius Tiörfii Legifer Islandiæ annis XX.*

1035. *Bezelinus Archiepiscopus Hamburgensis.*

1036. *Harde-Cnut Rex Daniæ.*

— *Haralldus Harefod Rex Angliæ.*

— *Magnus Bonus Rex Norvegiæ.*

— *Emundus Slemme Rex Sveciæ.*

A. C.

1039. Magnus Rex Legem Throndensibus fert,
dictam Gragas.

— Henricus III. Imperator Germaniæ.

1040. Steinkell Rex Sveciæ.

— Harde-Cnut simul Rex Angliæ.

1042. Magnus Bonus simul Rex Daniæ.

— Edvardus Confessor Rex Angliæ.

1043. Adalbertus Archiepiscopus Hamburgensis.

1046. Haralldus Severus Rex Norvegiæ.

1047. Sveinn Efrithius Rex Daniæ.

1048. Leo IX. Pontifex Romanus.

1054. Geller filius Bölverki Legifer Islandiæ an-
nis IX.

1056. Isleifus, filius Gissuris Albi, primus Is-
landiæ Episcopus inauguratur pag. 106. 138.

— Sæmundus Polyhistor nascitur.

— Michaël Stratonicus Imperator Constantino-
polititanus.

— Henricus IV. Imperator Germaniæ.

1062. Prælium Nissenfe inter Sveinem Daniæ,
& Haraldum Norvegiæ Reges.

1064. Pax facta inter Danos & Norvegos.

1066. Haralldus Godvinius Rex Angliæ.

— Haralldus Norvegiæ Rex in Anglia cæsus.

— Wilhelmus Conquestor Rex Angliæ.

— Kolbeinn filius Flosii Legifer Islandiæ an-
nis VI.

1067.

A. C.

1067. Olaus Qvietus *Rex Norvegiæ*.
 — Haqvinus Rufus *Rex Sveciæ*.
 — *Arius Polyhistor* nascitur.
 1072. Liemarus *Archiepiscopus Hamburgensis*.
 — *Geller* iterum Legifer Islandiæ annis III.
 1073. Gregorius VII. *Papa Romanus*.
 1074. Haralldus Hein *Rex Daniæ*.
 1076. *Sighvatus filius Surti* Legifer Islandiæ
 annis VIII.
 1078. *Sæmundus Polyhistor* ex scholis Gallicis in
 patriam redit.
 — Nicephorns Botoniates & Nicephorus Brien-
 nus *Imperatores Constantinopolitani*.
 1080. Obiit *Isleifus* primus Islandiæ Episcopus.
 pag. 108.
 — Sveinn Viðtimarius *Rex Sveciæ*.
 — Canutus Sanctus *Rex Daniæ*.
 1081. Alexius Comnenus *Imperator Constanti-*
nopolitanus. pag. 118.
 1082. *Gissur*, filius *Isleifi* Episcopi, Episcopus Is-
 landiæ consecratur. pag. 110.
 1083. *Gissur* Episcopus e Dania in Islandiam ad-
 venit. *ibid*.
 — Ingo *Rex Sveciæ* iterum.
 1084. *Marcus filius Skeggii* Legifer Islandiæ an-
 nis XXIV.

A. C.

1086. Olaus Famelicus *Rex Daniæ.*1087. Wilhelmus Rufus *Rex Angliæ.*1088. Urbanus II. *Pontifex Romanus.*1090. Obiit *Hallus Haukdalensis*, natus annos
94, a *Thangbrando* anno 999 baptizatus.
pag. 48.1093. Magnus Nudipes *Rex Norvegiæ.*1095. Ericus Bonus *Rex Daniæ.*1096. Decimæ in Islandiam introductæ sub auspi-
ciis *Gissuris* Episcopi, *Marci* Legiferi, &
Sæmundi Polyhistoris. pag. 110.— *Peregrinationes Hierosolymitanæ a sep-
tentrionalibus inceptæ.*1099. Pascalis II. *Pontifex Romanus.*1100. Baldvinus *Rex Hierosolymitanus.* p. 118.— Henricus I. *Rex Angliæ.*1101. *Passio Sancti Magni Comitis Orcadum.*1102. Magni Regis Norveg. *expeditio Irlandica.*1103. Sigurdus Hierosolymipeta, *cum fratribus,*
*Rex Norvegiæ.*1104. *Archiepiscopus in Dania constitutus, Ca-
put totius Ecclesiæ Septentrionis.*— *Hekla* mons Islandiæ priimum ardet.1105. Philippus (pag. 118.) & Ingo Reges *Sveciæ.*1106. Henricus V. *Imperator Germaniæ.*

A. C.

1107. Post censum in Islandia initum, & cathedram Holensem ab Episcopo *Gissure* institutam, *Johannes Sanctus*, primus Episcopus Holensis inauguratur. pag. 112-116.

— Nicolaus *Rex Daniæ*.

1108. *Ulfbedinn filius Gunnaris* Legifer Islandiæ annis IX. pag. 114.

1109. Sigurdus *Rex Norvegiæ Hierosolyman* venit.

1110. *Teitus Halli* filius, sacerdos, moritur.

1117. *Bergthor filius Rafnis* Legifer Islandiæ annis VI.

— Conclufum in Comitibus Islandiæ, ut leges in literas referrentur, & reformarentur. pag. 114. 116.

1118. Obiit *Gissur* Episcopus pag. 118.

— *Thorlacus filius Runolfi* Episcopus Skalholtensis consecratur. ibid.

— Templum Thingvallense tempestate dirutum. pag. 120.

— Annona fæva in Islandia. pag. 120.

— Gelasius II. *Papa Romanus*.

— Johannes Comnenus *Imperator Constantinopolitanus*.

1119. Lues epidemica in Islandia. pag. 124.

1119. Lites inter *Haslidium Maris filium* &
Thorgilsem filium Oddii.

— Calixtus II. *Papa Romanus.*

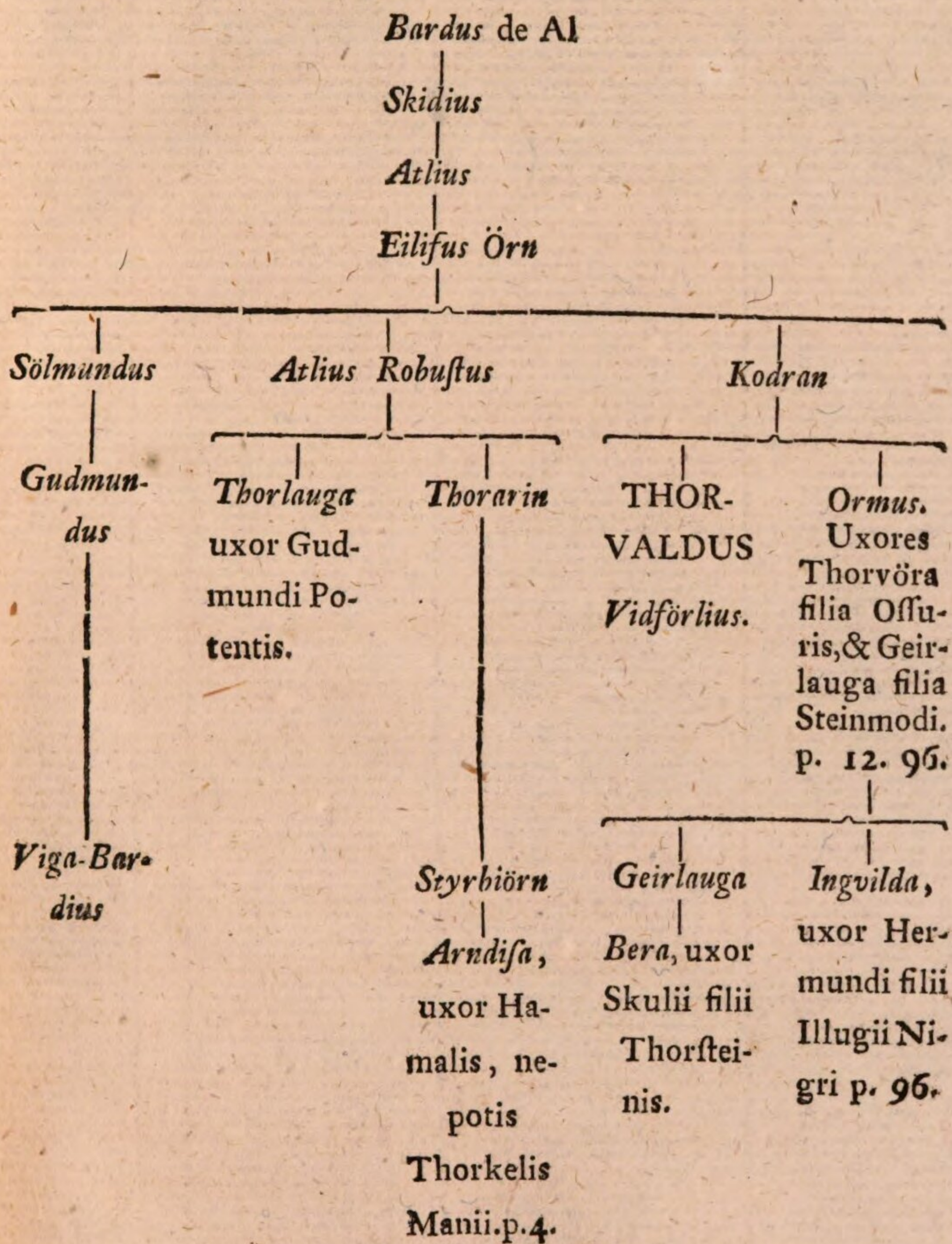
1120. *Sacerdotes Danorum uxores dimittere*
coguntur.

1121. Obiit *Johannes Sanctus* primus Episcopus
Holenfis, in cujus locum *Ketell filius Thor-*
steinis electus, peregre proficiscitur. pag.
124-126.

— *Reconciliatio Haslidii & Thorgilfis. ibid.*

I. Genealogia Thorvalldi filii Kodranis.

Ivar, q
Hebud
subHar
Pulchr
mo mil
occubui

Egell

Thor-
gerda.
Maritus
Ögmun-
dus.

JO-
HAN-
NES
Sanctus
primus
Episco-
pus Ho-
lensis
† 1121.
vid. fu-
pra pag.
109.
116.
124.
140.

III. Gen
& p
cap.
saga

Hrappus

Tbordus

Skeggius ,
unus Abo-
riginum Is-
landiæ.

Helga. Ma-
ritus Ketel-
biörn.

Teitus

GISSUR
ALBUS vid.
supra pag. 8.
58. 68. 76.
seqv. 106.

ISLEIFUS
primus Is-
landiæ Epi-
scopus
† 1056. vid.
supra pag.
106. 130.

GISSUR Is-
landiæ Epi-
scopus vid.
suprap. 108.
† 1118.

Gron. Mariti

III. A.

Biörn Austræni, unus Aborigi-
num Islandiæ.

Kiallakus

Helgius. Uxor Vidbiörga, neptis
Gaungu Rolfi.

Osvifus Spaki
(sapiens) vid.
supra p. 40.

Einar Skalaglam

Ospakus.

*Tho-
rolfus*.

Askell.

*Vand-
radus*.

*Tor-
radus*.

Gudruna.

Mariti
Thordus,
Bollius, &
Thorkell.

Ulfus, su-
premus
aulæ Ma-
reschallus.

Geller

Jonas de
Reirvöllo.

Erlendus
Hunalldi

Eysteinn,
vel *Augu-
stinus*, Ar-
chiepisco-
pus Nor-
vegiæ
† 1188.

Thorgils

ARIUS
Frode sive
Polyhistor
supra pag.
104. 109.

Thorkell.

Orna vel
Ornya.
Maritus
Illugius.

*Ingemun-
dus* presby-
ter. Uxor
Valgerda.

Illugius
vid. supra
pag. 128.

For a full and complete description of the various species of the genus, see the following pages.

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

Orca, ex
qua Co
mites
Orca-
denfes
famili-
am de-
ducunt.

GENERAL

IN

THE

OF

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

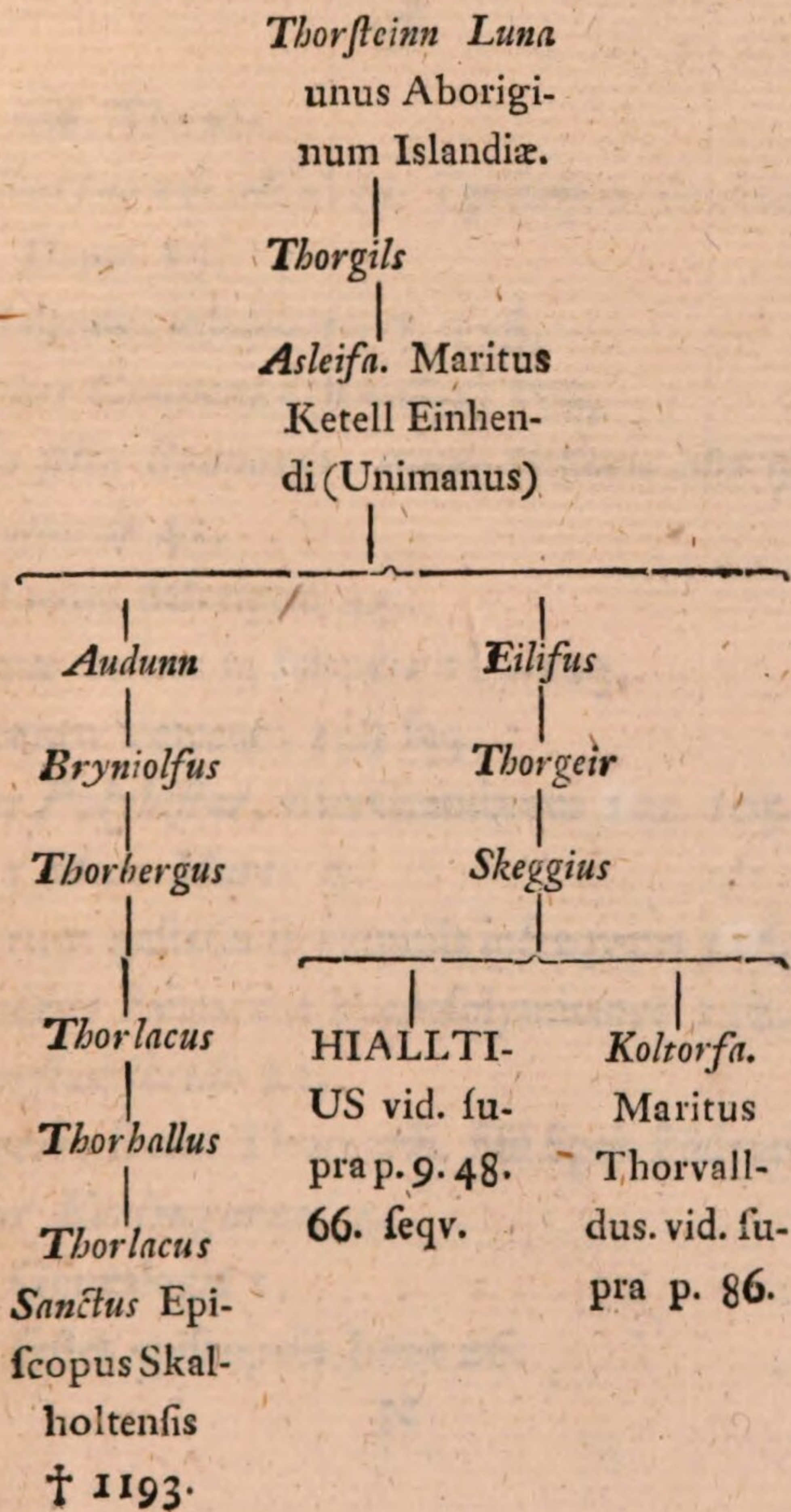
THE

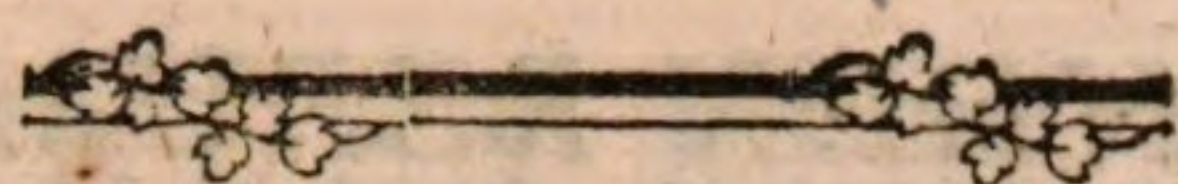
THE

IV. Ge
M
pa

GISSUR
cundus
landia
scopu
† III

VI. Genealogia HIALLTII Filii Skeggii, qvi religio-
nem christianam non tantum in Islandiam sub auspi-
ciis Regis Olai Tryggvini introduxit & legibus sanciri
fecit, sed & postea sub auspiciis Regis Olai Sancti re-
formavit. *Landnamabok* part. 5. cap. 7. *Olafsfaga*
Tryggvasonar part. 2. pag. 222. *Olafsfaga Helga*.

INDEX

rerum memorabilium & nominum
propriorum in *Kristnisaga* & notis ad
illam occurrentium.

A.

A vid. Thvatta.

Adalbertus vel *Albertus* Episcopus Arosiensis in
Dania 26.

Æra Islandiæ inhabitatæ 2. 118.

Alexius Comnenus (Kirialax) 118.

Alofa filia Bödvaris, mater Gissuris Albi 76.

Alptafiorðr 42.

Angelorum descriptio 44.

Annonæ caritas in Islandia 120-123.

Argentum Veterum 168 sqq.

Arius Polybistor, alias Grandævus 104. 108. 118.

Arius filius Maris 6.

Armorum gestatio in comitiis infreqvens 116. 124.

Arnaldus Patriarcha Hierosolymitanus 118.

Arnarstaksbeide 82.

Arngeir, frater Thorvardi, filii Spak-Bödvaris 18.

Arnor Kerlingarnef 4.

Genealogia 5.

Aros sedes episcopalis Jutiæ 26.

N

As-

INDEX RERUM.

As prædium in Hialltadalo 10. 18.

Asbiörn filius Arnoris 122.

Asbiörn filius Ketelis 46.

Asgeir filius Knötti 6.

Asgrimus filius Ellida-Grimi 8. 86.

Genealogia 192.

Asgrimus filius Thorballi 126.

Askell filius Osvifuris 40.

actionem christianismi contra Stefnerem instituit 40.

Asmegin pag. 146.

Astrida mater Regis Olai, filii Tryggvii 78.

Atlius Robustus 2.

Atlius filius Skidii 2.

B.

Baldvinus Rex Hierosolymæ 118.

Baptismus in aqua frigida & calida 100.

Salis in eo usus ibid.

Bardaströnda 62.

Bardus de Al 2.

Belgsboltt 64.

Bera filia Egelis 12.

Bera filia Ormi 12.

Bergthor filius Rafnis Legifer 118.

Berferki 14. 64. 142 sqq.

Biarnius, ob cædes frequentes *Viga-Biarni* appellatus 9.

Böd-

INDEX RERUM.

Bödvar filius Vikingakari 76.

Genealogia 193.

Bödvar Sapiens, pater Thorvalldi 10.

Bollius filius Thorleiki 70.

Genealogia 191.

Borgarfjördr 56.

Borysthenes fluvius 102.

Botolfus Episcopus Skalholtensis 20.

Brandus filius Vermundi, cognomine Liberalis

130.

exemplum ejus munificentiae. *ibid.*

Brandus peregrinator 104.

Breidibolstadr 128.

Bremæ 26.

Brennu-Flose vid. *Flosius*.

Brodd-Helge 94.

Broddius filius Thorarini 94.

C.

Carmen probrosum 22. 48-53. 104.

vindicta ob illud exercita 22. 26. 52. 54. 104.

Cathedra episcopalis Skalholtensis constituta 112.

Holensis 116.

Census colonorum in Islandia 112. 139.

Centenarius numeratus, five mercium 126. 165.

Argenti 164 seqq.

INDEX RERUM.

Christianæ religionis in Islandia prima annuntiatio
per Fridericum & Thorvaldum 8. 12. 16.
secunda per Stefnerem 36 sqq.
tertia per Thangbrandum 44 sqq.
quarta per Gissurem Album & Hialltium fili-
um Skeggii 88 sqq.
actio ob eam consanguineis christianorum ab
ethnicis injecta 38.

Christianismus instar infamiæ ab ethnicis habitus 40.
Colloquia cum Christianis ab ethnicis vitata 42.
Comitia in Islandia turbarum plena 122-125.
Constantinopolis 102.

D.

Dagus Rex Daniæ 98.
Dalla filia Thorvalldi 106. 134.
Genealogia 193.
Decimæ in Islandiam introductæ 110.
Digr-Ketell 94.
Drapn 104.
Durholmaos 82.
Dux, quid iste honor veteribus Norvegis denota-
verit 76 sqq.

E.

Egg sara 66.
Egg sarfiördr 48.

Egill

INDEX RERUM.

Egill Sidu-Hallsøn 116.

Genealogia 188.

Egill Skalla-Grimsøn 12.

Egils saga Skallagrimsønar 7.

Eyafjöll 120.

Eyafjörðr 48.

Eyfirðingar 48.

Eylifus Helgason 34.

Eylifus Örn 2.

Eyolfus Grai 6.

Eyolfus Valgerðæ filius 4. 10. 189.

Eyrbyggja saga 6.

Eirekus filius Haconis, Comes in Norvegia 102.

Eirekus filius Vikingakarii 78.

Genealogia 193.

Episcopatus Islandiæ, vide cathedra

Episcopi in partibus infidelium 4.

F.

Fliotsdalus 42.

Fliotsblid 50.

Floamannasaga 8.

Flofus, ab incendio Nialis, ejusque familiæ, dictus

Brennu-Flofe 9. 82.

Genealogia 188. 189.

Freya 38.

Freyr 66. 8.

INDEX RERUM.

Fridgerda 14. 16.

Fridrekus Episcopus Cizienfis 3.

Fridrekus Episcopus Saxo, Thorvalldum baptizat 2.

in Islandiam venit ibid.

lapidem miraculose disfilire facit 10-12.

quosdam baptizat 10-14.

berferkos vincit 14.

cantilenam, in opprobrium sui factam, in
æqvio rem partem interpretatur 22.

exilii reus judicatus, a conventu forenfi arce-
tur 24.

persecutionem mirabiliter evitat 24.

in Saxoniam revertens, Thorvalldo societa-
tem renunciat 26.

elogium ejus & mors 26.

Furor berferkicus, arte naturali acquisitus 161.

ejus effectus 159. sqq.

Plura vid. *berferki*

G.

Galldra-Hedinn vid. *Hedinn*.

Geirlauga filia *Steinmodi* 12.

Geiter 8.

Genii mali, an causa furoris berferkici 159 sqq.

Gestus Sapiens unus magnatum Islandiæ 6.

Thangbrandum excipit, & signo crucis ini-
tiatur 62.

votum vitæ sanctioris vovet 96.

Gi-

INDEX RERUM.

Gigantum animi impetus, five *Jötunmodr* 146.

Gilia 2. 10.

Gilsbakki 96.

Gylvi 62.

Gisla Sursfonsarsaga 6.

Gissur Albus filius Teiti unus Optimatum Islandiæ 8.

a Thangbrando baptizatur 48.

Thangbrandum hospitio excipit 58.

in Norvegiam proficiscitur 68.

Reges Norvegiæ cognatione tangit 76.

pro Islandis apud Regem Olaum intercedit.

ibid. 78.

honorifice a Rege habetur 82.

in Islandiam revertitur, religionem christianam introducturus. ibid.

templum in Vestmanneyis erigit 84.

Comitia Islandiæ adit, ibique negotium publice proponit 86-89.

Votum, ad similitudinem victimarum humanarum, de vita sanctiore agenda, in honorem Christi concipit 92-97.

villam Skalholt exstruit 106.

ejus amor & studium in religionem Christianam laudatur. ibid.

filium Isleifum in scholas apud externos mittit.

106, 130.

INDEX RERUM.

Gissur filius Einaris 122.

Gissur filius Isleifi 106. 13.

Episcopus Islandiæ ordinatur 108.

Decimas in Islandiam introducit 110.

Cathedram episcopalem Skalholti instituit,
eamque dotat 112.

Episcopatum alterum Holis instituit 112.

Censum in Islandia colonorum init 112.

Leges ejus tempore, in Islandia, in literas
relatæ & reformatæ 114-116.

Magnates Islandiæ sacerdotio initiari fecit 116.

Pacem publicam restituit, & armorum usum
paulatim abrogat 116.

Elogium 114. 138.

Subditorum in eum amor & obsequium 114-
116.

Genealogia 189. 192. 193.

moritur 118.

Glumus, alias *Viga-Glumus*, unus Magnatum Is-
landiæ 4.

Genealogia 193.

Godi 92.

Gregorius Septimus Pontifex Romanus 110.

Grimsnes 50. 54.

Grænlandia religionem Christianam accipit 82.

Guddaler 66.

Gud-

INDEX RERUM.

Gudleifus filius Arii Thangbrando socium itineris se præbet 52.

Una cum illo Veturlidium & Thorvalldum Vei-
lium interficit ibid. 54.

Carmina de illo 52-54.

Gudmundus filius Brandi unus Magnatum Islandiæ, sacerdos insignis 116.

Gufuaros 36.

Gunnbilla filia Ormi 96.

Genealogia 185.

Gunnlaugs saga Ormstungu 7.

H.

Haflianus filius Maris inter Optimates Islandiæ numeratur 122.

Leges Islandicas literis consignat & reformat
114.

Ejus lites cum Thorgilse filio Oddii 124-127.

Genealogia 126-129.

Hafus 86.

Hallfrodus filius Ottaris in Norvegiam venit 70.

Baptismum recipit 80.

Cognomen Vandrædaskalld, & gladium, in
nominis memoriam, dono a Rege acci-
pit ibid.

Halldor filius Gudmundi Potentis in Norvegiam
transit 70.

INDEX RERUM.

- Obfes a Rege Olao detinetur 80.
Halldor filius Egelis 122.
Hallus de Haukadalo baptizatur 48.
Hallus de Sida 8.
Thangbrandum recipit 42.
Ab eo baptizatur 46.
Legifer a Christianis eligitur, quem hono-
rem declinat 90.
Genealogia 187.
Hallus filius Teiti de Haukadalo, nepos Halli de
Haukadalo 116. 122.
Genealogia 188.
Halogaland 70.
Haralldus filius Gormi Rex Daniæ 26.
Haralldus Severus, Rex Norvegiæ, templum in Is-
landia exstrui facit 120.
Haukadalus 106.
Haukagil 12. 14.
Haukus nomen berferkorum 14.
*Hedinn filius Thorbiörn*is Fridericum & Thor-
valldum conviciis lacescit 22.
A Thorvalldo in Norvegia occiditur 26.
Hedinn (Galldra Hedinn) artibus magicis Thang-
brandum occidere tentat 46.
Hegranesþing 24
Heidarvigasaga 7.
*Helgi Asbiörn*is filius 8.

Helgi

INDEX RERUM.

Helgi Biola 34.

Genealogia 189.

Herfurda 106.

Hermundus filius Illugii 12. 96.

Hestlækus 54.

Hialltius filius Skeggii, unus Optimatum Islandiæ 8.

baptizatur 48.

ob cantilenam in dedecus numinum ethnicorum factam, & in Comitibus prolatam, exilii reus damnatur 66.

nave, quam ipse domi suæ construxerat, in Norvegiam transit 68.

ficarium, in se subornatum, in societatem itineris recipit ibid.

pro Islandis apud Regem Olaum intercedit 76.

In Islandiam revertitur 82.

Templum in Vestmanneyis erigit 84.

Comitia Islandiæ adit, ibique negotium religionis Christianæ introducendæ publice proponit 86-88.

Votum vitæ inculpatae suscipit 92-97.

Ejus dictærum, cum suum & religionis Christianæ hostem Runolfum in baptismo susciperet 100.

Genealogia 186. 194.

Hytara 56.

Hytar-

INDEX RERUM.

Hytarnes 58.

Hlennius Grandævus filius Ormi baptizatur 10.
Votum vitæ sanctioris in honorem Christi suscepit 96.

Höfði 106.

Höfn 64.

Holar cathedra episcopalis 116.

Holmgardus v. Russia.

Hörgaeyra 84.

Hvammus 14.

Hvanneyra 12.

Hugbertus 28.

An fuerit Episcopus Cantabrigiensis 29.

Hundrad Silfrs 164.

Hungurvaka 8.

I.

Jarnmeis navis Thangbrandi 64.

Jarnmeishöfde 64.

Ignis subterraneus erumpens religioni Christianæ imputatur 88-90.

Illugius filius Ingemundi 128.

Genealogia 190. 191.

Illugius Niger 12.

Illugius Rufus 6.

Impotentia animi causa furoris berferkici 143. 155.

Ingeleifa 94.

Inge-

INDEX RERUM.

Ingemundus filius Einaris, magnas Islandiæ &
sacerdos 118.

Ingemundus filius Illugii 128. 190. fqq.

Ingvilla filia Ormi 12.

Genealogia 185.

Johannes filius Thorvardi, unus Optimatum Is-
landiæ, simulque sacerdos 118.

Johannes Sanctus primus Episcopus Hølenfis 116.

Isleifi Episcopi discipulus 108.

Ejus judicium de Isleifo 140.

Mors 124.

Genealogia 116. 188. 189.

Jorsalabeimus (Palæstina) 102.

Jotland (Jutia) 26.

Jotunnmódr p. 146.

Isfirdingasaga 6.

Isleifus filius Gissuri Albi, in scholam peregre
ablegatur 106. 130.

uxorem ducit 106. 134-137.

primus Islandiæ Episcopus ordinatur 106.

multos viros egregios, & in his duos Episco-
pos, erudivit 108.

Regem Olaum Sanctum convenit, & ab eo do-
na accipit 130. 132.

ejus filii 106. 138.

elogium 140.

mors 108.

Genealogia 189. 192. 193.

Ivar

INDEX RERUM.

Ivar filius Thordi 126.

Genealogia ibid.

K.

Kalfalækus 60.

Kalfus filius Asgeiris in Norvegiam venit 70.
baptizatur 80.

Genealogia 193.

Kantaraborg (Cantabrigia) 28.

Ketell Fíflske (Stultus) 46.

Ketell filius Gudmundi unus Magnatum Islandiæ
sacerdotio inauguratus 118.

Ketell Refus 2.

Ketell Thorsteinis filius unus Optimatum Islandiæ 122.

simulque sacerdos 118.

Hafidum & Thorgilsem invicem reconciliat
126.

Episcopus Holensis eligitur ibid.

Genealogia 189.

Kialarnes 36.

Kiartan filius Olai in Norvegiam venit 70.

natatu cum Rege Olao certat, & donum ab illo
accipit 72.

baptizatur 74.

Obsidis loco a Rege Olao retinetur 80.

Genealogia 191.

Kiria-

INDEX RERUM.

Kirialax (κυριος αλεξιος) vid. Alexius Comnenus.
Klausius filius Thorvalldi Christianos persequi-
tur 18.

templum Asense bis frustra concremare cona-
tur 18-21.

Kodran filius Eylifi 2.

unacum familia baptizatur 10.

Kolbeinn filius Tbordi in Norvegiam venit 70.

Inter Optimates Islandiæ numeratur 9.

baptizatur 80.

a Rege Olao filio Tryggvii obsidis loco reti-
netur 80. 84.

Genealogia 188. 189.

Kolus Episcopus Osleyensis 108.

Genealogia 192.

Kolus rusticus dives 58.

commeatum Thangbrando vendere detrectat
ibid.

cum Thangbrando successu infelici pugnat ibid.

Krossabollt 56.

Krossavik 94.

Kænugardus (Chunigard) 102.

L.

Landraugsb. 58.

Lapidum cultus religiosus apud veteres Islandos
10. 11.

Lau-

INDEX RERUM.

Laugardalus 86. 100.

Laxdælasaga 6.

Leges Islandorum reformatæ & in literas relatæ
114. sqq.

fancitæ de exilio Christianorum 38.

de religione Christiana recipienda 100.

de decimis solvendis 110.

Legiferi in Islandia officium 90.

salarium 170.

Leifus filius Erici in Grönlandiam, religionem
Christianam ibi introducturus, a Rege Olao
ablegatur 82.

Vinlandiam Bonam invenit ibid.

Leyruvogi 42.

Leo IX. Pontifex Romanus 106.

Lues epidemica in Islandia 124.

Lækiamot 11.

Lækiarbugus 58.

M.

Magia causa furoris berferkici 145. 162.

Magi Thangbrandum interficere conantur 46.

Magnus filius Thordi inter Optimates Islandiæ sa-
cerdotio simul fungentes numeratur 116.

Marcus filius Skeggii Legifer Islandiæ 110.

Decimas in Islandiam introducit ibid.

ejus elogium ibid.

mors 114.

Marcus

INDEX RERUM.

Marcus filius Ulfbedinis 114.

An Legifer fuerit, ibid.

Melrackanes 42.

Mikiall, five Michaël Archangelus 44.

Miklegardus vid. Constantinopolis

Morborum acutorum cum furore berferkico similitudo 160.

Mostv insula Norvegiæ 34.

ibi primum ab Olao Trygg. templum Christo exstructum, cui Thangbrandus præfuit, ibid.

Mulcta pro homicidio in Islandia 170 sqq.

N.

Nani, an a veteribus septentrionalibus religiose culti 11.

Narfus ficarius a Runolfo Pontifice Hialltio submissus 68.

Natus Regis Olafi & Kiartanis 70. 72.

Navis in Islandia constructa, qua Hialltius peregre profectus est 68.

Nepr vid. Borystenes

Nialsfaga 7.

Nidarosia 70.

O.

Obsides Islandi religionis Christianæ causa 78-81.

Oddi Monachi relationes allegantur 32. 35.

O

Olaus

INDEX RERUM.

Olaus de Haukagilo 12.

Olaus Pavo 6.

Genealogia 191.

Olaus filius Tryggvii Rex Norvegiæ de cruce
cum Thangbrando sermones ferit 30.

baptizatur. *ibid.*

regimini Norvegiæ admotus Christianam re-
ligionem indicit 32.

An e Russia directe in Norvegiam venerit?
ibid.

ejus regiminis principium 34.

templum in insula Mostur ædificat, eiqve

Thangbrandum præficit 32. *sqq.*

Stefnerem in Islandiam ablegat 34.

Thangbrandum eodem mittit 42.

natatu cum Kiartane certat 72.

qvosdam Islandorum in Norvegia baptizari
curat. 74. 80.

Hallfrodi Poëtæ Difficilis susceptorem in bap-
tismo agit 80.

templum in Islandia erigendum curat 82.

Gissurem Album & Hialltium in Islandiam,
sed Leifum in Grönlandiam, religionem
christianam annunciatum mittit. *ibid.*

in Vendiam navigat, & prælium apud Svol-
driam committit, ubi evanuit 82. 102.
108.

Genealogia 76. 193.

Olaus

INDEX RERUM.

Olaus Haraldi filius, Sanctus, Rex Norvegiæ
130.

ejus liberalitas in Brandum & Isleifum Epi-
scopum 130 fqq.

Genealogia 193.

Olaus Quietus Rex Norvegiæ 110.

Ölfus 88.

Ölfusvatn 86.

Onundus Christianus baptizatur 10.

Optimates Islandiæ tempore adventus Friderici Epi-
scopi in Islandiam 4. fqq.

tempore Gissuris Episcopi sacerdotio ordinati
116 fqq.

tempore obitus ejusdem 122.

Ormus filius Kodranis baptizari recusat 12.

post sponte baptismum petit, & voto vitæ
inculpatæ se obstringit 96.

Genealogia 2. 12. 96. 185.

*Ormus longus, nomen navis Regis Olai Tryggvi-
ni* 102.

Ormus Töskubak 10.

Ornya filia Thorkelis 128.

Örnulfus de Skogis 8.

Össur 12.

Osvisfur Sapiens 40.

Genealogia 40. 190.

INDEX RERUM.

Otto II. Imperator Germaniæ 30.

Obsidem ab eo datum Thangbrandus interficit. *ibid.*

P.

Palteskia (Plescovia) 102.

Pascalis Papa Romanus 118.

Paulus filius Thordi 128.

Pontificis officium in Islandia 92. 93.

tributum ei pendendum 138. 139.

Præcipitatio, genus supplicii devotorum, antiquis septentrionalibus, etiam Islandis, usitatum 94.

R.

Ragneida 22.

Ranga 68. 84.

Rannveiga filia Teiti 128.

Genealogia 188.

Reykbolar 50.

Reykiadalus 100.

Reykialaug 100.

Relegationis damnatis in foris versari non licuit 86.

Rögnvalldus Kalius Comes Orcadum 128.

Runolfus filius Thorleiki 118.

Runolfus Pontifex filius Ulfi inter magnates Islandiæ refertur 8.

INDEX RERUM.

Hialltium filium Skeggii ob religionem Christianam persequitur & relegationis damnat 66. 84.

baptizatur, Hialltio susceptorem agente 100.
Rusfia 32. 102.

S.

Salvora filia Asgrimi 126.

Saxland (Saxonia) 2. 26. 106. 130.

Selvogr 42.

Sidu-Hallus vid. *Hallus*

Sigmundus filius Thorgilsis unus Magnatum in Islandia 122.

in peregrinatione Romam instituta moritur,
ibid.

Sigrīda filia Hafidii 128.

Sigvalldius Comes in Dania 104.

Stefnerem ob cantilenam probrosam occidi
curat ibid.

Syllingæ insulæ 30.

An ad Hiberniam pertineant, ibid.

Simon filius Förundi inter Optimates Islandiæ, sacerdotio simul fungentes, numeratur 116.

Skalabollt villa a Giffure Albo ædificata 106. 134.

sedes episcopalis a Giffure Episcopo, ejus nepote, instituta 112.

Skalla-Grimus 12. 155. sqq.

INDEX RERUM.

Skald-Refus 60.

Skeggbiörn 58.

in prælio contra Thangbrandum commisso
cedit, ibid.

Skeggius filius Fokuris 86.

Skeggius filius Thorarinis 16.

Thorvalldum religionem Christianam annun-
ciantem deridet, ibid.

Skidius Grandævus 2.

Genealogia 2. 185.

Skipahylus 56.

Skogahverfum 46.

Skulius filius Egelis unus Magnatum Islandiæ
122.

Skulius filius Thorsteinis inter Optimates Islan-
diæ recensetur 12.

Snorrius Pontifex unus Magnatum Islandiæ 6.
religionem Christianam ab imputatione ignis
subterranei erumpentis exculpat 90.
incolas Provinciæ occidentalis ad religionem
Christianam recipiendam movet 100.
Genealogia 191.

Snorronis Sturlæi genealogia 187. 188. 191.

Spák-Bödvar vid. Bödvar

Starrius de Goddalis 4.

Stefner in fatellitio Olai Regis Tryggvini degit 34.

INDEX RERUM.

ab illo in Islandiam, ad religionem Christianam
annunciandam, ablegatur, ibid.

a suis & cæteris ethnicis maligne exceptus,
idola & fana diruit 34-36.

ab ethnicis, eum persequentibus, ægre dilabi-
tur 36.

carmine cavillatorio, occasione navis fractæ, ab
ethnicis impetitur, ibid.

ob religionem Christianam relegatione puni-
tur 40.

in Norvegiam revertitur ibid.

per Palæstinam, Asiam minorem & Poloniam
peregrinatur 102.

ob cantilenam ancipitem a Sigvaldo Comite
in Dania occiditur 104.

Genealogia 34. 189.

Steinmodus de Diupadalo 12.

Steinsb. 58.

Steinunna mater Skaldrefi 60.

ejus poëmata in naufragium Thangbrandi
60-63.

Styr, ob cædes frequentes dictus *Viga-Styr*, unus
Magnatum Islandiæ 6.

Styrmer filius Reynis unus Magnatum Islandiæ
122.

Sturlungasaga 6.

Sveinn Barbæ furcatæ Rex Daniæ 104.

INDEX RERUM.

Svertingus filius Runolfi in Norvegiam venit 70.
baptizatur, & obsidis loco a Rege Olao retinetur 80.

Svolldr insula maris Balthici 102.

Surtus filius Asbiörn 46.

Thangbrandum hospitio excipit, ibid.

ejus majores, qui omnes Christiani, enumerantur, ibid.

T.

Teitus filius Halli de Haukadalo 128.

Genealogia ibid. 188.

Teitus filius Isleifi Episcopi 106. 138.

Genealogia vid. *Isleifus*

Temperamenti vitium causa furoris berferkici 144
sq. 155 sq.

Tempestas in Islandia magna 120.

Templum primum in Islandia post annunciatam religionem Christianam 18.

miraculose conservatur ibid. 20.

a Rege Olao in Norvegia exstructum 32.

ab eodem in Islandia exstructum 84.

a Rege Haralldo Severo in Islandia exstructum
120.

lapideum in Islandia exstruendum 140.

Thangbrandus filius Vilbaldi Comitis Bremen-
sis 28.

Cum

INDEX RERUM.

Cum Alberto Arosiensi Hugbertum Cantabrigiensem convenit, a quo scutum cruce pictum dono accipit, ibid.

Regi Olao filio Tryggvii scutum vendit, pretio vero accepto virginem formosam emit 30.

Obsidem Ottonis Imperatoris, qui virginem illi eripere tentavit, in duello occidit 32.

Duellum hoc, an in Dania commissum 31.

Ad Regem Olaum confugiens, sacerdotio inauguratur, eiqve est a concionibus aulicis, ibid.

Templo Mostrensi præficatur, cujus bona profundit 34.

Piraticam exercet, ibid.

A Rege Olauo, pænæ condignæ loco, in Islandiam, ad religionem Christianam annunciandum, mittitur 40. 42.

De gloria angelorum Dei cum Hallo Sidenfi sermones ferit, eumqve baptizat 44. 46.

Vi magica tantum non terra absorbetur 46. 48.

Religionem Christianam in Comitibus strenue annunciat, & quosdam baptizat 48.

Carminibus probrosis ab ethnicis impetitur, quorum authores occidit 48-55.

In Comitibus generalibus homicidium reus peragitur 56.

INDEX RERUM.

Commeatum emere ab ethnicis prohibetur
56. 58.

prælio commisso superior evadit 58.

apud Gissurem Album commoratur, ibid.

ob navem ejus fractam cantilenæ cavillatoria
60. 63.

Gestum Sapientem signo crucis initiat, &
berferkum Tiörinem interficit 64.

nave reparata in Norvegiam revertitur ibid.

quot annis in Islandia permanferit 56 sqq.

ejus in negotio religionis crudelitas 88. 89.

Thangbrandslækus 48.

Thangbrandspollus 48.

Thangbrandsrof 56.

Thingvöllus 120.

Thiorsardalus 68.

Thor numen ethnicum 60.

ejus virtus divina (asmegin) 146.

Thorarinn Fylsenne 14.

Thorarinn filius Nefulfi in Norvegiam venit 70.
baptizatur 80.

Thorbiörn filius Skagii 22.

Thorbiörn filius Thorkelis de Guddalis 66.

causam exilii Hialltii recenset ibid.

Thordus filius Egelis unus Optimatum Islandiæ
122.

Thordus filius Sturlæ 126.

Thordus

INDEX RERUM.

Thordus filius Thordi (præcedentis) 126.

Thordus filius Thordi (sequentis) 128.

Thordus filius Thorvalldi unus Magnatum Islandiæ 122.

ejus uxor & liberi 128.

Thordus Pontifex Freyis 9.

Genealogia 189.

Thorgeir filius Hallii 122.

Thorgeir Pontifex Liosvatnensis & Legifer Islandiæ, pretio adductus, leges tam Christianis quam ethnicis communes ferendas suscipit 90. 92.

ejus oratio 96-99.

leges ab eo latæ 100.

Thorgerda filia Egelis 116.

Thorgils filius Eilifi 34.

Thorgils filius Greniadi 10.

Thorgils filius Oddii inter Optimates Islandiæ numeratur 122.

ejus lites cum Haflidio 124.

Thorkell filius Gelleris 128.

Genealogia 190 sqq.

Thorkell Krafla unus Optimatum Islandiæ 5.

signum crucis accipit 12. 14.

Thorkell Mani Legifer Islandiæ & unus Optimatum 4. 6.

Thorla-

INDEX RERUM.

Thorlakus filius Runolfi Episcopus Skalholtensis
inauguratur 118.

Thorleifus de Krossavika votum vitæ inculpatae
suscipit 94.

persecutorem, opis indigum, benefice exci-
pit 94-97.

Thormodus sacerdos a Rege Olao in Islandiam
missus 88.

Thoroddus Pontifex unus Magnatum Islandiæ
8. 90.

Thorolfus filius Osvisfuris Sapientis, contra cog-
natum Stefnerem actionem religionis Christia-
næ instituit 40.

Genealogia 190.

Thorsteinn filius Egelis unus Optimatum Islan-
diæ 6.

Thorsteinn filius Halli occisus 122.

Thorvalldus de Fniojskadalo (aliis Vididalo) 134.
Genealogia 193.

Thorvalldus filius Isleifi Episcopi 106. 138.

Thorvalldus filius Refi 18.

Thorvalldus filius Skeggii 86.

Thorvalldus Veilius Thangbrandum carmine fa-
moso impetit 48-51.

ab illo occiditur 54.

Thorvalldus Vidförlus in Saxonia baptizatur 2.
militiâ parata in liberationem captivorum ero-
gat, ibid. Episco-

INDEX RERUM.

Episcopum Fridericum secum in Islandiam adducit 4.

religionem Christianam annunciat 8. 16. 22.

persecutiones patitur 16. 22. 24.

carmine probroso impetitur, in cuius vindictam duos homines occidit 22.

exilii damnatur 24.

in Norvegiam revertitur, ubi Hedinem occidit 26.

Episcopo ei, ob vindictæ cupiditatem, societatem renunciante, militiæ operam navat, ibid.

Palæstina, Græcia & parte Rusiæ peragrata moritur 102.

locus sepulturæ 104.

Genealogia 185.

Thorvallds Vidförlasaga 2.

Thorvardus filius Bödvaris Sapientis baptizatur 10.

templum in prædio suo exstruit 18.

persecutiones patitur ibid.

voto vitæ inculpatae se obstringit 96.

Thorvöra filia Össuris 12.

Thrandheimia 64.

Thvatta 42. 46.

Thurida filia Thordi 126.

Tiörin berferkus a Thangbrando occiditur 64.

Torra-

INDEX RERUM.

Torradius filius Osvifuris Sapientis vid. *Thorolfus*.

Tributa Pontificibus in Islandia pendenda 138.

Tryggvius Rex Norvegiæ pater Regis Olai 98.

U.

Valgardus de Hofo unus magnatum Islandiæ 8.

Valgerda filia *Haflidii* 128.

Vandradius filius Osvifuris Sapientis vid. *Thorolfus*.

Vatnsdalus 4. 12.

Vatnsdælasaga 5.

Vellankatla 86.

Veneficia furoris berferkici causa 145 sqq. 162.

Vestmannaeyar 84.

Veturlidius Poëta Thangbrandum carmine probroso lacescit 52.

ab eo & Gudleifo occiditur 54.

Victimæ humanæ ethnicorum 92.

ad earum similitudinem Gissur & Hialltius votum concipiunt 92-97.

Victus an causa furoris berferkici 159 sqq.

Viga - Biarnius vid. *Biarnius*.

Viga - Glumus vid. *Glumus*.

Viga-Glumsfaga 5.

Viga-Styr vid. *Styr*.

Viga-Styrsfaga 7.

Vik

INDEX RERUM.

Vik 50.

Vilbaldus Comes Bremensis 28.

Vindland (Vendia) 30. 82.

Vinlandia, pars Americæ Septentrionalis inventa 82.

Ulfus filius Förundi 66.

Ulfus filius Uggii Poëta, Thangbrandum laceffere detrectat 50.

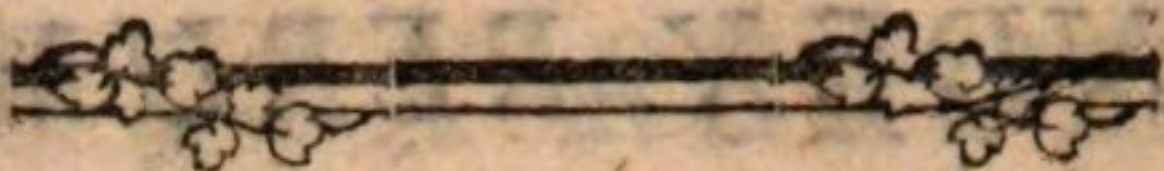
Uspakus filius Osvisfuris Stefnerem cognatum suum religionis Christianæ reum agit 40.

Genealogia 190.

p. vid. Th.

IN-

INDEX

Vocum & loqvendi formularum, in *Kristnisaga* & *Pætti af Isleifi* *Biskupi* occurrentium.

A.

A (*Præposit. regens Accusat. & Ablativum*) in, 4. ad 14. contra, 34. (*occurit quoque tanquam nota Genitivi*) 18. a *morgin* cras, 44. Respondet huic præpositioni *Germanorum & Belgarum* an, fere simili usu & sensu.

A, *amnis* 46. proprie *aqua*, ut *Alem.* aka, *Ulf.* agha lat. *aqua*, *Gall.* eau &c.

A, *atti*, *ega vel eiga*, *ætti possideo*, 58. *atti at sonum filios habuit*, 136. *at eiga börn liberos progignere*, 22. *ek a von spem foveo*, 74. *at ega lut at*, *procurare* 40. *attu stefnu conventum habuere*, 92. 2) *debeo* 114.

A, *in matrimonio habeo*, *ega mann maritum habere*, 12.

Adr, *antea*, *ante* 14. *alias endr*, *Lat. ante*.

Adra, *aliam*, *alios* acc. pl. masc. & acc. sing. fæm. *ab annar*.

Adryckia, *propinatio* 82. (*a, dreck, bibo*) *drecka a, propinare, veteribus in usu fuisse videtur*.

Adu, *jumenta quiescere fecerunt*, imperf. *ab ai*.

Af, (*Præpositio*) *de*, 2. *propter*, 16. *a partibus* 58., *af því ideo*, 96. *at taka af einum, alicui auferre*, 30.

Afklæde, *exuo* 72. (*af, klædi, vestio*).

Afleidis, *de via*, 22. (*af. leid, via*).

Afskifte, *vid. skifte*.

Astekinn, *vid. tek*.

Agiætr

INDEX VOCUM.

Agiætr, *eximius*. 2. 106. (a, godr. Nam ad Græcorum ἀγαθός recurrere non opus est). Svecis etiam agiætr eodem sensu.

Aheidis, (*Adverb. loci*) *tesqua versus*, 134. Þeir Hallr hlaupa aheidis ok veriaft þadan: Hallus & reliqui *tesqua versus aufugientes*, ibi se defensuri subsistunt. Sturlungaf. libr. 3. cap. 36.

Ai, adi, a, vel æja, *eqvis quiescendi & pascendi facultatem dare*. 24. Cognatum est verbum hai, maneo.

Aleidis (*Adverb.*) *in viam*. 134. (a, leid, via).

Alin, alna, ulna, 126. Ulf. alleina, As. eln, Al. elin. Lat. ulna, Gr. ὠλένη. *idem*.

Alldinn, *annosus*, 16. (alldr). As. eald. Ger. alt. Angl. old. *idem*.

Alldr, *ætas*, 106. at alldri, *natu*. ibid. (el, ala, alo) As. ylde, Al. Fr. Germ. alter. *idem*.

Allgodr, *perquam bonus*, 132. (allr, godr).

Allr, *totus*, *omnis*, 18. Ulf. all. & alls. As. al & æl. &c.

Allrikr, *præpotens*, 38. (allr, rikr, *potens dives*).

Allt, (*Adverb.*) *penitus*, 102. (allr).

Alvæpni, *integra armatura*, 86. (allr, vopn, *arma*)

Alþyda, *vulgus*, *universitas*, 32. (allr, þiod, *populus*).

Alþing, *Comitia universalia Islandiæ*, 14. (allr, þing, *conventus*).

Amæle, *increpo*, 66. (a, mal, *sermo*).

Andafl, *exspiro*, 26. (andi, *spiritus*) Dan. aand. Cognatum creditur Lat. Ventus.

Andlat, *mors*, *obitus*, 108. (andi, lat, *amisio*).

Annar, önnur, *alter*, 12. annar at öðrum, *unus post alterum*. 88. Hvarer vit adra, *invicem*, 88. 2) *secundus*, annara brædra, *consobrinorum nepotes*, 39. annar enn, *proximus a, juxta*, 110. Convenit Dan.

P

anden,

INDEX VOCUM.

anden, Sv. annan, Ulf. anthar, Al. Ger. ander,
As. Other, Gr. ἑγώ, idem.

Anni, dat. & abl. ab, a, amnis.

Aptr, (Præpositio) iterum, 24. 2) retro. 48.

Aptrreka, qui repulsam tulit, 56. (aptr, retro; rek, pello). Reverà adverbium est, loco adjectivi positum.

Ar, annus, 118. Dan. Aar Al. Ger. jar, Ulf. jer, As. gear, idem.

Argr, nauci, timidus. 50. As. earg, ignavus, Gr. ἀργός, ἀεργός. idem.

Armadr, qui bona procurat. (ar, ubertas, madr).

Asrike, virtus divina, 38. (as, Deus; rike, potentia).

Astfæll, popularis, amicis beatus. 110. (ast, Al anst, amor; fæll, beatus).

Astfælld, favor popularis. 110.

At, (Præpositio), in loco, 2. in tempore, 44. annar at ödrum, unus post alium, 88. gatum at sveini, nacti sumus a puero. 16. juxta normam, 24. 2) (Partic. restrictiva) at alldri, natu, 106. at fer lif- anda, dum vixit, 118. at ödru, quoad cætera. 140. 3) (Particula relativa) þeir spurdu at, au- diverunt, quod, 52. 4) (Particula causalis) at því, ut, 56. 12. at, quia, quoniam. 20. 5) (Parti- cula enclitica) non, 52. 60. 104. 6) Nota infini- tivi 2.

Atall, Nomen proprium piratæ insignis, de cujus nomine Poetæ naves denominare solebant. Hinc Atallsgrund (fundus Atalis) mare; & atallsgrundarskid, asser, vel xylosolea maritima; navis, poëtice 60. atall, strenuus, revera adjectivum est.

Atburdr, eventus. 14. (berst at, accidit, à ber, fero).

Atgort, vid. göre.

Athæfi, mores. 44. (hafaz at, facere, ab hef, habeo.)

Atian,

INDEX VOCUM.

- Atian, *duodeviginti*, 118. (*atta*, *tio*, *decem*.)
 Atta, *octo*, 58.
 Attatio, *octoginta*. 108. (*atta*, *tio*)
 Atti, *habuit*, *imperf. verbi a*.
 Au, *vid. Ö*.
 Audæfe, *divitiæ*, 112. (*q. d. avdhæfi*, *habutio*, *vel possessio opum*, *ab*, *avdr*, *copia*).
 Averki, *vulnus*, *lesio*, 124. (*Yrkia a*, *adoriri*, *it violare*. H. K. 1. 6.)
 Aunga, *nullos*, *acc. pl. ab. engi*.
 Aurar, *opes plur. ab eyrir*.
 Austfirdingar, *incolæ provincie orientalis Islandiæ*. 112.
 Austfirðir illa provincia, 48. (*austr*, *fiörðr*, *sinus*).
 Austr, (*Adverb. loci*) *in loco*, 8. *ad locum*, 32.

B.

- B**ad, *rogavit*, *badu rogarunt*, *a bid*.
 Bader, *uterque* 66.
 Bak, *tergum*; *Hinc fara a bak*, *equum ascendere*, & *fara af baki*, *equo descendere*. 24. 46.
 Bakki, *ripa*, *crepido*. 48.
 Balldur, *unus Asarum*, *bonitate præcellens*; *Hic ab Hödero occisus fuit*, *unde Balldursböð*, 54. *sive calamitas Ballduris*, *dici poterit prælium vel mors*. *vid. Edda fab.* 20. 43. *sqq.* *Balldrsgigtol*, *instrumenta Ballduris victricia*, *i. e. arma*, 54. *halldr*, *revera idem quod adj. ballr*, *strenuus*, *ferox*, *A. D. bold*. *Al. bald*, & *paldo*. *A. Sax. beald*, *potens*.
 Band, *ligamentum*, 38. *Vid. bönd.* (*bind*, *ligo*.)
 Bani, *mors*. 64. *Dan. Svec. Angl. bane*, *id. convenire putatur* *Gr. Φόβος*, *cedes*.
 Bann, *interdictum*, 110.
 Banna, *prohibeo*, 56.

INDEX VOCUM.

Bar, *ferebat*, baru, *ferebant*, a ber.

Bard, *ora navis extrema*, & poëtice ipsa *navis* 60. Vide Olavii Diatr. de Cogn. spir. in gloss.

Bardagi, *prælium*, *bellum*, 96. (ber, *ferio*; dagi, *conditio*.)

Bardist, *pugnavit*, a ber, barda.

Barn, *infans*, de vocis etymo, vide Olavium l. c. Barna-utburdr, *expositio infantum*, 100.

Baud, *jussit*, a byd.

Bedr, *culcitra*, 54. Ulf. bad. As. bed, Germ. bett, *lectus*.

Beini, *hospitalitas*, 96. (beinn, *rectus*).

Beysti, *concutio*, 60. At beysta korn, *frumentum triturrare*. Knytlingasaga. As. bæstan, & beatan, Sv. basta, *tundere*, Lat. *batuere*.

Ber, *nudus*, 64. Dan. Germ. bar. *idem*. As. æbære, *manifestus*.

Ber, bar, borinn, *fero*. 22. at bera af einum, *præcellere*, 138. bera upp erindi sin, *negotia perferre*, 88. bera faker a einn, *criminum aliquem insimulare*, 42.

Ber, bar, *pario*. 22.

Ber, hardi, barinn, beria, *ferio*, 24. at beriaft, *confligere*, 64. hann bardist, *pugnavit*, þeir börduft, *pugnarunt*, 128. 58. *Vox ipsi Latino cognata est*.

Berg, *saxum*, 56. Ulf. bairg, As. beorg, Al. Ger. berg, Dan. bierg, *mons*, *sic dictus*, *quod eo prospectus claudatur*, a berga, *tegere*.

Berferkr, *athleta furibundus*, 14. 64. 142. sqq. (ber, *nudus*, ferkr, *indusium*).

Best, *optimè*, 78. (betr).

Betr, *melius*. 70. (bati, *lucrum*).

Beri, *melior*, 114. (betr).

INDEX VOCUM.

- By, bio, bioggu, & biuggu, byggt, bua, *instruo*.
 56. *habito*. 2. (bu, *res familiaris*).
- Bialla, nola, 62. *Cumque hæc unum fuerit instrumentorum, quæ Christiani suis sacris adhibebant, hinc sacerdos poetice appellatur Biöllugiæter, id est: custos nolæ.*
- Biarg, *rupes*, 92. *Confer.* Berg.
- Bid, bad, badu, bidia, rogo, 4. 14. bidia konu, *ambire nuptias mulieris*, 134. badu fyrer, *intercedebant*, 76.
- Bid, beid, bidu, bida, *expecto*. 20.
- Byd, baud, budu, boda, bodinn, *invito*, 28. baud kost a, *optionem dedit*. 18. þeir budu kugan, *violenter egerunt*. 14. (bod *mandatum*).
- Byggt, *particip. pass. a by*.
- Bil, *interstitium loci vel temporis*. i þvi bili, *interea*, 74. Norveg. beel, *idem*. *Vox reliquis lingvæ Gothicæ dialectis non communis, nisi ad Germ. Weile referre volueris.*
- Bind, batt, bundu, ligo. at bindast fyrir, *rem gerendam in se suscipere*, 78.
- Bio, *habitavit*, bioggu, *habitarunt*, *vid.* By.
- Biskup, *Episcopus*. 2. Biskupsdomr, *dioecesis*. 112. Biskupsdæme, *idem*, 138. Biskupsstoll, *cathedra episcopalis*, 112.
- Biuggu, *habitarunt*, *vid.* By.
- Blakkr, (poetice) *equus*, 60. Blakkr brands, *equus rostratus, sive navis*, *ibid.* Blackr *proprie dici videtur equus subfusco colore, nempe ab adjunct. blackr, subfuscus, sicut adjectiva bleikr, pallidus; raudr, rufus; brunn, badius; vulgo substantivè sumuntur de equis ejusdem coloris, vel blackr, equi nomen, depravatum est à Germ. wallach, cantherius, equus castratus, de quo videfis Wacht. & Ihre.*

INDEX VOCUM.

Bles, *flavit, imperf. a blæs.*

Blot, *cultus idolorum religiosus, 16. sacrificia, 84.*

Blota, *idola colo. 10. 16. sacrificia offero. 92. Secus Ulfæ & A. saxonibus blotan de vero dei cultu sumitur. Sagaciter Ihre hoc verbum, non ut vulgo creditur, à blod sanguis, sed per prosthesin literæ b à Lat. luto, sive lito, ortum ducere putat.*

Blæs, bles, blasa, *flare. hann bles at, sufflaminavit, 20. Convenit Al. blasan, A. Sax. blavan, A. blow, idem, nec non ipsum Lat. flo.*

Böd, *calamitas. 54. it. pugna, vid. Balldr. Aron geck æ frackr. uppfram i böd rama. Id est: Aron, audax semper & impiger, prælum acre adiit. Aronsfaga Hiörleifssonar. Dubium esse potest, num böd referendum sit ad Angl. bad, malus (sicut bölmalum calamitas, ab Al. bal, malus); an vero ad vetus Gall. bat, Angl. bate, contentio pugna, unde combat, debat, idem. adde Al. batten, A. Sax. beatan, Gall. battre, cedere, ferire &c.*

Bod, *nuncium, 50. convivium, 74. mandatum, 110.*

Boda, *annuncio, 12. (bod).*

Bodn, *vas illud, in quo mulsum, spiritum poëticum communicans, docente Edda, continebatur. Vid. fabul. 60. Hinc Bodnarfmidia, officina poëseos, 54. poëtice denotat caput. Cum Nani, oblato hoc nectare poëtico, sese Suptungo reconciliarent, vasorum quibus liquor hic servabatur, alterum bodn, oblatio pacis, alterum son, reconciliatio, dicta sunt; hoc quidem nomine à sona reconciliare, illo à boda invitare, offerre, deductis.*

Bönd, *vid. band. Bönd (plur.) Dii. 62. Vide Olavium de Bapt. in Gloss.*

Bondi, *bændr, villicus, incola. 124.*

Bonord,

INDEX VOCUM.

- Bonord, *rogatio, spec. procatio, 134. (bon, ord).*
- Bord, *asser, suprema navis tabula, Hinc & poëtice navis, 60. 2) mensa. 130. Cambr. bord, biord. Ulf. baurd. Ger. Sv. bord, Angl. bord, asser. &c.*
- Bördu, *feriebant, bördust pugnarunt, vid. ber.*
- Borg, *urbs, 106. Ulf. baurgs, As. burg Al. burg & purg, Lat. barb. purgus, Gr. πύργος, quæ omnia munimentum notant, à berga, tegere, tueri.*
- Borit, *partic. a ber.*
- Börn, *plur. a barn.*
- Böta, *vid. bæta.*
- Bra, *vertit, mutavit à bregd.*
- Brandr, *rostrum navium. 60. 62. brandarner a skipum Bagla stodu i augum mer: rostra navium Baglorum oculos mihi erutura erant. Sverrisfaga. Hinc navis poëtice appellatur blakkr brands, equus rostratus. Celtice pren lignum.*
- Brann, *arsit, a brenn.*
- Braſt, *crepuit, a brest.*
- Bratt, *cito, 34. (bradr, citus). Dan. brad, Sv. braad, id.*
- Braut, *fregit. vid. bryt.*
- Bregd, *bra, brugdu, celeriter muto, vibro, moveo, 60.*
- Breidi, *expando, sterno, 92. (breidr, latus).*
- Breyti, *muto, ago, 132. As. brætan, mutare.*
- Brenn, *brann, brunninn, ardeo. 14. 64. 20.*
- Brenni, *brendi, brendr, comburo, 18. brendt filfr, argentum, defæcatum, 30. 126.*
- Brest, *braſt, brustu, bristi, brostinn, fragorem edo; steinninn braſt fundr, lapis cum fragore disiliit. 12.*
- Bryggia, *ponticulus, 84. As. brygge, Ger. brucke. idem, à simpliciore bru, dan. Svec. bro, pons, quod idem esse videtur; à brun, locus præceps & propendens, it. cacumen montis. Gr. πρῶν idem.*

INDEX VOCUM.

- Briota, *vid.* bryt.
- Bryt, braut, brutu, brotinn, briota, *frango*, 62. *neutraliter frangor*, 60. (brot, *fractura*).
- Broder, brædr, brödra, *vel* brædra, *frater*. 4. brodr-
son, *nepos ex fratre*. 2. brodrdotter, *neptis ex fra-*
tre, 22. næsta brædra, *consobrinorum filii*, annara
brædra, *consobrinorum nepotes*, þridia brædra *con-*
sobrinorum pronepotes, 38. *Quantum ad etymon*, brod-
ir, *vox multæ cognationis est*, *nam dicitur Pers.*
berader, *Cambr.* brawd, *Hibern.* brathair, *Sclav.*
bratr, *Ulf.* brothr, *As.* brother, *Al.* bruoder, &
Lat. frater, *quibus adde Gr.* Φρατὴρ, *contribulis*,
contubernalis.
- Brödrungar, *vid.* brædungar.
- Brotit, *fractum*, *vid.* bryt.
- Brott, braut, burt, *abhinc*, 20. *omnia pro brautu*,
quod etiam in usu, & *revera Accusat. vocis bravt*,
via strata, *Vide Olavii Gloss. Synt. in v.*
- Bru, *pons*, 66.
- Brunninn, *exustus*, brunnu, *arserunt*, *vid.* brenn.
- Brutu, *fregerunt*, *vid.* bryt.
- Brædr, *fratres*, *vid.* broder.
- Brædrungar, *consobrini*, 38. (broder).
- Bu, *villicatio*, 6. *res familiaris*, 34.
- Bua, buit, *vid.* by.
- Bud, *taberna*, 86. (by).
- Budu, *invitarunt*, *vid.* byd.
- Bæ, *acc.* *vid.* bær.
- Bædi, *tam*, *quam*, 34. (badir, *ambo*).
- Bæn, *precatio*, 132. bænarfmidia, *poëtice caput*, 54.
vid. bodn.
- Bær, *urbs*, 70. *prædium*, *villa*, 90. *sæpe quoque scribitur*
byr, *eod. sensu.* (by).

Bate,

INDEX VOCUM.

Bæte, *reparo*, 64. *multam persolvo*, 38. (bot, *reparatio*).

C. *vid.* K.

D.

Dagr, *dögum*, *dies*, 44. *dagin epter*, *postridie*, 96.
a *dögum*, *tempore*. 26.

Danmörk, *Dania*, 104.

Daudr, *mortuus*, 120. (dey, *morior*).

Diarfliga, *audacter*, 8. (diarfr, *audax*).

Dimbildagar, *septimana sancta*, 120. *qv. dies obscuri*,
judice Grammio, *ob luminum in sacris extinctionem*,
sic dicti, à *dimmr*, *obscurus*, *quemadmodum Latine*,
sacra hoc temporis intervallo fieri solita, *tenebræ dictæ*
sunt. *Alii derivant à dum*, *Isl. dumbi*, *silens*, *mutus*,
quod campanæ tum silerent.

Dyr, *animal*. *Hinc navis poetice appellatur animal*, *sive*
jumentum, *piratæ*. 60. *Cognata sunt*, *A. Sax. deor*, *Al.*
dier. *Ger. thier*, *animal*; *quibus consentit*, *Gr.*
Θῆρ fera.

Dyr, *pretiosus*. 16. *As. deor*, *Al. diur*, *Angl. dear*,
Ger. teur, *idem*.

Dyrd, *gloria*, 44. (dyr).

Dyrka, *colo*, *celebro*, 30. (dyr).

Dögum, *diebus*, *vid.* dagr.

Domr, *res momentosa*, 16. *judicium*, 66. *provincia. vid.*
biskupsdomr.

Dotter, *filia*. *Vocis cognatio notissima est*.

Drap, *cædes*, 76. (drep, *percutio*).

Drap, *occidit*, *drapu*, *occiderunt*, *vid.* drep.

INDEX VOCUM.

Dreg, dro, drægi, draga, *trabo*. Hann dro a talar, *decepit*, 104.

Drengr, *vir fortis*, 16. Vid. Olavium de cogn. spir. in gl.

Drep, drap, dræpi, *percutio*, *occido*, 14. 18.

Driugum, *frequenter*, *in totum fere*, 124. à driugr, *foecundus*, *copiosus*.

Dro, *traxit*, *vid.* dreg.

Drottinn, *dominus*, 28. drottinsdagr, *dies dominica*, 108. Vid. Olavium de bapt. in Gloss.

Drukna, *submergor*, 128. (drekki, *bibo*).

Dugnadr, *vires*, 2) *auxilium*, 42. (duge, *valeo*).

Dæme, *judico*, *sententiam fero*. 124. (domr).

E.

Ec, *vid.* ek.

Eda, edr, (*Particula adversativa*), *aut*, 12. 24.

Ef, (*Partic. dubitandi*) *si*, 30. num, 72.

Efni, *materia*, *status rerum*, 96.

Efter, *vid.* Epter.

Ega, *vid.* a.

Ey, eynni, *insula*, 34.

Ei, Eigi, *non*, 2. 62.

Eidr, *juramentum*, 110. Vid. Ihre in b. v.

Eyðslumadr, *dilapidator*, *prodigus*, 34. (eyðsla, *'prodigalitas*).

Eiga, *habere*, *vid.* ega.

Einhendis, (*Adverb.*) *directè*, 50. (einn, hönd, *manus*).

Einnhvör, eitthvört, *quidam*, 130. (einn, hvör).

Einn, ein, eitt, *unus*, 70. *unicus*, 98. *quidam*, 56. *loco articuli adhibetur*, 26.

Eynni, *dat* & *ablat* *vid.* Ey.

Eyrendi,

INDEX VOCUM.

- Eyrendi, *negotium gerendum*, 48. *ab ar, minister, famulus.*
- Eyrir, (*plural.*) *aurar, pondus unciale.* 2) *pretium unciale*, 39. 3) *quævis bona.* lausir aurar, *bona mobilia*, 112. *Propriè eyrir, i. q. eyr-peningr, nummus æreus, ab eir, As. ær, ar, Ulf. æz. Lat. æs.*
- Eystra, *ab oriente*, 48. 88. (*austr.*)
- Eitt, *vid. einn.*
- Eitthvört, *vid. einnhvör.*
- Ek, min, mer, mik, vid, ver, ockar, vor, ockur, oss, (*pronomén primæ pers. substant*) *ego*, 16. *Pro illo k. encliticum poetice usurpatur.* 104.
- Ekki, (*substant*) *nihil*, 72. 20. (*Adjectivum neutr. gen.*), *nullum.* 124.
- Ella, *alias*, 80. (*eda.*)
- Elldr, *ignis*, 18. *elldsfullr, igne plenus.* 20. *As. æled, Sv. eld. Dan. ild, ignis.*
- Engi, *aungum, nemo*, 16.
- Engill, *angelus*, 44.
- Enn (*Articulus*) *hic*, 2. 6. 68.
- Enn, (*Partic. Adversat.*) *sed*, 2. (*Part. comparat.*) *quam*, 48. (*Partic. intens.*) *ulterius*, 124. (*Particula temporis*) *adhuc*, 56. 60. 92.
- Epter, *post*, 14. *at bera epter fer, secum ferre*, 22. *lögdu verd epter, mercedem reliquerunt*, 58. *epter anni, secundum annum*, 68. *postmodum*, 24.
- Er, var, varo, & voru, fe, væri, verit, verd, (*Verb. substant.*) *sum*, 88. (*Verb. auxiliar.*) *sum*, 8.
- Er (*Partic. Relativa*) 2. (*Adverb. temp.*) *cum*, 8. 12. 136.
- Erindi, *vid. eyrende.*

F.

Fa, *vid. fæ.*

Fader, födr, fedr, pater, 22.

Faer,

INDEX VOCUM.

Faer, pauci, vid. far.

Fagna, fögnudu, lator, 64. (fagr)

Fagr, fögr, pulcher, 30.

Fakr, poët. *equus*. Hinc rafakr, *equus antennatus*, poët. *ticè, navis*. 52. fakr, forte factum à latino *pecus*, quod interdum masc. gen. est, & , non tantum de omni jumento sumitur, unde *equinum pecus* dixit Virgilius, sed & specialiter *equum* notat apud Avienum Arati paraphrastem.

Fala, föludu, licitor, 30. 58. (falr, *venalis*). Dan. Sv. fal, Ger. feil, idem, Certè à fa *acquirere, consequi*.

Falla, cadere, fallaft, vid. fell.

Fann, invenit, vid. finn.

Far, (Plur.) faer, farra, (Comparat.) færri, pauci, 74. 98. 14. Vid. Ihre in hac voce.

Fari, fara, ire, vid. fer.

Farar, itineris, vid. för.

Farmr, onus, 44. à færa, *ferre, portare*.

Fe, fiar, fiam, pecunia, 126. 110. à fa, *acquirere*.

Fedgar, pater & filius. Hinc Langfedgar, *majorum series*, 46. a fadir.

Fedr, patres, vid. fader.

Feginn, gaudens, lubens, 94.

Fekk, impetravit, fecstu, vid. fæ.

Fel, fal vel fol, abscondo, it. commendo; at fela sik under bæner eins, *alicujus precibus se commendare*, 132.

Felag, *societas*, 26. (fe, pecunia, legg, pono).

Felitell, inops, 130. (fe, litell).

Fell, falla, cado, fell nidr, decido, 46. stefnan fell, dica intercidit, 96. ek læt fallaft, sponte cado, 64. 2) occumbo, occido, 58.

Felldr,

INDEX VOCUM.

Felldr, *toga promissa*, 92. Vid. Grettisfaga pag. 101.

114. Kroka-Refsfaga pag. 64. (felli, *demitto*).

Felli, *prosterno*. at fella jörd under einum, *terram sub aliquo debiscere facere*, 46. 2) *occido*, 62. (fell, *cado*).

Fellivedr, *tempestas*, 36. (fell, vedr).

Fengu, *impetrarunt*, vid. fæ.

Fer, for, færi, fara, eo, 36. at fara ut, *peregre abire*, 40. 2) at fara med, *tractare*, 16. hann for uspakliga, *violenter egit*, 78. hann fer undarliga med, *mirandum in modum se gerit*, 132. 3) *capeffo*; at fara at finna einn, *aliquem invisere*, 42. Þeir foru a fund, *natatum ibant*, 70. ef radum væri at farit, *si consilio res ageretur*, 78. at fara i kallt vatn, *frigida se committere*, 100. hann for med þræl sinn, *seruo comite se contulit*, 26. hverfu þat fer, *quem eventum habuerit*. 80.

Ferd, *iter*, 134. (fer).

Fertogr, *quadragenarius*, 116. (florer, *quatuor*; tugr *decas*).

Festi, *quicquid firmum facit, catena*. Hinc festarsteinn, *saxum cui navis alligatur*. 56. nafnfesti, *donum, nomini, quo firmitus exinde adhæreret, addi solitum*. 80. stadfesta, *locus fixus, sive prædium avitum*. 134. (fastr, *firmus*).

Fet, *vestigium, incessus*. Hinc forte gnyfet, *incessus militaris, pugna, & gnyfeta giæter, observator incessus militaris, sive miles*. 50. Dan. fied, Ger. pfad. Lat. peda &c.

Feti, *qui vestigia legit*. Hinc vallfeti (poëtice) *equus, quasi in campo vestigia legens, & vallfeti varrar, navis, quasi equus maritimus*. 62. Forsan & gnyfeti, *equus militaris, & gnyfetagiæter, custos equi militaris, sive miles*. 50.

Feti,

INDEX VOCUM.

Flutti, *vexit*, *vid.* flyt.

Födr, *Gen. Dat. vid.* fader.

Fögnudu, *gavisi sunt*, *vid.* fagna.

For, *ivit*, *vid.* fer.

För, *farar*, *iter*; 48. *farargreidi*, *auxilium viatori præstitum*, 84. *förunautar*, *socii itineris* (fer).

Forn, *antiquus*, 100. (for).

Forrad, *præfectura*, *magistratus*, 134. (for, *præp. rad*, *imperium*, *consilium*).

Forvindis, (*Adverb.*) *secundum ventum*, 88. (for, vindr).

Fostri, *nutritor*, 140. (fostra, *nutrio*).

Föstudagr, *dies Veneris*. Föstudagrinn langi, *dies passionis Domini*, 120. (fasta, *jejunium*, dagr). fasta Wachter & Ihre *derivant à Mæso-Gothico*, *fastan servare*, *tenere*, & *A. Sax. æv fastan legem servare*, i. e. *jejunare*.

Föt, *vasa*, *impedimenta*, 84. *quo & sensu vox occurrit in Sturlungasaga lib. 2. cap. 40. Hinc fatabur, non modo vestiarius, sed omnis generis suppellectilium apotheca*; Hebr. *בֵּית כְּלִים* *idem*; *sic etiam Sæcis fat, vas, de quacunque suppellectili sive utensilibus sumitur. Forsan & hoc loco legi debeat hudföt, qui lecti fuere antiquorum scortei portatiles, quibus in navibus & tentoriis utebantur. Skuli Jarl baud at þar sem hudfats felagar voru tveir, skylldu þeir luta með sér hvör fara skyllde. Þeir voru reckiu-felagar Þorer Flik ok Jatgeir Skalld, ok hlaut Jatgeir at fara. Id est: Comes Skulius præcepit, ut ubicunque duo communi uterentur lecto scorteo, quis eorum iter faceret, sortibus experirentur. Þorer Flik & Jatgeir Poëta eodem lecto utebantur, Jatgeiri vero profectio sorte obtigit. Hakonar saga Hakonarsonar.*

Fotr,

INDEX VOCUM.

- Fotr, fætr, pes, 64.
 Fra (*Præpositio regens Ablat.*) de, 18. (*regens Genit.*) 46.
 (denotat locum). 88. (tempus). 102.
 Fram, prorsum, 48.
 Framgangr, progressus, 36.
 Frestir, dilatio, 98.
 Fretter, rumores, 134. à sing. frett, interrogatio, it.
 relatio. fretta, interrogare, it. fando audire, cui
 cognatum, Dan. fritte, expiscari.
 Frida, pacatum reddo, 116. (fridr).
 Fridr, pax, 76.
 Frode, multiscius, 118.
 Fröndum, vid. frændum.
 Frændi, consanguineus, 4. frændaskömm, infamia fa-
 milie iniusta, 40.
 Frændfemi, nexus consanguinitatis, 76. (frændi).
 Fugl, avis, 24.
 Fullr, plenus, 20.
 Fundr, conventus, 56. 132. at fara a eins fund, aliquem
 convenire, 68. (finn, invenio).
 Fundu, invenerunt, fundust, convenerunt, vid. finn.
 Fus, lubens, avidus, 136.
 Fæ, fekk, fengu, fa, accipio. Sumitur tam active, quam
 neutraliter. at fa konu, uxorem ducere, 106. hann
 feck ser, acquisivit, 34. fait mer, mihi tradite, 78.
 at fa einum, alicui aliquid conferre, 74. Þeir fengu
 þat af honum, eum adducere potuerunt, ut, 86. er
 hann hafdi þar til fengit, quos ad id constituerat,
 18. ef þu fær kristnat, si ad christianam religionem
 perducere potes, 42. hvörsu fecstu þvi svarad, quid
 responsi dedisti, 136.
 Fædest, nascor, 136. at fædaft upp, educari, 140.

Q

Fæle,

INDEX VOCUM.

Fæle, *perterrefacio*, 24. *forte idem est ac As. fælan, consternare, dejicere. Sed Island. fol, homo stultus, vel Gall. fel & felon, trux, crudelis, vix huc pertinent.*

Fær, *habilis, artifex*, 72. (fer, eo).

Færi, *iret, vid. fer.*

Færi, *veho*, 44. færa bu sitt, *demigrare*, 106. færa eins ord afleidis, *verba alterius in pejorem partem detorquere*, 22. færdi nidr, *mersavit*, 72. (fer).

Færri, *pauciores, vid. far.*

Fætr, *pedes, vid. fotr.*

G.

Ga, *irrisio*, 92.

Gaf, *gast. dedisti, vid. gef.*

Gall, *insonuit, vid. gell.*

Gamall, *gömlum, antiquus*, 100.

Ganga, *ire, vid. geng.*

Gangr, *incessus. Þat er a gangi, increbrescit*, 52.

Gardr, *sepimentum. Hinc kirkiugardr, coemiterium, sepēs coemiterii*, 14. fiörbaugsgardr, *sepēs fana circumdans, quæ relegatis intrare non licuit, & metonymicè ipsa relegatio*, 100.

Gat, *potui, gatum, potuimus, vid. get.*

Gef, *gaf, dono*, 28. Þeim gaf eigi, *ventus non favebat*, 70. Þat gaff svo, *talis erat successus*, 98.

Gegn, *contra*, 88.

Gegne, *respondeo, at gegna skatti, tributo obnoxium esse*, 114. (gegn). *Vid. Olavium in Gloss. Synt.*

Gegnum, *per*, 64. (gegn, um).

Geya, *go vel ga, latrare. 2) irridere*, 66. Gest þu ne geyer, *peregrinum ne derisui babeas. Havamal. (ga, latratus).*

Geiða,

INDEX VOCUM.

- Geifla, *ringi*, 100. *proprie, diducere labia. Olavius l. c.*
- Geirrid, *pugna: geirridargiater, custos pugnae, miles*,
50. (Geir, *A. S. gar framea, telum; hrid vel rid*,
impetus).
- Geyfa, *graffor, impetu feror*, 38. Gys, *erumpo*.
- Gekk, *vid. geng*.
- Gell, *gall, gullu, gilli, gollit, gialla, resono*, 16. 54.
proprie hoc verbum notat splendidum esse, de colore;
it. sonorum esse, de voce. Ger. gellen, sonare.
- Gelld, *gallt, gulldu, gilldi, golldinn, giallda, ex-*
pendo, 39. 18. 54. *remunero*, 76.
- Geng, *gekk, ganga, procedo*, 14. *at ganga at einum*,
adoriri aliquem, 14. *gekk upp fe, opes dilapidaban-*
tur, 34. *þat gengst vid, usu venit*, 76. *fyrer þat*
mun ganga, certè eveniet, 136. *þeir gengu, pedes*
ibant, 86. *at ganga yfer landit, invalescere*, 92.
ganga til, socium se præbere, 94. *gangast i moti*,
obniti, 98. *hann gekk i skola, scholam frequenta-*
vit, 106.
- Gengi, *successus, processus*.
- Gerder, *creator*, 16. (*göre, facio*).
- Gerdu, *fecerunt, vid. göre*.
- Gerla, *probe, perfectè*, 58. *q. d. gerliga, dicimus etiam*
adverbialiter ger, & gerva, perfectè. (göre).
- Get, *gat, gati, accipio*, 16.
- Get, *gat, gati, conjicio, auguror*, 36. 134.
- Get, *gat, gati, mentionem injicio*, 80. *þess er getit*,
fertur. 130.
- Gia, *hiatus*, 88.
- Giafar, *Genit. vid. giöf*.
- Gialla, *sonare, vid. gell*.
- Giallda, *rependere, vid. gelld*.

INDEX VOCUM.

Gydia, *antistita sacrorum*, 16. godi, *antistes sacrorum* (god idolum).

Gifte, *nuptum do*, 136. (gef, dono).

Gil, *rivus ex fissura rupis delabens*, 14. *proprie ruptura, quæ & geil f. alias dicitur, quibus nescio an cognatum sit Al. giel riçtus, apertura.*

Gylvi, *Nomen proprium piratæ celebris, de cuius nomine navis poëtice appellatur ejus jumentum, aut tale quid; hinc etiam Gylvahreinn, rhangifer Gylvii, est navis.* 62.

Gin, gein, *inhio*, 52. (gin, riçtus). *cognatum videtur Latino, sicut A. S. geonan, hiare, gin, gian, chasma, Isl. gia idem.*

Giöf, *giafar, donum*, 74. 28. (gef, dono).

Giöre, *vid. göre.*

Gisl, *obses*, 32. Ol. in Gloss. Synt.

Gisla, *obsidem do*, 30.

Gisling, *conditio obsidis*, 78.

Gia, *vid. gæ.*

Glod, *pruna*, 88. Al. gluot, A. S. gled. Belg. gloed. Dan. Sv. glöd; à gloa, *lucere, splendere.*

Gluggr, *foramen.* Hann tok fmiörloop ok skar allan gluggum, *vas, quod butyrum continuerat, circumquaque foraminibus instruxit.* Sverrisaga. 2) *fenestra*, 18. *verisimiliter à glig ventus, sicut alias vindauga fenestra dicitur.*

Gnyfet, *vel gnyfeti, vid. fet & feti.*

Gnyr, *strepitus*, 38. *proprie qui ex frictione sive collisione oritur, à gnya fricare.*

Go, *nomen mensis penultimi hyemis*, 34.

God, *idolum*, 16.

Godga, *blasphemia*, 66. 92. (god, & ga *irrisio*).

Godi, *Pontifex*, 66. (god idolum). Ulf. gudga *sacerdos.*

Godord,

INDEX VOCUM.

- Godord, *pontificatus*, 134. (godi, ord, *verbum*, *hic auctoritas*).
- Godr, *bonus*, 64. gott rad, *consilium salubre*, 18. godr vedrdagr, *dies serena*, 70.
- Göfgr, *vel göfgr*, *nobilis*, 22. 138. *vid.* Ol. Gloss. Syntagm.
- Golf, *pavimentum*, 20. *vid.* l. c.
- Gömlum, *vid.* gamall.
- Göri, gördi, *vel gerdi*, *facio*, 18. at gera bu, *villicationem instituire*, 12. göra mein, *nocere*, 18. göra seka, *reos peragere*, 24. göra ord, *nuncium mittere*, 86. at göra, *edificare*, 128. göra tiund, *decimas expendere*, 110. þar af mundu geraft, *inde nascitura essent*, 96. gerdu frid, *pacem sanxerunt*, 98. þat nymæli var gört, *novellæ latæ sunt*, 114. gerdi, *censuit*, 124. at göra af, *recondere*, 58. at göra at, *reparare*, 38. 20. þat gördist þar at, *ibi effectum est*, 88.
- Göri, *verb. auxil.* hann gör hallda, *tractat*, 54.
- Göri, *verb. neutr.* þa gördi vedr svo illt, *tanta tempestas coorta est*, 94. hallæri gördi. *annonæ caritas incidit*, 120.
- Gott, *vid.* godr.
- Grafinn, *humatus*, *vid.* gref.
- Graskinn, *pellis mustelina*, 130. (grar, *cineraceus*; skinn, *pellis*).
- Gref, grof, græfi, grafa, *fodio*, *sepelio*, 102.
- Grestti, *vid.* gröftr.
- Grey, *canicula*, 66. *forte contr. à Gr. κυνάγιον*, *idem*.
- Greidi, *emolumentum*, *beneficium in aliquem collatum*, 84. (greidr, *planus*, *facilis*, greida *expedire*, *it. commodare*).
- Greifi, *Comes*. 28. Germ. graf. A. Sax. Gerefa. Franc. Gravo.

INDEX VOCUM.

Greip, *vid.* grip.

Grenia, *rudo*, 14. *Dan.* Sv. grina, *Ger.* greinen, *os* torquere, *Belg.* grynan, *flere.* A. S. grenian ringere, *Lat.* grunnire.

Grimmiliga, *crudeliter*, 18. (*grimmr*, *sevus*).

Griot, *saxa*, *lapides*, 24. *Cambr.* grut, *lapis*, *cui cognatum videtur* *Dan.* grus, *glarea*.

Grip, greip, rapio, 68.

Gripr, *cimelium*, 126. (*a* grip *prehendo* *it.* *acqviro*) *proprie rapina*, *utpote quæ rebus pretiosis fere constat*.

Gröftr, graftar, grefti, *sepultura*, 108. (*gref*).

Grund, *terra plana.* A. Sax. Al. *Dan.* grund, *idem.* *Hinc* atalls grund, *mare*, & atallsgrundarskid, *navis*, *poët.* 60.

Gud, *numen*, *Deus.* 8. skurdgud, *idolum*, 18. 36. gudsvargr, *hostis Dei*, 50.

Gudlasta, gudlöftudu, *blasphemio*, 66. (*gud*, *Deus*; *lasta*, *crimino*).

Gudlastan, gudlöftun, *blasphemia*, 38. (*gudlasta*).

Gudfífiar, *cognatio spiritualis*, 80. (*gud* *Deus*, *fífiar* *cognatio*).

Gudvefr, *textilia pretiosa*, 46. (*gud*, *vefr*, *tela*).

Gull, *aurum*, 126. *vid.* Ol. Gloss. Diatr.

Gæder, *qui bona affert*, 50. (*godr*, *bonus*).

Gæte, *curo*, *custodio*, 62. (*gat*, *cura*).

Gæter, *custos.* *Hinc* gnyfeta gæter, *custos armorum militarium*, *vir fortis*, *poët.* (*gæte* *curo*).

H.

Had, *irrisio*, 16. Ol. Gloss. Synt.

Haf, *oceanus*, 82. *sic dicitur ob motum & elevationem undarum*, *nempe àb hef*, *elevo*.

Hafa, hafdi, *vid.* hef.

Hafíall,

INDEX VOCUM.

- Hafiall, *cacumen montis, mons altus*, 104. (har, *altus*; fiall, *mons*).
- Hafna, höfnudu, *abstineo me ab*, 16. *proprie hafna Sv. hæmna impedire, ejusdem haud dubie originis ac hamla.*
- Hafnar *vid. höfn.*
- Hagr, *status, conditio. fiarhagr, conditio facultatum*, 138. *ab ha, agere, manere.*
- Hagr, *in agendo dexter*, 140.
- Halfr, *dimidius*, 90. 39.
- Halld, *tutamen*, 30. (helld, *teneo*).
- Hallda, *vid. helld.*
- Halmr, *stipula, stramen*, 68. *Lat. calamus, culmus.*
- Hallæri, *annona sæva*, 120. (hardr, *durus*; ar, *annona*).
- Hamar, hömrum, *malleus*; mordhamar, *securis*, 54. *A. Sax. hamor, Al. hamer, Dan. Sv. hammer, idem.*
- Hamar, hömrum, *rupes prærupta*, 92. *forte ab A. S. ham, hæm, domus, quia saxa & prærupta a malis geniis inhabitari vulgus sibi persuadet, vel a figura, mallei caput æmulante.*
- Handar, *vid. hönd.*
- Hann, hun, hönum, henni, (*Pronom. relat.*), ille, 10. 72. (*Pronom. pers.*) 4.
- Harbardr, *Nomen proprium gigantis, cum quo Thor, numen ethnicum, lites habuit, quæ in Edda Sæmundina adhuc sub titulo Harbardzliod descriptæ existunt.*
- Harbardr *præterea pro quovis gigante poetice adhiberi potest, & Thor poetice describi per hostem vel occisorem gigantum; vid. Edda in Thorskenningar; unde Harbards vea fiardr pacis Harbardi disturbator, est Thor, cujus sannreynir, s. qui Thorem vere experitur, est, qui in ipsius est potestate, quod valld appellatur. Hinc Harbards-veafiardar-sannreynir descriptione poetica est Thorvalldus.* 50.

INDEX VOCUM.

Hardt, (*adverb.*) *duriter, graviter*, 78. 60. (*hardr, durus*).

Hatid, *festum*, 44. (*har, altus; tid, tempus*) *Dan. höjtid, idem. Ger. hochzeit, nuptiæ.*

Hatta, *instituo*. hattadr fem riddarar, *equitum instar moratus*, 28. 44. (*hattr, mos*).

Hattar, *vid. höttr*.

Hattr, *mos, consuetudo*, 140. *Ol. in Gloss. Diatr.*

Hau, *vid. hö*.

Haudr, *Nomen Odini, qui Deus erat præliorum, hinc haudrs höttr pileus Odini, poetice est galea, ast sedes v. fulcrum galeæ, sive haudrs hattar stædie poetice est caput.* 54.

Haugr, *congeries, tumulus*, 58. *Dan. høj. Sv. hög, idem; certè ab har, Dan. høj. Sv. hög, altus.*

Hauft, *autumnus*, 68. hauftbod, *convivium autumnale, 12. Dan. Svec. höft autumnus, nomen habere creditur à mense Augusto, qui Cambr. awft, Aræm. eawft dicitur.*

Hef, hafdi, höfdu, hafa, *babeo*, 2. þeir höfdu fund, *conventum celebrabant*, 56. hafdi lögfögn, *Legiferi officio fungebatur*, 92. at hafa, *uti*, 132. at hafatíl fins mals, *rationes pro sua parte habere*, 98. þar hafdi stornær, *pæne erat*, 86.

Hef, hafdi, höfdu, hafa, *verbum auxiliar. præter.* 4. 18.

Hef, hof & hafdi, hefia, *tollo*, 120. *incipio*, 2.

Hefne, *ulciscor*, 18. *Dan. Sv. hevne id. non aliud videtur quam efna implere, ratum facere, q. d. implere quod mente decrevimus.*

Heidinge, (*substant*) *ethnicus*, 92. (*heidinn, idem*).

Heidinn, (*adject.*) *ethnicus*, 16. 34. à. *Gr. ἔθνος plerisque derivatur.*

Heidne, *ethnicismus, usurpatur tam pro more, 100. quam pro statu ethnico, 118. (heidinn).*

Heilagr, *sanctus*, 44. *Vid. Ol. in Gloss. Syntagm. & Diatr. Heill,*

INDEX VOCUM.

Heill, *fospes, integer*, 48. 112. Dan. heel. Sv. hel, Gr. ὅλος.

Heim (*Adverb.*) *domum*, 20. 100. (heimr).

Heima (*Adverb.*) *domi*, 14. 112. (heimr).

Heiman (*Adverb.*) *domo*, 86. (heimr).

Heimr, *mansio, mundus, cætus*. Hinc Jorfalaheimr, *Palæstina*, 102. Þingheimr, *concio in foro*, 100. vid. Ol. l. c. & Ihre in h. v.

Heiptrækr, *vindictæ cupidus*, 26. (heipt, *ira fervens*, pro heft q. d. *tenacitas àb hefi habeo*; ræke, *custodio*).

Heyre, *audio*, 16. 140.

Heiti, het, *nomine vocor*, 2. 14.

Heiti, het, *votum voveo*. at heita a einn, *votum alicui nuncupare*, 92. vel etiam heiti, *appello, invoco*.

Heiti, het, *minor*, 76.

Helgr, *contractè pro heilagr, sanctus*, 104.

Helld, hellt, hallda, *teneo*, 54. at hallda heilagt, *feriari*, 44. hallda dominum, *judicium exercere*, 66. hallda strid, *prælium committere*, 98. Þeirra vingan hellst, *amicitia eorum duravit*, ibid. hallda lög, *leges observare*, ibid. hann hellt hönum nidri, *sub aqua detinuit*, 72. hönum hellt vid kafnan, *fere erat suffocatus*, ibid.

Helldr (*Adverb.*), *potius*, 18. 112.

Hender, (*verb. imperf.*) *accidit*, 40. (hönd, *manus*). Ol. in Gloss. Synt.

Hendr, vid. hönd.

Henni, vid. hun, hann.

Heppinn, *fortunatus*, 82. (happ, *fortuna*).

Her (*Adverb.*), *hic*, 34.

Herad, *tractus*, 120. Al. heroti *dominium præfectura*, heradsmenn, *incolæ territorii*, 56. (her, *hic*; ad, *ad*).

Herhlaup, *tumultus*, 24. (her *exercitus*, hlaup *cursus*).

INDEX VOCUM.

- Heria, *bellum infero*, 34. (her, *exercitus*).
 Hernadr, *militia*, 2. (her, *exercitus*).
 Herra, *dominus*, 80. *A. Sax.* hearra, *Al.* hearro &c. *quidam referunt ad κύριος*.
 Herfer, *Dux*, 76. (her, *exercitus*).
 Hertek, *captivum duco*, 2. (her, *exercitus*; tek, *capio*).
 Hestr, *equus*, 24. *vulgo ab hasta, properare*.
 Het, *vovit*, *vid.* heiti.
 Hia, *apud*, 14. 34. *Ger.* hie, *hic*.
 Hialldr, *pugna*, 54.
 Hiarta, *cor*, 68. *Ulf.* hairto, *Al. Fr. Ger.* herz, *A. Sax.*
 heorte, *Gr.* καρδιά.
 Hie, *vid.* he.
 Hygg, *hugdi, reputo*, 62. (hugr, *animus*).
 Hygginn, *prudens, cordatus*, 140. (hygg, *autumo*).
 Hingat, *buc*, 120.
 Hinn, hin, hitt (*Promom.*) *alter, ille*.
 Hinn, hin, hit. (*Articulus*) 8. 34.
 Hird, *aula, proprie satellitium, ab hirda custodire, servare, Conf. Specul. Regal. p. 273. A. S.* hired, hird, hirde, *famulitium. Hirdprestr, concionator aulicus*, 32.
 Hit, *vid.* hinn.
 Hia, hiun, *familia*, 44. *vid. Ol. in Gloss. Syntagmatis*.
 Hlautst, *vid.* hlyt.
 Hlautteian, *aspergillum sacrificiis ethnicorum adhiberi solitum*, 16. (hlaut, *sanguis victimarum*, teinn, *baculus*). *Hlaut cognatum videtur la & lögr, quæ interdum pro sanguine sumuntur*.
 Hleyp, hliop, hlupu, hlaupa, *curro*, 88.
 Hleypiskarfr, *carbo aquaticus currens, poetice, cursor, avis instar advolans*. 50. (hleyp, *curro*; skarfr, *Pelecanus carbo*).

Hlydi,

INDEX VOCUM.

Hlydi, *ausculto, aurem præbeo*, 16. *obedio*, 110. (hliod, *sonus*).

Hlydinn, *obsequens*, 110. (hlydi).

Hlifi, *tueor*, 62. *hlifa haud dubie idem ac vet. Lat. clepere, & clypeare, 3: tegere, protegere, unde & hlif tutamen, it. scutum, Lat. clypeus cognatum est.*

Hliod, *sonus*, 44.

Hlyt, hlaut, hlutu, hlotinn, hliota, *adipiscor*. Þat hlautst, *forte obtigit*, 34. (hlutr, *fors*).

Hlo, *risit*, *vid. hlæ*.

Hluta, *sortes jacio*, 82. (hlutr, *fors*).

Hlutr, *res*, 80. 141. *pars*, 80. Ulf. hlauts, *A. Sax. hlyt, hlot, Al. loz. Dan. lod, fors.*

Hlutskipte, *pars forte accepta*, 2. (hlutr, *fors*; *skipte, divisio*).

Hödr *vid. Haudr*.

Hof, *sustulit*, *vid. hef*.

Hof, *fanum*, 16. *idem quod Dan. & Svec. hof, aula, vi etymi alta, sive excelsa domus, ab hef, attollo, erigo, hof tollr, tributum fano solvendum*, 18.

Höfði, *vid. höfud*.

Höfdingi, *magnas, vir princeps*, 4. 110. (höfud, *caput*).

Höfdu *vid. hef*.

Höfn, hafnar, *portus*, 26. *vox hæc plurimos habet sensus alios, omnes vero ab hafa, habere, derivandos.*

Höfnudu, *vid. hafna*.

Höfud, *caput*, 92. 20. *at setia mann til höfuds einum, sicarium in aliquem subornare*, 68. höfudengill, *archangelus*, 44.

Högg, hio, hiuggu, höggva, *cædo*, 84. 120.

Holfi, *pronus, inversus jaceo*, 120. *ab holr, hvolr, cavus, verbum enim proprie de cavis rebus usitatum, quorum cavitas deorsum spectat.*

Hol,

INDEX VOCUM.

- Hol, *cavitas*, 36. (*holr*, *cavus*).
- Holldgan, *incarnatio*, 102. (*holld*, *caro*).
- Holmganga, *duellum*, 64. (*holmr*, *insula*; *ganga*, *incessus*).
- Hönd, *handar*, *hendr*, *manus*. a *hendr*, *contra*, 42.
- Hönum, *vid.* hann.
- Hörg, *fanum*, *ara*, 36. 84. *forte cognatum Latino*.
- Höttr, *hattar*, *pileus*, 54. *Confer supra haudr*.
- Hraun, *aspretum*, 90. *idem quod hrun ruina, à hrynia ruere*.
- Hregg, *procella*, 60.
- Hreifi, *moveo*, 62. at *hreifa mal, actionem edere*, 66. *Ger regem idem*.
- Hreinn, (*substant*) *rhangifer*, 62.
- Hreyter, *dissipator, vibrator*, 16. a *hreyta, dissipare* (*hryt, disfilio*).
- Hrid, *procella seva, sed non diu durans*, 120. *um hrid, aliquantisper*, 32. *hrid & rid, impetus quisque cito transiens, sem ridr af, quod transit*.
- Hrindi, *hratt*, *hrundu*, *precipito*, 92. *Sv. rinda pellere, pulsare, utrumque cognatum verbo rydia diruere, sternere*.
- Hristi, *concutio*, 60. *Svec. rista idem, Dan. ryfter concutio*.
- Hross, *equus*, 24.
- Hræteinn, *veru cadaverum*, 16. (*hræ, A. S. hræv, hreav, Francis, hreo, hrao, cadaver; teinn, veru*).
- Hvar, *ubi*, 72.
- Hvarf, *vid.* hverf.
- Hvarf, *quicquid conspectum rei alicujus impedit*. Hann raun þeim hvarf, *currebat ita ut ab illis non conspiceretur*, *Sturlungfaga libr. 8. cap. 23. libr. 6. cap. 21. libr. 9. cap. 22. Arna Biskupsfaga cap. 19. 2) quod rem circumdat: bærinn var horfinnmönnum villa viris*

INDEX VOCUM.

viris undequaque circumdata erat. Sturlungasaga libr. 6. cap. 20. Hinc tannahvarf, quod conspectum dentium præripit, vel cingulum dentium constituit, sive labia, & tannahvarfs bod nuncium labiorum, quod vel est nuncium oraliter missum, vel nuncium præceps, non præmeditatum, aut non sincerum, veluti vara skraf, munnaustr, vi vocis sermonem labiorum, & haustum oris, translate autem, sermonem non præmeditatum aut minus sincerum denotant. 50. (hverf).

Hvarf, *subductio ex oculis*, 102. (hverf).

Hvarki, *neutrum*, 64.

Hvart, *vid. hvör*.

Hvartveggi, *uterque*, 14. 92, (hvör, *quilibet*; tveir, *duo*).

Hvarummegin, *ex quanam parte*, 84. (hvör, *quis*; vegr, *via*).

Hvat, *vid. hvör*.

Hverf, hvarf, hurfu, hvirfi, horfinn, *verbum neutrum, proprie significans diverti, à verbo activo hverfi verto, hic evanesco*, 102. hvarf hann aptr, *reversus est*, 102.

Hverfr, *versatilis*, 50.

Hvern, *vid. hvör*.

Hverfu, *quomodo*, 44. *quam*, 76. (hvör).

Hugr, *animus*, 106.

Hvi, *cur*, 132. 22.

Hvilld, *quies*, 104. (hvila, *quiescere*).

Hvitr, *albus*, 8. hvita-vadir, *albæ quibus recens baptizati induebantur*, 64. (vad f. g. pannus).

Hun, henni, *vid. hann*.

Hundrad, *centum*, 24. 90. 112.

Hvör, *quis*, 140. *uter*, 12. heyrdi hvart ord annars, *unus alterius verba audivit*, 16. hvört hann villdi,

utrum

INDEX VOCUM.

utrum vellet, 18. *hvern, quemcunque*, 18. *hvat fók, quæ causa*. 18. *hvert sem var, sive fuerit, sive*, 110. *hverium, singulis*, 92.

Hvörfu, *vid. hverfu*.

Hus, *villa, ædes*, 86.

Hæd, *altitudo*, 88. (*har, altus*).

Hætte, *periculum facio*, 42. (*hætta, periculum*). Lapp. *hætte*, Fenn. *hæte, idem, vide Olavii Gloss. Diatr. in h. v.*

J. I. Y.

I, *in*, 2. *ad*, 12. 48.

Jafnan, *continuo semper*, 140. (*jafn, æqualis*).

Jafnfiölmennr, *æque frequens*, 92. (*jafn, æqualis; fiölmennr, frequens*).

Jafnlengd, *tempus viginti quatuor horarum*, 92. (*jafn, lengd, longitudo*) *jafnleingd etiam dicitur, de die, qui eidem superioris anni termino respondet. Prioris significatus ratio determinans est dies, posterioris annus.*

Jafnnainn, *æque propinquus*, 38. (*jafn, nainn, propinquus*).

Jafnvirdi, *æquale pretium*, 30. (*jafn, verd, pretium*).

Jardar, *vid. jörd*.

Jardelldr, *ignis subterraneus*, 88. (*jörd, terra; elldr, ignis*).

Jarl, *Comes*, 126. *A. Sax. earl. idem, Ihre à Lat. barb. herilis, qui olim principum titulus. P. Widalin ab ar.*

Jarn, *A. S. iren, A. iron, Camb. hajarn, Hib. jarann ferrum*, 64. *compedes*, 76.

Jata, *affirmo*, 80. *convenit Sv. jaka, bejaka, Al. jehan, Ger. jahan affirmare, à partic. affirm. ja ita. hann jatti því, assentiebatur*, 64.

Ydr, *vobis*, 40. *vid. þer*.

Yfer,

INDEX VOCUM.

Yfer, *super*, 12.

Yferlæte, *honor alicui habitus*. Þeir voru þar i godu yferlæti, *benevole tractabantur*, 82. (læt yfir, *judico de aliqua re*); Jo. Ol. Gloss. diatr. in h. v.

Illa, *male*, 34. 96. (illr).

Illvidre, *tempestas*, 120. (illr, *malus*; vedr, *constitutio aëris*).

Ilmr, *fragantia*, 44. 48. *cognatum certe est*, Lat. oleo.

Inn, *introrsum*. inn a land, *in continentem*, 82.

Innar, *interius*, 82.

Inni, *intus*, 64.

Innvirduliga, *exquisite*, 30.

Jörd, jardar, *terra*, 46. *continens*, 60. *prædium*, 34.

Is, *glacies*, 38. A. Sax. & Al. is, Germ. eis, *Angl. ice*, *idem*, *quod tamen ultimum cum nostro jaki potius conferendum est*.

Þrott, *ars*, 64. Dan. idræt, *actio*. (i, þrott, *vis*).

K.

Kafnan, *suffocatio*, 72. à kaf *absconsio*, *submersio*, *kefia suppressere*, *tegere*.

Kalla, kölludu, *appello*, 80. *accerso*, 132. *affero*, 76. kalladist, *dixit se*, 20. (kall, *clamor*).

Kalldr, *frigidus*, 100.

Kann, kunni, kynni, *possum*, *scio*. Kann ek þer betra rad, *melius tibi dabo consilium*, 68. at kunna nockru vel, *acquiescere*, 136.

Kapp, *fervor animi*, 72. Dan. Sv. Kapp, *idem*, Germ. Kampf, *certamen*.

Kappi, *athleta*, *vir fortis*, 32. *alias kempa idem*, *utrumque à proximè allato kapp*.

Kasta, köstudu, *abjicio*, 72. Dan. Sv. kasta, *Angl. kast idem*.

Kaup,

INDEX VOCUM.

Kaup, *commercia*, 56. kaupferd, *expeditio mercatoria*, 26.

Kaupi, *keypti*, *emo*, 12. 90. (kaup).

Keisari, *Cæsar*, 30.

Kem, kom *vel* kwam, kæmi, *vel* kvæmi, *venio*, 4. komst hann þa, *evafit*, 36. hvar kom kapp þitt, *quo fervor animi tui devenit*, 72. mer kemr i hug, *animum subit*, 140. ef vattum kvæmi vid, *si testibus evincitur*, 100. kwam mestu a leid, *plurimum effecit*, 100. kom hrid, *tempestas oborta est*, 120. þat kom nidr, *decidit*. *ibid.* at koma med, *adferre*, 138.

Kenni, *doceo*, 36. *cognosco*, 104. *sentio*, 44. *imputo*, 60. (kann, *scio*).

Kenning, *doctrina*, 106.

Kie, *vid.* Ke.

Kirkia, *templum*, 18. kirkiufundr, *conventus ad templum*, 132. kirkiu gardr, *cœmeterium*, 18. (κυριακη).

Kyrr, *Sv.* qwar, *olim* qwarr, & karr, *quietus*, 72.

Kys, kaus, kufu, kofinn, kiofa, *A. S.* keofon, *Al.* kiesen, *Angl.* choose, *eligo*, 126.

Kiæ, *vid.* kæ.

Klerkr, *clericus*, *doctus*, 28. 106. 110.

Klokka, *A. Sax.* clugga, *Gall.* cloche, *Germ.* glocke *Cambr.* cloch campana, 44. Wachter &c. à *veteri* klocken *pulsare*, *derivant*.

Klæde, *vestes*, 72.

Knar, *strenuus*, 62. à knai, *vel* knæ, knada, *possum*.

Kneyfi, *coarctio*, 62. *Germ.* kneiffen, knipen, *D.* knibe, *Sv.* knipa *comprimere*. *Cognatum est* knapp, *Dan.* angustus, *arctus*. Knefe, *manus constricta*, *pugnus*. Þat er knefat, *stat*, *strictè constitutum est*. Sturlungasaga, *libr.* 10. *cap.* 25. Knæfr, *robustus*, *violentus*, *Dan.* knöv.

Knerri,

INDEX VOCUM.

- Knerri, *vid.* knör.
 Knör, knerri, *navis mercatoria major*, 36. 120. *A. S.*
 cneor, *navis longa*.
 Kolga, *æstus maris, quod cognatum videtur* 7° olga, *ma-*
 ris æstus & fremitus, quod etiamnum in usu. Hinc
 Kolgurafn, *corvus maris, sive navis, poëticè*, 62.
 Kölludu, *vid.* kalla.
 Kom, kominn, *vid.* kem.
 Kona, *mulier*, 135. *uxor*, 14. *vid.* kyon, *infra*.
 Kongr, *rex*, 30. 130. *vid.* Ihre in *V*.
 Kosinn, *vid.* kys.
 Kost, *victus*, 2. *optio*, 18. à *kiofa eligere*.
 Kreppi, *coarctio*, 16. (*krappr, arctus, difficilis*).
 Kristinn, *christianus*, 44.
 Kristna, *ad christianam religionem perduco*, 70.
 Kristne, *religio christiana*, 2. Þat var i kristne, *evenit,*
 postquam religio christiana obtinuit, 118.
 Krístr, *Christus*, 62.
 Kroff, *crux*, 30. krossmark, *signum crucis*, 64.
 Kvad, *vid.* kved.
 Kvaddi, *vid.* kved.
 Kvam, *vid.* kem.
 Kved, kvad, kvædi, kveda, *cano*, 16. 22. *affero*, 36.
 hann kvadst, *dixit*, 72.
 Kved, kvaddi, kveddi, kvedia, *saluto*, 132.
 Kvedia, *salutatio*, 132. (*kved*).
 Kveiki, *accendo*, 20. (*kvíkr, vivus*).
 Kvelld, *vid.* kvölld.
 Kugan, *coactio*, 14.
 Kvidlingr, *cantilena*, 66. (*kved*).
 Kvikna, *accendor*, 20. (*kvíkr, vivus*).
 Kuml, *tumulus*, 58. Sv. kuml, *lapidum in vadis acervus*
 apud Ihre, qui rectè refert ad Lat. cumulus.

R

Kunna,

INDEX VOCUM.

Kunna, *vid.* kann.

Kvölld, *vesper*, 44.

Kvonfang, *matrimonium*, 134. (kona, *uxor*; fæ, *accipio*).

Kvæmi, & kæmi, *vid.* kem.

Kæri, *incuso*, 58. *A. S.* ceariare, *Lat.* qveri.

L.

La, lagu, *vid.* ligg.

Lagdist, *vid.* legg.

Land, *terra*, 4. 60. *continens*, 68. 38. *fundus*, 112. 12. *regio*, 70. *regnum*, 82. a landi her, *in hac terra*, 34. landsmenn, *incolæ*, 42.

Landaudn, *desolatio terræ*, 98. (land, audr, *vacuus*).

Langfedgar, *series majorum*, 46. (langr, *prolixus*; fader, *pater*).

Langskip, *navis longa, bellica*, 34. (langr, *longus*; skip, *navis*).

Langr, laung, *longus*. 60. föstudagrinn langi, *dies passionis Domini*, 120.

Lata, *vid.* læt.

Laugardagr, *dies Saturni*, 46. (laug, *lavacrum*; dagr, *dies*). *conf. Ol. Gloss. Bapt. ubi ratio nominis redditur.*

Lauk, *absolvo*, *vid.* lyk.

Laun, *clanculum*, 100. *Ol. Gl. Bapt.*

Launa, *rependo*, 30. 80.

Laungu, *vid.* langr.

Laupandi, *currens*, *vid.* hleyp.

Laus, *solutus*, 32. lausir aurar, *mobilia*, 110. *vid.* Ihre *in voce* lôs.

Laust, *vid.* lyfti.

Legg, lagdi, lögdu, *pono*, 2. vopnaburdr lagdist nidr, *gestatio armorum obsolevit*, 116. hann lagdist nidr, *ille*

INDEX VOCUM.

ille se prostravit, 120. þeir lögdu verd epter, *pre-
zium reliquerunt*, 58. hann lagdi til stólfins, *ca-
thedræ assignavit*, 112. lagdi hug a, *animum appli-
cuit*, 106. lagdi fyrir lid sitt, *copiis suis alendis im-
pendit*, 34. leggja í spanu, *frustatim comminuere*,
60. leggja fændiferd a einn, *legationem alicui impo-
nere*, 42. at leggjaft at einum, *natatu aliquem pe-
tere*, 72. hann lagdi í vog, *in sinum navem appu-
lit*, 64.

Leid, *via*. at koma a leid, & koma til leidar, *efficere*,
perficere, 100. 112.

Leik, lek, *ludo*. Þar var um ohægendi at leika, *diffi-
cile erat*, 138.

Leingra, *vid.* lengi, lengra.

Leyfi, *solvo*, 80. leyfa fik undan sekt, *pœnam exilii re-
dimere*, 68. *neutraliter sumitur*: skip leyfti í fundr,
naves diffuebantur, 122. (laus).

Leit, *vid.* lit.

Lendr madr, *satrapa*, 82. (land).

Lengi, *diu*, 72.

Lengra, *ulterius*, 48. *Comparat.* a langt, *longe*.

Ler, *vid.* læ.

Les, las, læsi, *lego*, *recito*, 116.

Let, *vid.* læt.

Let, latti, löttu, *debortor*, 82. (latr, piger, *proprie*,
tardus, *inter euntes postremus*).

Letti, *cesso*, *levo*, þeir lettu verki, *ab operando desiste-
bant*, 44. (lettr, *levis*) *alias linna, cessare*.

Lid, (A. Sax. hlot, *turma*, Cambr. luyd *copiæ*, *vid.*
Ol. Gloss. Bapt.) *exercitus*, 24. 34.

Lid, leid, *transseo*, 102.

Lydner, *vid.* hlydinn.

Lydr, *populus*, 34. (liod, *idem*).

INDEX VOCUM.

- Life, *vivo*, 98. *vitam compono*, 94.
- Lyg, laug, lugu, loginn, liuga, *mentior*, 22.
- Ligg, la, lagu, lægi, *jaceo*, 92. Þer liggr halmvið þar er hiarta skyldi, *manipulum stramenti pro corde geris*. 63. Þeir lau, *ad anchoras expectabant*, 26. 70.
- Lyk, lauk, luku, lokit, liuka, & luka, *finem impono*, 98. *expendo*. 126. Ulf. galaukan, A. S. lucan, *claudere*, Gr. κλείω *claudio*.
- Likar, *placet*. 18. (*verb. imperf.*) Ulf. leican, A. Sax. lician, Al. lichen, *placere*.
- Likneski, *simulacrum*, 28. (likr, *similis*).
- Lykta, *finio*, (*actv. & neutr.*) 140. (lykt *f. conclusio*, *finis*, luka *claudere*, *absolvere*).
- Lim, *gluten*, *calx*. 128. Dan. Svec. *idem*, Ger. leim, Gr. κολλημα, *idem*.
- Liop, *vid.* hleyp.
- Lyfi, *commonstro*, 66. 76. Þat mun lyfast, *apparebit*. 80. (lios, *lumen*).
- Lyfti, lauft, lustu, loftinn, liofsta, *ferio*, 60. Sv. liuftra, *idem*.
- Lit, leit, *aspicio*, 132. mer litst a, *mibi arridet*, *ibid.* Ulf. vlaitan, A. Sax. vlitan, *idem* Gr. λείπω, *aspicio*.
- Litell, *parvus*. 124. litlo fidar, *paulo post*. 18. Dan. liten, Sv. liten, Ulf. leitils, A. Sax. lytel *parvus*.
- Litt, (*Adverb.*) *parum*, 8. 36. (littill).
- Lia, ledi, ler, lia, *concedo*, 140. Ulf. leihvan, A. Sax. lihan, Al. lehen, *concedere*.
- Lof, *laus*. Lofsord, *laudes*, 140. *vid.* Olav. Gloss. Synt.
- Lög, laga, *leges*, 112.
- Loga, *alieno*, *perdo*, 132. *idem ac Lat. locare*, *vid.* Ol. loco *cit.*

Lögberg,

INDEX VOCUM.

- Lögberg, *rupes juris dicundi in comitiis universalibus*, 66.
(lög, *lex*; berg, *saxum*).
- Lögdu, *vid. legg.*
- Lögmadr, 1) *Furisconsultus*, 2) *Legifer*, 110. (lög, *madr*, *vir*).
- Lögretta, *locus in comitiis Islandiæ universalibus, in quo Reipublicæ temporibus Senatus, & post etiam supremum tribunal habebatur*, 116. (lög, *lex*; rett, *locus circumscriptus*).
- Lögfaga, lögfögn, *officium Legiferi*, 92. 90. lögfögmadr, *Legifer*, 112. (lög, *sege*, *edico*).
- Lögtek, *sancio leges*, 102.
- Lönd, *vid. land*.
- Lopt, *pars ædis superior, ær*; skipenu snere a lopt, *navis sursum vertebatur*, 120. *A. S. lyft, Sv. Dan. Ger. loft, Belg. lucht, idem.*
- Löttu, *vid. let*.
- Lugo, *vid. lyg*.
- Luka, *vid. lyk*.
- Lupo, *vid. hleyp*.
- Luta, *vid. hluta*.
- Lutr, Lutskipti, *vid. hlutr, hlutskipti*.
- Lægi, *vid. ligg*.
- Læri, *doceo*, 106.
- Lærdomr, *doctrina*, 28.
- Lærdr, *doctus*, 116. *institutus, ibid.*
- Læt, let, lata, *pono; derelinquo*, 134. 2) *procuro*, 76.
Usurpatur etiam tanquam verbum auxiliare: at lata skirast, se baptizari, sinere, 76. *lata lausa, rakna, dimittere*, 32. 58. *þeir letu heilagt, feriabantur*, 44. *let ut, solvit*, 56. 3) *præ me fero, simulo*, 92. 10. *þeir letu illa yfer, ægre se ferre professi sunt*, 74. *Ulf. letan, A. Sax. laten, Ger. lassen.*

INDEX VOCUM.

M.

Ma, matti, mætti, mega, polleo, 12. *mibi licet*, 32. 42. *valoris habeo*, 136. Ulf. A. Sax. Al. magan, Ger. mögen, *idem*.

Madr, mann, mönnum, menn, homo, 2. *subditus*, 42. *maritus*, 136. *Impersonaliter sumitur*, 14. 42. *in genealogiis denotat gradum*, 39.

Magr, *affinis*, 68. Al. magus, *cognatus quisque*.

Mal, causa, 50. res, negotium, 98. *conditio, status rei*, 136. Vid. Olavius Gloss. Synt. in v.

Man, *vid. mun.*

Manndaudi, *lues hominum*, 224. (madr, daude, mors).

Mannfiöllde, *frequentia*, 122. (madr, fiöllde, multitudo).

Mannkoster, *virtus*, 92. (madr, koftr, *conditio bona*).

Mar, *vel Mafr, larus. vid. Mastallr.* A. S. mase, Sv. Maase, Dan. maage, larus.

Margr, mörg, *multus*, 82.

Marglatr, *magnificus, splendide se gerens*, 106. Þa laust Sigmundr likit axarhamarshögg, ok sviptu honum fidan i gröfina, ok skilldust svo vid, ok þotti þetta hit mesta marglæti; *Tunc Sigmundus securi aversa corpus percussit, quo in foveam disiecto, abire, ostentationis inde famam aucupati.* Aronsfaga Hiörleifssonar. (margr, læt).

Mark, *signum*, 104. Þat er mark til þess, *inde cognosci potest*, 110. A. S. meare, Camb. marc. Al. march, *signum*, Gall. marqve, *idem*.

Marka, *signo*, 28. (mark).

Mastallr, *sedes lari, five mare, poetice.* Hinc mastallz vífundr, *bifons maris*, 62. *poetice navis.* (mar, stallr, *sedes, altare*).

Matr, *cibus*, 58. Ulf. mats, A. Sax. mete, met, Al. maz, *cibus*, Camb. maet, *nutrimentum*.

Mattu,

INDEX VOCUM.

- Mattu, *vid. ma.*
- Med, (*præpositio*) *apud*, 4. *cum*, 4. med þvi, *eo pacto*, 124. *cum*, 138. med *ser*, *inter se*, 74. med (*regit. accus.*) 138. med *stöfnum*, *a prora ad puppim*, 62. þeir hrudu Höfdabússuna med *stöfnum*, *Hofdabússam*, *proram inter & puppim*, *evacuabant*. Sverrislaga.
- Medan, *quamdiu*, *dum*, 74. 98. Dan. *medens*.
- Mega, *vid. ma.*
- Mey, *virgo*, 30. Ulf. Mavi, Dan. Svec. Möe *puella*.
- Meidi, *lædo*, 36. 62. Ger. *meitzen secare*.
- Meidsl, *læsiō*, 76.
- Mein, *noxa*, 18.
- Meir, (*adverb. compar.*) *plus*, 12. 112.
- Meiri, (*adject. compar.*) *major*, 114.
- Mella, *fæmina gigas*. *Hinc mellumögr proles gigantea, fellandi mellumög, progeniem gigantum prosternens, qua descriptione poetica Thor indicatur*. 62.
- Menn, *vid. madr*.
- Menntr, *iis instructus, quæ hominem liberum oruant*. 78. *participium à menna, hominem facere, honestè educare, mennaz ætate simul & moribus humanioribus proficere*.
- Mer, *vid. ek*.
- Merker, *significat*. 28. 88.
- Messa, *missa, sacra*, 44. 88.
- Mestr, *maximus*, 98. 122.
- Metnadr, *dignitas*, metnadargirnd, *ambitio*, 136. (*met, æstimo, girnd, cupido*).
- Midla, *medium observo, determino*, 98. *vi vocis medium dispartio*. (*mid, medium*).
- Midlum, *idem quod millum, inter*.
- Mik, *accusat. ab ek*.

INDEX VOCUM.

Mikill, *magnus, grandis*, 138. hann [var kappi mikill, *erat athleta fortis*, 32. miklu betr, *multo melius*, 70. Ulf. mikil, *A. Sax. micel, mucel idem*.

Millum, *inter*, 98. (mid, *medium*).

Min, *genit. ab ek, & fæmin. à minn*.

Minligr, *vel quasi minniligr, observatione dignus, cavendus, vel meinligr, nocivus*. 50.

Minn, *meus*, 18.

Minni, *minor*, 74.

Miök, *admodum, magnopere*, 14.

Misseri, *dimidius annus*. þau misseri, *eodem anno*. 122. (midr, *dimidius*; ar, *annus*).

Moder, *mater*. 4.

Mögr, *filius*, 62. vid. mella.

Mönnum, *vid. madr*.

Mord, *cedes, in genere; specialiter, furtim commissa*.

Mordhamar, *malleus cedis, poetice securis*, 54. (mord, hamar, *malleus*). Ulf. Maurth, *A. Sax. morth, Lat. barb. mordrum, cedes*.

Mörg, *vid. margr*.

Morgin, *tempus matutinum*; a morgin, *cras*, 44.

Mörk, *semilibra*, 38.

Mot, *occurfus*; til mots, *contra*, 80. moti, *vel a moti, contra*, 114. in occursum, 24. 44. invicem, 50. Dan. möde comitium, *conventus, à præpos. mot, contra, erga*.

Motgerd, *offensa*. 18. (mot, göre, *facio*).

Möttull, *roga*, 130. A. S. mæntel, Ger. Mantel, Angl. mantle, *pallium, à Lat. mantele*.

Mun, (*verb. auxil. futur.*) 10. 20. dubitandi, 124. 104.

Mæle, *dico, loquor*, 28. vid einn, *colloquor cum aliquo, mæle til, rogo*, 74. fyrer, *præcipio*, 84. moti, *contradico*, 114. þeim mælltist vel, *eloquenter verba*

INDEX VOCUM.

ba fecerunt, 88. Ger. mælden, D. mælde, *omnia à mal, sermo.*

Mætte, *vid. ma.*

N.

Na, nadu, *vid. næ.*

Nafn, *vid. namn, nomen. nafnfesti, quod nomini stabilitatem conciliat*, 80. Ulf. namo, A. S. nama, Lat. nomen.

Nainn, nanari, næstr, *propinquus*, 38.

Nam, *vid. nem.*

Natt, *idem quod nott.*

Nauduliga, *aggre, difficulter*, 36. (naud, *ærumna*). A. S. nyd, neod, *angustia*, Dan. nöd, Ger. noth, *idem.*

Nautr, *particeps. förunautr, socius itineris*, 28. (nyt, *fruor*).

Ne, *nec*, 84.

Nef, *nasus*, 104.

Nefne, *appello*, 104. nefne til, *denomino*, 80. mer votta, *testes appello*, 88. (nafn).

Neita, *nego*, 58. (nei, *non*).

Nem, nam, nami, numinn, *capio. Þeir namu þa radum, auctoritatem iis præripuere*, 98. þat mun vidnema, *oberit*, 136. *Instar verbi auxiliar. adhibetur*, 60. Ulf. A. Sax. Al. niman, Ger. nemen *sumere, capere.*

Nema, *nisi*, 12. (nem).

Nestr, *vid. næstr.*

Netr, *vid. nætr & nott.*

Nid, *carmen famosum*, 22. 52. *proprie contumelia*, A. S. nith, *quævis nequitia*, Ger. neid, *invidia*, Ulf. neith, *idem.*

Nide, *carmine famoso proscindo*, 22.

INDEX VOCUM.

- Nidingr, *proditor infamis*, 104.
 Nidr, *deorsum*, 20. 72. nidrfra, *à parte inferiori*, 56.
 Nidrbiugr, *deorsum incurvatus*, 104. (nidr, biugr, *incurvus*) *cognatum est* bugr, *curvitas*; bogi, *arcus*; beygi, *incurvo*; &c.
 Nidri, *infra*, 72.
 Nymæli, *novellæ*, 112. (nyr, *novus*; mal, *sermo*).
 Nio, *novem*, 22.
 Niota, *vid. nyt*.
 Nyrðri, *ad septentrionem situs*, 42. (nordr).
 Nyt, niota, *fruor, emolumentum capio*, 44. Ulf. niutan, A. Sax. notian, Alam. niotan, *frui*. (not, *usus fructus*).
 Nitta, *idem quod neita*.
 Niundi, *nonus*, 106.
 Nokkur, *aliquis*, 30. nokkoro fidar, *aliquanto post*. ibid. Dan. nogen, Sv. naagen, *idem*.
 Non, *bora pomeridiana tertia*, 44. *quæ computu veterum nona erat*.
 Nordan, (*de loco*) *à septentrione*, 70. fyrir nordan (*in loco*), 120. 42.
 Nordr, (*in loco*) *à septentrione*, 4. (*ad locum*). 34.
 Norræna, *lingua Norvegica*, 8. *substant. formatum ab* *adject. norrænn Norvegicus, sicut à vestrænn occidentalis, vestræna, Zephirus*.
 Nott vel natt, netr vel nattr, *nox*, 18.
 Nu, *nunc*, 2.
 Næ, nær, nadi, nædi, na, *asssequor*, 24. *possum*, 48. *proprie accedere, attingere, à na, prope*.
 Nær, (*adverb. temp.*) *cum*, 140.
 Nær, (*adverb. loci*) *prope*, 104. þat hafði stornær, *ferme erat*, 85. Dan. Sv. nær, Ger. nahe, *idem*.

Næstr,

INDEX VOCUM.

Næstr, *proximus*, 44. 110. næstabrædra, *vid. broder*,
(nainn, *quod iterum a nær*).

Nætr, *vid. nott*.

O.

Oc, &. 2.

Od, *vid. ved*.

Ödrum, *vid. annar*.

Of, *nimis*. 2) *idem quod yfir & um*. 50.

Ofan, *deorsum*, 68. ofanfra, *de loco superiore*, 58. ofana
insuper, 58.

Ofvidre, *tempestas magna*, 36. (of, vedr, *tempestas*).

Ogn, *terror*, 16. 88.

Ohæginde, *incommodum*, 138. (o, hægr, *commodus*).

Ok, *vid. oc*.

Okkr, *Dat. & accus. plur. ab ek, ver*.

Okunnr, *ignotus*, 136. (o, kann).

Öll, *vid. allr*.

Öndverdr, *objectus, primo obuius*. a öndverdri go, *ini-*
tio mensis go, 34. (and, *contra*; verdr).

Önnur, *vid. annar*.

Oord, *mala verba*, 22. *Quod vocabulum etiam in Laxdæ-*
lafaga, occurrit. Quadantenus convenit Germ. un-
wort, nefandum quid & in ore non habendum. (o,
ord, *verbum*).

Or, *vel ur, ex*. 2.

Ör, *sagitta*, 20. *Cambr. arf. A. Sax. Arev, Angl. arrow,*
Sv. Arf, telum.

Ör, *vel örr, liberalis*, 34.

Oradligr, *imprudens*, 136. (o, rad, *consilium*).

Ord, *verbum*, 80. *usurpatur tam de sono, quam pondere*
verborum, 16. *nuncium*, 86.

Ordsending, *nuncium*, 136. (ord, *sending*).

Orti,

INDEX VOCUM.

Orti, *vid.* yrki. 50. 60.

Ortug, *triens uncia*, 39. *affine putatur Germ.* Ort, *pecunia minuta genus*, *vid.* Ihre *in voce*.

Off, *idem quod okkr.*

P.

Paskir, *pascha*, 46.

Patalldr, *duellum*, 32. *vox peregrina a Lat. barb.* batalia, *certamen duorum vel plurium*, *inde Gall.* bataille pugna, *radix est vox primæ antiquitatis pata occidere*, Herodoto *apud Scythas observata*, *quo cum convenit Hebr.* patah, *Græc.* πατασσω, *Lat.* batuere, *Germ.* batten, *Gall.* battre *ferire*, & *plura apud Wachterum in Gloss. v.* battalia, batten, & pat-schen, *nec non in Præfat. §. XII.*

Pine, *excrucio*, 30. *proprie pina punire*, *quo sensu apud veteres occurrit*, à *pina poena*, *it.* cruciatus, *Cambr.* pæn *A. Sax.* pin ultio, *poena.*

Prestr, *sacerdos*, 18. à *Lat.* presbyter.

Primfigne, *prima signatione initio*, 10. 14. 64. *Vid.* Ol. de Bapt. cap. V.

Purpuri, *purpura*, 46.

Q. *vid.* K.

R.

Ra, *antenna*, D. raa, Sv. raa, *idem*; *quin cognatum est vet. Svec.* ri & rif, *tignum*, *trabs.* Rafakr, *equus antennatus*, *poëtice navis*, & rafaká ræker, *custos navium*, *sive earundem gubernator.* 52.

Rad, *consilium*, 4. 18. þyki mer þat rad, *maxime expedire mihi videtur*, 98.

Rada,

INDEX VOCUM.

- Rada, *vid.* ræd.
- Radahagr, *status, conditio; special. matrimonii ineundi,*
134. (*rad, hagr, commoda conditio*).
- Ragna, rögnudu, rigni, *devoveo, exsecror, 58. Hinc*
dolgrögner, qui hostes devovet, id est, casos Odino
dicat, poetice pro milite forti occurrit in Sturlunga-
faga, libr. 7. cap. 15. (rögn, dii).
- Rak, *vid.* rek.
- Rakna, *dissolvor, remittor. at lata ranit rakna, rapta*
restituere, 58. (rek, lego).
- Ran, *rapina, 58. ransmadr, prædo, 42. Dan. Sv. raan*
id. contractum à Lat. rapina.
- Randa, *vid.* rönd.
- Rangr, raung, *perversus, 52. propriè obliquus, curvus,*
Dan. vrang, Ger. wrang idem.
- Rann, *vid.* renn.
- Raun, *vid.* hraun.
- Raung, *vid.* rangr.
- Red, *vid.* ræd.
- Reginn, *obstinatus, 50. cognatum est rigr, rigor. Regin*
præterea denotat numina, contr. rögn.
- Reid, *vid.* rid.
- Reidist, *irascor, 90. (reidi, ira).*
- Reidr, *iratus, 76. A. wreth, Dan. vred, idem, A. Sax.*
wrethe, sævus, &c.
- Reidskioti, *equus, 84. q. d. animal iter accelerans. (reid,*
equitatio, skiotr, celer).
- Reifi, *vid.* hreifi.
- Reikelfi, *thus, 44. A. Sax. recels, Dan. rögelse, Svec.*
rökelse, suffitus. (reikr, fumus).
- Reyni, *experior, 140. at reyna fund, natatu certare, 72.*
þar til reynt er, usque dum experimentum institu-
tum fuerit, 98. (raun, experimentum, periculum)
vid. Ol. Synt. in Gloss. sub voce ravn. Reynir

INDEX VOCUM.

Reynir, *qui experitur, hinc reynir rydfionar randa, qui prælium tentat, id est: miles, & hialldurs figd-reyner, qui falcem explorat bellicam, 54. & fann-reyner Þors, qui Thorem vere experitur, scil. tutorem, s. qui in Thoris potestate vel tutela est, quæ poetica est circumscriptio nominis proprii Þorvalldr, 52. Conf. Harbardr, & rydfion. (reyni, experior).*

Reinir, *sorbus. (Ihre cognatum esse putat 7ω runnr, virgultum). Unde randa rydfionar reinir, sorbus prælîi, & hialldurs-figd-reinir, sorbus falcis bellicæ, miles poetice appellari potest, 54. Conf. Edda Snorron. in Mannskeningar, & supra voc. reynir.*

Reifi, *erigo, 58. at reifa kirkiu, templum ædificare, 84. (ris, surgo).*

Rek, rak, ræki, *(alias aspiratè hrek) pello, trudo, 50. 62. Neutral. sumitur: skipit rak a land, navis in terram delata fuit, 60. Svec. wræka, pellere, trudere, Dan. vrage, rejicere.*

Renn, rann, runnu, rinni, *curro, 68.*

Rettlæti, *justitia, 66. (rettr, læt).*

Rettr, *rectus, justus, 4. 36. 110.*

Rid, *vid. hrid.*

Rid, reid, *equito, 24. 136. hann var ridinn, equitaverat, 86.*

Ryd, *ferrugo, (omnino à ravdr, ruber, vel rodi, rubigo) randa-ryd, ferrugo clypeorum, randa-rydfion, separatio, vel discussio ferruginis clypeorum, sive, prælium, randa-ryd-fionar-reynir, qui prælium tentat, vel experitur, i. e. miles. 54.*

Ryd, ruddi, rydia, *sterno, viam patefacio. Þat ruddi til landaudnar, desolationi terræ viam aperuit, 98.*

Riddari, *eques, 28. (rid).*

Ridr, *femina, 16.*

Rigni,

INDEX VOCUM.

- Rigni, *Imperf. Conjunct. a ragna.*
 Rigr, *fæmina*, 16.
 Riki, *regnum, ditio*, 48. 98. *gubernatio*, 102. *potentia*,
vis, 66.
 Rikr, *potens, dives*, 112. *Ulf. reiks, A. Sax. rice, Dan.*
rig, Ger. reich.
 Rinde, *vid. hrinde.*
 Rita, *literis exaro, scribo*, 108. *A. S. rietan, Angl. writ,*
scribere.
 Roa, *vid. ræ.*
 Rögn, *numina*, 50. *q. d. robora, vires, à regin robustus,*
rigidus.
 Rönd, *margo, ora, poët. clypeus.* 54. *Dan. Svec. rand,*
margo, per epenthesin i., q. röd, öra, extremitas, it.
series, ordo. Conf. ryd.
 Ross, *vid. hross.*
 Ruddi, *vid. ryd.*
 Rum, *spatium, in navibus est interscalmum*, 120. *Dan.*
Sv. rum, Al. rum, Germ. raum, idem.
 Ræ, *rer, roa, remigo*, 84. *Camb. rhwyfo, A. Sax.*
r ovan, Dan.Sv. ro idem.
 Ræd, *redi, rada, proprie consilium do & capio. Gud*
mun þvi rada, Deus providebit, 64. *Þeir redu fyrir*
skipum, navibus præerant, 70. 130. *at rada, pro*
proprio arbitrio rem gerere, 98. *Þu skalt radaft*
nordr, septentrionem versus demigrabis, 134. *Ver-*
bum auxiliare est, 98. (*rad, consilium*).
 Rædi, *loquor*, 140. 74. *rædaft vid, colloqui*, 134.
 Ræker, *cultor. Hinc rafaka rækir cultor navium, poët.*
vir, 52. *Fortè & ræker hic denotet pulforem, qui*
naves pellit vel fugat. Conf. Nialsfaga pag. 270.
 Ræne, *spolio, deprædor*, 34. 36. (*ran, præda*).

INDEX VOCUM.

S.

Sa, *vid. se.*

Sa, su, þat, þess, þeim, þeirri, þvi, þann, þa, þeir, þær, þau, is, iste, 10. 30. 10.

Saga, *relatio*, 32. (*sege, narro*).

Sagdi, *vid. fegi.*

Safna, söfnudu, *colligo*, 24. *scribitur & samna, ortum enim ducit ab adv. saman, una, simul.*

Saka, *noceo*. mik sakar eigi, *mibi non nocet*, 64. *ut videtur saka, proprie est culpae, à sök, culpa, crimen.*

Sakar, *vid. sök.*

Sakleyfi, *carentia culpæ*, 80. saklaus, *insons, innocuus* (*sök, reatus, culpa, laus*).

Sal, *anima*, 44. Ol. Gloss. Synt. & Diatr.

Sallt, *sal*, 100.

Saman, *simul*, 18. 76. *una*, 102. *invicem*, 22.

Sami, sömu, *idem*, 26. 84.

Samlendr, *conterraneus*, 96. (*fami, land, terra*).

Sandr, *arena*, 60. Dan. Sv. Ger. Angl. A. Sax. &c. sand *idem; vulgo refertur ad Gr. ψάμμος arena.*

Sannheilagr, *vere sanctus*, 26. (*fannr, heilagr, sanctus*).

Sannr, fönn, satt, *verus*, 98. A. Sax. soth, Angl. sooth, Dan. sand, Sv. sann, *quin affine est Lat. sane.*

Sannreynir, *qui vere experitur*. 52. Conf. reynir.

Sat, *vid. fit.*

Satt, *vid. fannr.*

Sattr, *reconciliatus*, 42. *contractum est à Germ. sanft, facilis mitis, tranquillus, aliter tamen Ihre, quem vide.*

Sax, *gladius brevis*, 62. A. Sax. Sax, seax, Alem. sahs, culter. Dan. Sv. sax, *forceps*, *Convenit cum Lat. fica.*

Sc, *vid. sk.*

Se, *vid. er.*

INDEX VOCUM.

Se, fa, fæi, fia, *video*, 36. 44. Ulf. faiqvan, *A. Sax.* feon, *Al.* fehan &c. hann fer ekki um, *nihil curat*, 82. *Neutraliter sumitur*: þar fer kumlin, *tumuli conspicui sunt*, 58.

Segi, sagdi, sögdu, *dico*, 44. *A. Sax.* sægan, *Ger.* sagen, *Dan.* fige, &c. svo er sagt, *fertur*, 8. sagdi fra, *retulit*, 93. segia upp lög, *leges edicere*, 90. sögduft ur lögum, *communibus legibus renuntiabant*, 88.

Seinliga, *tarde*, 10. 20. (feinn, *tardus*).

Seint, *tarde*, *sero*, 20. (feinn).

Sekr, *reus*, 24. (sök, *culpa*, *causa*).

Sekt, *reatus*, 40. (sekr).

Sel, *trado*, *spec. vendo*, 58. *A. Sax.* sællan, *syllan*, Ulf. saljan, *Dan.* sælge, *Sv.* sælja. at selia sialfdæmi, *causam partis adversæ arbitrio committere*, 124.

Sem, (*partic. relat.*) ac, 112. ac si, *quasi*, 18. 20. sva sem, *veluti*, 112. sva, sem, *tam*, *quam*, 88.

Sendi, *mitto*, 34. Ulf. sandjan, *A. Sax.* sendan, *Al.* sentan, *Angl.* to send, *Dan.* Sv. sænde, *idem.* þeir senduft, *giafer a millim*, *munera sibi invicem mittebant*, 98. sende epter, *per nuncium accerso*, 74.

Sendiferd, *legatio*, 42. (sendi, ferd).

Senna, *oratio prolixa*, *jurgium*, 16. *vox Celtica*, *Cambris'enim senn jurgium*, *sennu objurgare*, *adde Germ.* Zanch *altercatio*, *rixa*, *quod Wachter à Zahn dens*, *Zahnen*, *mordere*, *derivat.*

Ser, *vid. fe.*

Ser, *vid. fin.*

Set, setti, setia, *pono*. settist a stola, *cathedram adiit*, 28. setia upp skip, *navem in aridum deducere*, 42. setia i jarn, *compedibus ligare*, 76. hann settist upp, *surrexit*, 96. hann var settr til skola, *institutioni*

INDEX VOCUM.

scholasticae traditus fuit, 130. at setia dom, *judicium habere*, 66. fetti, *constituit*, 44.

Setti, *sextus*, 116. (sex).

Sex, *sex*, 118.

Sextan, *sedecim*, 20. (sex', tiu).

Sextiu, *sexaginta*, 124. (sex, tiu).

Sia, *vid. fior.*

Sia, *vid. fe.*

Sialfdæme, *proprium judicium, arbitrium*, 124. (sialfr, ipse; domr, *judicium*).

Siau, *vid. fiö.*

Sic, *vid. fik.*

Sida, *latus*, 20. A. Sax. fid, Al. fita, Ger. feite, Dan.

fide, Hebræis פֶּדֶס (dsad) *idem*.

Sidan, *exinde*, 44. (fid, sero).

Sidar, *posterius*, 18. (fid).

Sidari, *posterior*, 128.

Sidr, *mos*, 74. 98. A. S. fitha, Al. fitu, Ger. fitt, Dan. Svec. fed, mos.

Sydri, *ad meridiem situs*, 100. hit sydra, *ad austrum*, 48.

Sigd, *falx*. Hinc hialldurs sigd, *falx bellica*, poet. *gladius*; hialldurs - sigd - reyner, *explorator gladii, bellator*. 54. à saga *secare, unde quoque Dan. segel, falx*.

Sigle, *navigo*, 64. (segl, A. Sax. Al. Ger. segel *velum*).

Sigr, *victoria*, 32. A. Sax. fige, Al. figo, Ger. fieg, Dan. fejer, Sv. feyer. Sigrgiöf, *donum pro victoria votivum, victima*. 94.

Sigra, *vinco*, 12.

Sigtol, *instrumenta victricia*, 54. (figr, tol, *instrumenta*).

Sik, *vid. fin.*

Sykn, *insons, tutus, immunis*, 68. ab A. S. focn, *libertas, immunitas: diversum est à Dan. fikker, tutus &c.*

Silfr,

INDEX VOCUM.

- Silfr, *argentum*, 90.
- Sin, fer, fik, (*Pronom. pers. 3 pers.*) 2. 42. 12.
- Sin, *fæmin. a finn.*
- Syndvarliga, *sancte*, 94. (*synd, peccatum. Vid. Ihre & Ol. Gl. Synt. in v. var, cautus*).
- Syne, *monstro, à fion, syn, visus. Þeim fyndist, illis videbatur*, 18. 134.
- Syner, *vid. funr.*
- Syng, faung, *vel song, fungu, cano, at syngia messu, missam dicere*, 34. 58. 44. *at syngia, preces recitare* 12. *sacra celebrare*, 34.
- Sinn, fin, fitt, (*Pronom. poss.*) *suus*, 34.
- Sinn, *vicis, vice*, 72. 130. *Ol. in Gloss. Synt. Ihre, Wachter.*
- Siö, *septem*, 88.
- Sior, *vel fiar, fia, fiatar, mare*, 68. *Ulf. Saiw, A. S. fæ, Al. feu, A. Sea, Dan. Söe.*
- Syster, *soror*, 86. *Ulf. Swistar, A. S. Svustor, Al. fwestor, Angl. sister, Ger. schwester, Polon. siostra. Systerson, nepos e sorore*, 86.
- Systkin, *frater & soror. systkina syner, consobrini e fratre & sorore nati*, 38. *Vid. Ol. Gloss. Diatr.*
- Systrungar, *consobrini e pluribus sororibus nati*, 38. (*syster*).
- Sit, fat, fæti, fitia, *sedeo*, 138. *permaneo*, 124. *habito*, 84. *at fitia at borde, accumbere, discumbere*, 130.
- Sitt, *vid. finn.*
- Skal, skulu, skyllði, *debeo*, 68. *Verb. auxiliar. futur.* 14. 24.
- Skállat, *coccinum*, 130. *Vid. Wachter & Ihre.*
- Skalld, *poeta*, 16. 22. *de origine & primitivo hujus vocis sensu nihil certum dicere licet.*

INDEX VOCUM.

Skamt, *brevi*. skamt fra, *prope*, 102. (skammr, *brevis*, *accusus*, *diminutus*, à ska, *secare*.)

Skard, *fissura*, *interstitium*, 88. à skera, *secare*, *incidere*.

Skaut, *vid.* skyt.

Skeine, *leviter vulnero*, 24. (skeina, *macula*, *vulnus leve*) Sv. skena, *vulnerare*, *haud dubie referendum ad vetus*, ska, *accidere*, Ihre *refert ad A. S. scænan*, *frangere*.

Skialldar, *vid.* skiölldr.

Skid, *asser*, *spec. xylosolea*, 60. *proprie lignum in tenues laminas dissectum*, à Ger. scheiden, *scindere*, unde & Lat. scandula. *Conf.* atall.

Skifte, *divido*, 138. skifte mer af, *cura habeo*, *negotium suscipio*, 18.

Skikkia, *toga*, 130.

Skil, *separo*, 26. *intelligo*, 12. at skiliaft, *ab invicem separari*, *discedere*, 134.

Skilldi, *vid.* skiölldr & skil.

Skylldi, *vid.* skal.

Skilning, *intellectus*, 44. (skil).

Skiölldr, skialldar, skilldi, *clypeus*, 28. 68. A. S. scyld, Al. scild, Ger. schilt, Dan. skiold, *idem*.

Skiott, *cito*, 74. (skiotr, *celer*) skiota, *jaculari*, skiotaz, *celeriter ferri*.

Skip, *navis*, 70. skipfarmr, *onus navis*, 44. skipflak, *tabula navis fracta*, 82. langskip, *navis longa*, *bellica*, 34.

Skipa, *ordino*, *præcipio*. *Convenit A. Sax. scypan*, Al. schafan, *formare*, *nec non skapa*, Dan. skabe, *creare*. at skipast vid, *obedire*, 36. at skipa vand rædum, *periculum avertere*, 86.

Skipte, *vid.* skifte.

Skire,

INDEX VOCUM.

- Skire, *purum reddo; spec. baptizo, 4. (skir, purus).*
 Skirn, *baptismus, 4. (skire).*
 Skyrta, *indusium, 20. Dan. skierte, Sv. skjorta, idem.*
 Skyt, skaut, skutu, skotinn, skiota, *jaculor. 68. at*
skiota a land, in terram celeriter exponere, 84. (skot).
 Skoli, *schola, 106.*
 Skömm, *ignominia. frændaskömm, infamia consangvi-*
neis inusta, 40. (skammr, brevis).
 Skora, *provoco. skora a holm, ad duellum provocare, 64.*
 Sköruliga, *viriliter, 48. 88.*
 Skryde, *orno, vestio, 47. 88. (skrud, ornatus).*
 Skulu, *vid. skal.*
 Skurdgud, *simulacrum, 18. 36. (skurdr, sculptura; gud,*
numen).
 Slikr, *talis, 2. 90. (so, likr).*
 Slit, fleit, *rumpo, 38. 98.*
 Smidia, *officina, fabrica. Hinc bodnar-smidia, officina*
poëseos, vel bænarsmidia, officina precum, poet. est
caput. 54. a smida fabricari, smid, fabrefactio.
 Smærri, *minor, 18. (smar, parvus).*
 Snemma, *mane, 134. Cognatum est sniofr, snæfr, ci-*
tus, velox, Dan. snu, idem.
 Sny, snere, snua, *verto. neutral. adhibetur, 120. Þeir*
snæru, divertebant, 134.
 Sniallr, (*adject.*) *artifex, habilis, 54. disertus, 88. A. S.*
snel, Ger. schnell, Dan. snild, alacer, vegetus.
 Sögdu, *vid. fegi.*
 Sögu, *vid. saga.*
 Söfnudu, *vid. safna.*
 Sök, *fakar, causa, 40. crimen, 42. 30. fyrir þa sök,*
ideo, 104. Vid. Ihre & Ol. Gl. Synt.
 Somi, *decus, 74. alias sami, convenientia, samir conve-*
nit, congruit, decet.

INDEX VOCUM.

Sömnudu, *vid.* safna.

Sömu, *vid.* fami.

Son, *vas*, quod melleum poëseos liquorem continebat. Hinc & pro poësi adhibetur. 54. Conf. supra bodn, & infra, soni, cui cognatum est.

Song, *vid.* saung.

Soni, expiatio, vindicta, 54. sona, expio.

Sott, morbus, 124. (sæke, impeto) Ol. Gl. Synt.

Sotti, sottr, *vid.* sæke.

Spann, asserculus, frustulum ligni, 60. hodie sponn, idem, Dan. Spaan, Sv. spaan, A. S. spon. Vi vocis ramentum, vel detractio, nam per dolabram ligno detrahatur, à spenia trahere, σπένειν, aliter alii.

Spiot, hasta, 68. Al. spiet, Ger. spieß, Dan. spyd, Sv. spiut, hasta.

Spyrr, vel spurr, spurdi, interrogo, 22. rescio, 18. Ita & verbum similis significationis frag, fregna. Spyria, proprie investigare, à spor, vestigium, Vid. Ihre & P. Widalin Glossar. Jurid.

Spordr, cauda, extremitas, 66. proprie cauda piscium, Dan. Sv. spord, idem, forte cognatum 7ō spreyta, versare, huc illuc flectere.

Spurdi, spurr, *vid.* spyrr.

Stad festa, pradium, proprie locus fixus, 134. (stadr, locus; fast, fixus).

Stadit, *vid.* stend.

Stadr, locus, 60. cathedra episcopalis, 112. i stad, loco, vice, 126.

Stafn, stöfnum, prora & puppis, 62. stafnvalr, quasi, accipiter prora ornatus, poet. denotat navim, 36.

Stal, chalybs. A. Sax. Al. stal, Angl. steel, Dan. staal, idem, stalastyrer, qui ferrum dirigit, i. e. miles. 50.

Stalhufa, casis, 124. (stal, hufa, pileus).

Stalli,

INDEX VOCUM.

- Stalli & stallr, *sedes, spec. ara deorum. 16. mastallr, sedes lari i. e. poet. mare. Conf. mar. Stallr, in genere locus, Ger. stelle, idem, à sta, stare.*
- Standa, *vid. stend.*
- Stedie *proprie incus, sic dictus quod firmiter stet, à stedia, Sv. stadja, statuminare, firmare; in genere fulcrum, cui aliquid firmiter insistit. Hinc: Haudurshattarstedie, quasi sedes galeæ, caput poetice appellatur. 54. Þa stediadist fridr, pax firmata est.*
- Stefna, *conventus, 92. dica. 96. (stefne).*
- Stefne, *collimo, 104. dicam scribo, 94. accerso, 42. (stafn) Ol. in Gl. Synt.*
- Steinn, *lapis, 10. 58. Ulf. stains, A. Sax. stan, Angl. stone, Dan. steen, &c. steinkirkia, templum lapideum, 128.*
- Stend, stod, stædi, stadit, standa, sto, 90. at standa yfer grefti, *exequiis interesse, 108. skip stod uppi, navis subducta erat, 36. hufit stendr, domus perdurat, 20. sita est, 84. saxit stod i gegnum hann, gladio erat transfixus, 64. svo stendst a um ferder vorar, ita cum itinere nostro comparatum est, 134. Þat stendr fyrir, obest, impedit, 136.*
- Sterkr, *fortis, robustus, 138. A. S. starc, strac, strec, Alam. starch, Germ. stark, Dan. stærk, idem.*
- Styre, *guberno, 70. A. Sax. styran, steoran, Alam. stiuran, Dan. styre, regere. (stiore, gubernator).*
- Styrer, *gubernator. stalastryer, qui ferrum dirigit, poet. vir fortis. 50. (styre).*
- Styrke, *corroboro, 106. Dan. bestyrke, id. styrkr, Dan. styrke, robur, vires, vid. sterkr.*
- Stiupi, *vitricus, stiupdotter, privigna, 22. A. S. steo-
pcild, orphanus, &c. habemus & stiupr, orphanus,
privignus, derivant ab A. Sax. stiupan, Al. stepan,
orbare.*

INDEX VOCUM.

Stod, *vid.* stend.

Stöfnum, *vid.* stafn.

Stoll, *fella; cathedra episcopalis*, 112. *A. Sax.* stol, *Al.* stual, stual, *Camb.* ystol, *Angl.* stool, *Russ.* stole, *Dan.* stol, *cat.*

Stöndum, *vid.* stend.

Stor, stærri, stærstr, *magnus*, 4. *A. Sax.* Dan. Sv. stor, *idem.* Hinc stordeilur, *lites magni momenti*, 116. storilla, *pesfime vel ægerrime*, 18. storlynde, *magnanimitas*, 130. stornær, *quam proxime*, fere, 86.

Strandar, *vid.* strönd.

Straumr, *fluxus*, 36. *A. Sax.* stream, *Al.* straum, *Ger.* strom, *D.* ström.

Strid, *bellum*, 98. à stridr, *rigidus, durus, per metath.* stirdr, *idem.*

Strönd, strandar, *littus maritimum*, *A. Sax.* Ger. Dan. Svec. strand, *idem.* Hinc strandarvalr, *accipiter litoris, id est: navis*, 62.

Stuggr, *simultas, indignatio.* Vid. Ihre, *in voce*, & Ol. Gloss. Diatr, *in styggr, infensus.* Mer er stugglauft vid hann, *nihil mihi irarum est in illum*, 50.

Su, *illa, femin.* à sa.

Sva, *ita*, 8. sva sem, *veluti*, 112. sva, — sem —, *tam —, quam*, 88. *alias bodie, so*, *Dan.* saa, *Svec.* saa, Ihre *per transpos. deducit ab* ōs *ita.*

Svara, *respondeo*, 18. 22. 80. *Dan.* Sv. svare, swara, *A. S.* andsvaran, *idem.*

Sudr, (*in loco*) a meridie, 2. (*ad locum*) meridiem versus, 12. 26. Sudr, *auster*, *A. Sax.* futh, *Al.* fund, *Angl.* south; *Dan.* fyd, &c.

Sudrlönd, *terræ australes, spec. Germania*, 2. (sudr, land, terra).

Sveik, *vid.* svik.

Sveinn,

INDEX VOCUM.

Sveinn, *puer*, 16. Dan. S. Sven, *idem*, Belg. Swent, *juvenis*, Ol. Gl. Synt.

Sveit, *tribus*, 134. 2) *cobors*, *binc sveitardrattr*, *factio*, 66. *an à Gall. Svite, comitatus?*

Sver, *svor & for*, *svördu*, *færi vel sværi*, *sveria*, *svarinn*, *juro*, 110. Ulf. *swaran*, A. Sax. *sverian*, Al. *sweren*, A. *swear*, *jurare*.

Sverd, *gladius*, 80. A. S. *sveord*, *svurd*, Al. Swert, *Angl. Sword*, Ger. Schwert, Dan. Sværd, *gladius*.

Svik, *sveik*, *prodo*, *decipio*, 104. A. S. *suican*, Al. *bi-swichan*, Sv. *fwika*, Dan. *svige*, *fraudare* (*svik*, *dolus*).

Svinna, *urbanitas*, 16. (*svinnr*, *prudens*, *alias fuidr*, *id. A. S. fuid*, *potens*, *valens*).

Sumar, *æstas*, 4. A. S. *sumer*, Ger. Dan. *fommer*, A. *summer*, Sv. *sommar*, *cet.*

Sumir, *quidam*, 18. Dan. Sv. *somme*, *id. habemus & in Sing. sumr*, *aliquis*, Ulf. *sums*, *idem*.

Sun, *vel son*, *fyner*, *filius*, 2.

Sund, *natatus*, 70. *sundfær ad natandum habilis*, 72. *de nave poëtice occurrit*, 60. *proprie fund*, *fretum* A. Sax. Dan. Svec. *fund*, *id. dicimus a fundi*, *inter natandum*, *q. d. in freto*, *in aqua*.

Sundir, *contractè pro so undir*, 52. *quod analogiæ lingvæ non repugnare*, *monstrat vox slikr*, *pro so likr*, & *plura*.

Sundr, *particula*, *idem significans ac Latinorum dis*, 12.

Sunnan, (*de loco*) *a meridie*, 130. *fyrer sunnan*, (*in loco*) *a meridie*, 60.

Svördu, *vid. sver*.

Sæki, *sokti vel sotti*, *persequor*. Ulf. *Sokjan*, A. Sax. *sekan*, *fækan*, Al. *suachan*, Ger. *fuchen*, *Angl. seek*, Dan. *föge*, *petere*, *quærere*; *quin convenit Lat.*

INDEX VOCUM.

- seqvor. At sækia sök, *causam agere*, 38. fotttr, *reus peractus*, 40. at sækia tider, *sacra frequentare*, 120.
- Sæmiliga, *honeste*, 72. *a sequ.*
- Sæmiligr, *honestus, decorus*, 126. Ger. Ziemlich, *idem* (somi, *decus*).
- Særi, *vulnero*, 124. Dan. saare, Sv. saara, Al. seren verferen, *sauciare* (sar, *vulnus*).
- Sætte, *reconcilio*, 124. (satt, *concordia*, v. satttr, *placatus*).

T.

- Taka, *vid. tek.*
- Takn, *signum, miraculum* 30. A. S. tacen, tacn, Ger. Zeichen, Dan. tegen, tegn, Vid. Ihre & Ol. Gl. Synt.
- Tala, *töllum, oratio*, 90. (tala, *loquor*).
- Tala, *töludu, loquor. pororo*, 22. tala moti, *obloquor*, 88. A. Sax. talian, *narrare*, A. tell, & talk, *idem*, Dan. tale, Sv. tala, *loqui*. hann talldi, *vel* taladi tru, *religionem annuntiavit*, 8. 16.
- Talar, *fucus*. at draga a talar, *fucum facere*, 104. in Sing. tal, *fraus, cui convenit Celt. twyll, idem, Lat. dolus, Gr. δόλος idem*.
- Talldi, *vid. tel.*
- Tanna, *vid. tönn.*
- Tapa, *perdo*, 130. Dan. tabe, Sv. tappa, *id.*
- Tek, tok, tæki, taka, *sumo*. A. S. tæcan, A. take, Dan. Sv. tage, taga, *idem*, at taka af einum, *auferre*, 30. pati, 78. vid einum *recipere*, 32. taka einu vel, *benigne habere aliquem*, 80. at taka til, *delegare*, 126. hann tok því seinliga, *tarde annuit*, 10. skip tok ut, (*neutral.*), *navis in altum ferebatur*, 36. 58. þat var i lög tekit, *in leges erat relat-*
tum,

INDEX VOCUM.

- tum*, 38. taka i gísling, *obsidis loco retinere*, 84. taka land, *navem appellere*, *ibid.* taka af, (*leges*) *abrogare*, 100. taka þionustu, *sacræ cænæ participem fieri*, 120. at taka, *capere, captivum ducere*, 68. hertekinn, *captivus*, 2. at taka kvediu eins, *salutationi alicujus respondere*, 132. at taka under, *annuere, respondere*, 52. 66. 132. Þeir toko þat til, *capessiverunt*, 48. hann tok at giöra, *coepit*, 36. tok til ords, *loqui coepit v. locutus est*, 90. tok þat rad, *id consilii cepit*, 92. tok ríki, *regnare coepit*, 102. þat tekst, *successum habet*, 134.
- Tel, talldi, tölldu, talinn, telia, *recenseo, numero*, 112. A. S. tællan, Al. Zellan, Ger. Zehlen, Dan. tælle, *numerare*. At telia frændsemi við einn, *gradus cognationis recensere*, 76. telia tru, *religionem annunciare*. 22.
- (Þat) tiaer, *prodest*, 136. *est imperson. verbi tia, dare, præbere. Alias tyc, tec, expedit.*
- Tialld, *tentorium*, 44. A. S. tyld, Alam. Zelt, Dan. tælt, *id.*
- Tid, *tempus*. Tider, *sacra*, 120. 44. A. S. tid, Al. Zit, Ger. Zeit, &c.
- Tidendi, *nova, res memorabiles quæ nuper acciderunt*, 108. 58. Dan. Svec. tidende, *id.* Belg. tiidinghe, Ger. Zeitung, *munium*.
- Tygr, *decas*, 116. *scribitur quoque tigr, togr & tiugr, vid. Ol. in Gloss. Diatr.*
- Tigugligr, *augustus*, 130. tigin, *nobilis, de Regibus, Ducibus & Farlis, sive Dynastis.*
- Til, *ad*, 2. til þess, *ut*, 112. Dan. Sv. til, Ger. Zu, A. S. to.
- Tio, *decem*, 18.
- Tiotio, *decem decades, centum*, 4.

Tirædr,

INDEX VOCUM.

- Tirædr, *decem decades continens*, 118.
- Tiund, *decimæ*, 110. Ger. Zehnd, Dan. tiende, Angl. teinds, Belg. teinde, *idem*.
- Tok, *vid. tek*.
- Tol, *instrumenta*, 54. A. Sax. tol, tole, Svec. tol, *idem*, *vid. Ihre in voce*. Existit etiam adhuc in Dan. tvætullet, *hermaphroditus*.
- Tolf, *duodecim*, 86. Dan. Sv. *idem*, Ger. Zwölf, Ulf. tvalif, *duodecim*, *Vid. Ihre in V*.
- Tolfrædr, *qui duodecim decades continet*, 118.
- Tölldu, *vid. tel*.
- Tollr, *tributum*, 138. A. S. Dan. toll, Sv. tull, *idem*.
Vulgo refertur ad Gr. τέλος, idem.
- Töludu, *tölum*, *vid. tala*.
- Tönn, tannar, *dens*, A. Sax. toth, teth, Al. Ger. Zan, Dan. Sv. tand, Hebræis תנן *idem*. tannahvarf, *cingulum dentium, quod prohibet ne videantur; poet. labia*. 52.
- Torf, & torfa, *cespes*, 20. A. S. tyrf, Angl. turf, Belg. turb, Dan. törv, gleba; *vid. Ihre, & Ol. Gloss. Synt. Torfskurdr, cespitum effosio*, 52.
- Torvelldr, *difficilis*, 42. (tor, *partic. insep. difficultatem denotans; velld, molior, ago*).
- Traust, *fiducia, tutamen*, 30. Al. Ger. Belg. trost, Dan. Svec. tröst, *idem*.
- Tru, *fides, religio christiana*, 4. 8. 16. A. S. treova, truva, Al. truwa, Ger. trewe, Dan. Sv. troe, *fides fiducia*.
- Trui, *credo*, 100.
- Tveir, tvær, tvö, tveggia, tveim, tva, *duo*, 14. 114. 88. 58.
- Tun, *campus intra sepimentum, ædibus sæpissime adjacens*, A. Sax. dun, Al. zun, Germ. zaun, *sepimentum*, Ang. town, villa. Tunvöllr, *idem*, 44. Tuttigo,

INDEX VOCUM.

Tuttigo, *viginti*, 108. (tveir, tygr).

Tæki, *vid. tek.*

U. V.

Vago, *vid. veg.*

Vagr, *vid. vogr.*

Valldi, *vid. velld.*

Valldr, *vid. vel.*

Vallfeti, *equus*, vallfeti varrar, *equus portus i. e. navis*,
poët. 62. (völlr, *campus*; feti, *vestigia legens*).

Valr, *accipiter*, *ut videtur*, *compendiose dictum pro val-*
haukr i. e. accipiter stragem amans, sicut hræ-fugl,
avis carnivora; hac enim, sine dubio, ratione A.
Saxones rapacem hunc avem appellant vealhafoc &
valhabuc, unde Wachtero judicè, contractum falk,
falco. stafn-valr, accipiter proræ, & valr strand-
ar, accipiter litoris i. e. navis poët. 36. 62.

Van, *vid. von.*

Vandræde, *periculum*, *res difficilis*, 86. (vandr, *diffici-*
lis; rad, *consilium, conditio*).

Vapn, *vid. vopn.*

Var, *imperf. ab er.*

Var, *vid. vor.*

Var, *cautus*, D. Sv. var, *persentiscens*, à *primitivo sensu*
vocis vara, videre. At verda var, certior de re qua-
dam fieri, 26. 24.

Vara, vöru, *merx. a veria, mercari, negotiari; vid. Ihre,*
in v. vöruvirdr, ad pretium mercium æstimatus,
126.

Vardar (þat), *constat. Þat vardar fiörbaugsgard, rele-*
gatione puniendum est, 100. (verd, pretium), alii ta-
men aliter.

Vargr,

INDEX VOCUM.

Vargr, *lupus, meton. hostis, 50. Ol. Gloss. Synt. ubi vox hæc derivatur àb A. S. vræca, profligatus, exul Isl. rækr, id.*

Varkunn, *indulgentia, conniventia, 132. (var, partic. defectum indicans; at kunna einn, animadvertere in aliquem). Similis etymologiæ ratio est in miskunn, misericordia.*

Varla, *vix, 58. (var, partic. defectum indicans, liga; varla, enim dicitur pro varliga).*

Varrar, *vid. vör.*

Vatn, *aqua, vox plerisque l. Gothicæ dialectis communis. vatnavöxtr, incrementum fluxus, 36.*

Vattar, *testes, 88. 100. A. S. vita, testis, it. gnarus conscius, a vita, scire, votta, notum facere.*

Vaxinn, *adultus, 23. (vex, cresco).*

Ve, *pax, 52. Ol. Gl. Syn.*

Ved, *od, ædi, vel vædi, vada, vado, 14. 64. Dan. Sv. vade, Latino cognatum.*

Vedr, *constitutio aëris, 94. A. S. veder, vder, Al. uueter, Dan. vejr, Sv. väder, idem. godan vedr-dag, aëre placido, 70.*

Veg, *vog, vel vag, vægi, occido, 26. 22. proprie notat attollere & vibrare (ensem), & hinc percutere, cadere; vocis cognat. vide apud Ihre.*

Vegr, *via. Ulf. wigs, A. S. wæg, Al. weg, cat. hvörn veg, quomodo, 74.*

Veit, *visi, vita, certe scio, comperio, 12. 16. 106. Ulf. & A. S. witan, Al. wizzan, idem, &c.*

Veiti, *dono, concedo, cognatum certè verbo vita scire, sicut enim Islandi dicunt: ek kann þer þackir, gratias tibi habeo, ita quoque A. Saxones suo vitan, & Germani wissen, utuntur: ex gr. dank wissen, gratias habere, are vitan, honorem habere; þat veitti*

INDEX VOCUM.

veitti hann þeim, *hoc iis concessit*, 106. at veita einum gudsfiar, *susceptorem alicujus agere*, 80. at veita einum i ordum, *intercedendo patrocinari*, *ibid.* at veita tider, *sacra peragere*, 120.

Veitfla, *convivium*, (veiti).

Vel, valldi, velia, *eligo*, 94. Ulf. waljan, *Al. Ger. welen*, *idem*, &c.

Vel, *bene*, 22. 32.

Velld, valldi, *in causa sum*, 36. Dan. volde, Sv. waalla *idem*, *proprie Island. velld, potis sum, efficio*. (valld, *potestas*).

Venflamenn, *necessarii, consanguinei*, 86. (venzl & vandi, *necessitudo*).

Ver, vardi, veria, *propugno, tueor*, 66. A. S. weran, *Al. werjan, Ger. wehren, Dan. vørge, cet.*

Vera, verit, *vid. er.*

Verd, *pretium*, 58. 133. A. S. wurth, weorth, *Al. werd, Belg. weerde, Ger. wert, Dan. værd, pretium*, Ol. Gloss. Synt. Ihre in v.

Verd, vard, urdu, vordinn, *fio. 2. 56.* at verda tilnockurs, *in se negotium suscipere*, 96. mer verdr mein at, *mibi nocet*, 40.

Verk, *labor*, 44. A. S. veorc, *Al. Ger. werk, D. værk.*

Verft, *pesfime*, 34.

Verstr, *pesfimus*, 92. a compar. verri, *sic A. S. værr, vyrrest, A. worfe, worst, Dan. værre, værst, &c.*

Verfu, *vid. hverfu.*

Vestan, *ab occidente*, 64.

Vestr, (*ad locum*) *occidentem versus*, 48. (*in loco*) *ab occidente*, 6. A. S. west, *occidens Dan. Sv. vester, idem, ignotæ originis.*

Vestri, *ad occidentem situs*, 68.

Vetr,

INDEX VOCUM.

Vetr, *hyems*, 10. *annus*, 4. 108. Ulf. wintrus, *reliquæ dialecti winter, habent.*

Vexti, *vid. vöxtr.*

Ufridr, *bellum*, 98. (u, fridr, *pax*).

Uggr, *terribilis*, *nomen Odini*, *hinc uggsbialki, lignum vel trabs Odini*, i. e. *homo, vir militaris*, *poët.* 50.

Ugipta, *infortunium*, 40. (u, gipta, *fortuna*).

Vid, *nos*, 42. *vid. ek.*

Vid, *apud, cum, in* 16. *erga*, 76. *per*, 50. *vid landi, in terram*, 60. *hann kom vid Noreg, in Norvegia appulit*, 130. *vid þat (causal.) ideo*, 3. 24. *his factis*, 24. *vid þesse ummæle, sub hac conditione*, 133.

Vida, *passim*, 2.

Vidr, *lignum, materies lignea*, 26. 120. *A. S. vudu, silva, lignum, Belg. woud, id. Dan. ved, lignum, referri solet ad Ger. wald, & hoc ad Gr. ἄλσος, ἄλδος silva.*

Vig, *cædes*, 56. (*veg, cædo*).

Vigi, *consecro*, 14. Ulf. *weihan, Al. wihan, Ger. weihen, D. vie, Sv. wiga.*

Vik, *veik, vel vek, vikia, A. S. wican, Ger. weichen, Dan. vige, cedere, Gr. εἶχω cedo. Þeir vikust litt under, parum obsequabantur*, 8.

Vika, *septimana*, 118. *A. S. uka, vuka, vik, Dan. uge, Sv. wika, weka, idem.*

Vil, *villdi, vilia, volo*, 4. 40. *verb. auxil. futur.* 18. 24.

Vindr, *ventus*, 38. 88. Ulf. *winds, A. S. wind, Al. vvint, Lat. ventus.*

Vingan, *amicitia*, 98. (*vinr*).

Vinn, *vann, unnu, operor*, 44. *A. S. vinnan, Dan. vinde, Sv. vinna, superare, vincere.*

Vinr,

INDEX VOCUM.

- Vinr**, *amicus*, 18. *A. S.* vine, *Fr.* uino, *Dan.* ven, *Sv.* wæn, *non à væn*, *pulcher*, *quæ est sententia Dn. Ihre.*
- Vinsæll**, *popularis*, *amicis beatus*. *Olim & Dan.* vennesa-lig, *Germ.* freundfelig, *idem.* (vinr, sæll, *beatus*).
- Virde**, *æstimo*, *taxo*, 110. *in honore habeo*, 130. *mer virdist*, *æstimo*, *autumo*, 74. (*verd*, *pretium*).
- Virding**, *honos*, 132. *virdingamenn*, *viri honoratiores*, *optimates*, 116.
- Vis**, *sapiens*. *A. S.* *Dan.* *Sv.* vis, *sciens*, *prudens*, *Ger.* *weis*, *id. cognatum verbo*, *vita*, *videre*, *scire*. *at verda vis*, *certiorem fieri*, 72. *Conf.* viss.
- Visa**, *cantilena*, 50. *Dan.* vise, *id. Ihre à Fenn.* weisan, *canere*. *Ol. l. c.*
- Visa**, *commonstro*, 42. *A. S.* visan, *Al.* uueizan, *Ger.* *weissen*, *Dan.* viise, *idem.*
- Visk**, *manipulus*, *penicillus*, 68. *Angl.* *Dan.* wisk, *Belg.* *wisch*, *scopula*.
- Viss**, *vis*, *vist*, *certus*, 36. 74. *revera idem quod vis, quod vide.*
- Visfi**, *vid.* veit.
- Vist**, *mansio*, 96. *vid.* *Ol. Gl.* Diatrib.
- Visundr**, *urus*, *bison*, *vox peregrina & eadem ac Lat. barb.* *bison*, *Camb.* wisunt, *bubalus*, *bos ferus*. *mastallz-visundr*, *bison maris*, *i. e. navis*, *poet.* 62.
- Viti**, *vid.* veit.
- Vitr**, *sapiens*, 110. (*vit*, *intellectus*).
- Um**, (*olim*, *umb*, *Al.* umbi, *Ger.* umb, *Dan.* om, *Lat.* am, *amb*, *in comp.* *Gr.* $\alpha\mu\phi\iota$) *de*, 66. *per*, 64. *um sumarit*, *æstate*, *ibid.* *ob*, 90. *sottr um vig*, *cædis accusatus*, 56. *fudr um fiord*, *meridiem versus per sinum*, 64. *vel um sig*, *ornatus*, *instru-ctus*, 140.
- Ummæle**, *præfamen*, 133. (*um*, *mal*, *sermo*).

INDEX VOCUM.

- Umræd, *consilium*, *auspiciu*, 114. (um, rad, *consilium*).
 Umræda, *sermo*, *disceptatio*, 66. 110. (um, ræda, *sermo*).
 Umtala, *persvasio*, 110. (um, tala).
 Undan, (*adv. de loco*) *desub*, 68. (under, *sub*).
 Undarliga, *mire*, 132. (undr, *mirum*).
 Under, *sub*, 46. Ulf. undar, A. Sax. Dan. Sv. *Angl.*
 under, Ger. unter, *quin conv.* Lat. inter, *cujus*
 sensum, *nostrum* undir, *quandoque* admittit.
 Understend, *intelligo*, 8. A. Sax. understandan, *Angl.*
 understand, Sv. understaa, *intelligere* (under, stend).
 Undr, A. S. vunder, Ger. wunder, Dan. under, *mi-*
 rum, *mirabile*, 90.
 Undra, *miror*, 88.
 Ungr, *etate non proventus*, 130. Ulf. jugg, Al. Ger.
 jung, A. Sax. geong, *Angl.* young, D. S. ung.
 Vog, *vid. veg.*
 Vogr, *sinus brevis & latus*, 64. 84. *videtur idem ac* A.
 S. væg, Ulf. vegs, Al. uuag, *mare*, *it. fluctus*
 maris, Ger. wage, woge, *Angl.* wave, *id.*
 Volldugr, *potens*, 44. G. gewaltig, D. vældig, *idem*,
 conv. Lat. validus, (valld, *potestas*).
 Völlr, A. S. vold, *planities* S. wall, *campus*, 86. Hinc
 vallfeti, þingvöllr, tunvöllr, *vid. suis locis.*
 Von, *spes*, 74. 76. A. S. vena, *gevene*, Ulf. vena, Al.
 uuan, *spes*, *Svecis Upplandis*, wan, *idem.*
 Vopn, (Ulf. vepna, A. S. wæpna, Al. waffan, *Angl.*
 weapon, Dan. vaaben &c). *arma*, 24. 66. vopna-
 burdr, *armorum gestatio*, 116. 124.
 Vor, *noster*, 28. A. S. ure, *Angl.* our, Dan. vor.
 Vor, *ver*, 38. Dan. Sv. vaar, *idem.* *Convenit ipsum* Lat.
 ver & Gr. εἶδος idem.
 Vör, varrar, *statio*, *locus naves appellendi.* Hinc vall-
 feti varrar, *equus stationis*, *i. e. navis poet.* 62.
 A. S.

INDEX VOCUM.

- A. S. öra, portus, idem certe ac Gr. οὐρεος statio navium.*
- Vordinn, *vid. verd.*
- Vöru, *vid. vara.*
- Vottr, *testis, vid. vattar.*
- Vöxtr, vaxtar, vexti, *incrementum, 36. statura, 130. à vex, cresco Ulf. wachsan, A. S. veaxan, Al. uuahsan, Ger. wachsen, Dan. voxte, crescere.*
- Upp, *fursum, 14. 24. Svecis upp, Dan. opp, idem conv. Ulf. uf, sub, Gr. ὑπο. uppfra, superne, 88.*
- Uppfæde, *educio, 140. (upp, fæde, nutrio).*
- Uppfaga, *promulgatio, 98. (upp, fege).*
- Ur, *ex, 16. idem quod Ulf. uz, us, Ger. aus, & Lat. ex.*
- Urdu, *vid. verd.*
- Uškelfr, *imperterritus, fortis, 50. Ita & Sturlungasaga libr. 7. cap. 4. uskelfande ulfar. (u, skelfe, percello; skelf, tremo).*
- Uspakliga, *violenter, 78. (u, spakr, mitis, facilis).*
- Uspekt, *turbæ, violentia, 40. (u, spakr).*
- Ut, *foras, de terra, peregre, de portu, 56. 18.*
- Utan, *peregre, 2. Ger. aussen, von aussen, extra, ab extra Vid. Ol. Gl. Diatr. in v. ut. (ut).*
- Utan, *nisi, præterquam, 20. (ut).*
- Utburdr, *expositio, 100. bera ut, efferre, specialiter exponere infantem.*
- Uti, *sub dio, 120. (ut).*
- Utlaufr, *redemptio, 2. (ut, laufr, solutio).*
- Utlendr, *peregrinus, 106. 78. (ut, land, terra).*
- Uverdigr, *indignus, (u, verdigr, dignus).*
- Uvinr, *inimicus, 86. (u, vinr, amicus).*
- Uvirduliga, *irreverenter, 66. (u, virduliga, decenter, reverenter).*

INDEX VOCUM.

Uvænn, *desperatus*, 96. (u, vænn, *bonæ spei*, a von *spes*).

Vægi, *vid. veg.*

Vænn, *venustus, præstans*, 130. 140. q. *bonæ spei*, à von *spes*.

Væri, *vid. er.*

Y *vid. J.*

P.

Pa, *tunc*, 4. A. S. tha, Al. tho, Ger. Dan. da, *tunc*.

Pa, *hanc, illos*. 16. *vid. sa, þeir*.

Padan, *inde*, 48. (þar).

Pakka, *gratias ago*, 72. A. S. thancian, Ger. danken, Dan. takke, a þöck, *gratia*.

Pangat, *eo, in illum locum*, 30. 136. *aliàs þingat, idem*, Sv. tingat & tangat, *idem*.

Pann, *vid. sa*.

Par, *ibi*, 10. Ulf. thar, A. Sax. thær, Ger. dar D. der, *Angl. there*. Þar til, *eo usque*, 86. 18. Þar um, *de illo*, 36. 60.

Parf, þurfti, þyrfti, *opus habeo*, 30. 42. Ulf. taurban, A. S. teerfan, Al. tarban, *indigere, opus habere*. (þörf).

Pat, *illud, vid. sa*.

Þattr, *pars historiae, narratio*, 130. *proprie filum vel funis tenuior, ex quo funis crasfior conficitur*.

Pau, *casus rect. neutr. plur. a sa*.

Pegar, *e vestigio, statim*, 96. 26. à þa, *tunc, q. v.*

Þegit, *vid. þigg*.

Þeim, *Dat. plur. a sa, þeir*.

Þeir, *illi, plur. a sa*. 72. *Occurrit impersonaliter*, 104. *collective*, 4. 10.

Þenna, *hunc*, 14. *accusat. a þessi*.

Þer,

INDEX VOCUM.

- Per**, *tibi*, 28. *Dat. a þu.*
Per, *vos*, 30. *Nomin. plur. à þu.*
Þess, *genit. sing. a þa.*
Þessi, *þetta*, *þenna*, *hic*, 4. *Dan. den, Sv. then, idem.*
Þetta, *hoc*, 16. *neutr. a þessi.*
Þid, *vos*, 78. *Nominat. dual. a þu.*
Þie, *vid. þe.*
Þigg, *þag & þadi, þægi, þeginn, accepto*, 130. 74.
A. S. diggean, Sv. tigga, idem, conv. Gr. δεχομαι.
Þykkir, *þotti, autumo, mihi videtur*, 66. 78. 104. *ver-*
bum finitum non est, sed impers. Þickir, videtur,
A. Sax. thincan, Al. thancan, Ger. dunken, videri.
Þin, *genit. a þu.*
Þin, *feminin. a þinn.*
Þing, *forum, conventus*, 24. *proprie colloquium à þinga,*
Al. dingan, loqui, special. pro alþing, sive comitiis
universalibus, 14. 20. 120.
Þingfararkaup, 114. *Quid sit vid. pag. 138. sq. (Þing,*
för, kaup, merces).
Þingheimr, *universitas comitiorum*, 88. *(Þing, heimr,*
Ulf. hjuma, cætus).
Þingmenn, *contribules*, 84. *(Þing, madr).*
Þingvöllr, *campus comitiorum*, 86. *(Þing, völlr, campus).*
Þinn, *þin, þitt, tuus*, 72.
Þiodmenni, *vir per totam terram celebratus*, 138. *(Þiod,*
natio, madr).
Þiona, *servio*, 44. *A. S. thenan, Al. deonan, Ger.*
dienen, Dan. tiene, id.
Þionusta, *ministerium, servitium*, 42. *sacra cæna*, 120.
(Þiona).
Þitt, *vid. þinn.*
Þo, *þoat, & contractè þott, quamvis*, 42. 130. *Ulf.*
thau, A. S. theah, Al. thah, D. dog. Ger. doch,
licer.

INDEX VOCUM.

- Þokknaft, *placet*, 46. (Þocki, *affectus*, *beneplacitum*).
 Þori, *audeo*, 64. 84. *A. S.* dearran, dyrran, *Al.* durra,
audere, *Gr.* θαρρῆω *confido*. (Þor, *audacia*).
 Þott, *vid.* þo.
 Þotti, þottist, *vid.* þykki.
 Þralyndi, *pervicacia*, 66. (Þra, *pervicacia*, lund, *animus*).
 Þraung, *turba*, *tumultus*, *compresio*, 124. *Dan.* Sv.
 trang, *angustia*, à Þrengia, *comprimere*.
 Þreyti, *certo*, 72. (Þraut, *certamen*).
 Þreskiölldr, þreskilldi, *limen*, 20. *scribitur* & þrösk-
 uldr, *levi mutatione* à *Germ.* thurschwelle, *q. d.* li-
 men forium, *Dan.* dörterskel, *idem*.
 Þrettan, *tredecim*, 10. (Þrir, *tiu*).
 Þrevetr, *trimus*, 48. (Þrir, *vetr*, *hiems*).
 Þria, *vid.* Þrir.
 Þriatio, þriatygir, *triginta*, 118. (Þrir, *tio vel tygr*).
 Þridi, *tertius*, 118. 20. Þridia brædra, *vid.* broder,
 (Þrir).
 Þrir, þria, þriu, þriggia, þrimr, *tres*, 24. 124.
 Þritugr, *tricenarius*, 118. (Þrir, *tio*).
 Þræll, *servus*, 26. *A. S.* threal, *Dan.* Sv. træl, *A.*
 trall, *conv.* *Gr.* ἱερᾶλλευς *certi generis mercenari-*
us, *Ihre tamen non abs re derivare mavult ab A.*
Sax. threan, *castigare*, *corripere*, threale, *disciplina*.
 Þu, þin, þer, þid, ydr, yckar, yckr, *tu*, 40.
 Þverliga, *stricte*, *obstinate*, 58. (Þver, *adversus*, *contu-*
max) *A. S.* thveor, thvar, *Al.* dwer, *D.* tver,
perversus.
 Þvi, *igitur*, 14. (*Dan.* ti, *Sv.* thy, *idem*, *revera abla-*
tivus pronom. þat), Þvi betr, *eo melius*, 94. Þviat,
quia, 8.
 Þvi, *Dat.* & *Ablat. sing. neutr. a* fa.

Þvilikr,

INDEX VOCUM.

Þvilíkr, *talís*, 132. *Dan.* deslige, *Sv. contr.* tolke. (Þvi, líkr, *similis*).

Þumill, *Nomen Propr. piratæ celebris, de cujus nomine navis poetis Þumilsdyr, animal vel jumentum Þhumilis, appellatur.* 60.

Þurfti, *vid.* þarf.

Þurr, (*A. S.* þyrre, *Ger.* durr, *Dan.* tør), *aridus*, 20.

Þusund, *mille*, 102. 112.

Þær, *illas, a* fa.

Æ.

Ædi, *pro* vædi, *vid.* ved.

Ætla, *autumo, opinor*, 18. *mibi est in propositis*, 48. *Sve-*
cis etiam ætla, eodem sensu, convenire putatur Gr.
εθελω.

Corrigenda.

- Pag. 28. not. lin. 8. *Ærii*, lege: *Arii*.
 — 58. lin. ult. Landraugsh. lege: Landraugsholte.
 — 78. not. lin. 5. pro: Guttormus Bardi filius post
 Norvegiæ Rex factus, lege: Gurtormus Ringa-
 rikæ Princeps, Haralldi Pulchricomi Norve-
 giæ Regis avunculus.
 — 95. lin. 2. *viçtimos*, lege: *viçtimas*.
 — 110. lin. 15. Sæmundur, lege: Sæmundar.
 — 115. not. lin. 9. *statis*, lege: *fatis*.
 — 129. lin. 1. *filius*, lege: *filiam*.
 — 192. 193. linea, quæ *Vilborgam* & *Teitum* conjun-
 git, deleatur.
 — 193. linea, quæ *Isgerdam* cum *Thora* conjungit, de-
 leatur.

Árni Magnússon, 1663-1730

Kristni Saga nec non thattr af Isleifi Biskupi, sive Narratio de Isleifo
Episcopo ; Ex Manuscriptis Legati Magnaeani cum Interpretatione Latina,
notis, Chronologia, tabulis Genealogicis, & Indicibus, tam rerum, quam
Verborum = Historia Religionis Christianae in Islandiam introductae

Hafnia 1773

P.o.rel. 4706

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10036791-8